

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

30'uncu Birleşim
12 Aralık 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

- 1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

- 1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU

- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

- 1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU

- 1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

- 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI

- 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI

- 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU

- 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU

- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Bursa ilinde Limak Enerji Uludağ Elektrik'in elektrik aboneliğinin ev sahibi üzerinde olmaması hâlinde kiracılara yaşattığı mağduriyete son verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ikinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, yargının kendi usulü içerisinde yaptığı bir işlemi AK PARTİ'nin seçimle ilgili adımıymış gibi ifade etmenin doğru olmadığına ilişkin açıklaması
- 5.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 6.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, bu kürsüden bir terör örgütü elebaşının sözcülüğünün yapılmasını şiddetle kınadığına, HDP'nin PKK'nın uzantısı olduğunu tekrar ilan ettiğine, Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları'nın HDP Grubu adına yaptığı konuşmasıyla ilgili İç Tüzük hükümlerinin işletilmesini beklediklerine ilişkin açıklaması
- 7.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, meselenin Kürt halkına karşı olmak değil, teröre karşı olmak olduğuna, teröristi övmenin demokratik hak olmadığına, Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları'nın kullandığı dilin çalışma düzenini bozan bir dil olduğuna ve İç Tüzük hükümlerinin işletilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 8.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağralıoğlu'nun, bu topraklarda hak sahibi olduğunu düşünenlerin ödeyeceği bedelin tarihi sicilde mevcut olduğuna, demokratik her türlü hakkın talep edilebileceğine ancak terör seviciliği yapılamayacağına, İç Tüzük'ü işleterek suç ve suçluyu övmenin neyi gerektirdiğine dair hukuku hatırlatmanın Meclis Başkanının vazifesi olduğuna ilişkin açıklaması
- 9.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, devletin resmi bir politikası olarak Öcalan'la görüşmelerin yapıldığına ve Kürt sorununun çözümü, barışın inşası için bir çabanın açığa çıktığını herkesin bildiğine, ortada ciddi bir mesele varken "susun" demekle, itham etmekle sorunun çözülmemeyeceğine, Türkiye'de tek millet, tek dil, tek inanç olmadığına ilişkin açıklaması
- 10.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ikinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 11.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, insanların cezaevlerinde birtakım şeylere tepki vermesinin sebebi anlaşılırsa hukuk devletinin gerektirdiği bir anlayışın egemen kılınabileceğine ilişkin açıklaması
- 12.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ikinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 13.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 14.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, bu bütçenin tasarruf bütçesi olduğuna ilişkin açıklaması
- 15.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ikinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 16.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, şehit olan Rize Emniyet Müdürü Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet dilediğine, Mersin ili Anamur ilçesinde yaşanan hortum afeti sonucu zarar gören çiftçilere devletin yardımının ulaştırılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 17.- Iğdır Milletvekili Yaşar Karadağ'ın, 12 Aralık Haydar Aliyev'i ölümünün 15'inci yıl dönümünde rahmetle andığına ve 12 Aralık Cengiz Aytmatov'u doğumunun 90'ıncı yıl dönümünde saygıyla andığına ilişkin açıklaması
- 18.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, yetişmiş gençlerin mağduriyetinin giderilmesi için Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin değiştirilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması
- 19.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, geçici Kur'an kursu öğrencilerinin mağduriyetinin giderilmesi için çalışma yapılmasını rica ettiğine ilişkin açıklaması
- 20.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Ordu ilinde elektrik kablo ve direklerinin bakım, onarımının yapılarak mağduriyetin giderilmesini rica ettiğine ilişkin açıklaması
- 21.- Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal'ın, madencilik sektörünün şeffaf uygulamalarla öngörülebilir hâle getirilmesinin ve ruhsat güvencesinin artırılmasının Türkiye'nin öncelikli gündem maddelerinden biri olmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması
- 22.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, bütçe görüşmelerinin geçmiş hesapların, politik kavgaların gölgesinde ülke gerçekliklerinden uzak hamasi nutuklarla emeğin, alın terinin, geleceğin üzerinin örtüldüğü bir arenaya döndüğüne ve bu bütçenin halkın değil, rantın bütçesi olduğuna ilişkin açıklaması
- 23.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Manisa ili Soma ilçesindeki maden ocağında meydana gelen göçükte yaralanan işçilere şifa dilediğine ilişkin açıklaması
- 24.- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in, Manisa ili Soma ilçesindeki maden ocağında göçük altında kalan işçileri kurtarma çalışmalarına devam edildiğine ilişkin açıklaması

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, İç Tüzük'ün 67'nci maddesi ile 161'inci maddesinin içerdiği hükümlere, hatiplerin konuşurken kaba ve yaralayıcı ifadeler kullanmaması gerektiğine ilişkin konuşması

VI.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

- 1.- Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları'na, konuşmasının geneli itibarıyla İç Tüzük'ün 157'nci maddesinin (2) numaralı bendi uyarınca sükûneti ve çalışma düzenini bozduğu için uyarma cezası verilmesi

VII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yerinden sarfettiği bazı sözlerinde Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ Genel Başkanı ile Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

VIII.-YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Diyanet İşleri Başkanlığı'na ilave kadro ihdas edilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/5439)

2.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 100 Günlük İcraat Programı kapsamında Bakanlığın faaliyet alanında yapılacak olan çalışmaların tamamlanma durumuna ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/5537)

3.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Türk Hava Yolları seferlerinde Cumhuriyet ve Sözcü gazetelerinin bulundurulmadığı iddiasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/5655)

12 Aralık 2018 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: İsmail OK (Balıkesir), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün ikinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

İkinci turda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Nükleer Düzenleme Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Ticaret Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Rekabet Kurumu, Helal Akreditasyon Kurumu bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) ^(x)

2.- 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezî Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) ^(x)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

^(x) 10, 11 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 10.12.2018 tarihli 28'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI

1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI

1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU

1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Alınan karar gereğince tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakika söz verilecek, bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

İkinci turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

İYİ PARTİ Grubu adına Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş, Samsun Milletvekili Bedri Yaşar, Kayseri Milletvekili Dursun Ataş; AK PARTİ Grubu adına İstanbul Milletvekili Osman Boyraz, Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz, Van Milletvekili Abdulhat Arvas, İstanbul Milletvekili İffet Polat, Gümüşhane Milletvekili Hacı Osman Akgül, Burdur Milletvekili Yasin Uğur, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın, Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz, Zonguldak Milletvekili Polat Türkmen, Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci, Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan, Edirne Milletvekili Fatma Aksal, Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, Yalova Milletvekili Meliha Akyol; Halkların Demokratik Partisi Grubu Adına İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu, Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu, İstanbul Milletvekili Zeynel Özen, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Burdur Milletvekili Mehmet Göker, İzmir Milletvekili Tacettin Bayır, Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü, Mersin Milletvekili Alpay Antmen, Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin, Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu, Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz, Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, İzmir Milletvekili Mahir Polat, Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırloğlu, Hatay Milletvekili Suzan Şahin; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Abdurrahman Başkan, Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı, Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz, İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu, Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak, Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek, İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan; şahıslar adına lehte Düzce Milletvekili Ayşe Keşir, aleyhte Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan; yürütme adına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan.

Sayın milletvekilleri, ikinci turdaki konuşmalar için sırasıyla İYİ PARTİ Grubundan başlıyoruz.

Değerli arkadaşlar, başlamadan önce bir şey ifade edeyim: Daha önceki bütçe görüşmeleriyle ilgili olarak Başkanlık Divanında ve Danışma Kurulundaki konuşmalarda da söz sürelerine ilave ek süre verilmemesi yönünde bir kanaat, bir karar var, 2016'da. Bunu çok katı olarak uygulamayacağım ama arkadaşlarımızdan süreye dikkat etmelerini, riayet etmelerini arzu ettiğimi ifade etmek istiyorum. Çünkü sayı olarak baktığımızda 50'ye yakın bir sayıda konuşmacı var; birer dakika toplamda bir saat süre farkı oluşturuyor. O bakımdan, sürelerimiz belli, arkadaşlarımız riayet ederse hepimizin hukukuna saygı göstermiş oluruz.

İYİ PARTİ Grubu adına Aksaray Milletvekili Ayhan Erel.

Buyurun Sayın Erel. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on beş dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sayın bakanlar, kıymetli Komisyon üyeleri, yüce Türk milleti; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi üzerinde İYİ PARTİ adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

“Bakanlık, enerjide ve doğal kaynaklarda güvenli bir gelecek için enerji kaynaklarını ve doğal kaynakları verimli ve çevreye duyarlı şekilde değerlendirerek ülke refahına en yüksek katkıyı sağlamak misyonuyla çalışmalarına devam etmektedir.” şeklinde sunumda bulunulmuştur. “Güvenli bir gelecek vizyonu” çok güzel, ideal bir hedef ancak bugünkü şartlarda güvenli gelecekle ilgili kaygılarımız, endişelerimiz var. Şöyle ki üretilen elektrik enerjisinin üçte 1'i doğal gazdan elde edilmektedir, doğal gazı Türkiye dışarıdan almaktadır. Doğal gazı aldığımız ülkelerle yaşanacak ekonomik, siyasi krizler nedeniyle doğal gazı elde edememe gibi bir durum söz konusu. Böyle olduğu durumda da elektrik üretiminde üçte 1 oranında azalma meydana gelecektir. Dışa bağımlılığın çok yoğun olduğu bu durumda güvenli gelecekte nasıl söz edebiliriz?

Hükümet 10 Mayıs 2010 tarihinde yapılan bir sözleşmeyle Akkuyu Nükleer Santrali'nin kurulmasına karar vermiş, Rusya'da Rosatom'la bir anlaşma yapılmıştır. Bu anlaşmanın 5'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre, projeyi gerçekleştirecek şirketin Rusya devleti tarafından kurulacağı, bir proje şirketinin nükleer güç santralinin sahibi olduğu açıktır. Dolayısıyla şirket Rusların mülkiyetinde ve yönetimindedir. 5'inci maddenin dördüncü fıkrasına göre Rus şirketleri başlangıçta yüzde 100 paya sahip olacaktır, ayrıca Rus tarafının payı hiçbir zaman yüzde 51'in altına düşmeyecektir. Yine, sözleşme “Proje şirketinin elde ettiği kârın yüzde 20'si güç üniteleri devreye girdikten ve en erken on beş yıl sonra Türk tarafına ödeme yapılacaktır.” şeklindedir. Bu durumda nasıl bir güvenli gelecek olacak, açıklaması anlamak mümkün değildir.

Enerjide güvenli gelecek, kendi öz kaynaklarımızda yatmaktadır. Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarına elektrik üretiminde en geniş kapsamda geçilmeli, öz kaynaklarımız kullanılmalıdır. Çok şükür, uğrunda gözümüzü kırpmadan atalarımız gibi canımızı, kanımızı vereceğimiz güzel Türkiye'mizde yenilenebilir enerji kaynakları fazlasıyla vardır; güneş, rüzgâr, dalga, hidrolik, biyokütle, jeotermal enerji kaynakları bunlardan en önemlileridir. Türkiye güneş enerjisi için çok uygundur. Güneşli gün sayısı, güneşli saat sayısı, güneş ışınlarının geliş açısı buna müsait olup Türkiye'de ekilip biçilemeyen araziler de dikkate alındığında, yurdumuz güneş enerjisi için uygun şartlara sahiptir.

Seçim bölgem Aksaray'ımız güneş enerjisi için Türkiye'nin en uygun bölgelerinden biridir. Son yıllarda yenilenebilir enerji kaynakları kapsamında özel şirketler santraller kurarak elektrik üretimine katkıda bulunmaktadır. Aksaray Ticaret ve Sanayi

Odasıyla güneş enerjisi organize sanayi bölgesi kurulması için sunmuş olduğumuz dosya Bakanlıkta beklemektedir. Aksaraylı iş adamları, yatırımcılar büyük bir heyecanla güneş enerjisi ihtisas organize sanayi bölgesinin kurulmasını beklemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kur'an-ı Kerim'de Allah'ımız "Şüphesiz biz her şeyi bir ölçüye göre yaratmışız. Yiyiniz, içiniz fakat israf etmeyiniz." diye buyurmaktadır. Peygamberimiz buyuruyor ki: "İktisat eden fakir olmaz." Atalarımız diyor ki: "Bir çivi bir nal, bir nal bir ayak, bir ayak bir at, bir at bir asker, bir asker bir ordu, bir ordu bir vatan kurtarır." Atasözümüz aslında israfı en güzel şekilde ifade etmektedir.

Ülkemizde enerji israfı göz ardı edilemeyecek derecede büyüktür. Bir yerde okudum, fazlası veya eksiği varsa ilgililer lütfen bilgilendirsin. Beştepe Külliyesi'nin yani Sayın Cumhurbaşkanımızın oturduğu ak sarayın bir aylık elektrik, ısıtma, soğutma gibi sabit giderlerinin toplamının, bizim Aksaray'ın yani il olan Aksaray'ın, Aksaray ilinin ve ilçelerinin bir aylık ısıtma, soğutma ve diğer toplam giderlerine eşit olduğu hesaplanmış. Sayın Cumhurbaşkanının "bir lokma, bir hırka" inancıyla iş başına geldiğini biliyoruz. Böyle bir felsefeye sahip bir Cumhurbaşkanının, bilgisinin dışında olduğunu düşündüğümüz bu israfa son vermesi gerekmektedir. Sarayda yapılacak tasarruf Türk milletinin de tasarrufa yönelmesine vesile olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğal gazda 1 Nisanda yüzde 9, 1 Ağustosta yüzde 9, 1 Eylülde yüzde 9; elektrikte de 1 Ocakta yüzde 8, 1 Nisanda yüzde 2,8, 1 Ağustosta yüzde 9-yüzde 14, yine 1 Eylülde yüzde 9-yüzde 14 arasında zam yapılmıştır. Yani yaklaşık olarak konutlarda yüzde 35, sanayide yüzde 41 zam yaptınız. Buna gerekçe olarak da döviz artışını gösterdiniz. Ama bugünkü şartlarda döviz yüzde 20'ye yakın bir düşüş gösterdi. Dövizin artışını bahane ederek fiyatı artırdığınız elektrik ve doğal gazın fiyatını, övünerek bahsettiğiniz döviz düşüşüne bağlayarak niçin düşürmüyorsunuz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İşlerine gelmiyor.

AYHAN EREL (Devamla) – Yine, devlet birçok lüks tüketim maddesinden KDV, ÖTV almazken fakir ve fukaranın temel ihtiyaç maddesi olan elektrikten KDV alması akla ziyandır. Fakir fukaranın bir nebze soluk alabilmesi için elektrikten KDV'nin kaldırılması gerekmektedir. Devlet, Türk milletinin anlayışına göre babadır; baba, evlatları arasında ayırım yapmaz. Ancak bugün, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak'ta tarımsal sulamada kullanılan elektrikte yüzde 65'e varan indirimler yapılmaktadır. Bu uygulamanın amacı, yetkililerin ifadesine göre kaçakçılığı önlemektir. O zaman ben buradan soruyorum: Başta İç Anadolu olmak üzere Çukurova'da, Ege'de, Marmara'da, Karadeniz'de, Trakya'da tarımsal sulamada kullanılan elektrikte kaçakçılığa tenezzül etmeyen çiftçinin ne günahı var? Onlar da mı kaçakçılık yapsın? İndirimden faydalanmak için hırsızlık mı yapsın, kaçakçılık mı yapsın? Ya bu indirimi tüm çiftçilere uygulayın ya da bu eşitsizliği ortadan kaldırın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; simitçiden, ayakkabıcıdan, bakkaldan, manavdan, esnaftan, iş adamlarından fedakârlık istiyorsunuz. Fedakârlığı yapan vatandaş, keyfini süren devlet. Devlet de biraz keyfinden, lüksünden, şatafatından fedakârlık yapamaz mı, yapmasın mı? Hep vatandaş mı yapsın? Vatandaşın bırakın sıkacak kemeri, üstüne kemeri takacağı pantolonu alacak parası kalmaz.

Vatandaş daha ne yapsın? Sizin "Vatandaşın cebinden beş kuruş dahi çıkmayacak." diyerek yandaşlarınıza araç ve dolar garantisiyle yaptırdığınız köprü, tünel, otoyol gibi sözde mega projelere vatandaş şimdiden 8 milyar TL cebinden ödeme yaptı.

Aksaray'ın İncesu köyünden Cumali dayı, geçmediği Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün parasını ödüyor. Aksaray'ın Altınkaya köyünden yani Çardak'tan Mehmet emmi, yerini dahi bilmediği Osman Gazi Köprüsü'nün bedelini ödüyor. Aksaray'ın Gülağaç ilçesi Saratlı beldesinden Ali dayı, Ali ağabey adını dahi telaffuz edemediği Avrasya Tüneli'nin dolarını ödüyor. Aksaray'ın Sarıyahşi ilçesi Boğazköy'ünden Nihat, yanından dahi geçmediği hasta garantili şehir hastanelerinin açığını kapatıyor. Aksaray'ın Borucu köyünden Yılmaz kardeşim, üstünden dahi geçmediği -yolcu garantili olduğu için- Zafer Havaalanı'nın açığını kapatmak için gecesini gündüzüne katıyor. Vatandaş daha ne yapsın? Kısaca, binmediği uçağın, tedavi görmediği hastanenin, üzerinden geçmediği tünellerin, köprülerin, otoyolların bedelini ödüyor.

Hani, siz diyorsunuz ya "Eskiden hiçbir şey yapılmadı." diye, eskiden yapılan hastanelerde sadece tedavi olan insanlar bedel ödüyordu. "Hiçbir şey yapılmadı." dediğiniz eskiden, yapılan yollardan, köprülerden, tünellerden sadece faydalananlar parasını ödüyordu; bugünkü gibi, insanlar geçmediği köprüden, tedavi görmediği hastaneden, binmediği uçaktan sorumlu olmuyordu.

Yine "bugünkü köprü" dedik de- Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün bir döneminde sistemden kaynaklanan bir arızadan dolayı vatandaşlara "Geçin, bir şey olmaz." denilmiş, bir kısmından gişelerden para alınmış, bir kısmına da "Sonra gelir." diye -kamyonculara- yol verilmiş ama daha sonra, peşlerinden katlanılmaz, ödenilmez, büyük cezalar gelmiş. Adam ağlıyor "Arabamı sattım, otobüsümü sattım, borcumdan kurtulamadım. Bu köprü borcundan kurtulmak için ölmem mi gerekiyor?" diyor.

Hani, yine siz diyorsunuz ya "Eskiden hiçbir şey yapılmadı." diye, ben de diyorum ki o "Eskiden hiçbir şey yapılmadı." dediğiniz döneme ait hiçbir şeyleri ucuz da olsa satarak 70 milyar dolar gelir elde ettiniz. Bir daha söylüyorum, siz "Eskiden hiçbir şey yapılmadı." dediğiniz döneme ait hiçbir şeyleri satarak 70 milyar dolar gelir elde ettiniz. Sağduyulu AK PARTİ'li arkadaşlarımızın ve yüce Türk milletinin büyük bir çoğunluğunun ifade ettiği gibi, bu seçim AK PARTİ'nin son seçimi olacak. Peki, siz, siyasi iktidarı sizin yerinize gelen iktidara devrederken Allah rızası için, ey Hükümet, ey idare "Zorda kaldığınızda siz de şunları satın." diyebileceğiniz 1-2 tane eser gösterebilir misiniz? (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Soruyorum, eksiğim varsa düzeltin. Yani "Hiçbir şey yapılmadı." denilen dönemden 70 milyar lira gelir elde ettiniz ama sizin dönemden, zorda kaldığımızda satabileceğimiz birkaç eser gösterin, ben özür dileyeyim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aksaray'a hayatında gitmedi Bakan.

AYHAN EREL (Devamla) – Yine, Aksaray'ın Topakkaya beldesi var, Medeni Berk'in yaptığı çok güzel bir belde. Orada, bizim askerden gelen Kürşat var, diyor ki: "Hocam, yol boyuna bir lokanta açacağım. Müşteri garantili bir lokanta açabilir miyim?" Mimar, mühendis öğrencilerim var; onlar da "Biz proje garantili büro istiyoruz." diyor. Çilesi yollarla bitmeyen kamyoncular yük garantili kamyon istiyorlar ve onlar diyor ki: "Yandaşlara, müteahhitlere tanınan bu imtiyaz Anadolu'nun masum, saf, kavruk insanlarına da tanınsın."

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elimde, AK PARTİ'nin FETÖ'yle, PKK'yla açık veya gizli seviştiği dönemlere, beraber yol yürüdüğü dönemlere, güzel hayaller kurduğu dönemlere ait Sayın Cumhurbaşkanımızdan, Ankara'yı parsel parsel parsellediğini iddia eden belediye başkanının beyanları var, ben bunları okumayacağım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiç yakışıyor mu? Ayıp!

AYHAN EREL (Devamla) – Yakışmıyor, çok doğru! Ama birileri buradan İYİ PARTİ'ye, aynaya bakarak bir şeyler yakıştırdılar. Unutmayın ki sel kokan Kürşat'ın damarlarındaki kan 40 kişinin damarlarındaydı. Bugün, İYİ PARTİ de 40 kişilik Kürşat ruhuyla burada mücadeleye devam edecektir. Keşke, bu partiler birbirlerini FETÖ'yle, şununla bununla suçlamaktansa şimdi cebime gelen mesajdaki gibi, asgari ücretten vergi alınmamasını, asgari ücretin insan onuruna yakışır bir seviyeye çıkarılmasını ve yıllarca sömürülen ücretli öğretmenlerin problemlerine çözüm bulmayı konuşabilseydi.

Değerli milletvekilleri, biz İYİ PARTİ olarak tasarruf yapalım dedik, "İtibarda tasarruf olmaz." dediniz. Bu anlayışla, israf ede ede milleti boğulma derecesine getirdiniz, borç batağına sürükleddiniz. Ülkemizde cumhuriyet tarihinin en şiddetli krizi yaşıyor

dedik, gelin bir olalım, birlikte olalım dedik, hepimiz aynı gemideyiz bu gemiyi sağ salım limana götürelim dedik ama Cumhurbaşkanı "Ya, bir defa Türkiye'de kriz yok, ekonomiyle ilgili manipölasyon var." dedi. Yine, Maliye Bakanı "Dünyada ilk 3'teyiz, bir başarı hikâyesi yazıyoruz." diye açıklama yaparken bir arkadaşımız kürsüde "Kriz mriz yok." derken maalesef, Denizli'de ağabeyi tekstil fabrikasında konkordato ilan etmek zorunda kalıyor. Yine "Cumhurbaşkanımız 'Aya 4 şeritli yol yapacağım' dese inanacak seçmenimiz var." diyen dönemin Enerji, şimdinin Maliye Bakanı sözde başarı hikâyesini yazarken son bir yılda yüzde 33 artan elektrik faturasını, haksız yere faturasına yansıtılan, Ali Baba'nın çiftliğine dönen, artık özel televizyon gibi yayın yapan ve iktidarın güdümünde olan TRT'ye ödeyeceği payı, neredeyse faturası kadar alınan hizmet bedelini, hiç utanmadan söyledikleri, ne yazık ki koskoca devlet 6 ilde 90 bin sayacı okuyamadığı için kayıp kaçak bedelini ve kullandığı elektrik kadar değil de TRT payını, kayıp kaçak bedeli üzerinden toplam yüzde 18 vergisini nasıl ödeyeceğini düşünüyor. Ortaköy'de çiftçi Mustafa, 2002'den bu yana her seçim döneminde Hükûmetten dinlediği "Petrol bulacağız, uçaklarımız semalarda uçuyor, yerli..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erel, ne yapalım?

AYHAN EREL (Devamla) – Takdir sizin efendim.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

AYHAN EREL (Devamla) – "Yerli tanklar, yerli helikopterler, görünmeyen uçaklar semalarda uçuyor." diye vaatlerde bulunduk "Türkiye uçacak, mazot, benzin ucuzlayacak, 1 numara olacağız." dedik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aksaray havaalanı da yapılmadı, Niğde havaalanı da yapılmadı; onları da söylemişlerdi.

AYHAN EREL (Devamla) – Son bir yılda 87 kez fiyatı değişen mazotla, yüzde 100'ün üzerinde artan gübreyle nasıl ekim yapacağını düşünüyor. Yine Aksaray Fatih Mahallesi'nden, emekli Fatih Bey son bir yılda yüzde 35 zamlanan doğal gazla evini nasıl ısıtacağını, aşını nasıl pişireceğini düşünüyor.

Çok teşekkür ediyorum. Söylenecek söz var ama sabrınızı zorlamak istemiyorum.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Ben yakışmayanı yapmadım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası, Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'de.

Buyurun Sayın Cinisli. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on beş dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü hakkında 2019 yılı bütçesi bağlamında söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlarım.

Enerji sektöründeki yatırımlar büyük ölçekli ve kapsamlı olmakla birlikte, maliyetleri ve riskleri yüksektir. Enerjinin depolanması zor ve enerji arzının sürekliliği esastır. Bu koşullar altında enerji piyasalarının serbestleşmesi, rekabet ortamının oluşması, tüketicinin kaliteli ve ucuz enerjiye ulaşması amacıyla özerk bir kurum olarak EPDK kurulmuştur. Siyasetin günlük yönlendirmeleri yerine, piyasa şartlarının enerji sektöründe yol gösterici olması amaçlanmıştır. Bu bağlamda kurumun görevini gereğince yerine getirdiği dönem de olmuştur.

Peki günümüzde EPDK, Enerji Bakanlığından bağımsız, özerk hareket ediyor mu? Tarifelerin belirlenmesi veya lisans verme süreçleri şeffaflık sergiliyor mu? Bu sorulara geçmişte olumlu yanıt vermek mümkündü ancak özerk kurumların denetlenmesi 2011 yılında çıkartılan bir KHK'yle ilgili bakanlara bırakıldı. Bu tür düzenlemelerle iktidarın serbest piyasa sürecine müdahil olduğu açıktır. Özerk bir yapı olarak oluşturulan EPDK'nin üretim ve dağıtım faaliyetlerinin fiyatlanması da uzun bir süredir Hükûmetin etkisinde. Maliyet esaslı oluşturulması gereken tarifelendirme süreçleri ne yazık ki şeffaf değil.

Değerli milletvekilleri, EPDK'nin şeffaf ve hesap verilebilirlik ilkelerine uygun olarak hareket etmesi gerekiyor; aksi hâlde, serbest piyasa şartlarıyla hedeflenen rekabetin artması, fiyatların düşmesi gibi amaçlara ulaşması mümkün olmaz. Şirketlerin EPDK'ye ilettikleri bilgilerin doğruluğu konusunda oluşan şüpheler, şirketlerden daha ayrıntılı bilgiler istenerek çözülmeye çalışılıyor. Hâlbuki EPDK, şirketleri her an izleyen bir konumdan çıkarılmalıdır. Şirketleri daha kolay gözlemleyen, daha pratik, sonuç odaklı denetim yöntemleri geliştirilmelidir.

EPDK'nin aldığı kararlarda yargı yolu açıktır ancak yargılama sürelerinin uzunluğu da bilinmektedir. Yargılama süresinin uzaması veya idari para cezalarının tahsil edilememesi EPDK'nin denetleme fonksiyonunu zayıflatmakta. Örneğin, Eylül 2018'de yayımlanan Sayıştay raporuna göre son beş yıllık dönem içerisinde kurul tarafından verilen yaklaşık 3 milyar 755 milyon lira tutarındaki idari para cezasının ancak yüzde 2,5'luk kısmının tahsil edilebilirliği belirtiliyor. Ayrıca, verilen idari para cezalarının üçte 2'si oranında yargı yoluna gidildiği tespit edilmiş. Verilen cezaya itiraz edilemediği veya tahsilat için herhangi bir yasal engel bulunmadığı hâlde yaklaşık 1 milyar 264 milyon lira tutarındaki idari para cezasının tahsil edilemediği de belirtilmiş. Tutarları yüksek meblağlara ulaşan bu cezalar tahsil edilebilse yüksek faizlerle borçlanılarak finanse edilen genel bütçede önemli bir kaynak bulunurdu.

EPDK gibi düzenleyici ve denetleyici kurumların mali özerkliklerinin korunması amacıyla Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun belirli maddelerine tabi olmaları öngörülmüştür. Bu kanun dışında tutulan konuları düzenlemek ve özerk kurumların tümünde uygulama birliği oluşturmak amacıyla Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar Hakkında Kanun Tasarısı dönemin Bakanlar Kurulunca hazırlanmış ve 2004 yılında Meclis Başkanlığına sunulmuş ancak kanun tasarısı aradan geçen on dört yıla rağmen gündeme alınmamıştır. Eğer biz, bütçe bağlamında EPDK'nin yönetimi ve hesap verme sorumluluğunu Türkiye Büyük Millet Meclisinde etkin bir şekilde görüşmek istiyorsak bu kanun tasarısını bir an önce gündemimize alıp tartışmalıyız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; memleketim Erzurum ve diğer illerimizdeki aşırı artan elektrik, doğal gaz faturaları sosyal devlet anlayışıyla çalışmakta. Devletin asli görevlerinden biri, vatandaşının ısınma, aydınlanma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamaktır. Türkiye'de elektrik dağıtım sektörüne bakıldığında şirketlerin dağıtım bölgeleri için ödedikleri bedellerin oldukça yüksek olduğu görülüyor. Bunun bir sonucu olarak pek çok dağıtım şirketi döviz borçlarından dolayı sıkıntı içerisinde. BDDK bu borçların yeniden yapılandırılmasına izin verdiği için faaliyetlerine devam edebilen enerji firmalarının önemli bir kısmı altında batmış durumda. Bölgesel bazda dağıtım şirketlerinin resmî abone sayıları ile gerçek abone sayılarının uyumlu olmaması, kayıp kaçak oranlarından trafo sayılarına kadar verilerin gerçekçi hazırlanmaması, yerli ve yabancı yatırımcıları yaşadıkları sürprizlerle sektörden uzaklaştırıyor. Şirketlerin tahsil edemediğini devlet vatandaşından tahsil ediyor. Hükûmet, bir yandan, utanılacak şekilde sayaç okuyamadığından yakınıyor; bir yandan, yükü, sayacını okuyabildiği, gücü yettiği vatandaşlarımızın sırtına veriyor. Elektrik faturalarından alınıp TRT'ye aktarılan pay, elektrik sektörünün siyasi boyutuna bir örnektir. Hangi TRT? Millet'in TRT'si mi? Hayır, parti TRT'si.

Ayrıca, yapılan açıklamalarda 2018 yılı itibarıyla 81 il merkezimizin tamamında konutlarda doğal gaz kullanılmaya

başlanmış olduğu ifade edilmekte ancak memleketim Erzurum'da doğal gaz dağıtım faaliyetlerine yıllar önce başlanmış olmasına rağmen hâlen pek çok hemşehrim doğal gaz yolu beklemekte. Örneğin, doğal gaz hattı Aşkale'ye bağlı Kandilli içerisinde geçmesine ve talep olmasına rağmen doğal gaz dağıtımı ve teslimi yapılmıyor. Peki, yapılsa ne oluyor? Erzurum, Bakü-Tiflis-Erzurum boru hattı güzergâhında olup en düşük maliyetli doğal gazı kullanması gerekirken pahalı doğal gazı kullanmaya devam ediyor. İnsanımız ağır kış şartlarındaki pahalı yaşamdan dolayı göçe zorlanıyor.

Buradan uyarıyorum: Başta Erzurum, Doğu Anadolu'nun göç sorunu yakında bir millî güvenlik sorunu olarak karşımıza çıkacaktır.

Son olarak, doğal gazın belirli bir kesime ithal fiyatının altında verilmesi ile bir başka kesimin ortaya çıkan maliyeti üstlenmesi adaletsizliğin en büyük örneği değil midir? Devletin doğal gazı sübvansede edilmiş fiyatlarla satması bir piyasadaki etkinsizliğin başka piyasalara da yansımaya yol açmakta. Bu ve benzeri yanlış uygulamalar enerji sektöründe arzulanan etkinliğin sağlanabilmesini zorlaştırıyor.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle (BOREN) ilgili görüşlerimi ifade etmek istiyorum. Bor ürünleri çok geniş bir yelpazede, uzay ve hava araçları ile bu tür taşıtların yakıtları, yapı malzemeleri, sağlık, cam sanayisi, tarım, nano teknoloji, otomotiv ve enerji sektörü gibi 250'den fazla alanda kullanılıyor. Dünya bor rezervlerinin yüzde 70'inden fazlası ülkemizde bulunmaktadır. Ülkemizden başka yüzde 10'un altında bir rezerv Rusya ve Amerika'da bor mevcut. Ancak bu ülkelerde bulunan bor rezervlerinin en geç kırk yıl içerisinde tükenmesi öngörülmüyor. Ülkemizdeki bor cevherlerinin değerine değer katan etkenlerden biri de bu. Türkiye'miz kırk yıl sonra bor rezervleriyle dünyanın en büyük kaynağına sahip tek ülkesi olacak. Bu bağlamda, geleceğe daha güvenli bakabilmek, ekonomik refaha ulaşabilmek ve bor ürünlerinin ticari değerlerinden katma değerler oluşturabilmek için BOREN'i partilerüstü olarak değerlendirmeliyiz.

Bor alanındaki rezerv ve tedarik üstünlüğümüz bütün dünya tarafından kabul edilmiş durumda. Bunun yanına verimli, yenilikçi yatırımları, sektörel iş birliklerini ekleyebilirsek çok önemli bir millî varlık elde ederiz. Bor cevherlerini sadece topraktan çıkarmakla anılmayalım, bilim insanlarımızı bir araya getirip araştırma geliştirme imkânlarını artırıp bor ürünlerinin geliştirilmesini sağlayalım. Ulusal bilim ve teknoloji politikaları temelinde siyasetüstü bir stratejiyle planlama hedefleri koyalım. Özellikle bor ürünlerinin çoğu uygulamada katkı maddesi olarak kullanılmasına imkân sağlayan bor çözeltilerinin üretilmesini sağlayalım.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin toplam maden ihracatı yıllık 4,5 milyar dolar seviyelerinde. Ancak ihracat yaptığımız ülkeler bizden bor cevherlerini aldıktan sonra kimyasal hâle dönüştürüp meta olarak kullanıyorlar. Bizim yapamadığımız, üretmediğimiz bor çözeltilerini Çin ve benzeri ülkeler üretilip bizim ham maddemizle fazlasıyla katma değer yaratıyorlar.

Peki, borun katkı maddesi hâline gelmesi nasıl olacak? Tabii ki araştırma ve geliştirme imkânlarının geliştirilmesiyle. Devletçe işletilecek Madenler Hakkında Kanun gereği, Türkiye'de bor madenlerinin işletmesi Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte. Eti Maden İşletmeleri, bu bağlamda yıllar içinde yaptığı yatırımları fazlasıyla çıkarmış. Örneğin, 2001-2014 yılları arasında 1 milyar 240 milyon dolar yatırım harcaması yapmış ama 7 milyar dolardan fazla gelir elde etmiş.

Peki, günümüzde ne olmuş? 2017 yılı Ocak ayında Bakanlar Kurulu kararıyla Eti Maden İşletmelerinin Türkiye Varlık Fonu'na aktarılmasına karar verilmiş. Varlık Fonu her ne kadar kendisini Türkiye'nin stratejik varlıklarını geliştirmek, değerlerini artırmak olarak tanımlıyor ise de bor işletimi Varlık Fonu'na portföy olamayacak kadar önemlidir, hepimizin geleceğidir. Umarım, Varlık Fonu'nun dış finans çevrelerinden borç para bulma çabalarında Eti Maden İşletmeleri bir karşı teminat olarak kullanılmaz.

BOREN'in bütçesi potansiyeline göre oldukça kısıtlı tutulmuş. 2017 yılında 15 milyon lira, 2018 yılında 16 milyon lira olan BOREN'in bütçesi, 2019 yılı için 12,5 milyon lira olarak öngörülüş. Kendisine ayrılan bu cüzi bütçeyle BOREN nasıl gelişir, bu bütçeyle BOREN nitelikli bilim insanı mı çalıştırır, yoksa AR-GE için laboratuvar alt yapısı mı geliştirir?

Değerli milletvekilleri, göz bebeğimiz gibi kıymet vermemiz gereken bir kurumu kendi hâline bırakmışız, sonra da ondan gerçekleşmesi neredeyse mucizelere kalmış başarılar bekliyoruz. BOREN hakkında "Geleceğimiz." diyoruz. BOREN'in kendine ait hizmet binası hâlen olmadığı gibi personel sayısı da AR-GE faaliyetlerinde bulunamayacak kadar yetersizdir. Araştırma geliştirme merkezi laboratuvarlarını, cihaz alt yapılarını güçlendirmek ve insan kaynağını artırmak için şimdiye kadar BOREN bütçesine neden imkân verilmediği de büyük soru işareti.

Maalesef, bu bütçeyle kurum, eksikliklerini kapatamaz. Bir kurumun dünya çapında gelişmesi için en önemli yatırım olan insan kaynaklarına gereken önemin verilmesi ve bu kaleme bütçeden pay ayrılması gerekliliğinin altını çizmek isterim. BOREN çalışanlarının hizmet içi eğitimlerine ve özel alanlarda uzmanlaşmalarına imkân tanınması gerekir. Uygun görülmesi durumunda yabancı bilim insanlarının ülkemize gelip eğitimde bulunması uzmanlaşma yolunda atılacak önemli bir adımdır. Sektörde önde gelen ülkelere yapılacak inceleme ziyaretleri, eğitim programları yetkin personellerin yetişmesine fırsat verir. Ancak ulusal ve uluslararası bilimsel etkinliklere katılımları, bu düşük tutulmuş bütçeyle nasıl sağlayacağız?

Sözlerime son verirken birkaç hususu daha gündeminize getirmek isterim. Halkımızın bor konusunda bilgilendirilme ihtiyacını bir an önce gidermeliyiz. Bu tür tanıtımların bütçe oluşturulurken düşünülmesi ve göz önünde bulunması geleceğimizin inşasında elzemdir. Ayrıca, okullarımızda, üniversitemizimizde borla ilgili öğretici programların finanse edilmesini öngörmeliyiz.

Proje desteklerinde araştırmacıları teşvik edici mekanizmaların bulunmasında mali kaynak sorunu yaşanmaması için tedbirler almalıyız. Özellikle bilgi eksikliği ve bilinçlendirme çalışmalarında herhangi bir finansal imtinaya gitmeden girişimde bulunulmasını sağlamalıyız. Ülkemizde bora dayalı sanayinin geliştirilmesi, verimli ve yenilikçi yatırımların artırılması hepimizin menfaatinedir. Bu nedenlerle bütçenin yeterli düzeyde değerlendirilip hazırlanmadığını ifade etmek isterim.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, diğer konuşmacı Samsun Milletvekili Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığı bütçesi üzerinde grubum adına söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce, makamında şehit edilen Emniyet Müdürümüz Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Üniversitelerin ve ilgili çevrelerin yaptığı hesaplamalara göre 1960'tan bu tarafa Türkiye'nin ekonomik büyüme ortalaması yüzde 4,5. Üzülerek ifade ediyorum ki 2021 yılı tamamlandığında ekonomik büyüme açısından 2011 yılı ile 2021 yılı arasındaki ekonomik büyüme dünyadaki en kötü on yıllık büyüme olacak gibi görünüyor.

Türkiye 2002 yılında dünyadaki en büyük 16 ekonomi içindeydi. Geçen on altı yıllık süre sonunda Türkiye'nin geldiği sıra, maalesef bir alt basamağa, 17'nci sıraya düştü. Hâlbuki 2023 hedefleri arasında Türkiye için dünya ekonomi sıralamasında 10'uncu sırayı hedefliyordunuz ama kalan beş yıl içerisinde görüyoruz ki bu hedefe ulaşmak, "mümkün"ü bir tarafa bırakın, hayal bile değil. Dolayısıyla, parlak laflar söylemek yerine bu hedefleri tutturmaya yönelik, yapısal reformlar dâhil, her şeyi yeniden gözden geçirip Türkiye'nin önüne daha gerçekçi rakamlar ve hedefler koymanın zamanı geldi ve geçiyor.

Sayın Cumhurbaşkanımızın da söylediği gibi, ne döviz kuru hedefini ne enflasyon hedefini ne banka faiz oranları

hedefini yakalama şansımız yok; rakamların hiçbir tanesi öngörüldüğü gibi gerçekleşmiyor. 2018 yılı dolar kuru hedefimiz 3,8'ler civarındaydı, bugün 5,34. Faiz hedefi yüzde 10'lu rakamların altındaydı, bugün bankalardaki faizler yüzde 30'lar mertebesinde; onu da bulana, alana, çözene, kullanana aşk olsun. Aynı şekilde, enflasyon hedefi, yine, tek haneli rakamlardaydı ama bugün verilen rakamlarda da görüyoruz ki enflasyon yüzde 24'lerin üzerinde. Dolayısıyla, bu rakamlarla mücadele etmek, artık bugün ticaret erbabının, yatırımcının mücadele etmesi neredeyse mümkün değil. Aynı şekilde, bu büyümeler gerçekleşirken biz Türkiye'deki işsizlik oranının aşağıya doğru düşmesini bekliyoruz. Maalesef, Türkiye'de bu rakamların gerçekçi olmadığını, işsizlik rakamlarının da geriye gelmediğini görerek fark ediyoruz. Bugün genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 20'ler mertebesinde. Bu durumda devlet, öngörülerle hedefini tutturamazken ticaret erbabı nasıl tutturun? Devletin ticaret erbabının önüne hedefler koyması lazım; bu hedefler çerçevesinde de esnafın, ticaret erbabının, çiftçinin hedeflerini tutturması lazım. Bu hedefler tutmadığına göre biz de görüyoruz ki bugün piyasadaki sıkıntıların temel sebebi bu hedeflerin tutmaması. Bu şartlar altında da bizim yüzde 20 civarında fakirleştiğimizi görmek için müneccim olmaya gerek yok.

Yine, 2018 yılı ihracat hedeflerine baktığımız zaman 170 milyar dolar civarında ihracat hedefimizi tutturacağımızı ifade ediyoruz. Şu an 165 milyar civarında ama bunu da şöyle ifade etmek lazım: Sadece Hollanda'nın tarımsal ürünler ihracatının 100 milyarın üzerinde olduğunu düşünürsek bizim bu rakamlarımızın ülke büyüklüğümüze göre çok da anlamlı olmadığını görüyoruz. Son dönemde ithalatın ihracatı karşılama oranında aradaki makasın daraldığından bahsediyoruz. Ben şahsen bunu ihracatçılarımızın stoktaki malların kullanmasına bağlıyorum, bu mallar bittiği zaman yine aradaki makasın açılacağını tahmin ediyorum. Dolayısıyla, bu rakamlar bugün yüzümüzü güldürüyor ama bunlar sürekli değil; diğer rakamlarda olduğu gibi, gelecekte de ümit ederiz ki bu rakamlara ulaşırız. Şu anki rakamlarla dünyanın gerisinde olduğumuz belli. Bir aşama kaydetmemiz için öncelikle rekabeti artırmamız gerekiyor. Ülke ekonomisi, küresel rekabet gücünü artıramamış ve bunun neticesinde de bütün göstergeler altüst olmuştur.

Bugün Çin'e baktığımız zaman 1,5 milyar nüfusuyla, 6 küsur büyümeyle hepimizin her yerde örnek gösterdiği devletlerden biri. Ama unutmayalım ki bugün Çin'in dünya üzerindeki devletlerde ticaret ataşeliklerinde çalışan sayısı, büyükelçiliklerinde çalışan eleman sayısından neredeyse daha fazla. Buna bizim açımızdan baktığınız zaman, bugün dünya üzerinde bizim ticaret ataşelerimizin toplam sayısı –ataşeler ve yardımcılar da dâhil- 336. Bugün ticaret ataşelerimizin, ihracatçılarımızın, yatırımcılarımızın her türlü teklif ve taleplerini bulunduğu ülkelerde mümkün olduğunca karşılama mecburiyeti var. Bugün yabancı bir iş adamı bir ülkeye gittiği zaman ticaret ataşeleri onların iş adamlarıyla randevularını alıyor, otel rezervasyonlarını yapıyor; her türlü görüşmelerini, tercüman hizmetlerini yapma mecburiyeti var, bu bir görev. Ama bizim ticaret ataşelerinin –hepsini buradan söylemeyeyim ama- önemli bir kısmı hâlâ memur zihniyetinde, onlardan randevu almak için bile bir sürü hengameden geçiyorsunuz.

Aynı şekilde, banka kredileri... Bugün uluslararası arenada bizim özellikle yurt dışından gelir elde etmemiz lazım, oradaki faaliyetleri artırmamız lazım. Bütün dünya ülkeleri kendi kredileriyle oraya gidiyorlar, kendi ülkelerinin sağladığı kredilerle oralarda ticaret yapıyorlar. Bizde de ihracatı destekleyen bir Eximbank var. Eximbanktan bugün ihracatçının kredi alabilmesi için talep ettiği kredinin yüzde 20 fazlasıyla ipotek vermesi lazım, bu ipoteği bulup buluşturması lazım; 50 tane işlemden geçip Eximbanktan kredi kullanacak da ihracat yapacak. Bizim, bu formaliteleri bir an önce ihracatçılarımızın önünden kaldırmamız lazım. Eximbank kredilerinin de mümkün olduğunca alt tabana yayılmasını sağlamamız lazım. 10 tane, 20 tane firmaya öncelik sağlamayla ihracatın artacağı kanaatinde değiliz. Bu tür kredilerin ve imkânların tabana yayılması lazım.

Yine aynı şekilde, ülke kalkınması için verilen teşvikler var. Adını, sayısını hatırlayamadığımız kadar teşvik yasası çıkardınız, teşvik programları çıkardınız; hiçbir tanesi işe yaramadı.

Bugün, sanayi -hepimizin de gördüğü gibi- Marmara Bölgesi'nde yoğunlaştı. Bu, her yönüyle risktir, stratejik olarak risktir. Ticaretin ve ekonominin bir noktada toplanmasının -bundan önceki 2000 depreminde, 99 depreminde gördüğümüz gibi- ne kadar tesiri olduğunu hep beraber gördük.

Dolayısıyla, bu teşvikleri tekrar gözden geçirin demeyeceğim, siz on altı senedir zaten teşvikler getirdiniz, hiçbir işe yaramadı ama yine de ülkenin geleceği için biz diyoruz ki sadece bölgesel veya il sınırlarıyla ilgili teşvikler değil, mümkün olduğunca noktasal teşvikler verin. Bugün, Samsun'un herhangi bir ilçesinin güneydoğudaki bir ilçeden bir farkı yok. Dolayısıyla, oradaki yatırımcıyı "1'inci, 2'nci, 3'üncü bölge" gibi sınıflandırdığınız sürece bu yatırımların ülkenin geneline yayılmadığını hep beraber görüyoruz.

Yine, bugün, içinde bulunduğumuz durum itibarıyla, esnafın durumunu anlatmaya gerek yok. Çarşıya, pazara indiğiniz zaman, piyasada paranın dönmediğini, bankaların kredileri tahsil etme yönünde eğilimlerinin olduğunu, mevcut kredileri dahi kullandırmakta bir sürü engeller orta yere koyduğunu hep beraber görüyoruz.

Siz zabıta marifetiyle fiyatları kontrol etmeye çalışıyorsunuz. Arkadaşlar, maliyetine tesirinizin olmadığı bir şeyde, üretiminin maliyetinin ne olduğunu bilmediğiniz bir konuda fiyat tespit edemezsiniz. Siz o mağazadaki, raftaki bir malın üretim girdilerini bilmiyorsanız ama o raftaki mala fiyat koymaya çalışıyorsunuz, fiyat tespit etmeye çalışıyorsunuz. Bu, serbest piyasa ekonomisinde olabilecek bir şey değil.

Eğer siz devlet olarak bir şeyi üretiyor da bayiler marifetiyle bu malı pazara sunuyorsanız koyduğunuz kâr marjına kurum ve kuruluşlar uymuyorsa buna her türlü yaptırımı da uygulayabilirsiniz, her türlü engeli de koyabilirsiniz ama serbest piyasa ekonomisi şartları içerisinde bir malı denetleyemezsiniz. Zaman zaman duyuyoruz, işte, zabıtayı arıyor, diyor ki: "Bizim manavda domates 7 lira, böyle bir şey mi olur?" Zabıta diyor ki: "Ora neresy ben de gelip oradan alışveriş yapayım." Yani iş bu durumdayken sizin pazarı, piyasayı bu şartlar altında denetlemeniz mümkün değil.

Aynı şekilde, ihracat yaptığımız kalemlere baktığınız zaman, özellikle bizim ham maddeye dayalı ihracatlarımız var. Biraz önceki konuşmacı arkadaşımız da söyledi, biz boru ham olarak ihraç ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yaşar, toparlayalım lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Devamlı) – Toparlıyorum Başkanım.

Hakkâri ziyaretimizde oradaki bir kardeşimiz şöyle demişti: Biz çinkoyu 200-250 dolardan İran'a ihraç ediyoruz, 2.700-2.800 dolardan da tekrar saf çinkoyu satın alıyoruz. Yani bu ülkenin ham maddeyi ihraç etmek yerine, işlenmiş ürünleri ihraç etmeye bir an önce başlaması lazım. Fındıkta da bu böyledir. Biz fındığı 10-12 liradan ihraç ediyoruz, 45-50 liradan dönüp çikolata olarak geri alıyoruz. Dolayısıyla bizim katma değeri yüksek ürünler üretmek gibi bir mecburiyetimiz var. Buna yönelik teşvikleri de bir an önce sağlamamız lazım.

Yine bunun yanı sıra, özellikle yazılım sektörü, bilişim sektörü... Son Çin seyahatimizde de gördük ki bir sadece telefon, bilişim ve yazılım işlevleri yapan bir firmada çalışan insan sayısı 70 bin, ihracat miktarı 13 milyar dolar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamlı) – Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN – O süreyi buraya ekliyorum Sayın Ağıraltılı.

Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Yani bir kişiye özellikle yazılım ve bilişim sektöründe istihdam sağlamak için harcadığınız para ile yatırım amaçlı sektörde harcadığınız para arasında ciddi oranda farklar var. Dolayısıyla bizim özellikle yazılım, bilişim konusuna ciddi oranda eğilmemiz lazım, marka değerlerini oluşturmamız lazım.

Son olarak size şunu söyleyeyim: İstatistikler vardır, bunu hepiniz görüyorsunuz. Son on yılda Türkiye’de her yıl ilk 100 firma yayınlanır; işte, 1989 yılının ilk 100 firması; 2000 yılının, 2010 yılının. Bakın, son on yılda ilk 500’de olan firmaların önemli bir kısmının bugün olmadığını görürsünüz. Dolayısıyla Türkiye’deki ekonomik bozukluklar ve düzensizlikler firmaları ciddi oranda sıkıntılara sokuyor. Bugün moda olan tabirde bir de konkordato çıktı. Bakın, binlerce firma konkordatoyla baş başa. Kendilerinin konkordato ilan etmesi yetmiyor; onlara mal satan, onlardan mal alan, onların üzerinden işlem yapan firmalar da güç durumda.

Ümit ediyorum ki Ticaret Bakanımız bütün bu bizim görüşlerimizi dikkate alır; 2019 yılında aktif, cesur, iyi adımlar atmış bir Ticaret Bakanı ve programıyla karşı karşıya oluruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yaşar.

Şimdi söz sırası Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş’ta.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Maden Tetkik Arama Enstitüsü ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü hakkında görüşlerimizi beyan etmek için buradayız.

Değerli milletvekilleri, enerji temel bir insan hakkıdır; gerek hane halkının kaliteli yaşamasında gerekse üretimde önemli bir girdi maddesidir. Ülkemizin petrol, doğal gaz gibi yer altı kaynaklarının kıt olduğunu düşündüğümüzde ekonomimizin gerek cari açık üretmesinde, gerekse büyüme üzerinde enerji ihtiyacı önemli bir kısıt olarak ortaya çıkmaktadır. Dünyada enerji fiyatlarının arttığı yıllarda Türkiye ekonomisi hem enflasyonist baskıyla yüzleşmekte hem de ekonomik büyüme üzerinde olumsuz etkileriyle karşılaşmaktadır. Dolayısıyla, bugün güvenli ve sürdürülebilir enerji arzı stratejik önemi haizdir.

Rusya’yla yaşanan uçak krizinin ardından yaşanan gelişmeler, son olarak da İran üzerinde uygulanan ambargonun yarattığı kırımlar Türkiye’yi dış politikada kırılgan hâle getirmektedir. Bu aşamada küresel iklim değişikliği ve bölgesel politik risklerle beraber düşünülerek şekillendirilmesi gereken tercihler bulunmaktadır. Türkiye’nin yenilenebilir enerjiye mi yoksa geleneksel fosil yakıtlara ve nükleer enerjiye mi daha fazla yatırım yapacağı orta ve uzun vadeli olarak planlanmalı ve bir millî devlet politikası olarak da takip edilmelidir. Gerek güneş enerjisi gerekse rüzgâr enerjisiyle ilgili olarak, teknoloji üretiminin yerli sanayi tarafından gerçekleştirilmesi için bir teşvik sistemi kurulmalı, ülke doğal kaynakları verimli bir şekilde kullanılmalıdır. Türkiye’nin son iki yılda fotovoltaik güneş paneli ithalatı 6,1 milyar doları bulmuştur, sektör bu hızla büyümeye devam ederse önümüzdeki beş yılda bu alandaki ithalat 40 milyar doları bulacaktır. Dolayısıyla maliyeti 40 milyar dolar olarak öngörülen panellerin çok daha ucuza yurt içinde üretilmesi mümkün gözükmemektedir.

Nükleer enerji hususuna partimiz, kategorik olarak karşı olmamakla birlikte, bugün dünyada nükleer enerjinin diğer enerji alternatifleriyle kıyaslandığında öneminin azalmış olduğunu gözlemlemektedir. Hükümet 10 Mayıs 2010 tarihinde yapılan bir sözleşmeyle Akkuyu Nükleer Santrali’nin kurulmasına karar vermiş ve dolayısıyla da Rusya’da Rosatom’la bir anlaşma yapmıştır. Bu anlaşmanın 5’inci maddesinin (2)’nci fıkrasına göre, projeyi gerçekleştirecek şirketin Rusya devleti tarafından kurulacağı; bu proje şirketinin, nükleer güç santralinde üretilen elektrik de dâhil olmak üzere, nükleer güç santralinin sahibi olduğu açıkça ifade edilmektedir. Dolayısıyla şirket Rusların mülkiyet ve yönetimindedir. Yine, 5’inci maddenin (4)’üncü fıkrasında, projede Rusya tarafından yetkilendirilen şirketlerin doğrudan veya dolaylı olarak başlangıçta yüzde 100 hisse payına sahip olacakları belirtilmiştir. Ayrıca, Rus tarafının hisse payının hiçbir zaman yüzde 51’in altına düşmeyeceği, geri kalan azınlık hisselerinin dağıtımının ise Rusya’nın ulusal güvenlik ve ekonomik çıkarları korunacak şekilde Rusya’nın insafına bırakılacağı görülmektedir. Yine, sözleşme şartlarından bir tanesinde “Proje şirketinin elde ettiği karın yüzde 20’si güç üniteleri devreye girdikten sonra ve en erken on beş yıl sonra Türk tarafına ödenmeye başlanacak.” denilmektedir. Anılan projenin maliyeti –ünitesi 1,2 megavattan 4 ünite 4,8 megavat ediyor- 25 milyar dolar düzeyindedir. Projenin yapım aşamasında Rus şirketi yerli ya da yabancı birtakım ortaklar edinmeye çalışmışsa da arzuları gerçekleşmemiştir, dolayısıyla bu projenin öngörülen zamanda bitirilmesi mümkün gözükmemektedir.

Türkiye, bugün enerji maliyetleri hususunda son derece olumsuz bir konumda bulunmaktadır. Özellikle geçtiğimiz ağustos ve eylül aylarında yapılan zamların da ardından tüketici şikâyetleri son derece artmış vaziyettedir. 2001 yılı kriz sonrasında IMF’nin talep ve yönlendirmesiyle elektrik dağıtım sektörü özelleştirilmiş olsa da burada fiyatlamaya devletin kontrolündedir. Bu fiyat artışları yalnızca hane halkının bütçesinde kapladığı yerle hayat standardını düşürmekle kalmamakta, sanayideki girdi artışlarından dolayı üretimde azalmalara neden olmaktadır.

Örnek vermek gerekirse dağıtım sistemi kullanıcılarından bunlar orta gerilim çift terimli sanayinin karşılaştığı bir yıllık perakende tek zamanlı enerji bedeli yüzde 86, perakende gündüz enerji bedeli yüzde 89, perakende puant enerji bedeli yüzde 73’tür. Bu maliyetler çift terimlidir. Tek terimlide yüzde 26, yine alçak gerilimde tek terimlide yüzde 93, perakende gündüz enerji bedelindeyse yüzde 96’lara kadar çıkmaktadır. Türk sanayisinin bu yükü kaldırması da mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, yanlış enerji politikaları Türkiye’nin millî gelirini yüzde 50 azaltabilir. Yeryüzü Derneği ve İngiliz Düşünce Derneği’nin Türkiye İçin Düşük Karbonlu Kalkınma Politikaları Uygulamaları Projesi kapsamında yaptığı analiz de Türkiye’nin kömür politikalarının uzun vadede önemli ekonomik riskler barındırdığını ortaya koyuyor. Türkiye’nin mevcut kurulu kömür gücü 17,3 GW civarında, planlama aşamasında ise elektrik üretimi için devreye alınacağı belirtilen yeni kömür sahalarıyla beraber ithal ve yerli kömüre dayalı toplam 60 GW kurulu gücü söz konusu olacaktır. Analizlere göre, bu projelerin devreye girmesi ve son on yıl içerisinde atıl duruma düşmesinin toplam maliyeti 152,8 milyar dolara varabilecektir. Bunun anlamı da şudur: Eğer biz bu anlayışla gidersek yani alternatif yenilenebilir enerji yolunu seçmez isek Türkiye mevcut gelirinin yüzde 21’ine varan kayıplara uğrayacaktır. Diğer yandan, Türkiye mevcut iklim değişikliği politikalarını değiştirmeden, iklim değişikliğine uygun plan ve programları önceliğine almazsa 2050 yılında millî geliri yüzde 50 oranında daralabilecektir.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi, Afşin-Elbistan Termik Santrali maalesef özel sektöre devredilmiş, personeli izinli sayılmış, hâlen çalışmamaktadır bu insanlar.

Yine, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünde görev yapan 200’ü aşkın mühendis hizmet alımı şeklinde istihdam edilmektedir. Yılda on binlerce memur kadrolarına atama yapılırken ülkemizin en önemli kurumlarındaki mühendislerin hizmet alımı şeklinde istihdam edilmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Enerji Bakanlığına bağlı üretim kurumlarında görev yapan üst düzey bürokratların büyük bir bölümü, neredeyse tamamı kurum dışından atanmaktadır, belediyelerden veya yandaş holdinglerden atanmaktadır. Belediyelerden veya yandaş holdinglerden yapılan atamalar, yıllarca bu kurumlarda görev yapan personelin moral

ve motivasyonunu bozmaktadır.

Ülkemizdeki maden ruhsatlarının takibini yapmakla görevli Maden İşleri Genel Müdürlüğü, şimdi MAPEG, AKP iktidarı döneminde yıllardır, mühendis olmayan yöneticiler tarafından yönetilmektedir. Hamdi Yıldırım altı yıl, Mithat Cansız iki yılı aşkın bir süre Maden İşleri Genel Müdürü olarak görev yapmıştır. Bu kişiler mühendis değildir. Elbette ki hukuken bir engel yoktur ancak maden veya jeoloji mühendisi olmayan birisinin bu kuruma ne kadar katkıda bulunabileceğini sizlerin takdirlerine sunuyorum. Eti Maden İşletmeleri de Varlık Fonu'na devredilmiştir. Yaklaşık 1 milyar dolar üretim yapan ve burada üretilen ürünlerin yüzde 98'i ihraç edilen, yılda 400 milyar civarında hazineye net temettü veren, altın yumurtlayan bir kurumu neden Varlık Fonu kapsamına aldınız? Yoksa bu kurumu Katar'dan aldığınız hediye uçağı karşılık Katarlılara vermeyi mi düşünüyorsunuz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Hiç komik değil.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Krom, hurdasında geri dönüşümü olmayan ve ağır sanayinin temel girdisi olan bir madendir. Dünyadaki en zengin krom yatakları ülkemizde bulunmaktadır. Ülkemizdeki krom cevheri Elâzığ'da 150 bin ton/yıl kurulu kapasiteyle yüksek karbonlu ferrokrom tesisinde ve Antalya'daki 10 bin ton/yıl kurulu kapasiteli düşük karbonlu tesislerde işlenen ferrokroma dönüştürülüyor. Ancak AKP iktidarı bu iki fabrikayı maden sahalarıyla birlikte 2004 yılında özelleştirip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bedava sattı, bedava.

BAŞKAN - Sayın Yokuş, tamamlayalım lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Bu iki tesisi alan firmalar katma değeri yüksek ferrokrom üretme yerine ham kromit cevheri ihraç ederek daha fazla para kazanmaktadır. Oysa ülkemiz ferrokrom tesisleri yanına entegre paslanmaz çelik tesisleri kurmayı hedeflerken gelinen noktada ferrokrom tesislerimiz bile düşük kapasiteyle çalışmaktadır. Hükûmetinizin paslanmaz çelik üretimiyle ilgili bir politikası var mı? Doğal gaz ve elektrik fiyatları hâlen yüksek oranda. Türkiye Kömür İşletmeleri Tavşanlı, Soma, Çandarlı birkaç kömür ocağının dışındaki tüm ocaklar özelleştirildi. Bu ocakları da özelleştirmeyi düşünüyor musunuz? Türkiye Taş Kömürü Zonguldak havzasındaki kömür ocaklarının tamamına yakını ya atıl beklemekte veya hizmet alımı şeklinde verimsiz bir şekilde çalıştırılmaktadır.

Eti Madende kötü yönetim, kötü idare, keyfi yönetim almış başını gidiyor. TEDAŞ, TEAŞ hepsinde aynı şey, teknikerler mağdur, 3600 bekliyor. MTA yönetimi de diğer kamu kurumlarının pek çoğunda olduğu gibi ehil olmayan yöneticiler tarafından yönetiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Kurumun bilimsel bir çalışması yok, personel baskıyla yönetiliyor.

Petrole gelmedik daha.

BAŞKAN - Bitti, son cümleleriniz.

Buyurun.

AHMET AYDIN (Adıyaman) - Diğer arkadaşlardan alın isterseniz ilave.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Versinler.

Yavuz Bey...

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Petrol sektöründeyseniz...

Tamam mı efendim?

BAŞKAN - Bitirin artık, tabii, ikinci defa süre vermeyelim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Neyse... Bir dahaki sefere halledeceğim, merak etmeyin, bir dahaki sefere. (İYİ

PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yokuş.

Şimdi söz sırası Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'te.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 2019 yılı bütçe görüşmeleri çerçevesinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi içinde Nükleer Düzenleme Kurumu ve Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 yılı bütçesini değerlendirmek üzere İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Konuşmama başlamadan evvel, makamında şehit edilen Rize Emniyet Müdürümüz Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet, yakınlarına ve Türk milletine başsağlığı diler, yaralı emniyet mensuplarımıza Cenab-ı Hak'tan acil şifalar dilerim.

Bakanlığın bütçe sunumunda temel politikalar arasında enerjide dışa bağımlılığın azaltılması var. Ülkemizin ekonomik değerleri açısından da mutlak olan bir stratejidir. Ancak uygulamalara bakıldığında, bu doğru ilkenin gerçekleşmesinde bir mesafe katedilmediği de ortada. Ülkemizin cari açığında, büyümesinde önemli bir paya sahip olan hem de büyümenin önündeki engellerden biri olan enerji ithalatını azaltabilmek için güvenli ve sürdürülebilir bir enerji arzı son derece önemlidir. Bu konuda mümkün olduğu kadar dışa bağımlılıktan kurtulmalıyız.

Tercihler konusu da, yenilenebilir enerjiyi mi, nükleer enerjiyi mi tercih etmeliyiz, son derece önemli. Bakanlığın bütçe sunumunda ifade ettiğine göre, uluslararası anlaşmalar ve Avrupa Birliği müktesebatı, nükleer düzenleyici kuruluşun bağımsız olmasını öngörmektedir. Bu çerçevede, nükleer tesislerin lisanslanması, denetimi ile nükleer teknoloji çalışmalarının sürdürülmesi için bağımsız bir düzenleyici kurumun oluşturulmasının ihtiyaç hâline geldiği belirtilmiş ve "Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun uygulamaya yönelik sorumluluklarından dolayı kuvvetler ayrılığı ilkesiyle uyum sağlanamadığından hareketle Nükleer Düzenleme Kurumu oluşumuna ilişkin süreç devam etmektedir." denilmiştir. Demokratik devlet yönetiminde kuvvetler ayrılığını ortadan kaldır, nükleer düzenlemede ise kuvvetler ayrılığını kullanacağını ifade et; bu ifadeyle ancak kendinizi kandırırsınız.

2 Temmuz 2018 tarihli 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kurulan Nükleer Düzenleme Kurumu, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna esas olarak havale edilmesine rağmen hâlâ Komisyona indirilmedi. Özellikle mevcut kararnamede Türkiye Atom Enerjisi Kurumu artık sadece radyoaktif atıkların depolanması ve bertarafıyla ilgili ve araştırma-geliştirme faaliyetlerini, çalışmalarını yürütmekle ilgili. Ülkemize gelen radyoaktif maddelerin ithalat iznini veren Türkiye Atom Enerjisi Kurumu bu radyoaktif ham madde miktarını denetleyememektedir; kendisini "regülatör kurum" olarak tanımlayan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu bu denetimi yapmaya dahi ihtiyaç duymamaktadır. Kaçak getirilen radyoaktiviteyi tespit eden ama işlem dahi yapamayan, tesis edemeyen bir kurumun varlık ve kuruluş amacı ortadan kaldırılmaktadır. Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'yla tam akredite olmak yerine kurumun yetkilerinin kaldırılması ise "Şu nükleer maddeler olmasa atom enerjisini ne güzel yönetirdim." yaklaşımıyla ilgili bir bakanlık uygulaması.

Bu kararnamenin öncelikle 6'ncı maddesinin (2)'nci fıkrasında, Akkuyu Nükleer Santrali faaliyete geçtikten sonra, yurt dışına çıkarılan nükleer atığın önemli radyoaktifleri alındıktan sonra kalan nükleer atığı geri getirme hakkı tanınmış bulunuyor. Denizlere boşaltılan soğutma sularının sadece birkaç saniye radyoaktif kalabildiği ve akabinde tümüyle arınmadığından tehlike oluşturduğu ifade edilmektedir. Söz konusu soğutma suları doğal alanlara boşalmadan önce reaktör ve yüzlerce metrelik

borulardan geçmektedir. Bu sulara reaktörden ve boruların kendisinden radyoaktif kurşun, krom, kobalt parçacıkları karışmaktadır; bunların radyoaktifliği de yıllarca sürmektedir. Radyasyon sızıntısı için nükleer santrallerde bir kaza olması şart değil, reaktörün normal günlük çalışma düzeni içinde insan ve çevre sağlığına son derece zararlı radyasyon doğaya rutin olarak verilmektedir. Kısacası bir nükleer santral sorunsuz çalışması sırasında da insanları ve doğayı zehirlenmektedir. "En temiz ve güvenli enerji nükleer enerjidir." söylemini de neredeyse tüm dünya yalanlamaktadır. Dünyada pek çok ülke nükleer enerjiyi terk etmektedir. Almanya, İsveç, Belçika, Hollanda, İspanya gibi ülkeler tarih vererek ya santralleri kapatmış ya da ömrü dolanların yerine yenisini sipariş etmeyeceğini bildirmiştir. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği ülkeleri atıkları için milyarlarca dolar, euro harcamaktadır. Gayriahlaki bir tavırla atıklar için başta Hindistan olmak üzere az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri nükleer çöplük olarak seçmektedirler. Türkiye de bu ülkelerden biridir. Karadeniz'de ortaya çıkan zehirli atık dolu İtalyan varillerinden hâlâ kurtulamadığımız da unutulmamalıdır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; ülkemizin ve milletimizin ihtiyacı olan, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlayacak olan her türlü projeye, millî güvenliği ilgilendiren devlet politikalarına, sahibi kim olursa olsun elbette ki destek vereceğiz. Ancak Akkuyu Nükleer Santrali'ne karşı yürütülen bu süreçte Hükûmetin her türlü yüksek bütçeli ve bol akçeli projeleri takip ettiğini, kafa karıştıran hususları tekrar ettiğini gözlemliyoruz. Bu anlamda, özellikle bu santralin yapımına ilişkin Türkiye ve Rusya arasındaki yapılan anlaşmaya göz atmakta fayda görüyoruz. Bu konuda Rusya adına Rosatom, Türkiye adına da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, taraf olan bunlar. Projeyi gerçekleştirecek olan şirketin Rusya devleti tarafından kurulacağı ve üretilen elektrik de dâhil olmak üzere nükleer güç santralının sahibi olduğu yapılan anlaşmaların 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında açıkça ifade edilmektedir. Proje şirketi Rus tarafınca yetkilendirilen şirketlerin doğrudan veya dolaylı olarak başlangıçta yüzde 100 hisse payına sahip olacağı belirtilmiştir. Ayrıca, Rus tarafının hisse payının hiçbir zaman yüzde 51'in altına düşmeyeceği de özellikle anlaşmada belirtilmiştir. Proje şirketinin elde ettiği kârın yüzde 20'si güç üniteleri devreye girdikten sonra en erken on beş yıl sonra Türk tarafına ödenmeye başlayacak ve Sayın Erdoğan tarafından "2023'te yetiştirilecek." denmesine rağmen sözleşmeye göre ilk enerji üretimi en erken 2025 yılında gerçekleştirilecek. Proje inşasında ihtiyaç duyulan mallarsa Rusya'dan tedarik edilecek ve bu anlamda anlaşma şartlarında açıkça görüyorsunuz ki bu santral Hükûmetin diğer millî ve yerli projeleri gibi yabancı menşelidir ve tamamen inşaatından santralin kendisine ve üretilen elektriğine kadar Rusya tarafına verilen bir enerji kapitülasyonudur. Türkiye, sadece burada müşteri konumundadır. Enerji ve fiyatları ve teknoloji transferi bakımından Türkiye'ye bir avantaj getirmemekle birlikte Türkiye'de daha önce iktidarın Rusya ve İran'la yaptığı al ya da öde anlaşmasının bir benzeri de bu santral için yapılmaktadır.

Ülkemizin enerji planlamasında üç nükleer santral kurulacağı belirtilmiş; Sinop proje aşamasında, üçüncüsü de muhtemelen Tekirdağ'da kurulacak olan ve ne yazık ki hiçbir yerli ve millî olmayan projelerdir. Birinde Ruslar, diğerinde Çinliler olacak gibi görünüyor. Enerji açısından dışa bağımlılığı azaltmaya çalışırken bu defa da muhtemelen millî güvenlik açısından dışa bağımlı hâle geleceğiz. İlerleyen süreçte, geçmişte olduğu gibi en ufak bir uçak krizinde domates ihracatımız bile ekonomik açıdan sıkıntılı hâle gelirken elin gâvuru yüzde 100 kendisine ait olan enerjisini mi bize verecek? Çinlilerin Doğu Türkistan'da yaptığı zulme sırf bu sebepten mi ses çıkarmıyorsunuz?

Ülkemizde radyoizotoplar hastanelerde, araştırma laboratuvarlarında, üniversitelerde ve endüstride kullanılmaktadır ve bunlar radyoaktif elementlerdir ve hacim bakımından da bazı ülkelerde reaktör yakıt atıklardan gelen düşük aktiviteli radyoaktif elementlerden daha fazladır. Uzun vadeli nükleer teknoloji politikası ve buna yönelik insan kaynağı ve altyapı geliştirme stratejisi bulunmadığı takdirde dışa bağımlılığın eskisinden daha fazla artacağı da aşîkârdır.

Gerek güneş gerek rüzgâr enerjisiyle ilgili olarak teknoloji üretmekteyiz; yerli sanayi bu konuda kurulacak olan bir teşvik sistemiyle üretime kazandırılmalıdır. Son iki yılda güneş paneli ithalatı 6,1 milyar dolar. Sektör bu hızla büyüdükçe beş yılda 40 milyar doları bulacak. Aynı şekilde rüzgâr enerjisiyle ilgili ekipmanları da yurt dışından ithal ediyoruz ve her iki sektörde kullanılan ekipmanları yurt içinde daha ucuza üretmenin yollarını açmalıyız.

"Böyle düzen, böyle çağ, böyle devran kahrolsun!/Vaktiyle bir Atsız varmış, var olsun." diyen büyük Türkçü Atsız atanın ebedî âleme geçişinin dün 43'üncü yıl dönümüydü, ruhu şad olsun. "Tanrı Türk'e yar olsun/Turan eller var olsun." (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İYİ PARTİ Grubu adına son konuşmacı Kayseri Milletvekili Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde yer alan Türkiye Rekabet Kurumu ile Helal Akreditasyon Kurumunun bütçeleri hakkında söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce terörle mücadelede büyük bir özveriyle görev yaparken şehit olan güvenlik güçlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyorum. Dün yine şehit olan Rize Emniyet Müdürümüzü rahmetle anıyor, ailesine başsağlığı diliyorum.

Görüş ve önerilerimizin pakette pek de dikkate alınmadığı 2019 yılı bütçesinin ülkemize ve yüce Türk milletine hayırlar getirmesini diliyorum. Rekabet Kurumu 5 Kasım 1997 tarihinde faaliyete başlamıştır. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un uygulamasıyla yükümlüdür. Söz konusu kanunu uygulamakla görevli Rekabet Kurumunun amacı piyasalarda rekabetin sağlanması ve korunmasıdır. Türkiye serbest piyasa ekonomisi Rekabet Kurumunun yürürlüğe girmesiyle denetlenebilir kılınmıştır. Böylelikle ekonomik etkinliğinin piyasalar lehine test edilmesi ve sürdürülmesi yasal bir zorunluluk hâline getirilmiştir. Kurumun 2019 yılı bütçesi 2018 yılına göre yaklaşık yüzde 14 oranında artırılarak 96 milyon 190 bin TL olarak hazırlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Rekabet Kurumu idari ve mali açıdan bağımsızdır. Plan ve Bütçe Komisyonundaki bütçe görüşmelerinde 2019 yılı bütçesi Ticaret Bakanlığı tarafından sunulmuştur. İdari yönden bağımsız olan bir kurumun kendi bütçesini kendisinin sunması piyasalara güven vermesi açısından son derece önemlidir. Bu durum, Ticaret Bakanlığının kontrolü altında olduğu izlenimini vermektedir. Böylelikle bağımsızlığı sorgulanmaktadır. Bu bakımdan, kurumun piyasaları tarafsız bir şekilde denetlemesi ve dengelemesi düşünülemez. Rekabet Kurumunun görevleri arasında rekabetin iyi işlemediği alanlara müdahale etmek de olmalıdır. Böylelikle rekabet koşullarını sağlayarak piyasayı dengelemelidir. Uygun rekabet ortamı olduğu zaman herhangi bir şirketin çok aşırı büyümesi, piyasa payının büyük bir kısmına sahip olması kolay değildir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Rekabet Kurumunun amaç ve görevleri arasında kamu teşebbüslerinin özelleştirilerek özel sektöre devredilmesi aşamasını incelemek, kamunun özelleştirerek terk ettiği alanlarda tekelleşmeyi önlemek de vardır. Yakın zamanda yapılan özelleştirmelerin sonuçları ortadadır. Kamuoyunun büyük bir kısmı tarafından özelleştirmelerin şaibeli yapıldığı düşünülürken kurum serbest piyasaya gerekli güveni verememiştir. Bakınız, fazla geriye gitmeye gerek yok. TÜRKŞEKER'e ait şeker fabrikalarının özelleştirilmesi sonucunda devirler hâlâ yapılamamıştır. Neden yapılamadığına dair bir açıklama yoktur. Devredilen fabrikalar atıl bırakılmıştır, herhangi bir denetim söz konusu değildir, çiftçilerimiz mağdur olmuştur. Tarımın ülkemizde

bitme noktasına geldiği bugünlerde çiftçilerimizin mağduriyetlerini gidermeye yönelik bir çalışma yapılmamıştır, işçilerimiz işsiz kalmıştır, özelleştirmeler sırasında işçilerimizin çalışma garantilerine yönelik bir düzenleme de yapılmamıştır. Ekonomik krizin çok fazla hissedildiği bugünlerde birçoğu kapı dışarı edilmişlerdir. Bu konuda kurumdan ne bir açıklama gelmiştir, ne de ilgili bakanlıkla bir çalışma yapılmıştır.

Değerli milletvekilleri, ilgili kurum son olarak ekonomik krizin en büyük sebeplerinden olan soğan ve patates depocularına el atmıştır. 8 Ağustos 2018 tarihinde bir ön araştırma raporu hazırlıyor, araştırmada 2012-2017 yılları arasındaki soğan ve patates üretim tablolarını inceliyor. Bir önceki yıl ürünlerinin artık, depolarda bulunmadığını ifade ediyor. Patates ve soğan pazarlarında ilgili pazarları etkileyebilecek büyüklükte teşebbüsün olmadığını belirtiyor. Bu kararı oy birliğiyle alıyor, Kasım 2018'de yayınlıyor. Uzun yılları kapsayan bu rapor, sektörün bütününde stokçuluk diye bir şeyin olmadığını resmen ilan ediyor, depoculuğun önemini gözler önüne seriyor.

Değerli milletvekilleri, burası çok önemli, aradan sadece üç ay geçmesine rağmen Rekabet Kurumu soğan konusunda güncel bir kararın olmadığını, söz konusu kararda yer alan inceleme, tespit ve değerlendirmelerin ilgili kararın alındığı tarihten önceki döneme yönelik olduğunu ve sektörü yakından takip ettiklerini söylüyorlar.

Acaba kısacık, üç ay gibi bir sürede soğan, patates piyasası tekellerin eline mi geçti? Soğan, patates piyasasında üç ayda ne değişti? Rekabet Kurumu, basılan depolar karşısında oy birliğiyle aldığı kendi raporunu mu yok saydı, yoksa iktidar karşısında bağımsızlığını mı yok saydı? Bir kurumumuz daha baskıya dayanamayıp dün söylediğini bugün inkâr ediyor.

Ekonomik krizin etkisini yoğun olarak gösterdiği bugünlerde bağımsız kurumlarımız her türlü baskıya rağmen cesur kararlar almalıdır, serbest piyasaya güven veren tutarlı açıklamalar yapmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Rekabet Kurumu son zamanlarda yaptığı açıklamalarla ve izlediği yollarla Hükümetin doğrudan veya dolaylı olarak gerçekleştirdiği ekonomik faaliyetler konusunda gerekli denetimi gerçekleştirememiştir. Piyasalarda rekabeti oluşturacak adımlar atamamıştır. Tekelleşmenin önüne geçememiştir. Basının ve medyanın tekelleşmesine göz yumarak havuz medyası oluşturulmasına seyirci kalmıştır. İthal et alımı ve piyasaya sürülmesi konusunda gerekli müdahaleleri yapamamıştır. İhalelerin belirli şirketlere verilmesini engelleyememiştir. Yani kurum olarak siyasi baskıdan nasiplerini almışlardır. Kurum, tarafsızlığını ve bağımsızlığını kaybetmiştir.

Değerli milletvekilleri, Helal Akreditasyon Kurumu ise, yeni kurulmuş olup 2019 yılı için 3 milyon 876 bin TL bütçe ayrılmıştır. Kurumun amacı, helal uygunluk değerlendirme kurumlarını akredite etmektir. Bu kuruluşların ulusal veya uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını ve bu suretle düzenledikleri belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmektir. Kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, Ticaret Bakanlığıyla ilgili tutulmuş bir kurumdur. Kurumda pek çok bakanlıktan temsilci bulunmaktadır. Bu temsilcilerin hangi İslami yeterliliğe göre seçileceği ise başlı başına bir soru işaretidir. Bakalım ne kadar özerk olabileceklerdir. Umarız ki iktidar karşısında özerkliğini, bağımsızlığını kaybetmiş, biraz önce bahsettiğimiz Rekabet Kurumu gibi bir kurum hâline gelmezler. Bu kuruma ehil ve liyakat sahibi olmayan yöneticilerin atanması hâlinde bu kurumun faaliyetlerinin ne bir yararı görülebilir ne de bu konuda olan büyük boşluk giderilebilir. Bu yüzden kurumun faaliyetlerini yakından takip edeceğiz.

Ancak, bu noktada değinilmesi gereken bir konu daha var. Bu zamana kadar helal sertifikası verilen kurumlar nasıl ve kim tarafından denetlenmiştir? Verilen sertifikalar ne kadar güvenlidir? Nitekim, Brezilya'dan gelen tavuğun helal akreditasyonunu yapan kurumlar nasıl ve hangi standartlara göre denetlenmiştir? Mesela, et ithalatında, yabancı ülkelere gelen karkas etlerin sıhhati ve helal olup olmadığı tartışmalıdır, helal olduğunun garantisi yoktur. Hâlbuki, ülkemizde 1999 yılında kurulan ve tüm uygunluk değerlendirme alanlarında uluslararası tanınırlığa sahip olan bir kurumumuz mevcuttur, adı da Türk Akreditasyon Kurumudur. 2013 senesinde Haliç Kongre Merkezi'nde Müslüman ülkelere yabancı uzmanların da katıldığı, zamanın Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış'ın şovuna dönüştürdüğü, Türk Akreditasyon Kurumunun Helal Akreditasyon Komitesi Başkanlığını yürüttüğü görkemli bir organizasyon düzenlenmiştir. Sonuç ortada: "Bakara makara" zihniyetiyle bir kurumumuz daha işlevini kaybetmiş durumda. Mevcut kurumumuzun ismi içerisinde "Türk" geçmesinden dolayı mı bir kurumumuza yine işlevini kaybettirip yerine başka bir kurum kuruluyor? Yine, yerine kurulan, yeni oluşturulan kurumun kısa ismi ise iktidara çok uzak olan bir kavram olan "HAK"tır. Nasıl "AK" demekle ak olunmuyorsa bu alanda da bu anlayışınız devam ettiği sürece "HAK" demekle haklı olamayacaksınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – "İYİ" demekle iyi olmadığını gibi.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Böylece İYİ PARTİ Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun konuşmaları başlıyor.

İlk konuşmacı İstanbul Milletvekili Osman Boyraz.

Buyurun Sayın Boyraz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesi üzerinde konuşma yapmak üzere AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizin çok değerli üyelerini ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi en kalbî duygularıyla hasret ve muhabbetle selamlıyorum.

Öncelikle, dünkü menfur bir saldırı sonucu şehit olan değerli dostum, arkadaşım, kardeşim Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet diliyorum, mekânı cennet olsun.

Konuşmama başlamadan önce, gönüllerimizin sultanı Mevlâna Celâlettin Rûmî'yi ebedî âleme göç edişinin 745'inci yıl dönümünde de sevgi, saygı ve rahmetle anıyorum.

Bugün görüşmekte olduğumuz bütçe 2019 yılı bütçesi, AK PARTİ hükümetleri tarafından hazırlanan 17'nci bütçe olup Cumhurbaşkanlığı sisteminin ilk bütçesi olması nedeniyle tarihî bir öneme sahiptir. Öncelikle, Enerji Bakanlığının bütçesinin hazırlanmasında emeği geçen başta Sayın Bakanımız olmak üzere, Enerji Bakanlığımızın bürokratları, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri, velhasıl bütçe çalışmaları sırasında alın terini, emeğini, samimiyetini seferber eden herkese teşekkür ediyorum.

Bütçeler ekonomide istikrarın sağlanması, kaynakların etkin tahsis edilmesi, gelir dağılımında adaletin sağlanması ve yatırımların teşvik edilmesi gibi hedeflerin gerçekleştirilmesinde kullanılan en önemli araçlardan biridir. AK PARTİ dönemlerinde yapılan bütçeleri incelediğimizde büyümeye, kalkınmaya, rekabet gücünü artırmaya, insan odaklı, üretim odaklı, halkın tamamına dokunan bütçeler olduğunu görmekteyiz. Modern dünyada enerji, hayatımızın vazgeçilmez unsuru ve ihtiyaçlarından biri olup büyümenin, kalkınmanın ve gelişmiş bir ülke olmanın temel dinamiklerinden biri hâline gelmiştir. Ayrıca, ülkemizin ithalat kalemleri içinde en yüksek paya sahip olması hasebiyle de ülkemiz ekonomisi açısından önemli bir girdiyi oluşturmaktadır. Enerjide dışa bağımlılığın azaltılması, Türkiye'nin genel ekonomik dengeleri açısından önemlidir. Bu minvalde ülke ekonomisinin sürdürülebilir şekilde büyümesi için gerekli en temel ihtiyaçlardan biri kesintisiz, kaliteli, çevreye uyumlu ve rekabetçi enerji arzıdır. Bu bağlamda,

birincil enerji kaynakları açısından ülkemizin dışa bağımlılığının azaltılması, arz güvenliği tahkiminin sağlanması, enerji altyapısının güçlendirilmesi ve enerji verimliliğinin öncelendirilmesi ancak yapılacak yatırımlarla mümkündür. Bu anlamda baktığımız zaman jeopolitik önem açısından Türkiye'nin bulunduğu konum dolayısıyla birçok projeyi hayata geçirmiş bulunmaktayız; Mavi Akım gaz boru hattı, TANAP projesi, TürkAkım Gaz Hattı Projesi gibi. Bunların detaylarına girmeyeceğim, zaman çok kısıtlı. Zaten Enerji Bakanlığının yapmış olduğu çalışmaları, özellikle AK PARTİ iktidarlarının her alanda yapmış olduğu çalışmaları anlatabilmek için ne dağarcığımdaki kelimeler yetecek ne de zaman yetecek. Bunun da farkındayım.

Aziz milletimiz de yapılan hizmetlerin, her zaman kendilerine yapılmış olan bu hizmetlerin takdirini her seçimde de veriyor. İnşallah, 31 Mart seçimlerinde de milletimiz, yine, laf üretenle iş üreteni, taş üstüne taş koyanla laf söyleyenleri ayırt edecek, ona göre kararını verecek. Aziz milletimiz, inşallah, kendisine hizmet edeni hiçbir zaman yalnız bırakmadığı gibi 31 Mart seçimlerinde de yalnız bırakmayacak.

Tabii, enerjide -biraz önce de ifade ettiğim gibi- yapılan onlarca çalışma var. 2002 yılında AK PARTİ'den önce yapılanlar yenilenebilir enerji. Yenilenebilir enerji çeşitlerini hepimiz biliyoruz. Rüzgâr enerjisi, jeotermal enerji, biyokütle enerjisi ve buna benzer enerjilerde 2002 yılında yaklaşık 12 bin megavat olanı şu an yaklaşık 42 bin megavata çıkarttık. Bu gördüğünüz gibi hizmetin sürekli arttığının göstergesi. Yine, kurulu gücümüze baktığımız zaman, AK PARTİ'den önce yaklaşık 32 bin megavat olurken şu an yaklaşık 88 bin megavata çıkmıştır. Yine, elektrik üretimi 125 milyar kilovatsaatken yaklaşık 300 milyar kilovatsaate çıkmıştır. Gördüğünüz gibi hemen hemen her alanda, doğal gazda, petrolde, madende bu ve buna benzer çalışmalar devam etmektedir.

Yine, doğal gazda 2002 yılında yaklaşık Türkiye genelinde Ankara, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Bursa olmak üzere 5 ilde doğal gaz mevcutken bugün Türkiye'de 78 ilde -3 ilde de çalışmalar devam ediyor- yaklaşık da 550'nin üzerinde ilçemizde doğal gaz talebini karşılar noktaya gelmiş bulunmaktayız.

Yine, madencilikte, baktığımız zaman, dünyada 90 çeşit madenden ülkemizde 77 tanesi saptanmış, 60 civarında da üretim hâline gelmiş. İhracatımız 2002 yılında yaklaşık 700 milyon civarındayken 2017 yılında 4,3 milyar dolara çıkmış.

Yine, biraz önce de ifade ettim, TANAP projesinden bahsettim. Bu proje çok çok önemli. Yaklaşık 2 bin metre denizin altından 980 kilometre...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika tutmasın ama Sayın Boyraz.

Bitirelim.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Sayın Başkanım, velhasıl, yapılanlar biraz önce de ifade ettiğim gibi saymakla bitmez.

Nükleer enerjiye giremedim. O noktada da hepinizin malumu, dünyada 500'ün üzerinde nükleer enerji kullanılmaktayken ülkemizde, maalesef, AK PARTİ iktidarlarının güçlü lideriyle birlikte, iradeyle birlikte bugün Sinop'ta, Mersin'de ve 3'üncüye de inşallah yer belirleniyor. Bu noktada bize, her zaman, yapılmaması noktasında tavsiyede bulunanlar, kendi ülkelerinin elektrik üretiminin yüzde 77'sini, yüzde 80'ini üretiyorlar.

Çok fazla sözü uzatmaya gerek yok. Duran cisim hiçbir zaman enerji üretmez -fiziğin birinci kuralıdır- sürekli hareket etmesi gerekiyor. İşte AK PARTİ iktidarları da sürekli hareket hâlinde; durmak yok, yola devam diyoruz. Enerjimiz daim olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası, Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'da.

Buyun Sayın Gül Yılmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, dün makamında şehit edilen Rize İl Emniyet Müdürümüz Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet diliyorum. Bugün memleketim olan Mersin'de Hakk'a uğurlanacak. Allah rahmet eylesin. Aziz milletimize ve ailesine başsağlığı diliyorum.

Ülkelerin enerji talepleriyle büyümeleri arasında yakın ve doğru orantılı bir ilişki olduğu gerçeğini hepimiz bilmekteyiz. Ülkemizi ve milletimizi daha ileriye taşımak için iktidarımız döneminde enerji ve doğal kaynaklar alanında bugüne kadar yaptıklarımıza ilave olarak, millî enerji ve maden politikası, enerji arz güvenliği, yerleşik ve öngörülebilir piyasa alanındaki stratejilerimizi geliştirmeye devam edeceğiz. Bu politikayla güdülen ana hedef, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması, sürekli ve düşük maliyetli enerji ve ham madde arzı sağlanması, enerji piyasalarında serbestleşme, enerji verimliliği ve yerli teknolojinin geliştirilmesidir. Bu bağlamda "Daha çok yerli, daha çok yenilenebilir." parolasıyla ortaya koyduğumuz millî enerji ve maden politikası stratejimiz doğrultusunda enerji portföyümüzdeki yerli ve yenilenebilir enerji payının artırılması için çok yoğun bir çalışma süreci devam etmekte, yerli kömürle birlikte yenilenebilir enerji kaynaklarımız çevreci bir anlayışla sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda azami seviyede değerlendirilmektedir. 2018 yılı sonu itibarıyla, güneş ve rüzgâr başta olmak üzere, 13 bin megavatın üzerinde yerli ve yenilenebilir kaynaklı elektrik üretim santrali devreye alınmıştır.

Aziz milletimiz, değerli milletvekilleri; petrol ve doğal gazda yüzde 90'ın üzerinde bir oranda dışarı bağımlı olduğumuz gerçeğine rağmen, iktidarımızın izlediği güçlü enerji diplomasisi ve politikalarıyla on altı yıldır bu alanda hiçbir sorun ve tedarik krizi yaşanmadan halkımıza enerji arz güvenliği kesintisiz sağlanmıştır. Bu çerçevede, ithalata bağımlılığın kontrol altına alınması noktasında mümkün olan en üst düzeyde kaynak ve güzergâh çeşitliliğini en üst noktaya taşımak için çok yoğun çalışmalarımız da devam etmektedir.

Bu bağlamda hayata geçirilen önemli projeler hakkında çok kısaca bilgi vermek istiyorum, malumunuz, hepsi hakkında bilgi vermek saatlerimizi alır.

Yenilenebilir enerji kaynak alanı olan Konya Karapınar'da 1.000 megavat kapasiteli, dünyanın en büyük güneş enerji santrali, yine 5 lokasyonda toplam 1.000 megavat kurulu gücünde rüzgâr enerjisi santrali kurulumu başlamıştır.

Memleketim Mersin'de Akkuyu Nükleer Santrali'nin temeli Sayın Cumhurbaşkanımız ve Rusya Devlet Başkanının katılımlarıyla 3 Nisan 2018 tarihinde atılarak inşasına da başlanmıştır. 3 Mayıs 2013 tarihinde Japonya'yla 4.480 megavat kurulu güce sahip, ikinci nükleer santralimiz olan Sinop Nükleer Güç Santrali'nin kurulumuna yönelik anlaşma da imzalanmıştır.

Doğal gaz alanında ise Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattı ve Mavi Akım Doğal Gaz Boru Hattı devreye alınmıştır. Azerbaycan'dan Türkiye'ye uzanan ve "enerjinin İpek Yolu" olarak adlandırılan Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi (TANAP)'ın inşası tamamlanmış ve ulusal gaz iletim şebekemize bağlanmıştır. TürkAkım Doğal Gaz Boru Hattı'nın deniz altı boru döşeme işlemi tamamlanmış olup 2019 yılında ülkemize gaz arz edecek şekilde kara çalışmaları devam etmektedir.

İzmir Aliağa'da Türkiye'nin ilk yüzer LNG depolama ve yeniden gazlaştırma terminali devreye alınmıştır. Bununla birlikte, dünyanın en büyük LNG depolama kapasitesine sahip ve ülkemizin yeniden gazlaştırma terminali Hatay Dörtöylü'de devreye

alınmıştır. Silivri Doğal Gaz Depolama Tesisi 11/7/2007 tarihinde 1,9 milyar metreküp depolama kapasitesiyle hizmete açılmıştır. Tuz Gölü Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisi'nin faz 1 inşası tamamlanmış, 2017'de ilk gaz dolumu gerçekleştirilmiştir. 2018 yılı sonuna kadar 81 ilimizde de doğal gaz kullanımı sağlanacaktır.

Gurumuz olan, Türkiye'nin ilk derin deniz sondaj gemisi Fatih, Akdeniz'de sondaja başlamıştır. İkinci sondaj gemisinin tedarik süreci devam etmekte olup 2019 yılı Şubat ayında portföyümüze dâhil olması öngörülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Ayrıca 1'i yerli üretim olmak üzere 2 adet sismik arama gemisi de devreye alınmış olup arama faaliyetlerine devam etmektedir.

Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı kapsamında 2017-2023 yılları arasında 55 farklı projeye, kümülatif 23,9 milyon ton eş değer petrol enerji tasarrufu sağlanacaktır. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı kapsamındaki tüm eylemlerin uygulanması hâlinde ise 2033 yılına kadar sağlanacak tasarrufun mali değeri 30,2 milyar Amerikan doları olarak hesaplanmıştır.

Sözlerime son verirken, iyi demekle iyi olunmaz diyor, onlar konuşur AK PARTİ yapar diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, lütfen, sürelerimiz belli, beş dakika, buna riayet edersek memnun olurum; 14 konuşmacı var, toplamda 15 dakika yapar artı 1'le.

Konuşma sırası Van Milletvekili Abdulahat Arvas'ta.

Buyurun Sayın Arvas. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ADBULAHAT ARVAS (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nde yer alan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Başkanlık Divanını ve milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, uzun yıllar boyunca kamu tekelinde yönetilen elektrik ve doğal gaz piyasasının rekabete açılması ve yeniden yapılandırma sürecinin bir parçası olarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, 2001 yılında bağımsız bir otorite olarak kurulmuştur. Kurulduğu günden bugüne, enerji piyasalarının serbestleştirilmesi, rekabete açılması ve rekabetten sağlanan faydaların tüm kesimlere hakkaniyetle bölüştürülmesi için çalışmaktadır. Kurumun bağımsızlığı enerji piyasalarının tarafsızca yönetilmesi adına çok kıymetlidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de enerji piyasalarının işleyişini sağlayan ve düzenleyen temel kurum, organ Enerji Piyasası Düzenleme Kurumudur. Elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG piyasalarındaki tüm faaliyetlerin düzenlenmesinden ve denetlenmesinden sorumludur. Türkiye'de, 2018 yılı Eylül ayı itibarıyla elektrik piyasasında 2.319, doğal gaz piyasasında 320, petrol piyasasında 13.524 ve LPG piyasasında 10.966 lisanslı oyuncu faaliyet göstermektedir. EPDK sorumlu olduğu enerji kaynaklarını kaliteden ödün vermeden, düşük maliyetli, sürekli ve çevreye saygılı bir şekilde tüketicilere arzı amaçlamaktadır. EPDK enerji piyasalarının işleyişine ilişkin kuralları belirlerken piyasa izleme faaliyetlerinden elde ettiği sonuçları ve dünyadaki gelişmeleri sürekli olarak gözden geçirmektedir. EPDK'nin elektrik piyasasına yönelik faaliyetleri neticesinde, 2001 yılı sonunda 28 bin megavatlık düzeyde olan kurulu gücümüz 2018 Ağustos sonu itibarıyla yaklaşık 88 bin megavat olmuştur. Elektrik piyasasına yönelik yapılan önemli mevzuat çalışmalarıyla verimliliğin artırılması hedeflenmiştir. Bu amaçla binaların çatılarına kurulacak güneş panelleriyle elektrik üretilmesine ilişkin mevzuat yürürlüğe girmiştir. Yine, tüketicilerin lehine olarak, elektrik satışına ilişkin hizmetlere asgari standartlar getirilmiştir.

Doğal gaz piyasası faaliyetlerini incelediğimizde, 2002 yılında sadece 6 ilin kullandığı doğal gazı bugün, elhamdülillah, 78 ilimiz ve 430 ilçemiz kullanmaktadır. Yapılan gayretli çalışmalarla inşallah bu yıl sonuna kadar 81 il merkezimizin tamamı ve 500 ilçemiz doğal gaz kullanmaya başlayacaktır.

Türkiye'nin doğal gaz ticaret merkezi olma hedefi doğrultusunda, Avrupa'ya giden doğal gazın güvenli tek geçiş ülkesi olan ülkemizde Tuz Gölü'ndeki en büyük doğal gaz depolama tesisi tamamlandı. Tuz Gölü Doğalgaz Depolama Tesisi'yle yerin 1.400 metre altındaki tuz yapılarında doğal gaz depoluyoruz. Diğer taraftan, EPDK düzenlemeleri çerçevesinde, 1 Eylül 2018 tarihinde Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası EPIAŞ bünyesinde devreye alınmıştır. Böylece ülkemiz, bölgesinde ilk defa doğal gaz borsasını kuran ülke konumuna geçmiştir. Ülkemizin doğal gaz ticaret merkezi olma hedefine yönelik çok önemli bir adım daha atılmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de her yıl akaryakıt piyasası daha da gelişmekte ve büyümektedir. Son on yıllık süre zarfında akaryakıt tüketimi yüzde 50 artarak 28,7 milyon tona çıkmıştır. Avrupa'nın en kaliteli akaryakıtı ülkemizde tüketilmektedir. Bu kapsamda Akaryakıt Kalite İzleme Sistemi (AKİS) kurulmuştur. Akaryakıt piyasasında bugün itibarıyla toplam 6 adet rafineri lisansı bulunmaktadır. Bunlardan 4 tanesi TÜPRAŞ'a, 1'i geçtiğimiz ay faaliyete başlayan Star Rafinerisine, diğeri ise hazırlık aşamasında olan ERSA Petrol Sanayi AŞ'ye aittir.

Çevre dostu kabul edilen LPG'nin ülkemizde hızla yaygınlaşması için de EPDK çeşitli adımlar atmıştır. Bunların neticesinde bugün Türkiye dünyanın en büyük 16'ncı LPG pazarı konumundadır.

Enerji insan yaşamında son derece önemli önceliğe sahiptir, enerjisiz bir hayat günümüz koşullarında neredeyse mümkün değildir. Gelişen teknoloji ve artan enerji açığı bütün ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de yeni enerji kaynaklarının daha da fazla düşünülmesi ve hızlı bir şekilde alternatiflerin üretilmesini gerektirmektedir. Türkiye de yüzölçümü ve nüfusu itibarıyla dünya üzerinde kayda değer bir potansiyele sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Arvas.

ABDULAHAT ARVAS (Devamla) – Bu nedenle enerji üretiminde ağırlıklı yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına verilmelidir. Enerji planlamalarıyla ulusal çıkarların korunması ve toplumsal yararın artırılması esas alınarak vatandaşların ucuz, sürekli ve güvenilir enerjiye kolaylıkla erişebilmesi hedeflenmektedir.

Sayın milletvekilleri, değerli arkadaşlar; enerjisi yüksek bir Cumhurbaşkanımız ve Hükümetimiz var. Pozitif enerjiyle hazırlanmış 2019 yılı merkezî yönetim bütçesinin şimdiden ülkemiz ve milletimiz adına huzur, hayır ve bereket getirmesini diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası İstanbul Milletvekili İffet Polat'ta.

Buyurun Sayın Polat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA İFFET POLAT (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle 2019 bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Bugün görüşmelerini gerçekleştirdiğimiz 2019 bütçesi tüm dış kaynaklı ve suni dalgalanmalara karşı, dünyanın içerisinde bulunduğu ekonomik daralmalar ve ticaret savaşlarına karşı bölgemizde yaşanan ve istikrarsızlık ortamını derinleştirilen

tüm çatışmalara rağmen Türkiye'nin doğru yolda olduğunu ve büyüdüğünün en açık göstergesidir.

Bugüne kadar gelecek yüzyılın da şartlarını düşünerek, okuyarak ve özümseyerek adımlar attık. Enerji konusunda da ve diğer alanlarda da Türkiye'nin kaynaklarını ve imkânlarını çeşitlendirme gayreti içerisinde bulunduk. Sismik araştırma ve sondaj gemileriyle Karadeniz'de ve petrol ile doğal gaz bakımından oldukça zengin olduğu düşünülen Akdeniz'de arama ve tarama faaliyetleri gerçekleştirdik. Tüm uluslararası engellemelere rağmen bu faaliyetlerimize devam ediyoruz. Toprak analizinden hangi bölgede ne tür enerji kaynaklarına ulaşabileceğimizin araştırılmasına kadar, enerji alanında âdeta bir mücadele veriyoruz.

Nükleer enerji santralleri tam da bu noktada Türkiye'nin sahip olduğu kaynakların daha verimli bir biçimde kullanılmasına yönelik olarak atılmış adımlardır. Türkiye'nin cari açığını oluşturan en önemli kalemin enerji olduğunu hatırlatmak isterim. Nükleer enerji günümüzde güvenli, temiz, ekonomik bir enerji kaynağı olarak dünya enerji ihtiyacının karşılanmasında kullanılan ana kaynaklardan birisidir.

Dünyada günümüzde 31 ülkede 454 nükleer santral işletmede, 17 ülkede 54 santral inşa hâlinde. Yine, enerjide büyük oranda dışa bağımlı ülkemizde nükleer santral yokken net enerji ihracatçısı 5 ülkede bile -Güney Afrika, Rusya, İran, Kanada ve Meksika'da- 59 nükleer santralin bulunması önemli ve anlamlıdır. Nükleer santrallerin bulunduğu 31 ülkeden 10'unun nüfusu İstanbul'un nüfusundan azdır. Dünyadaki örneklerine baktığımızda nükleer enerji santrallerinin enerji verimliliği noktasında bir zorunluluk olduğu ve aslında kamuoyu algısının tersine güvenli olduklarını görmekteyiz.

Her yıl yaklaşık 89 milyon turistin ziyaret ettiği Fransa'da 58 adet nükleer santral bulunmaktadır. Disneyland, Nogent nükleer santraline sadece 65 kilometre uzaktadır. Ayrıca nükleer santrallerde emisyon bulunmadığından tarım alanlarına ve bitki örtüsüne zarar vermemektedir. Örneğin yine Fransa'da bulunan Cruas-Meysse ve Tricastin nükleer santralinin bulunduğu bölgede Fransa'nın üzüm üretiminin yarıya yakını gerçekleşmektedir. Santrallerin insan üzerindeki etkileri de minimal düzeydedir. Örneğin tomografi çektiren bir kişi, nükleer santralin yanında 7/24 yaşayan kişiye göre 1.100 kat daha fazla radyasyona maruz kalmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nükleer santral sadece elektrik değil aynı zamanda teknoloji, "Know-how", millî sanayi ve istihdamın artırılması meselesidir. Nükleer santral projeleriyle Türk şirketlerine, bu projelerde yer alıp tecrübe kazandıktan sonra dünyadaki diğer nükleer santral projelerine tedarikçi olabileceği fırsatı doğacaktır. Nükleer santrallerde kazanılacak tecrübe ve tüm termik santrallerde kullanılan ekipmanları üretebilme konusunda da önemli bir adım olacaktır. Akkuyu Nükleer Santrali'nde operatörlükten yöneticiliğe kadar farklı alanlarda çalışacak mühendis ihtiyacımızın karşılanması amacıyla Rusya'daki üniversitelerde hâlihazırda 209 öğrencimiz eğitim görüyor. Bunlara ilave olarak 35 öğrencimiz mezun olarak 2018 yılında Akkuyu Nükleer Projesi'nde çalışmaya başladılar. Millî enerji politikamız doğrultusunda hayata geçirilen nükleer enerji projeleriyle ülkemiz enerji temininin yanında nükleer santralleri işleten, nükleer santral ekipmanı ve nükleer yakıtını kendisi üreten, nükleer teknolojiye sahip bir ülke hâline gelecektir.

Değerli milletvekilleri, nükleer enerji santrallerinin hayata geçirilmesine yönelik projeler, nükleer tesislerin lisanslanması, denetimiyle nükleer teknolojiye ilişkin çalışmalarını sürdürmesi için gerekli altyapının günümüz koşullarına göre ivedilikle düzenlenmesini, çağdaş bir nükleer düzenleme rejimi oluşturmasını, bağımsız bir düzenleyici kurumun gözetimini zorunlu hâle getirmiştir.

Bugün bütçesini görüştüğümüz Nükleer Düzenleme Kurumu, ülkemizde kurulacak nükleer güç santrallerinin kurulması çalışmaları, nükleer tesislerin lisanslanması, denetimiyle nükleer teknoloji çalışmalarının kontrolü için oluşturulmuş bir yapıdır. Üyesi olduğumuz Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu mevzuatı, tarafı olduğumuz Nükleer Güvenlik ve Paris Sözleşmeleri gereğince bu kurum bağımsız, düzenleyici bir yapıda kurulmuştur. Kuruluş aşamaları bir yıllık takvime yayılan bu kurum, Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle Enerji Bakanlığıyla ilişkilendirilerek çalışmalarını gerçekleştirecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İFFET POLAT (Devamla) – 95 milyon TL civarındaki bütçesiyle Nükleer Denetleme Kurumunun çok önemli çalışmalara imza atacağı açıktır. Nükleer enerji alanındaki tüm bu başarılı çalışmaların ve 2019 bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Gümüşhane Milletvekili Hacı Osman Akgül...

Buyurun Sayın Akgül. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA HACI OSMAN AKGÜL (Gümüşhane) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji Bakanlığımıza bağlı Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün bütçesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, dün bir saldırı sonucu hayatını kaybeden Rize Emniyet Müdürümüzün ailesinin, Emniyet teşkilatımızın ve Türk milletinin başının sağ olmasını diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, ülkemizde ve dünyada bor ürünlerinin geliştirilmesi ve kullanım alanlarının yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla 2003 yılında kurulmuştur. Dünyada yüzde 8 rezerve sahip Rusya 1958 yılında, hiç rezervi olmayan Japonya 1970 yılında bor araştırma enstitülerini kurarken yüzde 73 rezerve sahip ülkemizde Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün 2003 yılında kurulması geç kalınmış bir hamledir. Bu rezervin yüzde 73'ten fazlasının ülkemizde olması Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün faaliyetlerinin önemini daha net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Günümüze kadar enstitü bünyesinde 215 adet proje tamamlanmış olup 46 adet proje ise devam etmektedir. Bu tamamlanan projeler kapsamında elde edilen sonuçlarla ilgili olarak 24 adet patent belgesi alınmış, 12 adet buluş için patent alım süreci devam etmektedir. 6 adet sınai ürün için özel sektör kuruluşlarına lisans hakkı verilmiştir.

Dünyada ham madde kaynaklarının hızla tükenmesi ve sanayinin birçok dalında bor madeninin kullanılması sebebiyle borun her geçen gün önemi artmaktadır. Yüzde 73 gibi bir oranla en yüksek bor rezervine sahip olan Türkiye'yi Rusya, Güney Amerika ve Amerika Birleşik Devletleri takip etmektedir.

Dünyada bor ürünlerinin tüketiminin sektörel bazda dağılımı yüzde 47'yle cam üretimi, yüzde 16'yla tarım, yüzde 15 seramik, yüzde 2 temizlik ve yüzde 20 diğer sektörlerdir. Ülkemizde ise bor ürünlerinin tüketiminin sektörel bazda dağılımı yüzde 36'yla cam üretimi, yüzde 31 seramik, yüzde 9 temizlik, yüzde 7 tarım ve yüzde 18 diğer sektörler şeklinde gerçekleşmektedir.

Borun mukavemet artırıcı, ısı yalıtıcı, alev geciktirici, duman bastırıcı, antimikrobiyal etken madde, süper iletken, kanser önleyici, katı yağlayıcı, radyasyon ve savunma zırhı, enerji taşıyıcı ve depolayıcı, bitki besleyici ve temizleyici gibi bilinen birçok etkisi bulunmaktadır. Bu özelliklerine binaen, 2.150'den fazla alanda kullanımı haiz olan borun yeni ürün ve uygulama alanlarında kullanımına yönelik çalışmalar artarak devam etmektedir.

Bor Enstitüsü tarafından desteklenen ve yürütülen çalışmalar çarpıcı sonuçlar doğurmuştur. Yeni nesil balistik zırh plakalarının üretimi, yanmaz elyaf ve çadır üretimi, yapı malzemeleri üretimi artık bor madeni katkısıyla üretilebilmektedir. Yine, elektrikli araçların menzillerini ve insansız hava araçlarının uçuş sürelerini artırmaya yönelik bor temelli yerli yakıt üretimi gerçekleştirilmiştir. Tabii, buna bağlı olarak ticarileştirme çalışmaları da devam etmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın millî enerji ve millî maden politikası ışığında bor sektörünün gelişmesinde katma değeri yüksek ürünlerin öneminin bilinciyle savunma, elektrik elektronik, demir çelik gibi alanlarda kullanılan bor karbür, bor nitür ve ferrobör üretim tesislerini ülkemize kazandırmak amacıyla yatırım çalışmalarına başlanılmıştır. Bor sektöründe yatırımlarına devam eden Eti Maden İşletmeleri tarafından 2002-2018 yılları arasında yapılan yatırım 1 milyar dolara yaklaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bor Araştırma Enstitümüzün ve Eti Madenin yaptığı çalışmalar neticesinde dünya bor pazarındaki payımız 2002 yılında yüzde 30'lardayken bugün dünya bor pazarının yüzde 57'den fazlasını ülkemiz karşılamaktadır. Önümüzdeki dönemde Eti Maden İşletmeleri "rezerv kadar pazar" vizyonu doğrultusunda kalite, sürdürülebilirlik ve inovasyon anlayışından ödün vermeden çalışmalarını sürdürmeyi planlamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akgül, tamamlayalım lütfen.

HACI OSMAN AKGÜL (Devamla) – Dünya bor tüketiminin yaklaşık yüzde 15'i tarım sektöründe gerçekleşmektedir. Tarım-Bor Araştırma ve Uygulama Programı kapsamında 14 farklı tarım ürününde denemeler yapılmış olup ürünlerde yüzde 5 ile yüzde 30 arasında verim artışı sağlanmıştır. Bu çalışmalara ilave olarak AR-GE faaliyetlerinin yapıldığı ürünlere yönelik pilot tesislerin kurulduğu, bor konusunda yetişmiş bilim insanı gücünün gelişimine imkân sağlayabilecek ortamlar hazırlamak için projeler geliştirilmektedir.

Bor enstitümüz Çin, Japonya, Almanya ve Rusya gibi ülkelerle iş birliği çalışmalarına devam etmektedir. Bor Araştırma Enstitümüze, sürdürmekte olduğu ve ülkemiz için önem arz eden çalışmalarında başarılar diliyorum.

Bu düşüncelerle 2019 yılı bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – AK PARTİ Grubu adına şimdi, Burdur Milletvekili Yasin Uğur...

Buyurun Sayın Uğur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA YASİN UĞUR (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2019 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, dün görevi başındayken şehit olan Rize Emniyet Müdürümüze Allah'tan rahmet diliyorum; yaralılarımız var, onlara da şifalar diliyorum; kederli ailesine ve milletimize de sabırlar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde yeni devlet sisteminin yapılandırılması çalışmaları kapsamında nükleer alandaki düzenlemelerde de reforma gidilmiş, 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle 2690 sayılı Kanun'da yer almayan yenilik, tasarım, teknoloji edinme, üretim, test, kümelenme ve yerleşme faaliyetleri gibi yeni fonksiyonlar tanımlanarak kamu kurumları, üniversiteler ve özel sektöre iş birliği yapmak suretiyle nükleer enerji, iyonlaştırıcı radyasyon ve hızlandırıcı teknolojileri alanında ülkemiz için yeni fırsatların oluşturulmasına yönelik değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, nükleer enerji, iyonlaştırıcı radyasyon ve hızlandırıcı teknolojilerinin barışçıl amaçlarla ülke yararına kullanılması için bilimsel, teknik ve idari çalışmaları yapmak, yaptırmak, düzenlemek, desteklemek, koordine etmek görevlerini haizdir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu İstanbul ve Ankara yerleşkelerinde bulunan en son teknolojik cihaz ve ekipmanla donatılmış laboratuvarlarıyla ülkemize hizmet vermektedir. Ayrıca, yerinde radyasyon, radyoaktivite ölçümleri yapabilmek üzere gerekli ölçüm cihazlarına ve nükleer radyolojik tehlike durumlarında insan ve çevre radyasyon doz seviyelerini belirleyecek ve etkin müdahale yapabilecek donanıma sahiptir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu laboratuvarlarında dünyadaki teknolojik gelişmeler takip edilerek çeşitli boyut ve farklı özelliklerde radyasyon ölçme ve izleme cihazları geliştirilmekte ve üretilerek ülkemizde sanayi, tıp, eğitim, sivil savunma ve askerî alanda birçok kamu ve özel sektör kuruluşunun ihtiyaçlarını karşılamak üzere kullanıma sunulmaktadır.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından üretilen radyasyon izleme sistemlerinin gümrük kara sınır kapılarına kurulumları tamamlanmış, havalimanları, deniz limanları ve tren geçiş lokasyonlarına kurulumlar devam etmektedir. Ayrıca, ülkemiz genelinde hurda dönüşüm merkezleri ile bazı kamu kurum ve kuruluşlarına da radyasyon izleme sistemleri kurulmuştur. Bu sistemler eş zamanlı olarak kesintisiz çalışmakta ve gümrük kapılarından girişte yolcu veya eşyanın radyoaktivite içerip içermediğinin izlenmesi ve gerekli durumlarda müdahale edilmesini sağlamaktadır.

Ülkemizin radyoaktif atık bertarafı konusunda tek yetkili kuruluşu Türkiye Atom Enerjisi Kurumudur. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu bünyesinde ülkemizin tek radyoaktif atık işleme tesisi hâlen İstanbul'da faaliyet göstermektedir. Önümüzdeki süreçte, radyasyon kaynaklarının tıp, endüstri, araştırma ve benzeri alanlarda kullanımından oluşan radyoaktif atıkların yanı sıra nükleer enerji alanında yapılacak çalışmalardan ortaya çıkabilecek atıkların bertarafı konusunda da yeni teknolojilerin kullanılacağı yeni tesisleri hayata geçirmek üzere çalışmalar başlatılmıştır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin nükleer teknolojiyi geliştirme ve enerji üretmeye yönelik hedeflerine ancak kararlı bir nükleer program dâhilinde ulusal sanayimiz ve vasıflı insan gücümüzle ulaşılabacaktır. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, en gelişmiş cihazlarla donatılmış araştırma-geliştirme altyapısı ve birikimli insan kaynağıyla hem teknolojinin edinilmesi ve ülkemizde geliştirilmesi için gereken faaliyetleri azami hassasiyet ve gayret içinde yürütmekte hem de diğer kurum ve kuruluşlara öncülük etmekte ve yol göstermektedir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2019 yılı yatırım programı, nükleer teknolojiyle ilgili araştırma-geliştirme projelerine yönelik faaliyetleri, gıda, tarım, hayvancılık, çevre, endüstri ve tıpta radyasyon uygulamalarına yönelik araştırmaları, hızlandırıcı teknolojiyle ilgili AR-GE ve uygulama proje ve faaliyetlerini, radyasyon ölçüm ve analizleri ile ülkemizin ihtiyaçlarını karşılayan cihaz ve hizmet üretimlerinin gerçekleştirildiği çok sayıda faaliyeti kapsayan projelerden oluşmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nükleer teknolojinin ve tekniklerin ülkemiz çıkarlarına uygun olarak kullanılmasında çok önemli rolü bulunan Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2019 yılı mali bütçesinin ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemimizin ilk bütçesinin ülkemize, milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AK PARTİ Grubu adına, şimdi, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın...

Süreniz beş dakika.

Buyurun Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 yılı bütçesinin hayırlara vesile olması dileğiyle Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Uğradığı silahlı saldırı sonucu dün vefat eden Rize Emniyet Müdürümüze Allah'tan rahmet, kederli ailesine, milletimize, Emniyet camiasına başsağlığı diliyorum. Yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

İki gün önce dostluk ve kardeşlik mesajlarının verildiği bir 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nü daha geride bıraktık. Birleşmiş Milletler raporuna göre Yemen'de her on dakikada 1 çocuğun hayatını kaybettiği bir zamanda yine Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin kabulünün yıldönümünün kutlanıyor olması çok manidar. Soruyorum: Bu İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde Müslüman coğrafyasındaki insanlar hariç mi tutuluyor Allah aşkına? Gazze'de, Arakan'da, Myanmar'da, Suriye'de, Libya'da, Doğu Türkistan'da yüz binlerce sivil katliamlara maruz kalırken bunu dünya gündemine taşımayanlar insan hakları savunucuları olarak boy göstermesinler.

Değerli arkadaşlar, sizlere, uluslararası yardım örgütlerinin Yemen iç savaşıyla ilgili yayınladıkları yürek parçalayan bazı verilerini aktarmak istiyorum: Örneğin, İngiltere merkezli sivil toplum kuruluşu "Çocukları Koruyun" isimli teşkilat... Bu ülkede üç yıldır süren savaşta yetersiz beslenme nedeniyle hayatını kaybeden 5 yaş altı çocuk sayısı 85 bin. Birleşmiş Milletler yaklaşık 14 milyon Yemenlinin açlık tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu belirtti. İlaç sıkıntısının da yaşandığı bu Müslüman ülkede 1,2 milyon mazlum kolera salgınına yakalandı. Yüzyılın en büyük gıda krizinin yaşandığı bu savaşa dünya daha ne kadar sessiz kalacaktır? İnsanlık adına utanç verici bu tabloya Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ne zaman müdahale edecektir? Biz Türkiye olarak Yemen'de, Gazze'de, Halep'te, Myanmar'da, Arakan'da, Doğu Türkistan'daki kardeşlerimizin yanındayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gerekli insani yardımı yapmaktan geri kalmayacağız, zalimlerin zulmünü her platformda haykırmaya devam edeceğiz ve dünyanın neresinde yaşanırsa yaşansın; hangi ırktan, hangi dinden, hangi mezhepten olursa olsun insanlık adına biz oradayız ve orada olmaya devam edeceğiz. Değerli arkadaşlar, karaya vuran balıklara üzüldüğü kadar karaya vuran insan cesetlerine üzülmeyen bir dünya sözün bittiği yerdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; MTA çalışmaları hakkında kısaca bilgi arz etmek istiyorum. Kuruluşu 1935'e kadar uzanan kurumumuz seksen üç yıllık köklü geçmişiyle ülkemizin dağına taşına adını kazımış, sürekli bir gelişim öyküsüne sahiptir. Tüm madenlerin araştırılmasında başlangıç noktası olan MTA, ülkemizde alanındaki en kapsamlı araştırma kuruluşudur. Ülkemizdeki ilk ve tek yer bilimleri araştırma kurumu olan MTA, yaptığı arama ve araştırma faaliyetleriyle sektöre yön vermekte, kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerini yakından takip ederek sektörün ihtiyaç duyduğu teknik altyapıyı kurum bünyesine kazandırarak teknik destek ve danışmanlık faaliyetlerini sağlayabilmektedir. İstikrarlı, yerli ve millî bakış açısıyla gerçekleştirilen bu çalışmalar gittikçe daha net sonuçlar vermekte ve öngörülen hedeflere yaklaşılmaktadır. Bu bakış açısı ve kararlı uygulamalar kurumun dünyadaki emsal kuruluşlar içerisindeki saygınlığını da gün geçtikçe artırmaktadır. 2002 yılından bu yana büyük bir değişim gösteren MTA'nın bazı kalemlerdeki değişimi şu şekildedir: Yıllık yapılan sondaj miktarı 2002 yılında 30 bin; 2018'de 1 milyon 600 bin. Sahip olunan ruhsat sayısı 2002'de 32; 2018'de 790. Laboratuvar analiz kapasitesi; numune 20.300, 2002; 2018, 500 bin.

Değerli arkadaşlar, bu veriler çok önemli. Arama ve araştırma faaliyetlerindeki artış ve iş kapasitesiyle başta altın, bakır, kurşun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Aydın.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – ...çinko, demir, krom, sodyum sülfat, bentonit vesaire diye kurumumuzca yüzlerce milyar dolar değerinde birçok yeni saha keşfedilmiş, ayrıca yapılan jeotermal çalışmaların neticesinde ülkedeki jeotermal elektrik üretim kapasitesi 15 megavattan 1.304 megavata yükseltilmiştir.

Bunlara ek olarak, MTA'nın son yıllarda ortaya koyduğu işlerin bir kısmı şu şekilde sıralanmaktadır: Sudan ve Özbekistan'da kurulan şirketlerimizle, MTA yurt dışında ilk kez bir şirket sahibi olurken, Sudan'da yapılan araştırmalar sonucu sahip olduğu maden ruhsatlarıyla yurt dışında ilk kez ruhsat sahibi de olmuştur.

Ülke genelinde her 5 kilometrede bir toplanan örneklerden, Türkiye'de ilk kez 57 element için 18 paftadan oluşan Türkiye Jeokimya Atlası'nın basımını da tamamlamıştır.

2 uçakla havadan jeofizik çalışmalarına başlanmış, 2 ekiple karadan yaklaşık iki yüz elli yılda gerçekleştirilen çalışmalar havadan üç yıl gibi kısa bir zamanda tamamlanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle bütçenin hayırlı olmasını diler, hepinize saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz'ın.

Buyurun Sayın Minsolmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü'nün 2019 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi, 2 kez gazi olmuş Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen kıymetli milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, ülkemizde 2018 yılı içerisinde, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, değerli bazı elementlerin ülke ekonomisine katılması, stratejik önemi haiz olan bu elementler üzerinde yüksek teknolojiye dönük araştırmalar yapılması için kurulmuş önemli kurumlarımızdan bir tanesi. "Nadir toprak elementleri" diye bilinen bu elementler ülkemizde Malatya ve Eskişehir bölgesinde yoğun olarak bulunmakla beraber özellikle korozyona, yüksek sürtünmeye ve ısıya karşı dirençlerinden ötürü yüksek teknolojide ve savunma sanayisinde kullanılmaları açısından ülkemizde böyle bir kurumun kurulması stratejik bir önem içermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarlarımızda madenlerimizi aramanın, bunları bulmanın, işletmenin ve geliştirmenin ne kadar önemli bir konu olduğunu burada ifade etmek istiyorum. Ülkemizde bu amaçla çalışan kurumlar yıllardır oluşturdukları bilgi birikimini şimdi yeni alanlara da aktarmakta ve özellikle teknolojik alanda, yüksek teknolojide, savunma sanayisinde kullanılacak madenleri ülke ekonomisinde bir arada, birlikte üretme çabası içerisinde. Sadece yer altı kaynaklarının değil, sahip olduğumuz tüm potansiyelin harekete geçirilmesi, tarımda, ekonomide, ticarete, eğitimde, sağlıkta ve her alanda sürdürülebilir ve çevreye karşı duyarlı bir kalkınmayı hep birlikte savunmamız gerektiği bir muhakkaktır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'nin dünyanın en çalkantılı bölgesinde demokrasi ve ekonomisiyle gerçek anlamda bir küresel güç olma iddiasıyla ilerlemekte olduğunu tüm dünya görmektedir. Enerji çeşitliliğimizi ve enerji güvenliğimizi sağlamak amacıyla Enerji Bakanlığı'mız, hidroelektrik kaynakların kullanılmasından jeotermal kaynaklar, yenilenebilir enerji, nükleer enerji ve biyokütle varıncaya kadar tüm enerjiyle birlikte, özellikle çevreye saygılı yenilenebilir enerji kaynaklarını da etkin kullanmak için gereğini yapmaktadır. Doğu Akdeniz Bölgesi'ndeki enerji kaynaklarımızı etkin olarak kullanabilmek amacıyla Türkiye Petrolleri ve onun uluslararası faaliyet gösteren kolu olan TPIC (Turkish Petroleum International Company) tarafından da aramalar ve sondajlar yapılmakta, Türkiye'nin petrol ve doğal gaz rezervleri ekonomiye katılmaya çalışılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu dönem içerisinde, ülkemize yapılan ekonomik saldırılara rağmen gerçekten ekonomimizin direnci ve bağımsızlık sisteminin ne kadar güçlü olduğunu da bu yapılan yatırımlarla ve bunlara bağlı olarak da 2017 yılında OECD ülkelerinde 1'inci olmak suretiyle, yüzde 7,4 büyümeye ekonomimizin direncini görmüş bulunmaktayız.

Muhtelif zamanlarda, ekonominin sanayiden uzak olduğu, sanayi gelişmesinin olmadığı söylenmekle beraber bu yüzde

7,4'lük büyümenin sağlandığı 2017 yılında sanayi büyümesi yüzde 8,8 miktarında olmuştur. Dolayısıyla sanayinin olmadığı bir ülkede kalkınma tabii ki söz konusu değildir ama Türkiye'de sık sık dile getirilen "inşaatla büyüme" yönündeki eleştirilere bir cevap olarak, bu inşaat sektöründe kullanılan tüm ürünler de Türkiye'deki sanayi kuruluşları tarafından üretilmektedir. Yani herhangi bir faaliyetin, sanayide, fabrikada üretilmeden ekonomiye katılması söz konusu değildir. Dolayısıyla Türkiye bu bağlamda üçüncü havalimanını, yüksek hızlı trenleri, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nü, Osman Gazi Köprüsü'nü, Avrasya Tüneli'ni yapabilmiş...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Cumartesi günü hepsini anlatacağım, nasıl yaptıklarını anlatacağım.

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen, size söz vermedim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Anlatacağım cumartesi günü hepsini.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Devamla) – İnşallah.

...tüm emeklilerine 25 milyar lira kadar ikramiyeyi verebilmiş ve 900 binin üzerindeki taşeron işçiyi kadroya alabilmiştir.

Dolayısıyla 2019 yılı bütçemizin, değerli arkadaşlar, ülkemizde yapılan ve doygunluk seviyesine gelen altyapı yatırımlarından ziyade bir tasarruf bütçesi olacağı açıktır. Tasarruf bütçesi olmakla beraber eğitimden, sağlıktan veyahut ihracatın desteklenmesinden ve cari açığın azaltılmasından kaçınılmayacaktır. Temel konularda, eğitime 161 milyar, sağlığa 157 milyar, yatırımlara 65 milyar gibi ve en önemlisi de sosyal yardımlara 62 milyar önemli bir bütçe kaynağı ayrılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Devamla) - İhracatımızın 2002 yılında 36 milyar dolar olduğu düşünülürse Kasım 2018 itibarıyla 168...

BAŞKAN – Sayın Minsolmaz, süre istiyor musunuz?

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Devamla) – Evet Başkanım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Haydar bir dakikasını yedi.

BAŞKAN – Tamamlayalım.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Devamla) – İhracatımız 2002 yılında 36 milyar dolarken bugün itibarıyla, kasım ayında bir rekor kırarak 168 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

Turizm gelirlerimiz 26,5 milyar olmuş ve buna bağlı olarak ülkemize gelen turist sayısı da 38 milyon turiste kadar yaklaşmıştır.

Ülkemizde süren Türk Akımı gibi değerli ve önemli enerji projeleri devam etmekle beraber, tabii ki ülkemizin en önemli kaynağı, tartışmasız, insan kaynağıdır. Yeni dönemin ruhu, birlikte, omuz omuza ve dayanışma içerisinde çalışmayı gerektirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Temmuz göstermiştir ki ülkemizdeki nadir toprak kaynaklarının üzerinde nadir bir millet yaşamaktadır. Devletlerin hiçbirine nasip olmayan bu nadir milletimize buradan saygılarımızı sunuyorum, 2019 yılı bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası, Zonguldak Milletvekili Polat Türkmen'de.

Buyurun Sayın Türkmen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde grubum adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclis saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, 9 Temmuz 2018 tarih ve 30473 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 703 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü birleştirilerek Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü olarak teşkilat, görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde madenlerin hüküm ve tasarrufu devlete ait olup ülkemizdeki madenlerin ruhsatlandırılması ve denetimi görevi, madencilik faaliyetlerini düzenleyen 3213 sayılı Maden Kanunu gereği, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülecektir. Ülkemiz tabii kaynaklarının çatı kuruluşu olarak Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün görevlerinden başlıcalarını tabii kaynaklarla ilgili araştırma izni, arama, işletme ruhsatı, işletme izni vermek, bu kaynakların değerlendirilmesine yönelik arama, tesis kurma, işletme, faydalanma haklarını vermek, izin ve ruhsat sahalarındaki faaliyetleri takip etmek, faaliyetleri işletme, işletme güvenliği ve işletme projesine uygunluk açısından denetlemek, kaynak ve rezervlerin uluslararası standartlarda raporlanmasını sağlamak, tabii kaynakların ülke menfaatlerine en uygun şekilde değerlendirilmesi için gerekli arama, üretim, depolama, stoklama ve pazarlama politikalarının esaslarını tespit etmek şeklinde sıralayabiliriz.

Dünya üzerinde ticareti yapılan 90 maden çeşidinden 77'si Türkiye'de bulunmaktadır. Türkiye'nin toplam kömür kaynağı yaklaşık 20 milyar ton olup bunun 1,5 milyar tonu taş kömürü ve metalürjik kömür olarak Zonguldak'ta bulunmaktadır, geriye kalan 17 milyar ton ise linyit kömürüdür ve bunun yüzde 88'i termik santrallerde elektrik üretiminde kullanılmakta, yüzde 12'si ise konut ve sanayide kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra, önemli madenleri de 320 ton altın, 4 milyon ton metal bakır, 1,5 milyar ton demir, 41 milyon ton krom, 2 milyar ton sodyum sülfat, 1,9 bin ton uranyum olarak sıralayabiliriz. Başlangıçtan günümüze kadar Türkiye'de 154 milyon ton petrol ve 16 milyar metreküp doğal gaz üretilmiştir. Bu miktar petrolün bugünkü fiyatlarla ülke ekonomisine katkısı ise 72 milyar Amerikan dolarıdır.

Havza ve kuşak madenciliğinin geliştirilmesi ve yeni maden yataklarının bulunabilmesi adına Türkiye'nin dört bir köşesinde yürütülen sondaj çalışmalarımız da mevcuttur. Maden ve enerji kaynaklarımızı uzun vadede güvence altına almak, ekonomik büyümeye katkıda bulunmak amacıyla gerek yurt içi Karadeniz Ereğli, Zonguldak havzası, Batı Karadeniz'deki çalışmalarımız gerekse yurt dışı Sudan, Özbekistan'da bulunan MTA birimlerimizin çalışmaları da bu alanda büyük bir önem arz etmektedir.

Bu verilere karşın, madencilik sektörünün gayrisafi yurt içi hasıladaki payının yaklaşık yüzde 1 olduğu değerlendirildiğinde, sektörün potansiyelini henüz yeterince ortaya koymadığı görülmektedir. Amacımız, orta ve uzun vadede kademeli olarak yüzde 1'lik payın yüzde 5'e çıkarılmasıdır. On altı yıllık iktidarımızın amacı, tüm üretim sektörlerinde olduğu gibi, tabii kaynaklar sektörünün de her yönüyle geliştirilmesini sağlamaktır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız tarafından 2017 yılında ortaya konulan Millî Enerji ve Maden Politikası'nda madencilik için yeni bir model başlatılmıştır. Bu modelde sektörde AR-GE ve teknoloji merkezli bir yapı öne çıkarılmıştır. Bugüne kadar, Türkiye'de çıkarılan madenler işlenmesi için yurt dışına gönderilmekte ve işlenen bu ürünler yüksek fiyatlarla ülkemize geri dönmekteydi. Bu sistemle ülkemizde çıkarılan madenler yine ülkemizde zenginleşecek ve böylece ham madde veya ara madde olarak ithal edilmesinin önüne geçilmiş olacaktır. İstihdama ve sektörün gayrisafi yurt içi hasıladaki payının büyümesine katkı sağlayacak bu model, ortaya konacak katma değerle Türkiye'nin cari açığının iyileştirilmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

POLAT TÜRKMEN (Devamla) – Sonuç olarak, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün kurulmasıyla ülkemizin tabii kaynaklarından olan maden, petrol, doğal gazın, uluslararası standartlarda yüksek teknolojili birçok yeni teşvik mekanizması geliştirilerek millî enerji ve maden politikası çerçevesinde üretimi artacak ve gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payı büyüyerek ekonomimize maksimum düzeyde katkı sağlanmış olacaktır.

Bu duyularla 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Genel Müdürlüğümüze, Bakanlığımıza ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci'de.

Buyurun Sayın Tüfenkci. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi görüşmelerinde grubumuz adına Ticaret Bakanlığının bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Bildiğiniz gibi, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığımız birleşerek Ticaret Bakanlığımızı oluşturmaktadır. İç ve dış ticaret ile gümrüklerin birleştirilip Ticaret Bakanlığı bünyesinde tek bir çatı altında toplanması Bakanlığımızı daha güçlü ve kapsamlı bir yapıya kavuştururken çalışmaları da daha hızlandırmıştır. Son altı ayda, özellikle finansal araçlar üzerinde yaşanan spekülasyon hareketleri karşısında, Bakanlığımız gerek iç ticarete dengelerin sağlanması gerekse dış ticarete yeni pazarlar oluşturma konusunda önemli rol oynamıştır. Bakanlığımızın küresel ticaret içerisinde Türkiye'nin payını artırmaya yönelik attığı yerinde ve doğru hamleler takdire şayandır.

Kasım ayında cumhuriyet tarihimizin en yüksek ihracat değerine ulaştık, yıl sonu ihracat hedefi olan 170 milyar dolara adım adım yaklaşıyoruz. 2018'i rekorlarla kapatacağımıza inanıyorum. 2019'da da inşallah bu rekorların üzerine daha da rekor ekleyerek yolumuza devam edeceğiz.

Dış ticaret açığımız yüzde 90,5 oranında azalmıştır. Dış ticaretimizdeki bu iyileşmenin olumlu etkilerini cari açığımızdaki iyileşmelerle de görüyoruz. Doların dış ticaretteki etkinliğini azaltmak ve kurdan kaynaklanan olumsuzlukları en aza indirmek için Sayın Cumhurbaşkanımızın çağrısıyla başlatılan Türk lirasıyla ticaret, meyvelerini vermeye başlamıştır. Kasım ayında millî paramızla 174 ülkeye ihracat, 110 ülkeye ise ithalat gerçekleştirdik.

Değerli arkadaşlar, bunlar, aslında, özellikle ekonomimiz üzerinde kötümser bir tablo çizmeye çalışanlara verilecek en iyi cevaptır. İhracatçımıza yurt dışı fuar, proje ve markalaşma desteği verilmektedir. Türk Eximbank ihracatçılarımıza 2019 yılı için yüzde 10 artışla 48,4 milyar dolarlık nakdi kredi ve kredi sigortası desteği sunmayı hedeflemektedir. Yurt dışında kurulan ticaret merkezleriyle firmalarımıza satın alma, kiralama, tanıtım ve istihdama yönelik destekler sağlanmaktadır.

Artan dış ticaret hacmine, ihtiyaç ve taleplere cevap verecek biçimde sınır kapılarımız yenilenmekte, gümrüklerimiz tam otomasyona kavuşturulmaktadır. Gümrüklerimizdeki modernizasyon çalışmaları Sayın Bakanımızla birlikte de başarıyla devam etmektedir. Kapılarımız yenilenmekte ve yeni kapılar faaliyete geçirilmektedir. Böylelikle gümrük işlemleri daha hızlı, şeffaf hâle gelmekte, elektronik ortama taşınmasıyla da birtakım gecikmelerin önüne geçilmektedir.

Gümrüklerde geldiğimiz nokta birçok ülke tarafından da örnek alınmakta, bu konuda eğitici ülke konumuna gelmiş bulunmaktayız. Güney Kore, Rusya, Finlandiya gibi ülkelerde gümrük modernleşme, yerinde gümrükleme ve gümrüklerin dijitalleşmesiyle ilgili eğitimler verilmektedir. E-ticaret için önemli gördüğümüz güven damgası faaliyete geçmektedir. Uyuşturucu, sigara ve akaryakıt başta olmak üzere, her türlü kaçakçılığa karşı kararlı bir mücadele verilmektedir ve son teknolojiyle mücadele edilmektedir.

2018 yılı başında 20 kara sınır kapımızda plaka tanıma sistemleri hayata geçirilmiş ve bu anlamda da, kasım ayı sonu itibarıyla 45 bin ton uyuşturucu ele geçirilmiştir. Sigarayla, kaçakçılıkla mücadele kapsamında 4,5 milyon paket sigara yakalanmış, yılın on ayında yaklaşık 11.500 ton kaçak akaryakıt tespit edilmiştir. Bakanlığımızın, haksız fiyat artışlarına karşı tüketicinin ve üreticinin korunmasına yönelik gösterdiği hassasiyet de takdire şayandır. Özellikle ülkemizde tarım ticareti için çok önemli olan lisanslı depoculuk sisteminde kuruluş izni alan işletme sayısı 144'e, toplam lisanslı depo kapasitesi ise 3 milyon 88 bin 17 tona ulaşmıştır.

Kayınının başkenti olan Malatya'da da kuru kayısı lisanslı depo faaliyetini hayata geçirdik. Lisanslı depoculuk sistemiyle üreticilerimiz mahsullerini depolayabilecekleri sağlıklı, güvenli ve sigortalı depo imkânını elde etmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde'de lisanslı depoculuk da yok Sayın Bakanım.

BÜLENT TUFENKCI (Devamla) – Başlattık, hem de nasıl gidiyor böyle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde'de yok.

BÜLENT TUFENKCI (Devamla) – Orada da başlayacak inşallah.

Ömer Bey, ayrıca, esnaf kefalet kooperatifleri aracılığıyla da müthiş bir şekilde esnafa Bakanlığımız destek vermekte. Sen “Niye borç alıyor?” diyorsun ama gerçekten, bu, esnafın ihtiyacı; bankalara gitmektense kooperatife gitmek daha iyi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Niğde unutuluyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bizimki şişmiş, şişmiş, hiçbirine vermiyorlar Sayın Bakan.

BÜLENT TUFENKCI (Devamla) – Size de verirler.

Ben özellikle, 2019 yılı bütçemizin Bakanlığımıza ve ülkemize hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan'da.

Buyurun Sayın Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde yer alan Ticaret Bakanlığı bütçesi için AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üretim ve ihracat odaklı bir büyüme modeli benimseyen Türkiye için, küresel ihracattaki payımızı artırmak, ithalata olan bağımlılığımızı azaltmak, katma değeri yüksek ürünlerle küresel değer zincirindeki yerimizi sağlamlaştırmak ve Türkiye markasını dünyaya tanıtmak büyük önem arz ediyor. Orta vadede büyüme performansımızı sürdürmeyi hedefliyoruz. İhracatın sürekli olarak artırılması temel hedeflerimiz arasında. Dış talebin büyümeye katkısının kalıcı bir şekilde pozitif olmasını hedefliyoruz. Geçen yılın aynı dönemine ait yüzde 13,6 oranında artan mal ve hizmet ihracatı bunlardan bir tanesi, ihracat odaklı büyümenin önemli bir odağıdır aynı anda. Türk ekonomisi dengeleme sürecine girmiştir. Millî ekonomimize yapılan saldırı ve yürütülen algılara rağmen üç çeyrekte yüzde 1,6 büyüme sağlandı.

Tabii, dünyanın en itibarlı ülkelerine baktığımızda, bunların tamamının üreten ülkeler olduğu noktasını görüyoruz.

Ürettiyseniz istihdama karşılık veriyorsunuz, ürettiyseniz ihracata karşılık veriyorsunuz, ürettiyseniz satıyorsunuz, ürettiyseniz zenginleşiyorsunuz. Onun için, temel hedefimiz daima spekülâtif para hareketleri yerine üretimi artırmak, istihdamı çoğaltmak, büyümeyi sağlamak.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hiçbiri olmuyor.

MEHMET ERDOĞAN (Devamla) - Tabii, dünyanın 17'nci büyük ülkesi olmamıza rağmen dünyadaki ülkeler arasında mazlum milletlere, mazlumlara, ülkeler arasındaki dengesizlikte geri kalmışlara yardımda Türkiye her zaman ilk sıralarda yer aldı. Burada da hedefimiz, kapitalizmin "Vurun, geçin. Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler." yerine millî kültürle, manevî kültürle birlikte, demin bahsettiğim, faiz kültüründen uzaklaşarak yatırıma yönelmenin, oradan elde edilen kazancı da herkesle paylaşabilmenin, gelir dağılımını da bütün tabana yaymanın hedefi içerisindeyiz.

Değerli arkadaşlar, alışkanlıklar değiştiğinden AR-GE ve yenilikçi faaliyetlere ağırlık veriyoruz. İş adamlarımız, sanayicilerimiz, yurt içinde ve yurt dışında büyük başarılarla imza atıyorlar, yeni yatırımlar, yeni pazarlar elde etmesi çabası içindeler. Orta ölçekli sanayi bölgeleri projelerimizle de gerek KOBİ'lerimize gerek iş için çalışan genç ve kadın, sanatkar, zanaatkar kesimlere de ihracat yolunu açan modelleri destekliyoruz. Yine savunma sanayisi gibi yüksek teknolojiler de vazgeçilmezimiz oldu. Bu hem ülkemizin dış güçlerin üzerimizdeki oyunlarını bozmaya yetti hem de içimizdeki hain ittifakları bozdu. Onların inlerine kadar girildi, yuvalarına kadar girildi ve ülkemiz tüm tehlikeleri bertaraf ederken aynı anda da millî bir güçlenmeyi yaptı.

Millî devletler de güçlü iktidarları sağladığınız müddetçe de sırtınız yere gelmez. Türkiye bu yolda hızlı ve güçlü bir şekilde ilerliyor. Tabii ki ekonomide ilerlemeye devam edeceğiz ama bunun yanında millî harp sanayisinde de dünyadaki 5 ülke arasında olmamız tesadüf değil, bu da yine Hükûmetimizin ve bürokrasimizin ve çalışanlarımızın, kısaca 80 milyonun bir başarısı.

Yerli teknolojiyle birlikte gümrüklerimizin yetkilendirilmesini de artırıyoruz. Tabii, sürem azaldı, şehrim Gaziantep de ihracatta 7 milyar dolarla Türkiye'de ilk sıralardaki iller arasındaki yerini aldı ve geçen ay da tarihinin en büyük rekorunu kırdı.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Şimdi söz sırası Edirne Milletvekili Fatma Aksal'da.

Buyurunuz Sayın Aksal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA AKSAL (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rekabet Kurumu 2019 yılı bütçe teklifi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve aziz milletimi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, uğradığı silahlı saldırıda hayatını kaybeden Rize Emniyet Müdürümüze Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı, yaralı polislerimize acil şifalar diliyorum. Ayrıca geçen haftalarda Edirne'mizde meydana gelen sel felaketinde hayatını kaybeden vatandaşımıza Allah'tan rahmet, taşkınlarda zarar gören ailelerimize acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Rekabet Kurumu, mal ve hizmet piyasalarının serbest, sağlıklı bir rekabet ortamı içinde teşekkülünün ve gelişmesinin temini ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un uygulanmasını gözetmek ve kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirmek üzere teşkil edilmiştir. 4054 sayılı Kanun çerçevesinde, teşebbüsler arasında belirli mal veya hizmet piyasasında rekabeti kısıtlayıcı, engelleyici anlaşmalar ile buna yönelik teşebbüs birliği kararları, hâkim durumun kötüye kullanılması ve rekabeti önemli ölçüde kısıtlayan birleşme ve devralmalar yasaklanmaktadır. Rekabetin gücü ve rekabet edilebilirlik sadece sosyoekonomik gelişmelerin sağlanması için değil, aynı zamanda ayakta kalmanın ya da sürdürülebilirliğin de temel unsurlarından biridir.

Temel görev ve sorumluluğu rekabet ortamının sağlanması, korunması ve geliştirilmesi olan Rekabet Kurumu, bu amacı gerçekleştirmek için politika geliştirme, rekabet savunuculuğu düzenleme ve denetleme faaliyetlerini yerine getirmekle yükümlüdür. Daha rekabetçi piyasaların oluşumu için kendisine intikal eden başvurular üzerine veya kendiliğinden harekete geçmek suretiyle tüm sektörlerde yer alan teşebbüsler hakkında inceleme ve araştırma yapmaktadır. Kurulduğu dönemden bu zamana kadar geçen yirmi bir yılda rekabet ihlallerine yönelik toplam 296 soruşturmayı tamamlamış ve özelleştirmeler dâhil 3.625 birleşme ve devralma işlemine izin vermiştir. 1 Ocak 2018-30 Kasım 2018 döneminde toplam 353 adet nihai karar almıştır. Bu kararların yüzde 52'sinin birleşme, devralma ve özelleştirme, yüzde 24'ünün rekabet ihlali, yüzde 12'sinin ise menfi tespit ve muafiyet başvurularına ait olduğu görülmektedir. Rekabet Kurumunun varlığı tüketici faydasına da dolaylı katkı sağlamaktadır. Nitekim 2014-2016 dönemindeki kurum faaliyetleri neticesinde tüketicilere sağlanan tahmini faydanın yıllık ortalama 3,3 milyar TL, toplamda ise 9,9 milyar TL seviyesinde olduğu tespit edilmiştir. Küreselleşen dünyada rekabet ihlalleri de küreselleşmektedir. Son dönemde uluslararası ticarete artan korumacı politikalar nedeniyle 2017 yılında ihracatımızın 893 milyon doları bir ticaret politikası önlemine tabiyken 2018 yılının ilk dokuz ayında bu tutar 5,6 milyar dolara yükselmiştir.

Ülkemiz menfaatlerini bütün uluslararası platformlarda sonuna kadar koruyoruz. 2019 yılında ülkemize ve firmalarımıza yönelik uluslararası hukuki dayanağı olmayan tüm ticaret politikalarına, uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan haklarımızı da etkin bir şekilde kullanarak karşı durmaya devam edeceğiz.

Ülkemiz için, çocuklarımızın geleceği için, engellilerin, öksüzlerin, yetimlerin, kimsesizlerin kimsesi olmak için bütçeler yapıyoruz. Tevazu, samimiyet ve gayretle çıkmış olduğumuz bu yolda Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde 2023, 2053, 2071 hedeflerine emin adımlarla ilerliyoruz. Rekabet Kurumunun 2019 yılı bütçesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aksal, tamamlayalım lütfen.

FATMA AKSAL (Devamla) - ...için teklif edilen miktar 96 milyon 190 bin liradır.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ilk bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Hepinize saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aksal.

Şimdi, söz sırası Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ta.

Buyurun Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Helal Akreditasyon Kurumu, belgelendirme kurumu hakkında grubum adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Günlük hayatta sıkça kullandığımız "helal" kavramı, dinî manada sadece yenmesi ve içilmesine izin verilen ürünleri kapsamanın yanında, temiz, sağlıklı ve hijyen anlamında "tayyip" kavramıyla birlikte ele alınmalıdır. "Helal" kavramı, ürünlerin üretiminden tüketiciye ulaşana kadar her aşamada sağlıklı, hijyenik ve kaliteli olma özelliklerinden ayrı düşünülmemelidir çünkü helal belgelendirme, dinî hassasiyetlere yanıt vermenin yanı sıra, bir kalite markası olarak da ön plana çıkmaktadır. Bu özellikleri nedeniyle helal belgesine sahip ürün ve hizmetler bugün dünya genelinde tercih edilir hâle gelmiştir.

Dünyada nüfusun neredeyse üçte 1'i, yaklaşık 1,8 milyarı Müslüman'dır. Bu genç ve giderek zenginleşen nüfusun belgelendirilmiş helal ürüne ilgi ve talebi de giderek artmaktadır. Bu kavram en başta yalnızca gıda ürünleriyle ilişkilendirilirken

günümüzde gıdanın yanı sıra finans, tekstil, eczacılık ürünleri, kozmetik, lojistik ve turizm gibi sektörel olarak çok geniş bir alana hitap etmektedir. Günümüzde helal gıda ürünleri harcamaları 1,3 trilyon dolara karşılık gelmektedir. Gıda, tekstil, eczacılık ürünleri, kozmetik gibi ürünler ile turizm ve seyahat gibi hizmet sektörlerinin yer aldığı ürün ve hizmetler için Müslümanların yapmış olduğu harcama ise 2,1 trilyon doları bulmaktadır. Diğer taraftan, ürün ve hizmetlere finans sektörünün eklenmesiyle durum 4,55 trilyon dolarlık bir büyüklüğe ulaşmaktadır.

Günümüzde, üretim süreçleri gibi, gıda üretiminde de geleneksel yöntemlerin çok ötesinde yoğun teknoloji kullanılmaktadır. Katkı maddelerinin yoğun kullanıldığı herkesin malumu diğer bir gerçektir. Ürünlerin gıdadan lojistiğe, üretimden tüketiciye ulaşana kadar geçirdiği sürecin bu karmaşık durumu helal belgelendirmeyi Müslüman tüketiciler açısından daha da önemli hâle getirmiştir. Dünya ekonomisinden giderek daha fazla oranda pay alan dinamik bir tüketici grubu olan Müslümanların bu taleplerini karşılamak üzere bütün dünyada çok sayıda helal ürün ve hizmet belgelendirme kuruluşu piyasaya egemen hâle gelmiştir. Bazı örnekler vermek gerekirse, Hırvatistan'da devlet olarak helal turizm rehberi oluşturulmuştur. İspanya'nın Katalonya Özerk Yönetimi helal ürün ve hizmet pazarında etkin olabilmek için pazara giriş ve yaygınlaştırma faaliyetlerine başlamıştır. Nüfusunun binde 1'inden azı Müslüman olan Güney Kore'de 900 civarında helal belgeli üretici bulunmaktadır.

Helal Akreditasyon Kurumunun gerekli ve hatta zorunlu olarak maddi ve manevi önemsenmesini gerektiren bir diğer gerekçe ise İslam dünyasında helal belgelendirme sektörünün neredeyse dörtte 3'ünün Müslüman olmayan kuruluşlarca kontrol ediliyor olmasıdır.

Değerli milletvekilleri, bu noktada bizlere büyük görevler düşüyor. Ne yazık ki tüketici güveninin alametifarikası hâline gelen helal belge konusunda dünya genelinde standardizasyon ve belgelendirme sürecinde ortak bir yapıda ve dilde buluşulmadığı için bir yandan tüketici güvenliğini kaybetmekle, diğer yandan da belgelendirme ihtiyacı nedeniyle ticari ve teknik engellerle karşılaşmaktadır. Bu nedenlerdir ki hem zaman hem de maddi kayba neden olan bu durumun ortadan kaldırılması için tüm paydaşların ihtiyacına cevap verecek evrensel bir helal belgelendirme sisteminin oluşturulması zorunlu hâle gelmiştir. İşte bu mevcut parçalı yapının ortadan kaldırılarak küresel çapta kabul edilebilir ve itibarlı bir yapı oluşturulması amacıyla İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesinde faaliyet gösteren İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIC) tesis edilmiş ve akreditasyon sürecini temsilen ve sürece katkı sağlamak üzere ülkemizde de kısa adı HAK olan Helal Akreditasyon Kurumu kurulması faaliyetine başlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, HAK'ın faaliyetleriyle ülkemiz gittikçe büyüyen küresel helal ürün pazarından Türk ihraç ürünlerinin ve belgelendirme firmalarının gereken payı almasına da katkı sağlayacaktır. Bu noktada HAK, ülkemizin helal belgelendirmesi ve akreditasyon alanındaki merkez konumunu güçlendirecek ve uluslararası alanda söz sahibi olmasına katkı sağlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, tamamlayalım.

İMRAN KILIÇ (Devamla) – Küresel bir vizyona sahip bu kurumumuz ülkemizde helal akreditasyon hizmeti sunma yetkisini haiz tek kurumdur. HAK, ülkemizde ve yurt dışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarına helal akreditasyon hizmeti sunmanın yanı sıra, helal konularında Türkiye'yi temsil etmek, helal akreditasyon konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirmek, eğitim vermek, araştırma yapmak, yayın yapmak veya yaptırmak gibi görevler üstlenerek güvenilir helal belgelendirmesi konusunda etkin bir rol oynayacaktır. HAK, kanuni görev ve yetkilerinin yanı sıra küresel vizyonu, öncü ve standartları belirleyici özelliğiyle öne çıkacak ve yönlendirici olacaktır.

Bu çerçevede, bizler için temiz, sağlıklı, hijyen, kaliteli, güvenilir ürünleri belgelendirecek olan Helal Akreditasyon Kurumunun ve 2019 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize, İslam dünyasına ve insanlığa hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – AK PARTİ Grubu adına son söz Yalova Milletvekili Meliha Akyol'a ait.

Buyurun Sayın Akyol. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA MELİHA AKYOL (Yalova) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin bu turunda Helal Akreditasyon Kurumu bütçesi üzerinde grubumuz adına konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünyada yaklaşık 1,8 milyar Müslüman nüfusun helal ürün ve belgelendirilmesine ilişkin ilgi ve talebi gittikçe artmaktadır. Helal kavramı en başta yalnızca gıda ürünleriyle ilişkilendirilirken, günümüzde gıdanın yanı sıra finans, tekstil, eczacılık ürünleri, kozmetik, lojistik ve turizm gibi sektörel olarak çok geniş bir alana hitap etmektedir.

Müslümanların gıda ürünleri harcamaları 1,17 trilyon dolar, helal belgesine sahip gıda ürünleri pazarı ise 415 milyar dolar seviyesindedir. Gıda, tekstil, eczacılık ürünleri, kozmetik gibi ürünler ile turizm ve seyahat gibi hizmet sektörlerinin yer aldığı ürün ve hizmetler için Müslümanların yaptığı harcama ise 1,9 trilyon dolardır. Diğer taraftan, helal ürün hizmetlerine finans sektörünün eklenmesiyle helal ekonomisi küresel bazda 3,9 trilyon dolarlık bir büyüklüğe ulaşmaktadır.

"Helal" kavramının ürünlerin üretiminden tüketiciye ulaşana kadar her aşamada sağlıklı, hijyenik ve kaliteli olma özelliklerini de içermesi bu alandaki farkındalığın artarak devam edeceğine dair bir göstergedir.

Küresel düzeyde helal ürün ticaretinin artması, farklı standartların ve belgelendirme sistemlerinin uluslararası ticaret üzerinde yarattığı engellerin belirginleşmesine yol açmaktadır. Ülkemizin bu alandaki en temel girişimi ise İslam İşbirliği Teşkilatı çatısı altında, merkezi İstanbul'da olan ve üye sayısı 3'ü gözlemci olmak üzere toplam 39'a ulaşan İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü Helal Akreditasyon Kurumu İslam İşbirliği Teşkilatının koordinesinde belirlenmiş olan kıstasları baz alarak çalışmalar yapacak ve helal akredite piyasasının merkezi hâline gelecektir.

Helal belgelendirme kuruluşlarının akreditasyonu suretiyle bu kuruluşların düzenledikleri belgelere güven temin edilmesi ve helal belgelerin karşılıklı tanınmasına zemin oluşturulması elzem olmuştur. Bu sebeple, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde, Helal Akreditasyon Kurumu teşkilat yapısı, görev ve yetkilerine ilişkin düzenleme 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle düzenlenmiş olup üzerinde yoğun çalışma yapılan Helal Akreditasyon Kurumumuz küresel anlamda bu piyasanın içine girmiş ve ilerleyen günlerde bölgesinde söz sahibi bir ülkenin bu alanda merkezî kurumu hâline gelecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kararnameyle helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmek, bu kuruluşların ulusal ve uluslararası standartlar çerçevesinde faaliyetlerde bulunmaları ve düzenlenen belgelerin küresel alanda kabulünün sağlanması için öncü olması hedeflenerek bu kurumumuz kurulmuştur. Türkiye'de helal akreditasyon hizmeti sunma yetkisini haiz tek kurum olacak olan HAK, ülkede ve yurt dışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarında helal akreditasyon hizmeti sunarak bu konuda kıstas ve tedbirleri belirleme ve uygulama yetkisine sahip olacaktır. HAK, uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri nezdinde Türkiye'yi temsil edecek, bunlara üye olacak, yönetimlerinde görev alacak veya bu kuruluşlara merkezî olarak hizmet verecektir. İkili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmaları imzalayacak olan HAK, akreditasyon kuruluşları ve bu kuruluşu bulunmayan ülkelerdeki helal akreditasyonla ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kuracak ve iş birliğinde bulunacaktır. Her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirecek olan kurum, helal akreditasyon önemini artırıcı

faaliyetler yaparak bu kapsamda eğitim verecek, araştırma ve yayınlar hazırlayarak ulusal ve uluslararası kongrelerle desteklenerek seminer ve benzeri toplantılar düzenleyecektir. Bu minvalde, ülkemiz ekonomisine büyük katkısı olması adına dünyanın her ülkesine helalle ilgili alana konu olabilecek tüm ürünleri üretilip ihraç etmek, düzenleme sisteminin son derece uygun olması ve ürünlerimizin güvenli, sağlıklı, hijyenik ve helal olmasını da garanti altına alabilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MELİHA AKYOL (Devamla) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MELİHA AKYOL (Devamla) - Her alanda ve kurumda güçlü olan ülkemiz Helal Akreditasyon Kurumu alanında da yapmış olduğu çalışmalarla tüm dünyaya Türkiye'nin ne kadar önemli bir ülke olduğunu gösterecektir.

Bu vesileyle 745'inci Vuslat Yıl Dönümü dolayısıyla Hazreti Mevlâna'yı rahmetle anıyor, bir kez daha 2019 yılı merkezi yönetim bütçe görüşmelerimizin hayırlı olmasını diliyor ve Meclisi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi Sayın Özkan'ın acil bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Özkan.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Bursa ilinde Limak Enerji Uludağ Elektrik'in elektrik aboneliğinin ev sahibi üzerinde olmaması hâlinde kiracılara yaşattığı mağduriyete son verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum bana bu imkânı tanıdığınız için.

Ben Bursa'da sağlık sorunu yaşayan, annesi solunum cihazına, destek makinesine bağlı bir vatandaşın feryadını dile getirmek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Genel Kurul görüşmeleri devam ediyor; lütfen...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, Limak Uludağ Enerji Perakende Satış AŞ Bursa'da ev kiracılarının kabusu olmaya devam ediyor. Kiracıların kullanmış olduğu elektrik aboneliklerinin ev sahiplerinin üzerinde olmamasını kaçak kullanım olarak değerlendirip tebligat yapmadan kesiyor. Sağlık sorunlarından dolayı evinde yardım cihazına ihtiyaç duyan, elektrik kesintisi nedeniyle kombisi çalışmayan yaşlı ve çocukları olan yüzlerce aile mağdur durumda.

Soruyorum: Kış ortasında yapılan bu zulüm üyelik bedeli almak için mi yapılmaktadır? Vatandaşa tebligat yapılmadan elektriği niçin kesilmektedir?

Bu mağduriyete derhâl son verilmelidir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.54

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.18

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: İsmail OK (Balıkesir), Rûmeysa KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)
 - 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
 - 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)
 - 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)
 - 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) REKABET KURUMU (Devam)
 - 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)
 - 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN - Komisyon yerinde.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına konuşmalar olacaktır.

İlk konuşmacı İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu.

Buyurun Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on bir dakika.

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de cümlelerinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle dün akşam onaylanan Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesiyle ilgili benim ve benim gibi düşünen Aleviler adına şerh koyduğumu, Diyanetin Aleviler üzerindeki asimilasyoncu politikasına son vermesi gerektiğini belirtmek istiyorum ve Diyanet İşleri Başkanlığının asimilasyoncu elini cemevlerinden çekmesi gerektiğini, Diyanet İşleri Başkanının cemevini değil, püsküllü meczupları ziyaretinin ona daha çok yakıştığını belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün Hakkâri halkının iradesini temsil etmesi için burada olması gereken Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven'in süresiz ve dönüşümsüz açlık grevinin 35'inci gününde olduğunu belirtmek istiyor ve Leyla Güven'in iradesinin ve talebinin, talebimiz olduğunu da duyurmak istiyorum ve Meclis Başkanlığımızı ve Meclisi 35'inci gününde kritik aşamaya giren bu açlık grevi konusunda duyarlı olmaya davet ediyorum.

Ayrıca, bugün önceki dönem Eş Genel Başkanlarımızdan Sayın Selahattin Demirtaş Sincan Cezaevinde bir yargılamayla karşı karşıya ancak Sayın Demirtaş bugün Sincan Cezaevinde sarayın adaletini ve sarayın yargısını bizzat kendisi yargılamaktadır. Buradan da Sayın Demirtaş'a ve tüm tutuklu siyasetçilerimize selam olsun. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bu sabah İzmir'de partimize yönelik yine bir operasyon gerçekleşti ve 18 partilimiz gözaltına alındı. Bunlardan ikisi barış annesi ve bunlar birkaç yıl önce yapılan bir basın açıklaması bahane edilerek operasyonla gözaltına alındılar. Seçimler yaklaştıkça bu tür operasyonların artacağını biz biliyoruz. 24 Haziran seçimlerinde de seçimlere üç gün kala sandık görevlilerimize 7 ilde operasyon düzenlenmişti ve bunlar gözaltına alınmıştı. 24 Haziran seçimlerinin sonrasında bırakılmış olmaları hiçbir sonucu değiştirmiyordu çünkü sandık görevlerini yerine getirememişlerdi. Bunun ne anlama geldiğini de bütün kamuoyu çok iyi bilmektedir.

Sayın milletvekilleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesi üzerine HDP'nin görüşlerini aktarmak istiyorum.

Şu an Türkiye, toplam ithalatının yaklaşık altıda 1'ini enerji sektöründen kaynaklı yapmaktadır. Türkiye doğal gaz ithalatında dünya 5'incisi, petrol ithalatında dünya 13'üncüsü, kömür ithalatında dünya 8'incisi, petrokok ithalatında dünya 13'üncüsüdür. Doğal gazın neredeyse yüzde 99'u, petrolün de yüzde 93'ü dışarıdan gelmektedir. Türkiye 2002 yılında toplam enerjinin yüzde 67'sinde dışarıya bağımlıydı. Yıllar içerisinde toplam enerjide dışa bağımlılık git gide artmaktadır ve şu anda yüzde 75'e tekabül eden bir dışa bağımlılık söz konusudur enerjide. Bir taraftan dolar artarken bir taraftan da dışa bağımlılık artmakta ve bunun faturası da tabii ki tüketiciye yansıtılmaktadır.

Dünyada enerji arayışlarına baktığımızda, nükleer enerji Çernobil ve Fukushima'da yaşanan patlamalardan sonra terkedilmeye başlandı. Demin konuşmacılar Avrupa'nın çeşitli ülkelerindeki nükleer enerji santrallerinin sayılarını belirttiler ancak nükleer enerjinin felaketleri yaşanmadan önceki yapılan nükleer enerji santralleriydi bunlar. Şu anda bütün Avrupa ülkeleri nükleer enerji santrallerini sökmenin peşine düşmüş durumdadır ve yeni nükleer enerji santralleri yapmıyorlar. Oysa, bizim ülkemizde bu patlamanın yaşandığı ülkelere ihale edilen nükleer enerji santralleriyle karşı karşıyayız.

Ayrıca, Türkiye'nin elektrik ihtiyacına baktığımız zaman da aslında Türkiye'nin mevcut elektrik üretiminin tüketimi fazlasıyla karşılayacak bir noktada olduğunu da belirtmek gerekiyor. Ancak, 70'li yıllardan bu tarafa kamuoyunda sürekli, sanki Türkiye'nin ciddi bir enerji açığı varmış gibi ve nükleer enerjiye ihtiyaç duyuluyormuş gibi bir algı oluşturuluyor, verilen istatistik bilgileri de buna çok uymuyor. Ve bu nükleer enerjiyle ilgili olarak yapılan ihalelere baktığınız zaman, aslında Türkiye'nin bu elektrik ihaleleri ciddi anlamda dışa bağımlılık yaratmakla birlikte, örneğin on beş yıl boyunca Rusya'ya mevcut elektrik maliyetinin 3 katı daha pahalı bir şekilde satın alma garantisi verildiği bilinmektedir. Mevcut durumda elektriğin kilovat saati 4-4,5 sentten satılırken Akkuyu Nükleer Santrali'nin açılmasıyla birlikte bahsi geçen on beş yıllık süre içerisinde santralde üretilecek elektrik 12,3 sentten satılacaktır.

Rusya'yla yaşanan uçak düşürme krizinden sonra Akkuyu başta olmak üzere, TürkAkımı Projesi gibi projeler durdurulmuş ancak şu an yeniden hayata geçirilmiş, geline nokta itibarıyla Rusya dünyanın en pahalı nükleer yatırımını Türkiye'ye satarak olabildiğince kârlı konuma geçmiştir.

Öte yandan, dikkat çekilmesi gereken bir diğer husus ise, Mersin'de Ruslar, Sinop'ta Japonlar, Kırklareli'nde ise Çinliler projenin büyük ortaklarıdır yani büyük hisseleri bunlara aittir. Projenin her aşamasında ve karar alma noktasında bu ülkelerden ithal edilen yabancı sermayenin etkisi bulunacaktır. Rusya, Akkuyu hisselerinin minimum yüzde 51'ine sahip olacak şekilde büyük ortağıdır. Yani buradan nükleer karşıtlarına yapılan yerlilik ve millîlik edebiyatının bunun neresine sığdığını anlamak mümkün değildir. Oysa, doğal gazda dışa bağımlılık ve nükleer santralden elektrik enerjisi üretimi gibi tahakkümcü, doğa düşmanı hayaller

var olduğu sürece hem doğa tahribatı hem de gelinen noktada yoksulların üzerine kesilen faturanın maliyeti artmaktadır.

Bu faturaların durumuna da bir göz atmamız gerekiyor. Yılbaşından itibaren elektriğe yapılan zam sanayi, ticarethane ve tarımsal sulama kullanımları için yüzde 30'u aşmıştır. Konut kullanıcılarının elektrik faturasına ise 1 Ekimden itibaren geçerli olmak üzere yüzde 8,72 zam yapıldı. Bu zamlarla birlikte hanelerin aylık elektriğe ödediği fatura 2017 yıl sonuna göre yılda yüzde 44,9 artmış oldu. Yapılan yeni zamlarla, asgari 230 kilovatsaatlik tüketim üzerinden 4 kişilik bir ailenin aylık elektrik faturası 137 lirayı geçmektedir, bu da geçen yıla göre 42,6 lira zam demektir. Gerçi sizin medya bunu fiyat güncellemesi olarak verebiliyor ancak halkın cebinden çıkan bunun ne anlama geldiğini çok net bir şekilde ortaya koyabiliyor.

Elektrik fiyatlarında ardi ardına yapılan yüksek oranlı zamlar bir kısır döngüye girildiğini de işaret etmektedir. Çünkü elektriğe siz zam yaptığınız zaman aslında ekonomi içerisindeki bütün üretim noktalarına da zam yapmış oluyorsunuz ve onların da fiyatını arttırmasıyla karşı karşıya kalınıyor.

BOTAŞ, 1 Ekim 2018'den geçerli olmak üzere, doğal gazda konutta yüzde 9, sanayide yüzde 18,5 zam yaptı. BOTAŞ, benzer biçimde hem ağustos hem de eylül ayında doğal gazda konutta yüzde 9, sanayide yüzde 14 zam yapmıştı. Doğal gaz zamlarının kasım, aralık aylarında benzer şekilde devam etmesi durumunda 2018'de yalnızca hane halkına uygulanan zam oranı yüzde 54'e yükselmiş olacaktır.

Sadece 2018 yılı içerisinde doğal gazda yapılan zamlar şu şekilde gerçekleşti: BOTAŞ 1 Nisan 2018'de elektrik santralleri ve sanayiye sattığı doğal gaz fiyatlarını yüzde 9,7 artırdı, 1 Ağustos 2018'de elektrik üreten santrallerin kullandığı gazın fiyatına yüzde 49,5 zam yapıldığını duyurdu. Aynı gün BOTAŞ, konutlarda kullanılan doğal gaz fiyatını yüzde 9, sanayide kullanılan doğal gaz fiyatını ise yüzde 14 artırdığını duyurdu. BOTAŞ 1 Eylül 2018'de konutta kullanılan doğal gazda yüzde 9, sanayide kullanılan doğal gazda ise yüzde 14 oranında zam yaptığını duyurdu.

Sadece 2018 yılı içerisinde elektriğe yapılan zamlar ise şu şekilde: 1 Ocak 2018'de Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu konutlarda kullanılan elektriğe yüzde 8,8, sanayi ve ticarethanelerde kullanılan elektriğe ise yüzde 8,4 zam yaptı, 1 Nisan 2018'de yüzde 2,89 zam yapıldığını duyurdu. 1 Ağustos 2018'de elektrik fiyatlarında farklı abone gruplarına göre değişen oranda yüzde 9 ile yüzde 14 arasında zam yapıldı. 1 Eylül 2018'de elektrik fiyatlarına kilovat başına yüzde 9 ile yüzde 14 arasında yine zam yapıldı.

Kimya Mühendisleri Odasına göre, yılbaşından bugüne konutlarda kullanılan elektriğe yüzde 31, sanayi elektriğine ise yüzde 41 oranında zam yapılmış olduğunu görmemiz gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün Mursal, Kangal, Bakırtepe gibi Sivas'ın bazı köylerinde yürütmüş olduğu maden tetkik, aramayla birlikte oralandaki doğaya olan zararını da birkaç defa gündeme getirmiştik. Bunları da buradan hatırlatmak isterim.

Bu Bakanlığın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bir de Alevileri doğrudan ilgilendiren bir meselesi var arkadaşlar. Bu da aslında, 12 Nisan 2002 yılında Başbakan Bülent Ecevit, Başbakan Yardımcısı Devlet Bahçeli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Şimdi, burada Bakanlar Kurulunda bir karar alınıyor ve bu dönemde cemevleri ibadethane kapsamı dışarısına çıkarılıyor Bakanlar Kurulu kararıyla. Bu durum karşısında cemevlerine elektrik faturaları kesilmeye devam ediyor. Camiler, kiliseler, havralar, sinagoglar ibadethane kapsamında tutuluyor, buralar elektrikten ve benzeri giderlerden muaf tutuluyor ancak 12 Nisan 2002'de alınan kararlar cemevlerine elektrik faturası gönderilmeye devam ediyor. Bülent Ecevit ve Devlet Bahçeli döneminde uygulanan bu karar on altı yıldır ortadan kaldırılmıyor, yenisi alınmıyor ve AKP iktidarı da on altı yıldır cemevlerini ibadethane kapsamına almadan uygulamasını sürdürüyor. Bu konu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine kadar gitti, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde, Alevilerin haklı olduğu ortaya çıktı, cemevlerinin ibadethane kapsamında olduğu söylendi. Buna rağmen Hükümet, yine AİHM kararını tanımadı ve şu anda yine cemevlerine elektrik faturası gelmeye devam ediyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verirseniz 69'a göre bir dakika söz istiyorum bir konuyu açıklamak için.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ikinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sayın konuşmacıyı dikkatle dinlemeye çalıştım. “İzmir’de seçim yaklaştığında AK PARTİ aracılığıyla polisin operasyon yaptığı” gibi bizi rahatsız eden bir ifade de bulundu. Aldığımız bilgiye göre, yapılan operasyonun, 17 kişinin Öcalan’a yardımcı olmak için yapılan açlık grevinde olduğu, basın açıklaması yaparken terör örgütü broşürleri önünde, bayrakları önünde yaptığı, KCK’ye de 8 kişinin para topladığı için yapıldığı şeklinde bilgi aldık. Dolayısıyla bu konularda daha hassas olmaya davet ediyorum. Biz hukuk çerçevesinde terörle tabii ki mücadele edeceğiz ancak buradan “Seçime yaklaştık, AK PARTİ’nin bedeli var, faturası var” tarzı yaklaşımları doğru bulmuyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına...

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bilgin, buyurun.

3.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgin’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGİN (Kars) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii ki ilan edilen bir gerekçe oluyor. İki yıl önceki bir basın açıklamasından söz ediyoruz ve çok sayıda kişi evlerinden baskınla gözaltına alındı. Bu, sadece bu son hafta olanlar. Şu anda benim milletvekili olduğum şehirde üç dönem yöneticilerimizin tamamı cezaevinde.

Şimdi, bir operasyonu televizyondan dinlediğinizde, hatta neredeyse örgüt ismi yazılarak anons ediliyor ama sonrasında alınanlara bakıyoruz tamamen parti yöneticileri ve yürüttükleri çalışmalar da barış çalışmaları.

Kars’ta valiliğin kendisinin Barış Komisyonu var, birtakım gerilimleri, kavgaları, kan davalarını çözmek üzere şehrin yaşlı

insanlarıyla kurulmuş bir Barış Komisyonu var. Bizim çalışmalarımızı da aynı ekseninde yürüten yöneticilerimiz kriminalize ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar...

AYHAN BİLGİN (Kars) - Burada ister siyasi saikler olsun ister olmasın bir haksız gözaltının, keyfî tutuklamanın ve doğrudan doğruya siyasi çalışmaları, toplumsal çalışmaları hedef alan ve kriminalize etmeye çalışan bir yaklaşımın olduğu çok ortada, çok net. Bunların seçim dönemi yaklaştığında yoğunlaşması, seçimden hemen sonra bırakılması da bazı isimlerin galiba sadece bir zamanlama isabeti, sadece bir tesadüf olmasa gerek.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Turan, talebiniz mi var?

4.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, yargının kendi usulü içerisinde yaptığı bir işlemi AK PARTİ'nin seçimle ilgili adımıymış gibi ifade etmenin doğru olmadığına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Aslında usul ekonomisi gereği uzatmayı doğru bulmuyorum. Kürsüdeki konuşmacı İzmir'i anlattığı için cevap verdim, şimdi başka bir örnek verildi. Bunun sonu yok. Başka örnekler, başka iller söylenebilir.

Mesele şu: Yargının kendi usulü içerisinde yaptığı bir işlemi burada AK PARTİ'nin seçimle ilgili adımıymış gibi ifade etmenin doğru olmadığı kanaatindeyim ben.

Ayrıca, yapılan işlemde Öcalan'la ilgili, terör faaliyetleriyle ilgili destek için yapılan grev var. Bunu görmesi lazım arkadaşlarımızın.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Sayın Başkan, “terör eylemi” demeyin, açlık grevi o.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Batasuna Kararı'nda sadece Avrupa'daki bir partinin terörle faaliyetini kınamıyorum dediği için kapatıldığını biliyoruz. Bunlar suç. Bu suçlar olduğunda yargı adım atmasın mı, emniyet adım atmasın mı? Bizim ne yapmamız lazım bu durumda?

Kürsüye çıkan “AK PARTİ, seçim geldi bunu yapıyor.” diyor. Bu doğru bir yaklaşım değil.

Bunu ifade etmek istiyorum Sayın Başkanım.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Son kez Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bilgen, son olarak... Fazla uzatmayalım bu konuyu. Bütçeyi konuşuyoruz.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Açlık grevi suç değildir.

BAŞKAN - Arkadaşlar, söz vermeden konuşmayalım lütfen.

Buyurun Sayın Bilgen.

5.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, ben örneği şunun için verdim: Geçtiğimiz hafta Urfa'da, daha önce Mersin'de, Diyarbakır'da ve Van'da, evet, açlık grevleriyle, Leyla Güven'e destek, dayanışma için yapılan açlık grevleriyle ilgili müdahaleler, parti içinde, bina içinde bu pasif eylem yapılırken gerçekleşti. Şimdi, bir kere sokakta değil, kamu düzenini etkileme, zarar verme ihtimalleri yok. Bunlar gözaltı gerektiren şeyler değil ki, başka türlü bir yargılama süreci eğer söz konusuysa bu işletilebilir. Kaldı ki önleyici müdahale diye bir alışkanlık oluştu. İzmir'de açlık grevi yok değerli arkadaşlar. Olacak diye, muhtemelen olur diye bir önleyici müdahale. Bu tam bizim “Bush doktrini” dediğimiz yaklaşımdır. Yani -tırnak içinde söylüyorum- bir fiil, bir eylem gerçekleşmeden öncesinden yapmadır ki bu şekilde şu anda 7 bin civarında siyasetçi cezaevinde, bir buçuk yıl boyunca gözaltına alınıp iddianamesi hazırlanmayanlar var.

Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU (Devam)

- 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları'nda.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on bir dakika.

HDP GRUBU ADINA MUSA FARİSOĞULLARI (Diyarbakır) – Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; Enerji Bakanlığı ve bağlı kurumların 2019 yılı bütçesiyle ilgili partim adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle bizi izleme fırsatı bulan halkımızı ve bütün dinleyenleri selamlıyorum.

Öncelikle İnsan Hakları Haftası'nda olduğumuz bugünlerde Türkiye başta olmak üzere Orta Doğu'da insan hakları ihlallerinin bir an önce son bulmasını diliyor, bunun için mücadeleye devam edeceğimizi ısrarla belirtmek istiyorum. Ayrıca, bu alanda bölge halkları için dişini tırnağına takarak çalışan tüm kurum ve emekçileri de buradan selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tutuklandığı günden bu yana Sayın Abdullah Öcalan, İmralı'da ağır tecrit koşulları altında tutulmaktadır. Tecrit koşulları keyfiyetle ve ciddiyetsizlikle her geçen gün derinleştirilmektedir. İmralı statüsü, infaz rejimi ve uygulanan derinleştirilmiş bu tecrit, hukuka, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin amir hükümlerine, CPT raporlarına ve de infaz kanun ve yönetmeliklerine aykırı ve insanlık dışıdır.

Sayın Abdullah Öcalan 27 Temmuz 2011 tarihinden bu yana avukatlarıyla, 6 Ekim 2014 tarihinden bu yana ailesiyle ve 5 Nisan 2015 tarihinden bu yana ise İmralı heyetiyle görüştürülmemektedir. "Hava muhalefeti" "kosterin bozuk olduğu" gibi ciddiyetsiz nedenlerle gerçekleştirilen bu engelleme ve hak ihlalleri kabul edilemez. Tecrit koşullarının derinleştirilmesi, meşru haklarına yönelik sistematik bir saldırının olduğunun da bir göstergesidir. Ayrıca, Nisan 2015'ten bu yana artık konunun bir diğer yanı can güvenliği konusundaki endişedir.

Türkiye'de tecrit, başından beri politik tutuklu ve hükümlüler için basit bir infaz politikası değil, bir işkence aracı olarak benimsenmiştir. İmralı'da uygulanan sistematik tecrit politikasının ise salt Öcalan'ın şahsına yapılmış bir saldırı olmadığı, Öcalan şahsında derinleştirilen insanlık dışı uygulamalar ile Kürt halkına yönelik bir saldırının hedeflendiği gözden kaçırılmamalıdır.

Bölge'de ve Orta Doğu'da topyekûn savaş politikalarını devreye sokmak isteyen siyasal iktidar, Sayın Öcalan'a dönük devam ettirdiği derinleştirilmiş tecrit uygulamasıyla aslında Kürt halkının iradesini kırmayı hedeflemektedir. Ancak bu hedef doğrultusunda hareket eden AKP iktidarı salt Kürtlerin ve Orta Doğu'daki halkların kazanımlarını engellemek adına Türkiye'yi özellikle ekonomik, hukuki, stratejik ve de politik bir ateşin içerisine de sürüklemektedir

Sayın Öcalan'ın Türkiye'nin ve Orta Doğu'nun demokratikleştirilmesinde kilit noktada bulunan ve toplumsal barışın tesis edilmesinde demokratik siyaseti çözüm gücü hâline getirebilecek yegâne önemli bir aktör olduğu realitesini AKP içerisindeki siyasetçiler ve bürokratlar gayet iyi bilmektedirler. Bununla birlikte, Sayın Öcalan'ın can güvenliğini, sağlık durumunu Kürt halkı birinci elden yani bizzat kendisinden duymak ve öğrenmek istemektedir.

Tüm bu gerçeklikler göz önündeyken Demokratik Toplum Kongresi ve Hakkâri Milletvekili Sayın Leyla Güven'in başlatmış olduğu dönüşümsüz ve süresiz açlık grevi eyleminin bugün 35'inci gününde olduğunu ve de kritik eşiğe gelindiğini de belirtmek isterim. Sayın Leyla Güven'in, Abdullah Öcalan üzerindeki sistematik tecride dikkat çekmek için başlatmış olduğu süresiz ve dönüşümsüz açlık grevi eylemini şu an Türkiye'deki cezaevlerinde bulunan on binlerce siyasi tutsak ve milyonlarca halkımız "Leyla Güven'in talebi talebimizdir." şiarıyla kabullenmiş ve bu eylemi sürdürmektedir. Başta Sayın Leyla Güven olmak üzere, Türkiye cezaevlerinde tutsak edilen siyasetçilerimizin de içinde bulunduğu bu açlık grevlerinin doğru anlaşılması ve Sayın Öcalan üzerindeki tecrit başta olmak üzere, Türkiye halklarının üzerindeki bu baskı politikalarından bir an önce vazgeçilmesi için gerekli adımların atılması gerekmektedir.

Bu Parlamentonun bir vekili olan Sayın Leyla Güven başta olmak üzere tüm siyasi tutsaklar ve siyasetçilerimizin başlattığı açlık grevlerinin ileride telafisi imkânsız boyutlara ulaşmaması ve de taleplerinin bir an önce yerine getirilmesi sorumluluğu mevcut Parlamente'ye aittir.

Bildiğiniz üzere, Parlamento gerek geçen dönemki tutuklamalar yüzünden, gerekse de şu an dahi eksik meşruiyetle çalışmaktadır. Hakkâri Milletvekilimiz ve Demokratik Toplum Kongresi Eş Başkanı Sayın Leyla Güven hukuk dışı ve antidemokratik bir şekilde cezaevinde rehin tutulmaktadır. Seçilmiş bir milletvekilinin antidemokratik ve hukuk dışı yöntemlerle cezaevinde tutulması mevcut Parlamente'nin bir ayıbı olarak tarihteki yerini çoktan almıştır.

Sayın Leyla Güven'le birlikte barış ve özgürlük mücadelesini tüm Türkiye halkları için sürdürmeyi görev edinen, her ne olursa olsun bu ülkede silahların susması, demokratik siyaset zemininin oluşması, temel hak ve özgürlüklerin en uygar seviyede yaşanabilmesi için çalışan seçilmiş siyasetçilerimiz de aynı tecrit şartları altında tutsak edilmişlerdir. 4 Kasım 2016 tarihinde Türkiye'nin 3'üncü büyük siyasi partisi konumunda olan HDP'ye ve de Kürt siyasetçilere karşı büyük bir soykırım operasyonu düzenlenmiş ve bu yapılan operasyon neticesinde başta eş genel başkanlarımız ve milletvekillerimizle birlikte belediye eş başkanlarımız ve meclis üyelerimiz, binlerce Kürt siyasetçi rehin alınmıştır.

Tüm bu gerçekliklerle birlikte, takdir edeceğimiz üzere, Türkiye'de çoklu krizler döneminden geçiyoruz. Ekonomik kriz,

siyasi kriz ve toplumsal kriz ana başlıklarında yaşadığımız sorunların bir yönü de enerji alanında dışa bağımlı olarak yaşadığımız krizdir. Bölgesel güç dengeleri doğrultusunda oluşturulmaya çalışılan enerji politikası geçerliliğini çoktan yitirmiştir. Türkiye, içerideki sorunlarını çözmedikçe, bölgesel politikalarında şiddeti değil, barışı esas almadıkça krizler derinleşecek ve bu durum Türkiye halklarının zararına olacaktır. Dünyada iç sorunlarını çözmüş uygar ülkeler ne yapıyor diye baktığımızda net olarak şunu görüyoruz: Kaynaklarını başta insan odaklı kullanan ve barışı tesis eden bir model belirlediklerini görebiliyoruz. Örneğin demokratik ülkeler kaynaklarını temiz enerjiye ayırıp nükleer santrallerini bir bir kapatırken AKP Hükûmeti daha fazla kutuplaşmaya, daha fazla şiddete harcıyor. AKP iktidarı "stratejik derinlik" adı altında yürüttüğü Neoosmanlıcılık politikasını Suriye'de oluşturabilmek ve de Ortadoğu'da Kürt karşıtı politikalarını sürdürebilmek için Rusya'ya Akkuyu'da yapılması planlanan nükleer enerji santrali ihalesini verebiliyor.

Peki, AKP Kürt karşıtlığını ekerken karşılığında ne biçiyor? Halka maliyeti yüksek olan sözleşmeler yapıyor, doğa felaketi için davetiye çıkarıyor, binlerce yıl bu toprağın insanlarına bela olacak hastalıkların önünü açıyor. Yani kısacası Kürt karşıtlığı ekiyor, Türkiye ve Orta Doğu halklarına yönelik felaketler biçiyor. Kürt karşıtlığının adını da bu alanda "yerli ve millî" koyuyor. Oysaki Akkuyu'da, Sinop'ta yerli ve millî enerji üretilmiyor, dışarıya her alanda bağımlılık üretiliyor. Hükûmetin yanlış enerji politikalarıyla dışa bağımlılığı artıran bu projeler, hem ülkenin ekolojik zenginliğine hem de insan sağlığına karşı yapılan en büyük ihanettir, Türkiye'nin geleceğinin yabancılara ipotek edilmesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

MUSA FARİSOĞULLARI (Devamla) - Değerli milletvekilleri, özetlemek gerekirse İmralı'da 5 Nisan 2015 tarihinden bu yana uygulanan mutlak tecrit bu ülkeye hiçbir fayda sağlamadı ve sağlamayacak da. Siyasi krizler derinleştirildi, demokrasi ortadan kaldırıldı, temel hak ve özgürlükler askıya alındı. Tüm bunlar bir bütün olarak ele alınıp değerlendirilmesi gereken konulardır. Bugün Türkiye'de ekonomik anlamda, enerji anlamında bir refah seviyesinin yaşanılması isteniliyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisinin parlamenterisi olan Sayın Leyla Güven'in taleplerine kulak vermek gerekiyor. İç barışın tesis edilmesi, temel hak ve özgürlüklerin bir an önce yaşanabilir kılınması gerekiyor. İşte tüm bu gerçekliklerle birlikte bugün Türkiye her zamankinden daha büyük krizler içerisindedir ve maalesef bu krizler 2019 yılında daha bir derinlikli olarak tesirini göstermiş olacaktır. Bizim Hükûmete önerimiz, başta Sayın Abdullah Öcalan üzerinden tüm Türkiye halklarına uygulanmaya çalışılan sistematik, ağır tecrit hükümlerinin bir an önce ortadan kaldırılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA FARİSOĞULLARI (Devamla) - ...Sayın Leyla Güven'in taleplerine ses verilmesi, 80 yaşındaki barış annelerinin şartsız ve koşulsuz bir şekilde derhâl serbest bırakılmalarıdır.

Süre vermiyorsunuz Sayın Başkanım herhâlde.

BAŞKAN – Vermiyorum, bir kere verdim ek süre, tamamlayalım, bitirelim lütfen.

MUSA FARİSOĞULLARI (Devamla) – Ben de bu vesileyle teşekkür ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, bu kürsüden bir terör örgütü elebaşının sözcülüğünün yapılmasını şiddetle kınadığına, HDP'nin PKK'nın uzantısı olduğunu tekrar ilan ettiğine, Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları'nın HDP Grubu adına yaptığı konuşmasıyla ilgili İç Tüzük hükümlerinin işletilmesini beklediklerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, bebek katili Öcalan, terör örgütü PKK'nın elebaşı, emperyalist uşağı bir katil ve katil elebaşı bir haindir. Ve şu anda da İmralı Cezaevinde, işlediği suçlarının cezasını çekmektedir. Terör elebaşılığından, terör örgütü yöneticiliğinden ve on binlerce insanımızın hayatını kaybetmesinden ve şehadetinden sorumlu bir katil elebaşısıdır. Bu kürsüden bir terör örgütü elebaşının sözcülüğünün yapılmasını şiddetle kınıyor ve reddediyoruz. HDP'nin de PKK'nın uzantısı olduğunu tekrar ilan ediyorum buradan. (MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Konuşma, baştan sona PKK terör örgütünün propagandasıyla geçmiştir. Öcalan "sayın" ise şehitlerimiz için ne diyeceğiz? Bu kürsü terörist kürsüsü değildir, herkes aklını başına devşirsin, ağzını toplasın, ayağını denk alsın! (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca Sayın Başkan, bu konuşmayla ilgili olarak da İç Tüzük hükümlerini işletmenizi beklediğimizi ifade ediyoruz. PKK'yla mücadele Kürt halkına yönelik bir irade kırma, ona karşı yapılmış bir hareket olarak da değerlendiriliyor, bunu da şiddetle reddediyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti, canla başla 81 milyonun can ve mal güvenliği, ülkemizin, vatanımızın, milletimizin, devletimizin birliği bütünlüğü için şehitler vererek kararlı bir mücadele yürütmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hiç kimse terör örgütünün sözcülüğünü yapmasın.

Teşekkür ederim. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan...

7.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, meselenin Kürt halkına karşı olmak değil, teröre karşı olmak olduğuna, teröristi övmenin demokratik hak olmadığına, Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları'nın kullandığı dilin çalışma düzenini bozan bir dil olduğuna ve İç Tüzük hükümlerinin işletilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; konuşmacı kendisinin eline nereden verildiğini bilmediğimiz bir metinden hiç başını kaldırmadan, en ağır ifadelerle "grubumuza, devlete saldırı" olarak niteleyeceğimiz ifadelerle konuşmasını yaptı. Kürt halkına karşı olduğumuzu ifade etti, savaş olduğunu ifade etti vesair.

Sayın Başkan, AK PARTİ, kurulduğundan bugüne kadar insanlarımızı Kürt halkı, Türk halkı vesair değil, tam aksine, bu milletin birliğini beraberliğini çok büyük adımlar atarak sağlamaya çalıştı. Mesele Kürt halkına karşı olmak değil, teröre karşı olmaktır. Terörle mücadeleimiz başından sonuna aynı kararlılıkla devam edecektir. O yüzden, bu ifadelerin tümünü reddediyoruz. Mücadelemizin Kürt kardeşlerimizle değil, teröristlerle olduğunu ifade etmek istiyorum.

Ayrıca Sayın Başkan, kısa konuşmanın içerisinde onlarca kez terör örgütü liderine, mahkeme kararıyla tescillenmiş terör örgütü liderine, öldürmediği kişi kalmayan kişiye; asker, polis, öğretmen, hemşire, doktor, işçi, memur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bebek...

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Bebek katili...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...öldürmediği kimse kalmamış bu insana daha ne yapması lazım ki “sayın” denmesin, daha kimi öldürmesi lazım ki “kötü” densin? Bu dil iyi bir dil değil Sayın Başkan.

Bakınız, Avrupa’da -hep örnek verilir AİHM’le ilgili kararlarda- sadece “Terörle aramıza mesafe koymuyoruz.” dediği için bir parti kapatıldı. Türkiye demokratik adımlarla çok büyük mesafe alarak her türlü fikrin, her türlü görüşün Mecliste sağlanması imkânını verdi. Parti kapatmak yok artık Türkiye’de ama terörle ilişki, terörle iltisak bambaşka bir şey. Ne demek “Sayın Öcalan”? O zaman çıksın başka birisi “Sayın FETÖ” desin. Bunun sonu yok, bu doğru bir yaklaşım değil. O yüzden bu dilin milletin ruhuna uygun bir dil olması lazım. Bu dili reddediyoruz, kınıyoruz. İç Tüzük açısından baktığımızda da en azından çalışma düzenini bozan bir dil olduğunu ifade etmek istiyorum ve sizleri de bu konuda adım atmaya çağırıyorum. Ayrıca suçu ve suçluyu övme eylemidir bu işlem, böyle bir şey olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Teröristi övmek, teröriste hürmet etmek bir demokratik hak değildir. 81 milyonun ruhunu incitecek olan bu tarz yaklaşımların hiç kimseye faydası yoktur. Bu konuda herkesi daha dikkatli bir dil kullanmaya davet ediyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ağırlioğlu, buyurun.

8.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu’nun, bu topraklarda hak sahibi olduğunu düşünenlerin ödeyeceği bedelin tarihi sicilde mevcut olduğuna, demokratik her türlü hakkın talep edilebileceğine ancak terör seviciliği yapılamayacağına, İç Tüzük’ü işleterek suç ve suçluyu övmenin neyi gerektirdiğine dair hukuku hatırlatmanın Meclis Başkanının vazifesi olduğuna ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Dün bütçeyle alakalı konuşmamı yaparken baştan hassasiyet izhar ettiğim bu mevzu bu gün bir daha tekrarlıyorum. Tekrarlarken aslında ayan olanı beyan etmiş oluyorum hem de durduğumuz siyasi safı belli etmiş oluyorum.

Bu memlekette devletin, milletin bütünlüğüne kastetmiş bir cinayet şebekesinin başına Türkiye Büyük Millet Meclisinde, devletin kurucu iradesinin tecelli ettiği bu yerde Allah’ın kulu “sayın” diyemez, Allah’ın kulu diyemez. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, arkadaşlar, biz büyük bir milletiz, büyük bir devletiz. Biz burada oturup yanımızda, yöremizde sizi buraya seçen insanların sizi buraya göndermiş olmalarının arkasına sığınarak terör seviciliği yapmasına müsaade edemeyiz lakin şunu da demeye çalışmıyoruz: Yani biz burada oturup mikrofonlarda sizi tehdit edecek kadar kendimize saygımızı da yitirmedik ama bilirsiniz ki biz devletimize, milletimize kast etmiş kim varsa bin yıldır bu topraklarda şah damarlarını kesiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Dolayısıyla, bizim bu topraklarımızı ne hakkına aldığımızı, bu uğurda ne bedeller ödediğimizi cihan bilir. Topraklarımızı hangi hassasiyetle beklediğimiz biliniz; talep eden, musallat olan, kendisini bu topraklarda hak sahibi görenlerin ödeyeceği bedel tarihî sicilimizde mevcuttur lakin biz bu Meclisin şahsımanevisine hürmeten, bu Meclisin kurduğu, koruduğu, kolladığı devlete hürmeten size bu Meclisin ruhuna uygun şekilde burada terör seviciliği yapmayın diye ikazda bulunmak zorundayız. Bu, sadece size değil, bu uğurda mücadele eden, bugün yarın cephede, bugün yarın sınır ötesinde mücadele eden arkadaşlarımızın, kardeşlerimizin, evlatlarımızın şehadetiyle ilgili duyduğumuz saygının ve sorumluluğun da gereğidir.

Cümlelerinize dikkat etmenizin bizim açımızdan söylenebilecek tarafı: Meclis Başkanımız önümüzü arkamızı kollayacak, İç Tüzük işletilecek, yasalar işletilecek. Suç ve suçluyu övmenin neyi gerektirdiğine dair hukuku hatırlatmak Meclis Başkanımızın vazifesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Türkiye bir hukuk devletidir. Bu hukuk devleti içerisinde bunlar tanımlanmış suçlardır. Bu suçlara “Ben bu suçu işleyeceğim.” diyenin ödeyeceği bedeller vardır. Yani burası kabadayılık edilecek yer değildir, burası Millet Meclisidir. Milletin Meclisinde bir cinayet şebekesinin başına “sayın” denmez; “sayın” diyen milletin Meclisine giremez. Dolayısıyla, bu mevzu şöyle polemik mevzusu hâline getirmeyin, burada demokratik her türlü hak talep edilebilir, konuşulabilir, her şey müzakere edilebilir; burada terör seviciliği yapılamaz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, biz de bir söz rica ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kurtulan, buyurun.

9.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan’ın, devletin resmî bir politikası olarak Öcalan’la görüşmelerin yapıldığına ve Kürt sorununun çözümü, barışın inşası için bir çabanın açığa çıktığını herkesin bildiğine, ortada ciddi bir mesele varken “susun” demekle, itham etmekle sorunun çözülmemeyeceğine, Türkiye’de tek millet, tek dil, tek inanç olmadığına ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yani bundan üç yıl önce bu devletin -sadece “AKP” demiyoruz biz- resmî bir politikası olarak Öcalan’la, İmralı’yla görüştüğünü, uzunca bir zaman görüşmelerin yapıldığını, partimizden destek alındığını, partimizden belirlenen bir heyetle defalarca adaya gidildiğini, oradan Kandil’e gidildiğini ve bir iyi niyetle Türkiye’nin çok önemli bir sorunu olan Kürt sorununun çözümü, barışın inşası için bir çabanın açığa çıktığını hepimiz biliyoruz. Bunu sadece AKP’ye mal etmek doğru değil, bu bir devlet politikasıydı. Devletin tüm organları...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – “AKP” demek “devlet” demek değildir, öyle bir şey olmaz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ben “AKP devlettir.” demiyorum. Tüm devletin organlarıyla ortak bir konsensüsle bu adım atıldı. Belki AKP Hükümetleri döneminin en uygun, en iyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) - ...bu topluma yaptığı en yararlı iş olarak görmek gerekiyor. Partimiz bunu böyle görüyor. Tamamına erdirilemedi, çok daha kanlı bir süreç yaşadık. Elbette bunu ayrı bir kenara koyuyoruz ama bu dönemi böyle... Şu an istediğinizi söyleyebilirsiniz ama bu devlet, bir dönem -ki önünde sonunda bu böyle olacaktır, bir çözüm için oraya gidildiğini hepimiz biliyoruz- önemli bir faktör olarak gördü, savaşı bitirecek bir güç olarak gördü ve dolayısıyla, böyle bir deneyim Türkiye’nin

önünde duruyor.

HDP'ye gelince...

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Bunun adı “savaş” değildir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gayretlerin de beyhude olduğu ortaya çıktı.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Savaş iki millet arasında olur.

FATMA KURTULAN (Mersin) – “Savaş” demeyebilirsiniz.

Sayın Başkan, konuşturuyorlar. Süremi göz önünde bulundurmanızı rica ediyorum.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Seni burada dinleyemeyiz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Terörle mücadele savaş değildir.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Onu da söyleyeyim.

1990'lı, 1994'lü süreçlerin ortalarında, dönemin Genelkurmay Başkanı, açın arşivleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FATMA KURTULAN (Mersin) - ... Doğan Güreş “düşük yoğunluklu bir savaş” demiştir. Artık 50 binlere varan bir insan ölümünden söz ediyorsak ister “çatışma” deyin ister “bizim köyün kavgası” deyin ister şu deyin ister bu deyin ama ortada ciddi bir mesele varken “Susun.” demekle biz bu sorunu çözemiyoruz.

Arkadaşlar, HDP şunu savunur, HDP şuranın uzantısı, buranın uzantısı deyip itham etmekle sorunu yine çözemeyiz.

ERKAN HABERAL (Ankara) – Kendisi... Uzantısı değil, özü!

FATMA KURTULAN (Mersin) – HDP ortak bir vatanda, demokratik, ortak bir vatanda, tüm burada yaşayan halkların ortak emeğiyle, katkısıyla, kanıyla inşa edilen, oluşan bayrağı ortak değeri olarak görür ancak “tek” “tek” dediğiniz, tek bir millet yoktur burada, tek bir dil yoktur burada, tek bir inanç yoktur Türkiye'de. Biz, demokratik bir ülkede özgür yurttaşlar olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bu rezaleti dinleyemeyiz Başkan, müdahale edin!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Neye müdahale edecek?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bu kadar rezalet olmaz!

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kurtulan.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Böyle rezalet, böyle...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Türkçe konuşulur, kardeşlik, birlik, beraberlik vardır...

BAŞKAN – Bir dakika... Arkadaşlar...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Kürt kardeşlerimizi temsil edemezsiniz!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Rica ediyorum ben meramımı anlatayım.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bunun adını da şöyle koyuyorum Sayın Başkan: Bir süreden beri bir parti -sataşma diyeceksiniz ama bunu söylemek zorundayım- içinden ayrıldığı partiye “Antidemokratiksin.” demiştir, “Lider sultasıdır.” demiştir, ayrılmıştır ama şu an seçime giderken MHP tabanından bir tane meclis üyeliği fazla almak için “Hepinizden daha sağcıyım.” “Hepinizden daha ırkçıyım.” “Hepinizden daha çok inkâr ediyorum diğer halkları.” diye bir yarış içerisinde, bunu da halkımız 31 Martta yutmayacaktır, yemeyecektir; bu çabaları beyhude görüyoruz.

Özellikle bu bütçede, şu an odalarımıza bizi tehdit eden telefonlar alıyoruz, bunun sorumlusu sizlersiniz; şu an, yine, grup başkan vekili bizi tehdit eden konuşmalarını tamamlamıştır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – İç Tüzük Sayın Başkan!

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, İç Tüzük'ün 67'nci maddesi ile 161'inci maddesinin içerdiği hükümlere, hatiplerin konuşurken kaba ve yaralayıcı ifadeler kullanmaması gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi, bütün bu grup başkan vekillerimizin katılmış olduğu tartışma kürsüdeki hatibin konuşması üzerine oldu.

Tabii, kürsüde mümkün olduğu kadar hatibe müdahale edilmiyor fakat malumunuz İç Tüzük'te 67'nci maddede, kürsüde de başka yerde de kullanılan ifadelerin kaba ve yaralayıcı ifadeler olmaması ve hatibin temiz bir dil kullanması konusunda dikkat çeken bir hüküm var, bu konuda oturumu yöneten Başkana da yetki veren bir madde var.

Ayrıca, İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü bendinde yapılan düzenleme de genel anlamda suçu ve suçluyu övecek, anayasal düzene aykırı ifadelerde bulunacak şekilde konuşmayla ilgili cezalandırmalar içeriyor.

Burada, hatiplerden ricam, konuşurken kaba ve yaralayıcı ifade kullanmaması, milletimizin genelini ve Meclisi, heyetimizi yaralayıcı ifade kullanmaması ve temiz dille konuşmalarını gerçekleştirmesi yönündedir. Bunu burada hatırlatmak istiyorum.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bir şey hatırlatmak istiyorum Başkan, müsaadeniz varsa. Yani bu kavramı, “sayın” kavramını 2011 yılında... Bizler çok ceza aldık. Ancak 2011 yılında Yargıtay 8. Dairesi bunu “suç ve suçluyu övmek” kavramından çıkarmıştır, dolayısıyla yargının böyle bir kararı yoktur. Yargı bunun suç olmadığına kanaat getirmiştir. Böyle bir karar da vardır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Hayır efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, İç Tüzük'ü konuşuyoruz, İç Tüzük'ü.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Asla böyle bir şeyi kabul edemeyiz, asla kabul edemeyiz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu, ayrı bir tartışma konusudur.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sizin hatırlatmanıza ihtiyacımız yok Sayın Başkan, İç Tüzük hükümlerini uygulamanızı istiyoruz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yani, hani orada yokken, yargıda yokken bizim burada...

BAŞKAN – Münferit bir kullanıma yargı kararı olabilir ama burada mükerrer ve Genel Kuruldaki konuşmayı, sükûneti bozacak şekilde tekrarlı olarak kullanılmasının ayrı bir hukuki sonucu olur. Bunu burada bir hukukçu olarak ifade etmek isterim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Yargıtay kararı Türkiye Büyük Millet Meclisine ilişkin değil. İç Tüzük'ü konuşuyoruz. Anayasa Mahkemesi karar verir ancak. O nedenle İç Tüzük'ü işletmenizi bekliyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 161 değil mi Sayın Başkan?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 161'inci maddeyi.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU (Devam)

- 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Arkadaşlar, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına üçüncü konuşmacı Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar; MHP ve İYİ PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, geçiyor muyuz bu işi? Sayın Başkan, bu işi geçmeyelim. İç Tüzük'ü işletmeniz lazım. Yani buradaki en ufak bir meselede İç Tüzük hükümlerini işleten Başkanlık Divanı bu konuda sessiz kalarak bundan sonraki gelişmelerin de müsebbibi olacak.

BAŞKAN – Arkadaşlar, İç Tüzük'e uygun davranıyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Eğer bu konuda gereken İç Tüzük işletmesini yapmazsanız bu kürsüyü de âdeta terörist kürsüsüne döndürürsünüz. Bu konuda gereken işlemi, önlemi yapmanız gerek.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ne alakası var?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Siz bize “terörist” diyemezsiniz Sayın Grup Başkan Vekili.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sabah akşam terör örgütünün propagandasını mı dinleyeceğiz? (MHP ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu konudaki tavrınızı netleştirmeden evvel, eğer bu konudaki kararınızda ısrarcıysanız kararınızla ilgili usul tartışması açmak istiyorum.

BAŞKAN – Konuşmacı bitirsin, ara vereceğim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, hayır, bu mesele bitmeden konuşmacıyı başlatamazsınız. Bu konudaki kararınızı vermeden evvel size hatırlatmak istiyorum, tavrınızla ilgili usul tartışması açmak istiyorum.

BAŞKAN – Konuşmacıyı kürsüye çağırdım Sayın Türkkan, bitirdikten sonra açacağım.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Geri çağırın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hemen ara ver Sayın Başkan, o zaman ara ver.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bakın, usul tartışmasıyla ilgili geçen sefer “Geçtikten sonra usul tartışması isteyemezsiniz.” diyen yine sizsiniz.

BAŞKAN – Hayır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben de diyorum ki: Bu mesele konuşulurken hakkında verdiğiniz kararda ısrarlıysanız başka bir konuşmacıya geçmeden evvel bu konuda usul tartışması açmak istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Türkkan, geçen seferki konu tamamlanmış bir oylamayla ilgiliydi. Siz burada bir uygulama talep ediyorsunuz, yapılmamış bir iş. Bununla ilgili usul tartışması açacağım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bakın...

BAŞKAN – Konuşmacı kürsüde, konuşmasını tamamlasın, arkasından usul tartışması açacağım disiplin hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Peki.

HDP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğrudur, kimi konular burada tartışılıyor, biz tartışmaya, konuşmaya devam edeceğiz. Biz 90’larda o dönemki DEP Milletvekili Mehmet Sincarların ensesinden vurulduğunu da gördük, cezaevinde olan vekilleri de gördük; şu an cezaevinde olan, bir önceki Eş Genel Başkanımız Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ; bundan birkaç gün önce tutuklanan kıymetli arkadaşımız Sırrı Süreyya Önder’i de cezaevine uğurladık. Maalesef burada söylenecek çok şey var, karşı çıkabilirsiniz, tartışabilirsiniz, yaralayıcı ve yıkıcı kelimeler olarak da değerlendirebilirsiniz ama bu ülkede demokrasi varsa tahammül edebilme becerisini birbirimize karşı göstermemiz gerekiyor.

Leyla Güven meselesi bizim için anlamlıdır, kıymetlidir, otuz beş gündür dönüşümsüz açlık grevindedir. Otuz beş gün kritik bir süredir. Leyla Güven buranın bir üyesidir, milletvekilidir, talepleri vardır. Bu, siyasi boyutudur, bu siyasi boyutuna da değinmekte yarar vardır. Diğer boyutuyla söyleyeceklerimiz de vardır. Bir zahmet dinlerseniz, tahammül edebilirsiniz bize, biz söyleyeceğimizi söyleyeceğiz yani. Leyla Güven 24 Haziranda seçildi, şu an otuz beş gündür dönüşümsüz, süresiz açlık grevindedir. Açlık grevinin sebebi, Sayın Öcalan üzerinde bir tecrit vardır arkadaşlar. İki buçuk yıldır ailesinden kimse görmemiştir. İktidar milletvekilleri buradadır, sorumluları buradadır. En son 11 Eylül 2016’da kardeşi gitti, ziyaret etti. Biz buradan Adalet Bakanına sesleniyoruz, Sayın Abdulhamit Gül’e sesleniyoruz: Açın bir kanal, ailesi olarak gidip görelim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ne oluyor Sayın Başkan, “sayın” diyor yine bu adam!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, konuşmayı nihayete erdirmeniz lazım, bu kadar rezilliğe müsaade etmemeniz lazım!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Orada yaşamıyla ilgili, sağlığıyla ilgili endişeler vardır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Konuştuğumuz konunun üzerine inadına yapıyor, Meclisi tahkir ediyor!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Siz kabul etseniz de etmeseniz de biz burada fikirlerimizi söyleyeceğiz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Müsaade etmemeniz lazım!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – 2013’te “Nevroz”da, Diyarbakır’da bir barış deklarasyonu yayınladı ülkenin huzuru ve sükûneti için; arkasındayız, destekliyoruz. O mektubun da İmralı’dan nasıl geldiğini karşımızda bulunan vekil arkadaşlarımız çok iyi bilir; bu bir.

Arkadaşlar, diğer kısım da hakikaten aile olarak -benim amcamdır- iki yıldır herhangi bir temasımız yoktur. Bakın, siyasi boyutunu bir tarafa bırakırsak; bir kanal açılın, her zaman, iki buçuk yıl önce yaptığı görüşmeler nasıl yaşıyorsa aileyle, orada gidip biri -kardeşi olur, ablası olur, yeğenlerinden biri olur- bir ziyaret yapsın. İnsani olan bir şeydir; hukuk devletinde gidip ziyaret edilmesi gerekir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Senin aile meselelerinin konuşulacağı yer burası değil, aile meselesi değil bu.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bunu böyle değerlendirmek gerekiyor yani çıkıp ortaya laf atarak bu işi çözemeyeceğinizi de bilmelisiniz.

28 Şubat 2015 Dolmabahçe mutabakatı gözler önündedir. Bizler balık hafızalı insanlar değiliz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – O katilin öldürttüğü bebelerin anasına gidin önce, ailesine gidin adaya gideceğinize.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Orada, bakınız, Efkân Ala, Yalçın Akdoğan, Mahir Ünal; bizden de orada Sırrı Süreyya Önder...

BAŞKAN – Sayın Hatip, söz aldığınız konu üzerinde konuşun lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – O katilin öldürttüğü bebelerin analarına gidin!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bunu belirtmek lazım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – O kadar vicdan muhasebesi yapıyorsanız o bebelerin analarına gidin, kundaktaki bebelerin analarına gidin!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bu ülkenin en önemli saraylarında bu görüşme gerçekleşti. Biz belirtiyoruz, bu savaş - çatışma da deseniz, savaş da deseniz- kör bir savaştır, sonu yoktur. Biz, barışla, demokrasiyle, diyalogla bu işin çözülmesinden yanayız.

Arkadaşlar, bunları belirteceğiz. Doğrudur, zorlanan bir toplum yapısı vardır, kırk yıldır yaşanan bir şiddet durumu vardır, insanlar gencecik evlatlarını yitirmiştir oradan, buradan. Ben ayırım yapmıyorum ama bu konu tartışılıp konuşulmalıdır. Oradan laf atmakla da bu işler olmaz. Leyla’nın talebi de bizim talebizdir.

Doğrudur, birkaç noktaya değinmek istiyorum konuştuğumuz konu üzerinde. Nükleer ve bor enerjisi üzerinde belki kimi faaliyetler şu an yaşanıyor ama bu faaliyetler insan ve doğa merkezli olmadıkça topluma da coğrafyaya da zarar verir. Yerli ve millîden bahsederler, çağırırlar Rusya’yı, ihaleyi oraya verirler; farklı bir ihalede çağırırlar Çinlileri, ihaleyi oraya verirler. Orada çalışan emekçinin, işçinin ya da mağdur olan halkın fikirleri, düşünceleri hiçbir yere yansımaz. Yerli ve millî olduğunuzu söylersiniz ikide bir kimi bulunduğunuz faaliyetlerde, Amerika’dan bir telefon gelir, din mensupları bırakılır, farklı şeyler yapılır.

Bu noktada, biz belirtiyoruz arkadaşlar, toplumun tüm sorunlarının, ekonomik, siyasal, sosyal sorunlarının burada tartışılması gerekiyor, konuşulması gerekiyor. Doğrudur, bir seçim vardır 31 Mart 2019’da. Bu seçime dönük kimi söylemler de geliştirilebilir “Nereden nereye oy devşirebiliriz, hangi tabandan farklı bir partiye oy kaydırabiliriz?” diye ama bu toplumsal sorunlar çok önemlidir. Bunların üzerinde konuşup tartışıyoruz, tartışmaya da devam edeceğiz arkadaşlar.

Biz buradan, tekrar, şehrimizin de sorunlarından bahsetmek istiyoruz çünkü Urfa büyük bir şehirdir. Belirtmek gerekiyor, bu tarımın sorunları, çiftçinin sorunları, esnafın sorunları... Geçen konuşmamızda da belirttik, maalesef insanlar aramaya devam ediyor. Hem bir kış durumu vardır, mısırın, mahsulün kalkma dönemidir. İki ay önce 1.250 liradan açılan piyasa şu an 820 lira ve millet mısırını satacak tüccar bulamamaktadır. Piyasada paranın dönmediğini, paranın olmadığını söylemektedirler. Bu noktada, bu ülkenin tarımıyla ilgili, bu ülkenin hayvancılığıyla ilgili, ilgili bakanlıklar politika geliştirirken bu insanlarımızın, çiftçilerimizin

ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaları gerekiyor, maalesef... Yani bizim orada büyük bir ova var, Harran Ovası; Akçakale'den başlıyor, Harran, Kızıltepe içindedir, Viranşehir içindedir, Siverek, Hilvan, Bozova içindedir... İnsanlar büyük emek veriyor, tarıma katkı yapmak istiyor, bu ülkenin millî gelirine katkı yapmak istiyor. Bildiğimiz gibi iktidarın politikasızlığı bu nokta da ön plana çıkıyor; gidiyor, mısırı gemilerle dışarıdan getiriyor. Buradaki çiftçilerimiz ise mısırını satacak tüccar bulamamaktadır arkadaşlar. Şehir merkezine gidin, bakın, insanlar ağlıyor.

Belediyeçiliği asfalt ve beton belediyeçiliğine çevirdiler. Aynı anda hem Diyarbakır yolu üzerinde inşaat başlatıyorlar, hem de aynı zamanda Suruç-Antep yolu üzerinde de kimi inşaat faaliyetleri, köprü faaliyetleri başlatıyorlar. Trafik böyle olmuş, insanlar geceleri evine ulaşamamaktadırlar. Mecbur bizim burada bu konulara da değinmemiz gerekiyor, ülkenin, şehrin sorunlarıdır. Arkadaşlar, toplumu derinden sarsan, derinden ilgilendiren konuları bize konuşturmamak için ellerinden geleni yapıyorlar ama konuşmak lazım arkadaşlar. Konuşma dışında ne yapmalıyız? Bu ülkenin birçok sorunu var; ekonomik sorunu var, siyasal sorunu var, sosyal sorunu var. Biz konuşacağız yani bizi halkımız bunun için buraya göndermiş.

Bundan birkaç gün önce biz de açlık grevine girdik kendi ilimizde. 47 arkadaşımız il içinde gözaltına alındı arkadaşlar.

AYHAN EREL (Aksaray) - Öyle görünmüyor ya!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) - 8 güne çıkarıldı gözaltı süreleri. Maalesef gelip bu insanlar bu şekilde gözaltına alınıp...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Semirdiniz hepiniz, semirdiniz!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) - "4+4+4=12" güne çıkan gözaltı süreleri vardır. Biz halkımızın taleplerini, düşüncelerini, fikirlerini bu kürsüde ifade ediyoruz, yetkililerle konuşuyoruz, vali yardımcısını arıyoruz, diyoruz ki: Parti binamızın önünde partiye girenin GBT'si yapılıyor, çıkanın GBT'si yapılıyor, il başkanımız partiye giriyor, GBT'si yapılıyor. Vali yardımcısı "Bizim haberimiz yok. Biz bilmiyoruz." diyor. Bizim şu an aklımıza farklı şeyler geliyor. Vali yardımcısının, valinin, Emniyet yetkililerinin bu konudan haberi yoksa o zaman o kapının önünde durup bu uygulamaları yapanlar kimlerdir, bu yetkiyi nereden almışlardır? Bu noktada biz ilgililere çağırı yapıyoruz: Arkadaşlar, seçim dönemidir. Partimize yönelttiğiniz bu zulüm politikalarını bir an önce durdurun.

Ben sözümü fazla uzatmıyorum. Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum. Mücadeleye de devam edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, grup başkan vekillerimizi görüşmeye davet ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.16

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: İsmail OK (Balıkesir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VI.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

1.- Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları'na, konuşmasının geneli itibarıyla İç Tüzük'ün 157'nci maddesinin (2) numaralı bendi uyarınca sükûneti ve çalışma düzenini bozduğu için uyarma cezası verilmesi

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Diyarbakır Milletvekili Sayın Musa Farisoğulları'nın az önce yaptığı konuşmasının bütünü tutanaklardan inceledik. Bu konuşmanın geneli itibarıyla İç Tüzük'ün 157'nci maddesinin (2)'nci bendi uyarınca sükûneti ve çalışma düzenini bozduğundan uyarma cezası gerektirdiğini düşündük. Kendisine İç Tüzük'ün 158'inci maddesine göre uyarma cezası veriyorum.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine devam ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

- 2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)
- 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) REKABET KURUMU (Devam)
- 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)
- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN - Komisyon yerinde.

Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına, Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurun Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on iki dakika.

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü ile Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bütçeleri üzerine söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Sözlerime başlamadan önce, uluslararası hukuka kendi hamlesini yapanların kendi ülkesindeki hukuku yok ettiği bu Türkiye şartlarında başta Sayın Selahattin Demirtaş ve Sırrı Süreyya Önder'i saygıyla selamlarım.

Bugün, yarın ve öbür gün Sayın Selahattin Demirtaş Sincan'da hukuk dersi verecektir. Buradan onun nezdinde tüm siyasi tutsaklara selam ve saygılarımı iletiyorum.

Değerli milletvekilleri, üretim bir ülkenin ekonomisi için en önemli unsurlardan biridir. Üretimin olmadığı bir ekonominin uluslararası müdahalelere de açık olması gayet doğaldır. Bu durumda yapılması gereken üretim politikalarınıza hız vermektir. Bu politikalar yenilenebilir enerji kaynaklarıyla desteklenirse, çevreyi ve insan yaşamını merkezine alırsa hem yaşanabilir bir dünya hem de ithalatın azaldığı, ihracatın arttığı bir ülke hâline gelebiliriz. Fakat bunu yaparken insanı merkezine almayan, sermayenin ve patronların güdümünde bir anlayış sergilemek ölümlere de davetiye çıkarır. Çünkü kapitalizm yaşamdan değil, yıkımdan beslenir. Maalesef, Türkiye de vahşi kapitalizmin örnek ülkelerinden biri hâline gelmiştir. Neoliberal politikalar Soma'da, Şirvan'da, Şırnak'ta ve Ermenek'te yitip giden canların asıl sorumlusudur. Toza toprağa bürünmüş şehirler, kirlenen yer altı suları, yok olan doğal yaşam ve çevre kirliliğinin asıl sorumlusu sermaye güdümlü çalışmalardır. Devlet kaynaklarının özel sektöre devriyle emek sömürücüleri had safhaya ulaşmıştır. 1990'lı yıllarda hız kazanan ve AKP döneminde bitme noktasına gelen kamu madenciliği, ülkenin sahip olduğu kaynakları ticarileştirme ve şirketleştirmeye rekabet politikasının merkezine yerleşmiştir.

Sermaye rekabetinde işçiye ve emekçiye düşen pay ise ölümler olmuştur. Maden İşletmeciliği Genel Müdürlüğünün sunduğu verilere göre yedi yılda 40 kamu madeni daha elden çıkarıldı. Şu an faaliyette olan 57 kamu madeni de yavaş yavaş yok olacak ve doğal kaynaklar tamamen sermayeye terk edilecektir. Sadece kaynaklar değil, insanların yaşamları da bu sektörün insafına bırakılacaktır.

Sayın Bakana sormak istiyorum: MTA son iki yılda Türkiye'de ne kadar arama yaptı? MTA, özel sektöre aktardığı kaynaklarla sonuç olarak ne buldu, ne elde etti?

Değerli milletvekilleri, Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre 128.195 kişi madencilik sektöründe hizmet vermekte. Tabii, bunlara kaçak madenlerde çalıştırılan, daha doğrusu, kaçak çalışmasına göz yumulan madenlerin işçileri dâhil değil. Bunlarla birlikte 200 binden daha fazla bir sayıdan bahsedilmektedir. Bir vatandaş "tweet" attığında tüm güvenlik güçleri seferber oluyor ama şirketler Türkiye'nin dört bir yanında; kaçak madenlerde insanların hayatlarıyla oynanmasına göz yumuluyor. Bakın, Şırnak'ta 5 yurttaş göçük altında kalarak can verdi. Yetkililer hemen "kaçak maden" dediler. İhalenin yapıldığı, kömürünün alındığı yere "kaçak" diyerek sorumluluk almak istemeyen bir yapının varlığı söz konusudur. Ölüm olunca "kaçak maden", satış olunca "ihale alan şirket." İşte madencilik politikasının genel yapısı budur.

Birçoğu hukukun dışına çıkarak aktif hâle getirilen madenlerin faaliyetleri, hâlâ çalışıyor olması nasıl izah edilebilir? Bu faaliyetleri yürüten şirketlere hangi gerekçelerle lisans verilmektedir? Devlet Denetleme Kurulunun hazırladığı rapora göre iş cinayetlerine maruz kalan işçilerin yüzde 86,3'ü; iş cinayetleri sonucu hayatını kaybeden işçilerin yüzde 53,56'sı kömür ve linyit çıkartılması faaliyet kolunda çalışanlardan meydana geldiği tespit edilmiştir. Madenlerdeki iş cinayetleri ve Hükûmetin sorumluluğu bizzat devletin en üst düzeyindeki yetkili kurumları tarafından da açıkça itiraf edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, bütçeler şirketlere para aktarmanın bir yöntemi hâline getirilmemelidir. Bütçeler savaş makineleri hâline de dönüştürülmemelidir. Bakın birçok nadir toprak elementleri var. Bu toprak çelik alaşımından metal alaşımına, seramikten cama, petrokimyadan elektrik, elektroniğe, tekstilden güneş enerjisine varıncaya kadar birçok sahada kullanılıyor. Pazardaki en büyük pay ise Çin'in.

Ülkemiz de 1965-2004 yılları arasında 20 civarında çalışma yapılmıştır. Sonuç olarak kayda değer bir şeye ulaşamadığı kaydedilmiştir. Ülkenin sahip olduğu nadir toprak elementlerine ilişkin Enerji Bakanlığı tarafından yeterli araştırma yapılmamıştır.

Bakın elimizde bir "chart" var, Maden İşleri Genel Müdürlüğünün yayımladığı arama ve işletme ruhsatlarıyla ilgili. 2008'de 36.098 olan arama, 2018 yılında on yılda 6.624'e düşmüştür. İşletmelerde de fazla bir değişim zaten yok. Kullanım alanlarının ve miktarlarının son yıllarda hızla artması nedeniyle fiyatlar hızla yükselmektedir. Önümüzdeki yıllarda dünya çapında 9

milyar dolarlık yıllık ticaret hacminden bahsedilmektedir.

Sayın Oktay bütçe konuşmasında "Akdeniz ve Karadeniz'deki hidrokarbon potansiyelinin keşfedilmesi için millî gemilerimizle detaylı sismik aramalar yürütmekteyiz. Bu sismik aramalardan sonra derin ve sığ deniz sondajlarında yine millî sondaj gemimiz Fatih'i kullanıyoruz. Fatih'in yanı sıra 2'nci sondaj gemimiz 2019 yılı başında portföyümüze dâhil olacaktır. Bu gemilerimizle Akdeniz ve Karadeniz'in her bir yerinde ayrı ayrı sondajlar yapmak suretiyle petrol ve doğal gaz aramacılığında aktif bir strateji izleyeceğiz." demiştir.

Yerli ve millî ilk 6'ncı jenerasyon ultra derin su sondaj gemisi Fatih 30/10/2018 tarihinde Alanya açıklarındaki Alanya-1 kuyusunda arama sondajına başladı. 2011 Güney Kore yapımı İskandinav Odjell Drilling şirketinden yaklaşık 200 milyon Amerikan dolarına satın alınan millî gemimizin işletmesini de tabii ki millî Caspian Drilling şirketi yapmaktadır! Her hâliyle millî olan gemimizde hemen her millettten -Çin, Japon, Norveçli- yaklaşık 200 kişi çalışmaktadır! Yerli ve millî mühendis ya da çalışanlarımızın oranı da tabii ki yaklaşık yüzde 5-10 oranındadır! Çünkü bu proje yerli ve millî bir projedir!

Amerika Birleşik Devletleri'nde sadece Permian havzasında yüz yıl içinde 400 binden fazla kuyu kazıldığını, ülkemizde bugüne kadar yaklaşık 4.700-4.800 kuyu kazıldığını ve TPAO, TPIC ortaklığının Güneydoğu Anadolu Bölgemiz'de geçen aylarda karadaki bir kuyunun sondajı başka şirketlerin 2-3 katı zamanda yani ortalama dört ayda ancak tamamladığını düşündüğümüzde, günlük maliyeti yaklaşık 400-500 bin Amerikan doları olan millî sondaj gemimizin alacağı sonuçları ve bu işin maliyetini de büyük bir heyecanla ve korkuyla beklemekteyiz.

Ayrıca henüz yeni özelleştirme adımları atılan ve TPAO'dan ayrıldıktan sonra gerçekleştirdiği kuyu operasyonlarında iş kazası üzerine iş kazası yaşayan ve yeni yapılanan organizasyonunu tekrar organize etmeye çalışan TPIC'e ileride bu geminin devredilip devredilmeyeceği, satın alınan ya da alınacak ikinci geminin Kıbrıs'ın güneyinde hangi koşullar altında ve hangi verilmiş sözlerle ve inisiyatiflere istinaden sondaj yapacağını da çok merak etmekteyiz.

İsrail'in Kıbrıs'ın güneyinde sondajına karşı çıkan, yaygara çıkaran ama sonra de yan çizip suskunluğa bürünen kişi ve kurumların daha sonra ABD'nin özel şirketleriyle bu gazın satışını yapmasına ses çıkarmamalarını da zaten alışkın olduğumuz tavırları tekrar gördüğümüz için sıkılarak izlemekteyiz. Sonuçta, yerli ve millî sondaj gemimiz hayırlı olsun ve maliyeti kaç Amerikan doları, pardon, yerli ve millî kuruş tutacak; merakla bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, 2019-2021 dönemini kapsayacağı söylenen Yeni Ekonomik Program, kısacası YEP olarak adlandırılan, aslında YEP değil de "YEM"dir bu ve bu 2019 Mart seçimlerini atlatmak için ortaya atılmış yemdir, sevgili sazan balıklarına duyurulur.

Ekonomik krizin ilk sinyallerini 2016 yılında AKP Genel Başkanı "Pompada su bitti." diyerek vermişti. 2017 yılında Genel Kurulda yaptığım konuşmada "Pompada su bitti ama hortumlar su dolu." demiştim. Pompa çalışmadığı sürece hortumdaki suyun hiçbir işe yaramayacağını da aktarmıştım. Hortum sistemi yerine bütün ülke düzgün boru hatları tesisatıyla döşenseydi emin olun havuzdaki bu su bütün ülkede düzenli bir yeşermeyi sağlardı. Ne yazık ki hortum sistemi düzensiz ve başıbozuk olduğundan, çapları ve uzunlukları tamamen düzensiz olduğundan ancak bazı yöreleri bataklığa çevirir.

Şimdi yapılan da en basit fizik kuralı olan birleşik kaplar kuralı uygulanmak isteniyor, bununla bir denge sağlanmak isteniyor. Kürtçede bir laf var "..."^(x) derler, Türkçesi "Atlıları tutun, yayalar bizimdir." yani zenginleri dengeleyin, fakirler zaten bizimdir. Hortumların çapı ve uzunluğu düzensiz olduğundan burada bir denge sağlamanız mümkün değildir. Hatta bazı hortumların yurtdışına uzandığı bile bilinmektedir. Hortum sisteminde hesap kitabın tutturulması mümkün değildir. Tabii bu uyumsuzluk, dengesizliği de beraberinde getiriyor. Ülkede adil, dengeli bir gelir dağılımı sağlayamazsanız sosyal dengeyi, sosyal barışı da gerçekleştiremezsiniz, huzuru da sağlayamazsınız. Gelin, kelime oyunları ile rakamlar vererek, kendi kendinize bile çelişkide kalarak insanları kandırmayın.

Enflasyonun yüzde 21,62 olduğunu beyan ederek, arkasından çiftçiye desteğin yüzde 10,7 arttırdığınız zaman bir önceki yıla göre reel olarak yüzde 11 daha az ödeyeceğinizi açıkça itiraf edin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Teşekkür ederim.

Millî Eğitim bütçesinin en fazla olduğunu beyan edip çaresizlik içinde hâlâ ücretli öğretmenlik sorununu niye çözemediğinizi itiraf edin. Öğretmen ihtiyacı varken beş, on hatta on beş yıldır çalışan ücretli öğretmenlerin niçin kadroya alınmadığını açıklayın. Binlerce öğretmen kadro beklerken ve ihtiyaç da varken niçin istihdam edemediğinizi açıklayın.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nda.

Buyurun Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on bir dakika.

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Ben, doğrusunu isterseniz Ticaret Bakanlığıyla ilişkili Rekabet Kurumu üzerine konuşmak istiyorum. Rekabet Kurumu üzerinde konuşacağım gibi deminki tartışmayla ilgili olarak da bazı şeyler söylemek istiyorum. Biraz daha serinkanlı olmamız gerektiğini, biraz daha birbirimizi kabullenen bir yerden siyaseti düşünmemiz gerektiğini söylemeye çalışacağım.

Şimdi, efendim, Rekabet Kuruluyla ilgili olarak önce şunu söyleyeyim: Biliyorsunuz, Rekabet Kurulu, diğer birçok kurum gibi, "bağımsız otoriteler" dediğimiz kurumlar gibi, 1980 sonrası dünyanın ürünleri olarak ortaya çıktı çünkü neoliberal düzen 1980'lerden itibaren şöyle bir argümanla ortaya çıktı, dedi ki: "Devlet artık işletmecisi olmasın ve doğrudan doğruya piyasa mekanizması, piyasa ekonomisi tek seçenek olarak kabul edilsin." Biz de biliyorsunuz, 24 Ocak kararlarıyla 1980'de serbest piyasa ekonomisini kabul ettik Özal'ın reformlarıyla ve o süreçte bu kurumları teker teker kurmaya çalıştık. Şimdi "Bu kurumlar neydi?" diye baktığımızda, "Neden bağımsızdılar?" diye baktığımızda şundan dolaydı: Mademki devletin işletmecisi olarak varlığı artık gerekmiyor idi, o zaman devletin bir denetim kurumu olarak bu kurullara ihtiyacı vardı yani devlet denetim fonksiyonunu bağımsız kurumlar aracılığıyla yapacak diye bir anlayış vardı. Şimdi bu anlamıyla baktığımızda şu ayrımı lütfen kaçırmayalım: Bu kurumlar devlet kurumlarıydı, hükümet kurumları değildiler, dolayısıyla hükümete karşı da bağımsız davranabilecek imkânlarla donatıldılar. Nasıl yapıldı? Mesela söyleyeyim: Mali bakımdan, idari değilse bile mali bakımdan özerk kurumlardı bunlar yani kendi iş alanlarında, kendi denetim alanlarında belli primler alarak kendi bütçelerini hazırlayabiliyorlardı.

Bakın, arkadaşlar, şimdi burada, tabii, ayrıntısına giremeyeceğim ama 2011 yılında... Bu 2008 krizi, biliyorsunuz, 2009'da bize değdi, 2009'dan itibaren esasında benim gördüğüm kadarıyla, dünyada da olduğu gibi Türkiye'de de hükümetler tam olarak neyi, nasıl yapacaklarını bilemez hâle geldiler. Adalet ve Kalkınma Partisi de bence böyle bir noktaya evrildiğinde, 649 sayılı

^(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

bir KHK'yle bütün bu bağımsız kurulları arkadaşlar, bakanların denetimine tabi hâle getirdiler. Yani devlet için kurulmuş olan, tüm toplumu temsil eden bir kurumun araçları olarak kurulmuş olan bu kurumlar şimdi artık Hükûmete ait kurumlar hâline geldiler. O sebeple de şu anda Rekabet Kurumu Başkanı gibi diğer başkanlar, EPDK Başkanı vesaire Hükûmetin içinde bakanların yanı sıra oturmak zorunda kaldılar ve kendi bütçelerini yapamaz hâle geldiler.

Şimdi, buradan, doğrusunu isterseniz yani bu konuda çaba gösteren, çalışan bütün bu kurumların yöneticilerini eleştiriyor değilim, sadece bir durum tespiti olarak söylüyorum: Gerçekten bu kurumlar artık bağımsız değildirler. Şimdi, dolayısıyla da buradan gidersek -birazdan bu konuyu biraz daha açacağım ama- mesela, İYİ PARTİ'den arkadaşımız esasında soğan meselesine girdi, ben çok ayrıntısına girmeyeyim. Ama biliyoruz ki -Ağustos ayındaydı yanılmıyorsam- soğanla ilgili Rekabet Kurumunun resen başlattığı bir ön araştırma oldu ve ön araştırma daha herhangi bir hâkim durum tespit edemedi. Yani bu piyasada 3 bin komisyoncu, tüccar, perakendeci var ki bu kadar büyük bir sayı içinde uyumlu eylem yapma şansı yoktur, dolayısıyla bir tekel kurma şansı yoktur. Dolayısıyla da en babayiğidin bile payının yüzde 3 gibi bir civarda olduğu bu piyasada "Herhangi bir şekilde hâkim durumunu kötüye kullanma veya tekeli bir uygulama yoktur." dedi. 2018 yılının Ağustos ayında bunu yayınladı kurul. Fakat son olarak -yine İYİ PARTİ'den demin ki arkadaşımız da değişti- geçenlerde, daha geçen hafta ki doğrusunu isterseniz ben komisyonda Rekabet Kurumunu eleştirmiş bir insan olarak bu haberleri okuyunca şöyle düşündüm: Ya, Allah Allah, ben yanılıyor muyum acaba, gerçekten de bağımsız bir kurum mu Rekabet Kurumu? Hükûmetin "Soğanda stokçuluk var." vesaire dediği bir noktada "Hayır, böyle bir şey yoktur." diyebilmesi hakikaten hoşuma gitti fakat geçen hafta bir açıklamada bulundu Rekabet Kurumu, dedi ki: "Bu araştırma benim eski araştırmamdı. Dolayısıyla da güncel bir şey söylemiyorum." Ama bu açıklama ne kadar tatmin ediciydi? Doğrusunu isterseniz beni etmedi. Neden? Çünkü 3 bin tane oyuncunun olduğu, en babayiğidin payının yüzde 3 olduğu bir sektörde, iki ay içinde, üç ay içinde bir tekelleşme olmuş olamazdı. Dolayısıyla da ben Rekabet Kurumunun: "Hayır, biz böyle bir araştırma yaptık, burada işler normal gidiyor, 'depoculuk' diye bir mesele var." vesaire vesaire demesini beklerdim. Ama arkadaşlar, diyemezdi çünkü Hükûmetin bir parçası olan bir kurumun bunu demesi mümkün değildi.

Şimdi, başka bir örnek üzerinden size birkaç şey daha söyleyeceğim ki bu mesele, demin anlattığım soğandan çok daha önemli bir mesele arkadaşlar. O kadar önemli ki ben hani hasbelkader bu işlerle biraz uğraşmış bir insan olarak verilere baktığımda gerçekten müdahale edilmesi gereken bir piyasadaki söz ediyoruz yani medyadan söz ediyoruz.

Şimdi, medya öyle bir sektör ki arkadaşlar, medya çimento sektörü gibi bir sektör değildir, medyada tekelleşme çimento sektöründeki tekelleşme gibi değildir. Çünkü çimento sektöründe tekelleşme tekellerin kârını artırır, medyadaki tekelleşme sadece medyayla uğraşan kişilerin ve kurumların kârlarını artırmaz ama aynı zamanda, toplumun demokratik ideallerine etki etme şansına sahip olabilirler veya siyasi düşüncelerine etki etme şansına sahiptirler, o sebeple de medya çok önemlidir.

Şimdi ben medyaya baktığımda gördüğüm şeyi söyleyeyim size. Çok kaba bunlar yani ayrıntıya da girmeyeceğim, çok teknik olacak ama gazete sektöründe 7 tane şirket olduğunu görüyoruz. Bunların, esas itibarıyla, tabii, pazar paylarının ayrıntısını bilmiyorum şu anda ben ama 7 tane şirketin olduğu bir piyasanın rekabetçi bir piyasa olma olasılığı çok düşüktür.

Şimdi, geçelim kablolu yayına. Kablolu yayında 2 tane firma vardır. Kablosuz yayında 3 tane firma vardır. Uyduda 3 tane firma vardır. Şimdi, arkadaşlar, bunlar çok açık bir şekilde bu sektöre müdahale edilmesi gerektiğini söyleyen işaretlerdir. Bunlar "yoğunlaşma oranı" dediğimiz oranlarla hesaplanan ki ben TÜİK'ten aldım bunları. Ama herhangi bir rekabet otoritesi dünyada bu rakamları görse hemen bir ön araştırma açar bir kere "Ne oluyoruz? Bu sektörde bir tekelleşme var mı?" diye. Fakat, demin de söylediğim gibi Rekabet Kurumu bunu yapamaz çünkü Rekabet Kurumu da Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetinin bir parçası olarak işlev görür hâle gelmiş durumda.

Başka bir şey daha söyleyeceğim: Yine bu şirketler nereye ait, kimlere ait diye baktığımda bu televizyon şirketleri, genel olarak medya şirketleri, arkadaşlar, 7 tane gruba ait ve bu 7 grubun çoğu inşaatçı ve hepsi de devletten ihale alıyor. Şimdi, böyle bir şey olmaz arkadaşlar, böyle bir şey olmaz. RTÜK nerede, Rekabet Kurumu nerede? Buraya müdahale edilmesi gerekir. Dolayısıyla da dediğim gibi ben, Rekabet Kurumunun bunu yapabileceğini sanmıyorum ama sizlere böyle bir tehlikenin olduğunu söylemek istiyorum. Çünkü, bu, doğrusunu isterseniz, kusura bakmayın arkadaşlar ama Adalet ve Kalkınma Partisinin siyaseten geldiği yeri özetleyen bir yer. Ben size söyleyeyim: Sayın Cumhurbaşkanı sizden de kurtuldu, bizden de kurtuldu, kendisini yukarıya çekti, 16 danışman gibi -ya da neyse işte- bakan atadı kendine ve bu medyayla, gerçekten çok az kişiyle Türkiye'yi şu anda yönetiyor. Bu, açıkçası, parti devleti hâline gelen bir devletin görüntüsüdür. Bu, çok tehlikeli bir şeydir ve ben Komisyondaki arkadaşlarıma sıklıkla bunu söylemeye çalıştım. Çünkü, göreceksiniz, gelecek olan yasalarda da bu inanılmaz bir şekilde var yani her konu neredeyse Cumhurbaşkanının yetkisine bırakılıyor, hemen hemen her konu devlet çerçevesinde çözülmeye çalışılıyor. Bu bir parti devletleşme sürecidir, çok tehlikelidir ve bu tehlikeyi birkaç cümleyle deminki tartışmaya dönerek birazdan açıklayacağım.

Arkadaşlar, bu Meclis dediğiniz şey -Mecliste şu anda 600 milletvekiliyiz, 1 eksikimiz var Leyla Güven ama 600 olduğumuzu varsayalım- esasında toplumun aynasıdır. Yani biz burada ne yapıyorsak esasında toplumda da potansiyel olarak onlar vardır. Biz burada gerilimi miyuz? Geriliyoruz. Toplum da geriliyor, toplum da geriliyor, neredeyse çatışmaya ramak kalıyor, evet, toplumda da çatışmaya ramak kalan durumlar var. Arkadaşlar, öte yandan, biz Türkiye'yiz, bu Meclis Türkiye'yi temsil ediyor ve milliyetçisiyle, efendime söyleyeyim, "Milliyetçiliği ayaklarımın altına aldım." diyen Cumhurbaşkanının bence ümmetçi ve hoşuma giden bir anlayışıyla diyeyim... Biz radikal demokratız, arkadaşlar sosyal demokratlar ama bizler bütün olarak toplumu temsil eden insanlarız ve biz Türkiye'yiz. Şimdi, böyle bir yerden baktığımızda hepimizin -nasıl diyeyim- kutsalları olabilir, hepimizin sembolleri olabilir, hepimizin önem verdiği fikirler olabilir, hepimizin önem verdiği değerler olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım, bir iki dakika daha lütfen.

BAŞKAN – Bir dakika ekliyorum, tamamlayalım lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bunlar normaldir, bunlar demokraside yol almaya çalışan bir ülkenin insanları olarak, temsil eden insanlar olarak normaldir. Birbirimizi normal olarak görmemiz lazım. Birbirimizle kavga etmek çok kolay bir şeydir çünkü bir şeye "hayır" demek ile bir şeye "evet" demek o kadar kolaydır ki ama zor olan hem "evet" hem "hayır"ı aynı anda diyebilmektir yani birbirimizi tolere etmektir, birbirimizi anlamaya çalışmaktır. Ben buraya geldiğimden beri -altı ay mı oldu, bilemiyorum ama- her fırsatta şunu anlatmaya çalışıyorum: "Demokrasi" dediğimiz şey, bir ortak akıl bulmakla ilgili bir şey. Bizim burada herhangi bir çıkar ilişkisi içinde birbirimizle kavga etmemiz gibi bir meseleyi ben, doğrusunu isterseniz, buradaki hazıruna yakıştıramam. Dolayısıyla da gerçekten Türkiye'yi temsil eden insanlar olarak hepimizin farklı idealleri, farklılıkları var tabii ki, olmaması mümkün değil ama bu farklılıkları kabul eden bir yerden bir araya gelirsek sanırım hem Meclis çalışmaları daha sağlıklı olur hem toplum da daha sağlıklı olur.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'indir.

Buyurun Sayın Özen. (HDP sıralarından alkışlar)
Süreniz yedi dakika.

HDP GRUBU ADINA ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; dün burada Diyanetin bütçesi görüşüldü. Tüm gruplar adına konuşan sözcüler Alevi kelimesini, Alevilerin sorunlarını dillendirmekten imtina ettiler. Ben esefle karşılıyorum çünkü bu ülkedeki 15-16 milyon insan Diyanete de vergi veriyor. Bu vergilerle Diyanetin tek yaptığı Aleviler için, asimilasyondur. Kurduğu çakma dernekler, gri pasaportlu dedeler ve açtığı kurslarla tek yaptığı iş Alevileri asimilasyondur. Biz Aleviler de diyoruz ki: Bize ihsan etme, başka gölge istemeyiz. Biz hizmet beklemiyoruz ama o verdiğimiz vergileri de helal etmiyoruz -bunu çok duyacaksınız- helal etmiyoruz.

AKP'ye şöyle bir çağrıda bulunuyoruz: İktidardasınız, eğer inançlara eşit yaklaşıyorsanız bizim verdiğimiz vergilerin bu şekilde kullanılmasının vebali sizin üzerinizdedir. Bu vebalden kurtulmak istiyorsanız tüm inançları tanırırsınız, her inancın kendi bütçesini oluşturması için bir sistem kurarsınız.

Diğer yandan, benim Parlamentoda bu ilk dönemim. Gerçekten hayallerim vardı buraya gelirken, ütopyam vardı ama bu süreç içinde alanda ve Parlamentoda yaptıklarımızı görünce hayal kırıklığına uğradım çünkü alanlarda biz, demokratik hak ve talepte bulunan insanları polis şiddetinden, kötü muameleden, orantısız güçten korumak için uğraşıyoruz. Diğer taraftan, olan, bugün Parlamentoda çıkardığımız yasalara bakın. Çıkardığımız yasaların hepsi para toplama üzerine. İmar barışı, trafik yasası, bedelli askerlik ve bugüne geldiğimizde de bu bütçe bunun devamı.

Değerli milletvekilleri, şimdi, demokratik ülkelerde eğitim, sağlık, konut, ulaşım, devletin temel görevidir. Oysa bu Millet Meclisinde görüyorum ki milletvekillerinin görevi, iş takibi, başkalarını işe yerleştirmek veya yurda yerleştirmek. Arkadaşlar, bunun adı, torpildir. Torpil, bir suçtur. Eğer Avrupa'da bir milletvekili, bunlarla uğraşsın siyasi hayatı biter.

Bütçeye gelince, bu bütçe, gerçekten de eşitliğe dayalı, millî gelirin adil paylaşılması üzerine kurulan bir bütçe değil; zengini zengin, yoksulu daha yoksullaştırma üzerine bir bütçe yani azgın kapitalizmin kurallarının bugün işlediği gibi daha da azgınlılaştırılarak uygulanmasıdır.

Bu bütçede aynı zamanda iş ve işçi güvenliği de yok. Her ölen işçiye biz diyoruz ki: Kendi kabahatidir, kendi güvenliğini almamış. İşte, üçüncü havaalanında olduğu gibi. Biz işçiyi suçluyoruz, oysaki demokratik ülkelerde bu kadar işçi ölümü olsun devlet bile bunun tazminatının altından kalkamaz; dikkatinizi çekerim. Yani ekonomik düzenimiz tamamen talana, soyguna... Düşük gelirliden daha fazla vergi almaya dayalı bir yapımız var.

Yaptığımız tüm yatırımlar, insana değil, teknolojiye değil, sadece kâra, betona dayalı yatırımlardır. Bunun sonucu olarak yap-işlet-devret sistemi... Bu sistem aynen bir domino gibi çok tehlikeli bir sistemdir. Bugün köprüler yaptık, araba geçmediği için devletın kazarından para veriyoruz. Şehir hastaneleri yapıyoruz, şehir hastanelerine hasta garantisi veriyoruz. Cumhuriyetin ne kadar kazanımları varsa -kırıntı da olsa bugün, kalmamıştır- bunları elden çıkarmak için, yabancılara satmak için elimizden gelen her şeyi yapıyoruz. Ve en tehlikelisi de nedir? İspanya, Amerika ve İngiltere bu sistemi denedi yani yap-işlet-devret betona yatırma durumunu. Çünkü öyle bir sistem ki bu sistem, bugün reel faizler yüzde 35 civarında ama resmî faiz yüzde 25. Hangisi olursa olsun, bir gün gelecek, bu krediyle yatırım yapan veya ev alanlar bu kredileri ödeyemeyecek. Bankalar zora düşecek, bankalar zora düştüğü zaman devlet de zora düşecek. Bu, her şeyin bir devamıdır ve öyle tehlikeli bir durum ki bu, bugün yandaşlarının en büyük araç parkı Türkiye'de var. Kanal İstanbul Projesi örneğin, çok tehlikeli, belki AKP'li arkadaşların da istemediği bir proje ama yapmak zorunda çünkü yandaşlarının o araç parkı ne olacak?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Beni belediye başkanı yapın, yaptırmayacağım.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – O araç parkı, onları oraya zorlayacak. Bir felaket olan o şeyi de yapacaklardır.

Diğer taraftan, yargı, yürütme, yasama tekelleşmiş. Arkadaşlar, eğer yargı tekelleşmişse, uluslararası sermaye, kendi sermayesini güvende görmüyorsa ülkemize gelmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İstiyor musunuz?

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Evet.

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Her şeyin başı da demokratik, sosyal hukuk devleti olmaktan geçer. İnsanlara huzur ve barış ancak demokratik bir Türkiye'yle mümkündür. Birbirimize kızabiliriz, birbirimize şey yapabiliriz ama burada eşit yurttaşlık temelini, o hukuku uygulamadığınız sürece, özellikle de tekrar ediyorum, Alevilerin bu konuşmalarını çok dinleyeceksiniz. Vicdanlarınıza elinizi koyun, size sesleniyorum.

Meclisi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına son söz, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'ya ait.

Buyurun Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

HDP GRUBU ADINA HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; helal akreditasyon konusunda söz almış bulunuyorum.

Sözlerime başlarken, bugün açlık grevinin 35'inci gününde olan Meclis Üyemiz, Milletvekilimiz Sevgili Leyla Güven'i burada bir kez daha anmak ve hatırlatmak istiyorum. Ayrıca, bugün, mahkemesi devam eden önceki Eş Genel Başkanımız Sevgili Selahattin Demirtaş'ı ve onun arkasından cezası onaylandı diye geçtiğimiz günlerde cezaevine giren Sevgili Sırrı Süreyya Önder'i de sevgiyle, saygıyla anıyorum ve diğer bütün kadın arkadaşlarımızı, tüm arkadaşlarımızı da saygıyla anıyorum buradan.

Değerli arkadaşlar, zaman zaman HDP üzerinden, çözüm süreci üzerinden, barış isteyenler üzerinden çok ciddi krizler yaşanıyor. Şunu bilelim ki, şunu anlayalım ki, sevgili arkadaşlar, bu ülkede bir asker, yaşamını yitirdiği zaman hepimizin canı acıyor; bir polis, yaşamını yitirdiği zaman hepimizin canı acıyor; bu ülkeden bir insan, bir can, yaşamını kaybediyor. Bir genç, bir sivil, bir çocuk, bir yaşlı, bir anne, can verdiği zaman her birimizin canı acıyor. Kuşundan böceğine, çiçeğinden ağacına ve bir cana kadar, bir insana kadar her biri, her birimiz bu ülkeyi ülke yapan değerleriz arkadaşlar. Belki şunda farklılıklarımız var: Barışı istiyoruz, kan akmasını istiyoruz, hiçbir anne ağlamasını istiyoruz, canlar yanmasını istiyoruz ama buna giden süreci belki farklı şekillerde düşünüyoruz. Birileri diyor ki: "Efendim, bunlar topyekûn yok olmalı, bu ülke ancak böyle huzura kavuşur." Birileri farklı bir yaklaşım içerisinde, öbürleri farklı yaklaşım içerisinde.

Değerli arkadaşlar, farklı metotlarımız, çözüme, barışa, huzura giden, ülkemizde her birimizin şu bir vatanımızda, tek vatanımızda her birimizin nefes almak, huzur içinde yaşamak, birbirimize güvenerek yaşamak, endişesiz, geleceğimizi huzurla öngörerek yaşayabilmek için farklı yollarımız, tercihlerimiz olabilir ama şunu çok iyi bilelim değerli arkadaşlar: Farklı düşündüğünüz insanlar da, bugün Sayın Demirtaş da, Sırrı Süreyya da, Leyla Güven de ve diğer bütün kadın arkadaşlarımızın, erkek arkadaşlarımızın her biri, tek bir tanesi bile bu Mecliste bulunan hiç kimseden daha az bu ülkeyi seviyor değil arkadaşlar. Her birinin sevgisi ve bu vatana bağlılığı, hiçbirinizden de aşağı değil, her birimiz bu ülkede birbirimizle nefes almak, birbirimizle güvenle, huzurla, barışla yaşamak istiyoruz. Mesele, bu barışa, bu çözüme giden yollarda birbirimizi anlayabilmek, empati

yapabilmek ve o çözüm yolunda ortaklaşabilmek. Bunun için de tahammül gerekiyor, bunun için empati gerekiyor, bunun için vicdanımızı biraz daha zorlamamız gerekiyor. Hiç kimse ölmesin arkadaşlar, hiç kimse. Herkes eşit bir şekilde bu ülkede kendini güvende hissetsin.

Bakın, sadece barış istediği için 79 yaşında bir akademisyen daha hapis cezası aldı ve mahkemeye verdiği sağlık raporu bile mahkeme tarafından reddedildi, Gençay Gürsoy. Bu, nasıl bir şey?

Bakın arkadaşlar, helal akreditasyon noktasında epey bir notlarım var ama vakit bitmeden şunu da belirtmek istiyorum: Açlık grevi olan veya olmayan, farklı şehirlerde HDP binalarımıza operasyonlar oluyor günlerdir, Batman il binamız da bunlardan bir tanesi. Orada 19 kadın gözaltına alındı ve bu 19 kadının en fazla 3-4'ü başörtüsüz.

Bakın arkadaşlar, ey AKP'li milletvekilleri...

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Ne alakası var?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne alakası var?

HÜDA KAYA (Devamla) – Ve bunların hepsi çoğunlukla...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bunu başörtüsüne bağlamasan iyiymi Sayın Hüda Kaya.

HÜDA KAYA (Devamla) – Yok, bir şey söyleyeceğim, mesele şurada...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne alakası var?

HÜDA KAYA (Devamla) – Dinleyin, anlayacaksınız ne alakasını.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Takkeli adam, takkesiz adam der gibi olmasın.

HÜDA KAYA (Devamla) – Yo, yo, alakasını anlayacaksınız Sayın Başkan.

Bakın arkadaşlar, bu insanların çoğu, yaşlı anneler, başörtülüler. Gözaltında olduğu sürece her birinin başından zorla - gözaltında- başörtüleri çekildi, alındı, başı açık bir şekilde orada beklemeye mahkûm edildiler arkadaşlar.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afonkarahisar) – Hiç alakası yok.

HÜDA KAYA (Devamla) – Arkadaşlar, nasıl alakası yok? Bakın, gidin sorun Emniyet görevlilerinize.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne alakası var?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afonkarahisar) – Teröre destek olmasınlar.

HÜDA KAYA (Devamla) – Sebep ne?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afonkarahisar) – Teröre destek olmasınlar.

HÜDA KAYA (Devamla) – Sebep ne?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afonkarahisar) – Terör.

HÜDA KAYA (Devamla) – “Başörtüyle birbirinizi idam edebilirsiniz, birbirinizin boğazını sıkabilirsiniz.”

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Ekmek yaparken mi gözaltına alındı?

HÜDA KAYA (Devamla) – Emniyetin verdiği cevap bu arkadaşlar. Bunu avukatlara sorun, oradaki görevlilere sorun.

Burada hiç kimsenin size bir yalan söyleme borcu yok. Biz burada...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – E, söylüyorsunuz.

HÜDA KAYA (Devamla) – Ben hele ki şahsım adına da arkadaşlarım adına da hiç kimse...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afonkarahisar) – Devletin güçleri “Terördür.” diyor.

HÜDA KAYA (Devamla) – Elimizde biz bire bir şahit olmadan, öyle polemik olsun diye laf etmiyoruz. Ben bunu da böyle kızasınız diye de söylemiyorum. Bu, AKP iktidarında yaşanan bir gerçek, arkadaşlar. Sadece bir vicdani muhasebe yapın diye söylüyorum, tartışın diye söylemiyorum değerli arkadaşlar.

AHMET YILDIZ (Denizli) – Helal mi...

HÜDA KAYA (Devamla) – Vallaha, işte, bütün bu... O kadar çok haram yaşıyor ki... İnsanların yaşaması engelleniyor, özgürlüğü engelleniyor, düşüncesi engelleniyor, insanca yaşama, nefes alma, barış içinde huzurla birbimizle yaşaması engelleniyor; bunu ifade edenler terörizmle suçlanıyor. Kur'an'da, İslam'da, insanlıkta, vicdanda, tüm dinlerde...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ya Kur'an'ın adını alma ağzına.

HÜDA KAYA (Devamla) – ...insanca yaşamak, bütün evrensel değerler içerisinde de en vazgeçilmez bir değer iken, bir kriter iken bütün bunlar yasaklanıyor; bunlara sahip çıkanlar, bunlar için mücadele edenler zindanlara tıkılıyor. Ondan sonra diyorsunuz ki: “Helal akreditasyon.” Ya, yaşamı haram hâle getirdiniz, yaşam yaşanılmaz hâle geldi, bütün haramlar sizin zamanınızda daha da meşrulaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afonkarahisar) – Haramın meşrusu olmaz.

BAŞKAN – Sayın Kaya, tamamlayalım lütfen.

HÜDA KAYA (Devamla) – “Meşrulaştı” derken haramların yani artık yalan bile bakın, yalan haramdır, tüm insanlıkta, tüm evrensel kriterlerde, tüm değerlerde, dinlerde yalan haramdır ama bugün iktidar tamamen yalan üzerine hayatını devam ettiriyor.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Bebekleri öldürmek de haramdır. Askeri, polisi öldürmek de haramdır.

HÜDA KAYA (Devamla) – Bütün canları katletmek haramdır arkadaşlar, bütün canları; bebekleri katletmek haramdır, yaşlıları katletmek haramdır, ağaçları katletmek haramdır.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Silahı bırakın, terörle bağınızı kesin, bu ülkeye barış gelsin.

HÜDA KAYA (Devamla) – Bakın, arkadaşlar, karşı çıkmayın, anlaşalım, çözüm yolu bulalım. Bu ülke hepimizin ülkesi, bu ülke her birimiz için vazgeçilmez, hiç kimsenin buradan uzaya gidecek hâli yok, her birimiz birbimizle yaşamak zorundayız ve tekrar ediyorum: Sevginin yolunu bulalım, barışın yolunu bulalım, vicdanın yolunu bulalım, insanlıkta buluşalım, insanlıkta ortaklaşalım, ülkemizi yaşanabilir bir hâle getirelim. Bunun formülü bu çatıda bulunmazsa uzaylılar gelip bize bu formülü dayatmayacak.

Biz bundan sorumluyuz arkadaşlar. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına görüşmeler tamamlanmıştır.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Pek kısa bir söz talebim var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ikinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, Hüda Hanım, polislerin, başörtüsüne el uzattığını ifade etti.

Bunun kesinlikle doğru olmadığını biliyoruz, bunu reddediyoruz.

İkincisi, Fransız İhtilali'ni yapanlar "özgürlük, eşitlik ve kardeşlik" dediler, hepsi güzel sözler. Güzel sözler söyler dil, esnektir. Bu üç temel insani kavramı dile getirenler, sonuçta giyotin kurdular, üç kavramı ölümden birleştirdiler. Mesele, sadece güzel sözler söylemek değil, sonunda güzel eylemler yapmak, barıştan yana eylemler yapmak, teröre, alçaklığa, cinayetlere karşı çıkmak; mesele bu.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bilgin, buyurun.

11.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgin'in, insanların cezaevlerinde birtakım şeylere tepki vermesinin sebebi anlaşılırsa hukuk devletinin gerektirdiği bir anlayışın egemen kılınabileceğine ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGİN (Kars) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, bir şeyi somut olarak reddetmek için hiçbir örneğinin olmaması gerekir ki reddetmek, bu kadar kolay olsun. Ben bunu asla paylaşmak istemezdim, şık da bulmam böyle kişisel şeyleri paylaşmayı ama Silivri Cezaevine ailem, kargoyla seccade göndermiş, ince bir seccade, katlanıp cebe konulan küçük bir seccade ama güvenlikten geçmedi, değerli arkadaşlar, aynen deminki gerekçeyle, intihar girişiminde seccadenin kullanılabileceği gerekçesiyle. Sonra, dediler ki: "Bunun başka bir yolu var, ne yapacaksınız? Kantinden satın alacaksınız." Şimdi, kantinden satın almanın, güvenliği tehdit etmediği ama eğer kendiniz gönderdiğinizde... Ki, katlanan, son derece küçük bir şeydi. Bu mantıkla yönetiliyor cezaevleri. Cezaevlerinde insanların birtakım şeylere tepki vermesinin sebebinin anlarsak daha insanca, gayet tabii, hukuk devletinin gerektirdiği bir anlayışı egemen kılarız yoksa bu anlayışın ortaya çıkarttığı tepkiler, çok daha büyük kopuşları beraberinde getirir. Sonra, arkasından -çok uzatmayacağım Sayın Başkan- geldiler ve odalarda, 3 kişinin kaldığı odada "2 seccade bulunamaz." diye seccadeler toplandı. Gerekçesini sorduk, dediler ki: "Burası FETÖ odası değil, dolayısıyla burada niye bu kadar seccade var?"

Arkadaşlar, bunlar cezaevi görevlilerinin mantığı. Şimdi, bu mantığı elbette ki genele şümul ederek yorumlamak ve buradan bir genelleme çıkartmak için söylemiyorum ama özel vakalar aktardığımızda, renkli kalem alınmıyor "Renkli kalemlerle filanca bayrak yapılır." diye. Bunu bu Meclisin İnsan Hakları Komisyonunda Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü geldi, kabul etti. Şimdi, bu mantıkla gittiğinizde bu ülkenin nereye varacağını az çok herkesin, hepimizin kabul etmesi gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Grup başkan vekillerine konuşmadan sonra açıklama için söz veriyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşmalarımız var.

İlk söz, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Bekaroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

CHP GRUBU ADINA MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığının bütçesi üzerinde konuşuyoruz.

Arkadaşlar, bildiğiniz gibi, Türkiye'de elektrik üretiminin yüzde 42,6'sı doğal gazdan yapılıyor. Şimdi bir de yaz saati uygulaması uzatıldı, biliyorsunuz, devam ediyor ve elektrik yakıyoruz. Niye arkadaşlar? Böyle bir Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına da değineyim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Hazine ve Maliye Bakanı "Cari açık dipte, enflasyon düşüyor, saldırıları da püskürttük, her şey yolunda." diye bir açıklama yaptı. Herkes, Türkiye'nin ciddi bir ekonomik darboğazın içinde olduğunu görüyor, biliyor, sokaktaki insan, ticaretle uğraşanlar, herkes biliyor; 2 kişi ısrarla "Yok." diyor, biri Sayın Cumhurbaşkanı, biri de damadı Sayın Hazine ve Maliye Bakanı. Hayır, kriz var ve öyle söyledikleri gibi en kötüsüne doğru, dibe doğru gidiyoruz değerli arkadaşlarım. Şu anda cari açığın azalıyor olması, büyümenin düşmesine, bildiğiniz gibi, artık lüks tüketim maddeleri olan ithalattan kaynaklanıyor, bir de sanayici, üretim filan yapmıyor. Bu sebepten dolayı cari açık düşüyor değerli arkadaşlar.

Enflasyonun düşmesi de gerçekten enflasyonla mücadele edildiği için değil, zabıttan dolayı da düşmüyor, soğan depolarını basmaktan dolayı da düşmüyor değerli arkadaşlar. Onun sebebi de Türkiye'de ciddi bir durgunluk ortaya çıktı, o nedenle. Döviz kurunun düştüğü filan da yok yani 5,35'lerde geziyor, enflasyon filan değil de stagflasyondan söz ediyorlar. Bu, ciddi bir krizdir değerli arkadaşlarım.

Bununla baş etmek, hiç de kolay bir şey değil ama size şunu söyleyeyim: Görmezden gelerek "Böyle bir kriz yoktur." diyerek başını kuma sokarak, problemleri halının altına süpürerek hiçbir yere gidilmez. Bunun için, önce rasyonalite gerekir, gerçek gerekir, teşhis gerekir ki gerçekten krizle mücadele edilebilsin. Bu bütçede bundan önce çıkarılan, işte, Yeni Ekonomik Program, Enflasyonla Mücadele Programı, bunların tamamında kriz, halının altına süpürülüyor değerli arkadaşlarım. "Kriz yok." deniliyor, var, kriz var. Ve bu kriz, öyle basit bir kriz değildir, dünyanın kriziyle de ilintili bir krizdir.

Küresel birikim rejiminin yani bu "neoliberalizm" dediğimiz sistemin gelişmekte olan, bizim gibi gelişmekte olan ülkelere yüklediği bir krizdir. Yani çok vakit yok, oralara girmek istemiyorum ama 1999'da başlamış Amerika'daki resesyonla beraber, daha sonra 11 Eylül, burada ekonomiyi genişletmek için likidite bolluyor, faiz düşürülüyor, arkasından 2008'lerde de Avrupa ve Amerika'da birlikte ortaya çıkan krizi önlemek için, işte, yine likidite bolluyor, faizler düşüyor. Buna bağlı olarak bizim gibi gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini kendi ekonomilerine dâhil etmek için geliştirilmiş bir şeydir: Düşük faiz, bol para, ucuz döviz. Bu, bir tuzaktır değerli arkadaşlarım ama Türkiye için bir fırsat da olabilirdi. Fakat sizin hırsınız ve laf dinlememeniz, bunu fırsata çeviremedi.

Nasıl bir fırsat olabilirdi değerli arkadaşlarım? Şöyle bir fırsat olabilirdi: Yani siz gerçekten bu ucuz parayla üretim yapınızı değiştirebilirdiniz. Hani şu "yapısal reformlar" filan, hani, o lafı bir tarafa bırakalım ama üretim yapınızı değiştirebilirdiniz. Ne demek? Aldığınız paralarla gerçekten döviz üreten, makine üreten, yüksek teknoloji üreten bir ekonomiye geçebilirdiniz, o zaman borçlarınızı da çok rahat bir şekilde ödeyebilirdiniz, bunu yapmadınız maalesef.

Ne oldu bunun yerine? Siz, hırsınıza kurban oldunuz, tuzağa düştünüz, gelen bu parayı inşaata yatırdınız. Evet, yani yol, köprü filan bütün bunları yaptınız doğru. Ama aslında, sizin şu meşhur laf var ya -vatandaş diyor ya: "Çalıyorlar ama yapıyorlar."- ekonomik modelinizi de çok açık bir şekilde açıklıyor. Bu paralar geldi, ucuz paralar, bu ucuz paralar geldiği için ara maddeler de üretilmedi, ekonominiz, sanayiniz dışa bağımlı hâle geldi, parayı da betona gömdünüz, kupon arsalar hoşunuza gitti, bir şekilde paylaştınız; nasıl paylaştınız, hırsızlık filan mı yaptınız? Bilmiyorum, ona mahkemeler karar verir ama nasıl paylaştığınızı size söyleyeyim arkadaşlar: Bir kupon arsa, devletin bir şeyi, neyse satılıyor, park, bahçe, bir sürü yerler imara açılıyor; emsal, 2'den 7'ye, 8'e çıkıyor, dünya kadar rant oluşuyor, o inşaatlar borç parayla yapılıyor, vatandaşa da biten daireler, AVM'ler filan, borç parayla, dışarıdan alınan parayla satılıyor değerli arkadaşlarım. Bunun sonucunda ortaya çıkan tablo: Kriz, değerli arkadaşlarım. Şimdi ödeme problemiyle karşı karşıyasınız, şu anda ciddi bir şekilde kaynak problemiyle karşı karşıyasınız.

Sayın Bakan diyor ki: "Böyle bir şey yok, kesinlikle kaynak problemimiz yok." Nerede yok? "Ekim ayının sonunda yaptığımız bir uluslararası ihalede biz 2 milyar doları yüzde 7'yle aldık, 5-6 milyar dolarlık da teklif aldık." Değerli arkadaşlarım, yanıltıyor, Sayın Bakan rakamlara gerçekten takla attırıyor. Bakın, daha evvel biz on yıl vadeli bir şekilde yüzde 5'le para buluyorduk, şimdi beş yıl vadeyle yüzde 7,3'le para bulduk. Dün bir ihale yapıldı değerli arkadaşlarım -böyle olmaz, milleti kandırarak bir yere gidemezsiniz- içeriden borç alındı, tahvil çıkarıldı ve dendi ki: "18,63'le 2,8 milyar para bulduk." Araştırdık, baktık, içeride hiç kimse yazmadı; değerli arkadaşlarım, bu tahvilin büyük çoğunluğunu kim almış biliyor musunuz? İşsizlik Fonu almış yani para bitti, kaynak bitti, şimdi milletin birikiminden almaya çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, çok rakam vermek istemiyorum ama bir hesap yapayım size: Sürekli 2002-2017'yi veriyorsunuz, 2002-2017 arasında bakın, 61 milyar özelleştirmeden, doğrudan yabancı sermaye 190 milyar, sıcak para 200 milyara yakın, Türkiye'nin dış borcu 141,1 milyar dolardan 460 milyar dolara geldi, 316 milyar dolarlık şey oluştu, "net hata" dediğiniz yerden gelen para 45+18; bu sene 18 milyar dolar para geldi; 4,5 milyar dolar vergi topladınız; iç borç stoku, 140 milyar TL'den 596 milyar TL'ye geldi. Peki, ne yaptınız? 535 milyar TL'lik yatırım var, duble yollar filan arkadaşlar.

Bu arada geçmişi sattığınız gibi, bugün borçlandığınızı gibi, bir de "kamu-özel ortaklığı" diye bir şey keşfettiniz ve milletin geleceğini sattınız, yani çocuklarımızın ödeyeceği vergileri de yediniz, yiyorsunuz; şu anda 130 milyar dolar gelirden vazgeçerek 56 milyar dolar kamu-özel ortaklığıyla yatırım yapıyorsunuz.

Bu yetmedi değerli arkadaşlarım, bu Sayın Bakan, kendisini "finans cambazıyım" filan sanıyor şimdi ise Varlık Fonu ve "Vıdımık..." "Vıdımık" biliyor musunuz arkadaşlar? "Vıdımık" diye bir şey çıktı, daha başka şeyler de çıkacak. Bu şudur: Varlığa dayalı menkul kıymetler değerli arkadaşlarım.

Bakın, Sayın Bakanın yaptığı, finans cambazlığı filan değil, bu, çok bayat bir cambazlık numarası değerli arkadaşlarım. Geçmişte, Amerika Birleşik Devletleri'nde, 2008'de meydana gelen krizin temelinde bu türev kâğıtlar var. Ne yapıyor biliyor musunuz? İnşaat şirketlerinin bankalardaki borçları kâğıt hâline getirilip kime satılacak? Kalkınma Bankasına. Kalkınma ve Yatırım Bankası mı oldu adı? Kalkınma ve Yatırım Bankasına. Kimin bankası? Devletin bankası değerli arkadaşlarım.

Bakın, siz krizle mücadele etmiyorsunuz, ne ekonomik programda ne de bu bütçede böyle bir şey var, krizle mücadele var. Krizin sonuçlarıyla mücadele etmeyi de... Sizi ayakta tutan, sizi iktidarda tutan inşaat sektörünü kurtarmak için uğraşıyorsunuz, İller Bankası'na bile batan inşaat sektörünü kurtarmak için bir holdinge çevirmeye çalışıyorsunuz değerli arkadaşlarımız. Yaptığınız iş budur ve bu işin sonu gerçekten yoktur sevgili arkadaşlarım.

Bu "Vidimik" işi önemli bir iş. Bundan sonra, Varlık Fonu aracılığıyla belki de dünya kadar varlığı kâğıda çevireceksiniz, o kâğıtları satacaksınız, satan başkasına satacak, o başkasına satacak; bu türev demektir. Ve zehirli kâğıtlar... Daha işe ilk adımını attığınızdan itibaren batık banka kredilerini satıyorsunuz, zehirli kâğıtlar. Buradan çıkış yolu yok, gerçeği kabul etmeniz lazım.

Değerli arkadaşlarım, sözlerime son verirken biraz evvel yapılan tartışmayla ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum.

Sevgili arkadaşlarım, bakın, cumhuriyetin bize en büyük kazanımı nedir? Eşit yurttaşlık. Eşit yurttaşlık, medeniyet demektir aynı zamanda değerli arkadaşlarım yani medeniyet mücadelesinin temelinde de eşit yurttaşlık var. Biz, bazıları doğuştan, bazıları sonradan elde edilen özelliklerimiz nedeniyle farklı farklıyız. Farklı kimliklerimiz var, farklı mensubiyetimiz var, inançlarımız var, yönelimlerimiz var, yaşam tarzlarımız var. Bunlar, hepsi mevcut.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, tamamlayalım lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – İşte, medeni olmayanlar, bu kimlik ayrılıkları üzerinde kavga edip dövüşürler ve bütün enerjilerini harcarlar. Bugün maalesef dünya, tekrar bu medeni olmayan kimlikler, farklılıklar üzerinde boğuşmaya girdi. Bu, aslında, neoliberal popülizmin de bir şeyidir. Bunun sonucunda biraz evvel anlatmış olduğum krizler, problemler de örtülüyor. Hâlbuki medenilikte eşit yurttaşlık vardır, önemli olan, eşit yurttaşlıktır. Farkımız ne olursa olsun, nereye mensup olursak olalım, kim olursak olalım, inancımız ne olursa olsun, biz bu ülkenin eşit yurttaşlarıyız. Eşit yurttaşlık demek, ödevlerimiz var, haklarımız var. Bu farklılıklarımızdan dolayı bu haklarımızı asla ve asla kimse görmezden gelemmez. Bu farklılıklarımız da bize bu ödevleri yapmama hakkı vermez değerli arkadaşlarım. Lütfen, yani lütfen buna dikkat edelim. 2018 Türkiye'sinde yaşıyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ikinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, pek kısa bir söz talep ediyorum uygunsa.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; her zaman ifade ediyoruz. Bu kürsünün bir mehabeti var, adabı var. "Çalışıyorlar ama yapıyorlar." "Çalışıyorlar ama nasıl paylaşıyorlar?" tarzı söylemi, ben yakıştıramadım sayın hatibe. Bu dil, doğru bir dil değil. Daha hassas davranmak lazım diye düşünüyorum. AK PARTİ Grubunun tüm üyeleri, helali, haramı bilen insanlardır. Bu tarz ifadeleri reddediyoruz. Varsa sayın hatibin elinde bir belge, bilgi, bunun gereğini yapması gerekli diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yerimden konuşabilir miyim bir dakika?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Şimdi bitirdiniz Sayın Bekaroğlu.

BAŞKAN – Bir söyleyin siz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani kendilerine olmayan bir şeyi, iftira ettim gibi bir şey söyledi. Yanlış anlaşıldım, doğru değil. Bunu söylemedim ben, başka bir şey söyledim. İzin verirsiniz...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Düzeltme yapmak için 60'a göre...

BAŞKAN – Tamam, peki, buyurun.

13.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, "Çalışıyorlar ama yapıyorlar." sözü benim icat ettiğim bir söz değildir, sokakta konuşulan bir sözdür. Ben bunu bir metaforla, bir modelle anlatmaya çalıştım. Yapıyorsunuz, ediyorsunuz ama dünya kadar da söylenti var; bu amaçla anlattım ama burada hiç kimseyi yani tek tek kimseyi kastetmedim. Bir sistem eleştirisi yapıyorum bununla değerli arkadaşlarım, bir sistem eleştirisi. Ucuz para geliyor, toplanıyor, betona gömülüyor. "Çalma" demeyelim şimdi, başka bir şey diyelim, "rant" diyelim. 2 emsalli bir tarım arazisinden gelen bir arazi, bir arsa 2 emsalden 11 emsale çıkarılıp oradaki rant paylaşılıyor. Bunun adı neyse, onu kastettim "çalışıyorlar" kelimesiyle.

Teşekkür ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sokak ağzı diye ifade ettiği yaklaşımı kendisine yakıştıırıyorsa lafımız yok Sayın Başkan.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

- A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)
- 1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)
- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)
- 1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)
- 1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)
- 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) REKABET KURUMU (Devam)
- 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)
- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci söz, Burdur Milletvekili Mehmet Göker'e aittir.

Buyurun Sayın Göker. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tartışmaya kaldığımız yerden başlayacak olursak sayın grup başkan vekili “Çalışıyorlar ama çalışıyorlar.”a bilgi, belge istedi; Sayıştay raporlarında bunu bulabilirsiniz ama mesela, Sayıştayın bulamadığı, üç yıldır arayıp da bulamadığı yapılmış bir Kayseri köprüsü var ödeneklerde geçen ama köprü ortada yok. (CHP sıralarından alkışlar) Yine bilgi, belge istiyorsanız, görünecek istiyorsanız -gerçi yapıları göremezsiniz ama- Konya Büyükşehirin “Yaptım.” dediği bir köprü var, Sayıştay onu da bulamadı. E şimdi bu köprüler nereye gitti? Yani demek ki -Sayıştay raporlarında olduğuna göre- orada da harcanmış bir para var ki köprü olarak, vatandaşa yol, su olarak geri dönmüş. Hatibimiz doğru söylemiştir.

Geçen dönem milletvekilimiz olan Sayın Eren Erdem geçtiğimiz haziran ayında tutuklanmıştı; yüz altmış yedi gündür tutuklu ve tecrit altında. Ortada kaçma ihtimali ve şüphesi yokken, delil yokken, gizli tanık da kumpası kabul etmişken arkadaşımızın tutukluğu devam ediyor. Bilemiyoruz bunun sebebi, gerekçesi nedir arkadaşlar.

Buradan sevgili Eren Erdem'e bir dörtlükle seslenmek istiyorum, Pir Sultan Abdal'ın bir dörtlüğüyle:

“Yürü be Hızır Paşa,

Senin de çarkın kırılır.

Güvendiğin padişahın,

Gün gelir, o da devrilir.” (CHP sıralarından alkışlar)

İki gündür bütçede bir Gini katsayısı konuşuluyor. Gini katsayısı nedir? Sıfıra yaklaştıkça gelir dağılımındaki eşitliği, 1'e yaklaştıkça gelir dağılımındaki eşitsizliği gösteren bir değerlendirmedir. Ama siz bu değerlendirmede de -Gini katsayısında- cini şişeden çıkarmayı başarmışsınız. Niye başarmışsınız? Gini katsayısı geçen sene, 2017 yılında Türkiye'de 0,405 olarak -Bakanın da ifade ettiği gibi- verilmiş ve bunu bir başarı olarak gösteriyorsunuz. Oysa, Erzurum, Erzincan, Bayburt'ta bu katsayı 0,290; Zonguldak, Karabük ve Bartın'da 0,299 ama nüfusun en yüksek olduğu İstanbul'da 0,443; Ankara'da 0,357; İzmir'de 0,387. Dedğim gibi, buradan da bir cin çıkarmayı gayet güzel bir şekilde başarmışsınız.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Helal olsun!

MEHMET GÖKER (Devamla) – Enerji Bakanlığında yapılacak olan bütün konuşmalar hemen hemen benden önce yapıldı. Ama bir kişi saati uygulamamız var ki ısrarla vazgeçmiyorsunuz. Bu konuyla ilgili raporlar veriliyor ama ısrarınızda devam ediyorsunuz. 2013 ve 2016 yılları arasında yıllık artış ortalama 9 milyar kilovatsaat iken 2017 yılında bu, bir anda 20 milyar kilovatsaate çıkıyor. Gerekçesi... Sizin aldığınız karar. Siz ne yapıyorsunuz şimdi? Sabah namazını iki saat öteye atıyorsunuz, yedide kaldırılıyorsunuz millete.

Geçen sefer bunu da söylemiştik, “Kutlu Doğum Haftası diye bir etkinlik düzenliyorsunuz. Bu bir FETÖ uygulaması. Gelin bundan vazgeçin. En azından, hicri takvime göre yapıyorsanız on bir gün geriye gelin.” dedik, bunu da dinlemediniz ama başınıza FETÖ belası gelince yürürlükten kaldırdınız. Şimdi de ne hikmetse sabah namazını iki saat öteye attınız. O zaman oldu

olacak, önümüz ramazan, oruçlarda bir beş saat kısaltmaya gidersiniz, vatandaşın kârına olur. (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Dalga geçmeyin, dalga geçmeyin.

MEHMET GÖKER (Devamla) - Siz geçiyorsunuz millî değerlerle, üstelik genelgeyle.

SALİH CORA (Trabzon) – İnançlarımızla dalga geçmeyin. Yakışmıyor size, yakışmıyor. Oruç alay edilecek bir şey değildir, namaz alay edilecek bir şey değildir. Namazla alay ediyorsunuz, oruçla alay ediyorsunuz. Hiç yakışmıyor size, çok ayıp.

MEHMET GÖKER (Devamla) - Kış saati uygulamalarında, özellikle, ekonomik boyutu bir tarafa, çocukların psikolojisi de bu anlamda önem arz etmekte. Çocuklar, tabiri caizse sabahın köründe şafak operasyonuna gider gibi okullara gitmekte. Bundan bir an önce vazgeçin.

Bir diğer konu elektrik faturalarındaki dağıtım bedellerinin yüksek oluşu, buradaki dağıtım bedelleri. Bakın, 53 lira 50 kuruş gelen elektrik bedeli dağıtım ve tüketim bedeli olarak yaklaşık 100 liraya kadar çıkabilmekte. Bir de okuma bedeli var.

Arkadaşlar, ben 28 katlı bir apartmanda oturuyorum, yaklaşık 56 daire var, her daire başına 10 liraya okunuyor ama on dakikada okunuyor. Bunu düşmeniz bu milletin yararına olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi söz sırası İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'da.

Buyurun Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1929'da Mustafa Kemal Atatürk'ün önerisiyle kurulan Türkiye Ekonomi Kurumu, yerli malların kullanımını teşvik ve tasarrufu özendirmek amacıyla her yıl 12-18 Aralık tarihleri arasında Yerli Malı Haftası kutlanması talimatını vermiştir. Yerli üretimi bırakıp ithal çılgınlığı yaşadığımız AKP hükûmetleri boyunca ekonominin can çektiğini hep birlikte gördük. İthal mal çılgınlığı tavan yaptı, işsizlik de buna paralel yükselmeye devam etti. Yerli üretim ve tüketim dengelerini eğer bir devlet politikası hâline getirmezsek bizi bekleyen tehlikeleri bertaraf edemeyiz.

Yerli malı kullanımı bir cumhuriyet değeridir. Üretmeyen, yerli malına önem vermeyen bir toplum sömürülen bir toplum hâline gelir. Bu acı tehlikeyi görerek cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllardaki gibi yerli üretimi tekrardan canlandırmaya, sahip çıkmaya, üretene ve üreticiyi korumaya davet ediyorum sizleri. Unutulmamalıdır ki 869 barkodlu tüketilen her yerli malı, bir işsize iş demektir. Yerli Malı Haftası'nın unutulmaması ve yaşatılması gerekiyor. Millî Eğitim Bakanlığının Yerli Malı Haftası'nın önemini anlaşılmada daha duyarlı olması gerektiğini düşünüyorum.

Vatandaş "Kemer sık." demek yerine, bence saraydan başlayalım kemeri sıkmaya diyorum ve elimde getirdiğim kumbarayı saraydaki şahsa göndermek istiyorum Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısına hediye ederek. Oradan başlayalım kemer sıkmaya, oradan; tasarrufa saraydan başlayalım. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim çocukluğumuzda tasarruf bize bu kumbaralarla öğretilirdi.

SALİH CORA (Trabzon) – İş Bankasındaki paraları almayın, tasarruf yapın.

TACETTİN BAYIR (Devamla) - Tütün rençperi bir ailenin çocuğu olarak yetişip bir sanayici ve iş adamı olduysam Tutum Haftası'nda öğrendiğim bu kumbara sayesinde.

SALİH CORA (Trabzon) – İş Bankasındaki paraları almayın, CHP olarak tasarruf yapın.

TACETTİN BAYIR (Devamla) - Oturduğun yerden cevap veremezsin bana, ona yetmez haddin, gücün.

Bu kumbarayı Sayın Cumhurbaşkanımıza gönderiyorum ve diyorum ki: Bırak artık uçak almayı, bırak artık otomobil almayı, bırak artık saray yapmayı; biraz tasarruf yap, tasarruf. (CHP sıralarından alkışlar)

Ülkelerin ekonomik kalkınmışlığını ve toplumsal refah düzeyini artırmanın yolu küresel rekabet gücünden geçmektedir. Rekabet üstünlüğünün temel belirleyicisi, bilgi üretilen teknoloji geliştirerek küresel rekabete uygun yenilikçi ve katma değeri yüksek ürünler üretmekten geçer.

Konumuza gelince, elektrik en pahalı kaynak olan doğal gazdan elde edilmektedir. Yerli doğal gaz kaynaklarının ruhsatları ne yazık ki yabancılara devredilmiştir. Doğal gaz ithal edilmektedir, hem de en pahalı bir şekilde. Birçok konuda olduğu gibi enerji konusunda da dışa bağımlı olduğumuzu unutmamak gerekli. En pahalı ithal doğal gazla elde edilmeye çalışılan elektriğin üretimi de, dağıtımı da özelleştirilmiş ve böylece zaten yüksek olan maliyetlere sayaç okuma gibi, kayıp kaçak elektrik gibi eklemeler yapılarak vatandaş faturasını ödeyemez hâle getirilmiştir. Elektrik ve doğal gazın fiyatları serbest piyasaya bırakılmış ve her türlü dalgalanmalara ve şoklara açık hâle getirilmiştir. Bu kadar yanıltan elbette ki bir doğrunun çıkması mümkün değildir. Bu nedenle vatandaş elektrik faturasını ödeyememektedir.

Bakın, sanayinin en büyük sıkıntılarından bir tanesi de enerji girdi fiyatlarının yüksek olmasıdır. Sanayici elektriğe ödediği son yüzde 40'lık zamlarla ihracat yapamaz hâledir, ihracatta rekabet edemez hâle gelmiştir. Bunun en doğal örneğini de Burdur'daki mermer üreticilerinden görebilirsiniz.

Son dört yıl içerisinde kayıp kaçak elektrik adına sanayicilerin faturalarına eklenen ilaveleri, gelin, teklif edelim, diyelim ki yeni yatırım yapın. İşsizler daha azalsın, çoğalsın işsizlik. Yeni yapılan yatırımlarda bunu belgeleyin, "Kayıp kaçak bedelinin yarısını alalım." deyin, işsizlere yeni fabrikalar açalım. Bunu yapalım, gelin birlikte yapalım.

Bu noktada, AKP'nin kaçak elektrikle yeterli mücadele yaptığını ben kendi adıma düşünmüyorum çünkü şöyle bir anlayış var: Kayıp kaçak elektriği kullananlardan tahsil edemediği parayı, nasılsa faturasını ödeyen namuslu, dürüst vatandaşa ekliyor. "Canım, çok önemli değil bu kayıp kaçak elektrik. Kaçak elektrik kullananı takip etmeyelim." Bu yanlış bir anlayıştır, bu güdük bir anlayıştır. Kayıp kaçak kullanan kişiden bu paranın alınması lazımdır. Namuslu insandan alınması kesinlikle kabul edilemez bir şeydir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TACETTİN BAYIR (Devamla) – Bu anlamda, halka rağmen halk için politika yapılmaz. Gerçek enerji politikaları ancak üretenlerin yönetiminde söz ve yetki sahibi olduğu düzende gerçekleşebilir.

Son olarak, bu bütçe yoksula, çiftçiye, işçiye, memura, öğrenciye, emekliye, üreten sanayiciye, esnafa bir şey vermiyor. Bu bütçe saray bütçesidir. Halkı yok sayan bu bütçeyi biz de yok sayıyoruz ve bu yüzden bu bütçeye "hayır" diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, kısa bir açıklama yapayım izin verirseniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, bu bütçenin tasarruf bütçesi olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın hatibin ifade ettiği gibi değil, tam aksine, bu bütçe tam bir tasarruf bütçesidir Sayın Başkan. Bu tasarruf bütçesi asla çiftçi, emekli, memur, işçiyle ilgili değil, genel düzenlemelerle ilgili bir tasarruf tarafı vardır. Halkımız zaten bunu 2019 yılında görmeye başlayacak. Tam da dediği gibi, tasarruf bütçesi.

Onun dışında, sayın hatip ısrarla "Uçak almayacağız." diye her gün yapılan sözde espriyi bir daha yapmaya çalıştı.

Bakın, Sayın Başkan, o uçak alınmış bir uçak değil, o uçakla ilgili sanki Cumhurbaşkanımızın gibi davranmak da doğru değil. O uçak Cumhurbaşkanının değil...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Kimin?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...Cumhurbaşkanı makamının uçağıdır.

Çok çalışınlar, kazansınlar. İsterlerse uçağı iade etsinler, isterlerse satsınlar, isterlerse de kullansınlar.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yalan söylemeye utanmıyor musun? Yalan söyleme bu millete!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çalışın, sizin de olsun.

Teşekkürler Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Türkiye Cumhuriyeti'nin itibarı Cumhurbaşkanının nasıl ağırlandığıyla, hangi uçakla nasıl gittiğiyle, eğer bununla eş değerse Türkiye Cumhuriyeti'nin gücü kendi Cumhurbaşkanına uçak da alır, otomobil de alır, ne gerekiyorsa onu yapar ama Türkiye Cumhuriyeti hiçbir devlete muhtaç değildir. Eğer bugün muhtaç hâle getirildiyse ve onlardan bu kabul ediliyor hâldeyse bu Türkiye Cumhuriyeti'nin itibarı değil, itibarsızlığıdır. Kayıtlara geçsin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Cevap verdim az önce, Cumhurbaşkanının değil.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

BAŞKAN – Söz sırası Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü’de.

Buyurun Sayın Ünlü. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2019 yılı bütçesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Yüce Divanınızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün, mevcut siyasi iktidarın göreve başladığı 2003 yılından bugüne kadar izlediği enerji politikaları üzerinde biraz konuşmak istiyorum. Öncelikle, AK PARTİ’nin enerjiyle ilgili eleştirileri neydi, bunları birlikte hatırlayalım. Elektrik, doğal gaz, petrol ve benzeri yakıtların çok pahalı olduğunu, üretiminde ve ithalatında yolsuzlukların yapıldığını, doğal gaz anlaşmalarında kamu aleyhine maddeler olduğunu, yap-işlet-devret, yap-işlet modeliyle yapılan özelleştirmelerin düzmece ve yolsuzluk için yapıldığını, halka yansıyan faturaların yüzde 50’ye yakınının şişirme ve yolsuzluktan kaynaklandığını, enerji fiyatlarının yüksek olduğunu ve bu fiyatlarla üretim yapılamayacağını söylediler, yolsuzlukları engelleyeceklerinin ve enerji fiyatlarının düşürüleceğinin sözünü verdiler.

Avrupa Birliği’ne giriş sürecinde enerji sektöründe yaşananlara birlikte bakarak devam edelim. İktidara geldikten sonra Avrupa Birliği’ne giriş sürecinde bir müddet kuşku içinde yaklaşan bu iktidar, Avrupa Birliği’ne girmek için yoğun bir çaba harcamaya başladı. Avrupa Birliği’ne girmek için yoğun çabanın devam ettiği bu süreçte, tüm enerji mevzuatını Avrupa Birliği mevzuatına uyarlamak ve liberal bir enerji piyasası kurmak için sayısız değişiklikler yapıldı. Avrupa Birliği mevzuatının emrettiği enerji özelleştirmelerine hız verildi. Sektöre büyük bir dış ve iç sermaye girişi sağlandı. Yerli ve yabancı yatırımcıları Avrupa Birliği mevzuatıyla inandırdılar. Yandaş birçok iş adamına enerji özelleştirmelerinin önemli bir kısmı verildi. Özelleştirmeler sırasında yapılan usulsüzlükler karşısında mühendis odaları ve Cumhuriyet Halk Partisi dışında kimselerden ses çıkmadı.

Peki, 2009 ve sonrasındaki gelişmelere bir baktığımızda... Enerjide yaşanan arz güvenliği yani tüketime sunulan enerjinin tüketimi karşılamaması sorunu bahane edilerek Avrupa Birliği enerji müktesebatından adım adım vazgeçilmeye başlandı. Eski Enerji Bakanlarının Yüce Divana gönderilmesi gerekçelerinden biri olan alım garantili ihaleler tekrar başlatıldı. Bu ihalelere örnek göstermek istersek alım garantili rüzgâr santrali ve güneş santralleri ihalelerini gösterebiliriz. Bu ihaleler de kamuoyunun bildiği belli gruplara verildi.

Bugüne gelelim. 2008 yılı Ocak ayında ticarethanede elektriğin kilovat satış bedeli 11,85 kuruş iken bugün 54,11 kuruş olmuştur yani yüzde 458 zam gelmiştir. Yine 2008’in Ocak ayında sanayide 9,73 kuruş olan elektrik satış bedeli bugün 44,75 kuruştur, yüzde 459 zam gelmiştir. Meskende de aynı tarihte 10,23 kuruş olan elektrik satış bedeli bugün 45,30 kuruş olmuştur yani yüzde 443 zam gelmiştir. Bu değerler, vergi ve fonlar hariç değerlerdir. Örneğin, meskende vergi ve fonlar ilave edildiğinde fiyat 55,266 kuruşa ulaşmaktadır. Peki, soruyorum sizlere: On yıl içinde gelirlerimiz, sanayicinin, ticarethanenin ve mesken sahiplerinin geliri yüzde 460 artmış mıdır? Cevap, tabii ki hayır. Elektrik borcunu ödeyemeyen yüzlerce ticarethane kepenk kapatmış, elektrik borcunu ödeyemeyen vatandaşlarımız hacizli duruma düşmüştür.

Görevli tedarik şirketleri kamudan aldıkları elektrik enerjisinin karşılığı olan paraları zamanında ödeyememektedirler. Tüketimde beklenen artışın gerçekleşmemesi üretim santrali yapan serbest üretim şirketlerini etkileyerek yatırım için aldıkları kredileri de ödeyemez hâle getirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHA ÜNLÜ (Devamla) – Başkanım, toparlayabilir miyim?

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

BAHA ÜNLÜ (Devamla) – Öncelikle bilinmelidir ki gerek yerli ve gerekse yabancı yatırımcı yönetimden güven bekler. Yöneticilerimiz güven ile güvenceyi karıştırmaktadır. Yatırımcının yatırım kararı alması için ülkedeki yatırım ikliminin demokrasiye uygun, adil ve sözüne güvenilir bir ortam olup olmadığı önemlidir. Bu iklim sağlanamazsa siz yatırımcıya alım güvencesi gibi palyatif çözümleri sunsanız bile yatırımcıyı ikna edemezsiniz. Sonucu belli olmayan modeller yerine büyük projeler için kamu-özel sektör ortaklığının gündeme alınması faydalı olacaktır. Yerli ve yenilenebilir enerji yatırımlarının yapılabilmesi için günün şartları göz önüne alınarak yeni bir teşvik mekanizması geliştirilmelidir.

Sonuç olarak mevcut siyasi iktidar ilk başlarda hedeflediği hiçbir amaca ulaşamamıştır.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Mersin Milletvekili Alpay Antmen’de.

Buyurun Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kurumu hakkında söz almış bulunmaktayım.

9 Temmuz 2018 tarihinde 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle kurulan bu kurum hakkında konuşmak isterdim. Ancak tam altı ay önce kurulan bu kurumun aslında olmadığı gerçeğiyle karşılaştım. Kimdir bu kurum, ne iş yapar, yöneticileri kimdir diye baktığımızda altı ay geçmiş olmasına rağmen buraya başkan ve üyelerin atanmadığını gördüm yani bütçe vereceğimiz bu kurum şu an fiilen yok.

Değerli milletvekilleri, yöneticileri bile olmayan bu kurumun bütçesi eski parayla tam 95 trilyon lira. Ben açık söyleyeyim, bu 95 trilyonu yine yandaşlara makam ve mevki sağlamak için istiyorsunuz.

İşin esasına gelelim. Mersin ve Sinop gibi cennetten birer köşe olan yerli ve millî vatan topraklarına –üstüne basa basa söylüyorum- yerli ve millî olmayan nükleer santraller yapmak istiyorsunuz.

Gelin, Mersin Akkuyu’dan bahsedelim. Neden Mersin’i cehenneme çevirmek istiyorsunuz? “ÇED Olumlu” raporu davasını reddeden Danıştay üyelerine –ki yüzlerine duruşmada söyledim- ve buraya nükleer santral yapmak isteyen değerli AK PARTİ’li arkadaşlarımıza sormak istiyorum: Size orada birer yazlık ev verelim, çocuklarınızla, torunlarınızla orada, o cennet topraklarda yaşayın. Olmaz değil mi? Olmaz, evet, olmaz çünkü Mersin Akkuyu Nükleer Santrali yapılırsa orası artık sayenizde yaşanmayan bir yer hâline gelecek. Mersin’de turizm bitecek, umurunuzda değil; Mersin’de tarım bitecek, umurunuzda değil; Mersin’de doğa katledilecek umurunuzda değil, umurunuzda değil, değil mi? Evet.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İnsanların sağlığı da gidecek, insanların sağlığı.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Evet, evet.

Sayın milletvekilleri, nükleer santral yapmak yerine güneş ve rüzgâr enerjisiyle elektrik üretsek çok daha ucuz ve güvenli olacak.

Nükleer Düzenleme Kurumuna yönetici atayamayanlar doğayı yok etme pahasına Mersin ve Sinop’a nükleer santral kurmak istiyorlar. Bu mantıkla yapılan nükleer santralin ne olduğunu, nasıl olacağını, ülkeye atılmış bir bomba gibi olacağını takdirlerinize arz etmek istiyorum. Allah bizi sizin her atomunuzun zerresinden korusun. Amin. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bütçe, devletin, bir kuruluşun, bir aile veya bir kimsenin gelecekteki belirli bir süre için tasarladığı

gelir ve giderlerinin tümü anlamını taşır. Buradaki bütçe ise bir devletin, bir halkın değil, bir ailenin yani sarayda oturanların bütçesidir. Hani yanıcı maddelerin üzerinde uyarılar olur ya "Ateşten uzak tutun." diye, bence her eve de daha fazla ateş düşmesin diye "İktidardan uzak tutun." diye yazmamız gerekiyor.

Sayın milletvekilleri, Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu hep söylüyor: "İki tane 15 Temmuz var; biri sarayın, biri halkın 15 Temmuzunu." Aynı şekilde iki tane bütçe var; biri sarayın, diğeri halkın bütçesi. 20 milyonu yoksulluk, 7 milyonu açlık sınırı altında yaşayan bir halkın bütçesini konuşuyoruz. Bu bütçe milletin değil, millete küfreden ve saraydan ihale alan yandaşların bütçesidir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçe, IMF olmadan IMF yaptırımlarını vatandaşa uygulayanların bütçesidir. Bu bütçe, emeklilikte yaşa takılanların, işçilerin, öğretmenlerin, memurların, sanayicinin, esnafın, kadınların, gençlerin ve en önemlisi çocukların bütçesi değildir, çocukların. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçe, yerde ve gökte saray yaptıranların, ejder meyvesi yiyenlerin, tefecilerin, faizcilerin bütçesidir.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hadi oradan, hadi oradan.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Hadi oradan sana!

AK PARTİ 2012'de bu halka cenneti vadetti ancak cenneti vadedenler, sayenizde, o gülüşünüzle, bugün ülkeyi cehenneme çevirdi, ben de size buradan gülüyorum.

Bütçenin 700 milyar liradan fazlası vergilerden yani halktan alınacak, sonra İngiliz faizcilere vereceksiniz.

Sayın milletvekilleri, bu bütçe saraya ve yandaşa çare, vatandaşa biçare bütçedir. Emeklilikte yaşa takılanlar aslında emekli olması gereken Sayın Cumhurbaşkanına takılıyorlar. Bu bütçe çocuk istismarına dur diyen "Gündem Çocuk"un bütçesi değil, "Bir kereden bir şey olmaz." diyen lanet olası Ensar anlayışının bütçesidir. Fatih Sultan Mehmet gemileri karadan yürüttü, birilerinin çocukları gemiciklerini saraydan yürüttü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu bütçenin yarısı yani 440 milyar liradan fazla para kadınlardan alınacak ama devletin tepesi kadını ile erkeği eşit bile görmüyor.

Değerli milletvekilleri, bütçeden hemen önce emeklilikte yaşa takılanların, işçilerin, memurların derdine ve birçok derde çare bulacağımıza biz başka şeylerle uğraştık, telekom firmalarının istediği yasayı çıkardık. Siz saraylarda, uçaklarla, ejder meyveli bir cennet kurdunuz. Bu cennetin bedeli ise hanelerde yaratılan işsizlik ve yoksulluk cehennemi oldu. Gelin, saray bütçesi yerine halkın bütçesini yapalım. Gelin, saray yerine halkın yararına çalışalım. Gelin, saraya değil, yedi gün yirmi dört saat halka ve Hakk'a hizmet edelim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, her seferinde... Arkadaşlar konuşacaklar.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

15.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın ikinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, önceden CHP toplu konuşuyordu, şimdi beş dakikada bir olunca her taraftan cevap vermek durumunda kalıyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar konuşsunlar Bülent.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Eyvallah.

Sayın Başkan, birçok eleştiriye tolere edebiliriz. Katılmadığımız, hatta sınırları zorlayan çok ifade oldu. Onları da demokratik kültür içerisinde anlayışla karşılamaya çalışıyoruz. Fakat anlamlandıramadığımız şu: "İki tane 15 Temmuz var." ifadesini doğru bulmuyorum. Bir tane 15 Temmuz var. Onun da ne olduğunu bu millet biliyor ama illa konuşan hatip gibi "15 Temmuzdan iki tane var." ifadesini kullanacaksa bir tanesi meydanlara çıkıp ölümüne ölümüne milletiyle beraber savaşıyor, duran, dik duran insanlar; bir tanesi de ayağında terlik televizyon karşısında çay içerek 15 Temmuz izleyenler. Bunu demek doğru değil Sayın Başkan, bu millet 15 Temmuzda nasıl beraber olmuşsa aynı 15 Temmuzun ruhuna uygun olarak "Bir tane var." demek lazım Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

Arkadaşlar, Sayın Özkoç'u dinliyoruz, Grup Başkan Vekiliniz.

Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, sözünü örtülü söylediği için, sataştığı makamı gizlediği için, ondan dolayı söz alamıyorum. Ama şunu söyleyeyim: 15 Temmuz kimin yaptırdığına dair ufacak bir kuşku varsa cumhuriyetin generallerini Silivri'ye koyup FETÖ'cü generalleri başa kim getirdiyse o yapmıştır; ona hesap sorun. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bu tartışma çok geride kaldı. Mahkemeler görevini yapıyor, Meclis geçen dönem görevini yaptı vesaire. Fakat şunu söylemek isterim: 15 Temmuzun durdurulmasındaki en büyük irade bu milletin beraberliğiyle beraber Erdoğan liderliğidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Üstü kapalı laflarla, yok efendim, 15 Temmuzda öyle oldu, böyle oldu değil.

Biz 15 Temmuzda meydanlarda bu işi yaparken, onun öncesinde, 15 Temmuz gelen süreçte, MİT krizinde, onların gazetesinin kapatılmasında, onların bankalarının kapatılmasında, dershanelerin kapatılmasında bu grup canla başla mücadele verirken bu iddiada bulunanlar hep onların yanında yer aldı. Bu FETÖ örgütü, her cemaatin, her derneğin, her vakfın yaptığı gibi yasal zeminde çalışırken biz de her cemaate, her derneğe, her vakfa yapılanı yaptık ama bu dernek, bu camia okul açmaktan, dersane açmaktan başka şeyler yapmaya başlayınca biz hadlerini bildirmeye çalıştık. Fakat o andan itibaren de onlar başka... Bununla hesaplaşmak zorundalar artık. Öyle iddialarla bu gerçeği değiştiremezler Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 69'a göre söz istiyorum. Direkt olarak partimizi Fetullahçı terör örgütüne yardım ve yataklıkla suçlamıştır. Sataşmadan söz istiyorum efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Yapmadım.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Öyle bir şey yok.

BAŞKAN – Niye öyle söylüyorsunuz?

Buyurun Sayın Özkoç. (CHP sıralarından alkışlar)
Tekrar yeni bir satışmaya yol açmayalım lütfen.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yerinden sarfettiği bazı sözlerinde Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Peki Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; arkadaşlar, güneş balçıkla sıvanmaz. Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye Cumhuriyeti'nin demokrasiden yana, özgürlükten yana, kurucu siyasi partisidir. Sizin söyledikleriniz güneşe yapışmaz, Cumhuriyet Halk Partisine yapışmaz, birincisi bu.

İkincisi: "Fetullahçı terör örgütü" dediği zaman bugün. Bank Asyaya 1 lira para yatırını dahi tutukluyorsanız, Bank Asyanın kurdelesini kim kestiye -yani Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dan ve bakanlarınızdan bahsediyorum- ondan hesap sorun. (CHP sıralarından alkışlar) Bank Asyada Fetullahçı terör örgütü, kurduğu sendikalarla -milletimizin paralarıyla- kendine kâr payı alıyor ve örgütleniyorsa ona kim izin verdiyse, işte o Cumhurbaşkanı'dan, o Başbakan'dan hesap sorun. Gidip de onlara "Seni çok özledik Hocam, Amerikalarda kalma, Türkiye'ye gel." diyen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan kime sesleniyorsa Fetullahçı terör örgütünün başı odur. Burada, Silivri'de Ergenekon ve Balyoz olaylarını yaratarak onlarca, binlerce kişiyi ölüme, zindana mahkûm eden "Onun arkasında duruyorum ben, bu savcının arkasındayım." diyen Recep Tayyip Erdoğan'dan sorun. İnsanları eğer suçlayacaksanız, siz mazlumları ve masumları değil; o mazlum ve masumları, suçu olmadığı hâlde cumhuriyetin generallerini Silivri'de tutup Fetullahçı generalleri başımıza getirip o da yetmiyormuş gibi Fetullahçı generalin kardeşini büyükelçi olarak atayanlardan sorun.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, yeniden bir satışma olmasın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Satışma olmadan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bir sonu olsun yalnız bu tartışmanın.

2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ Genel Başkanı ile Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçeyi görüşüyoruz, derdim polemik yapmak değil, hiçbir partiyi zan altında bırakmak değil fakat güzel güzel bütçeyi görüşürken bazı arkadaşlar herhâlde, buraya çok az uğradıkları için "Bir şov yapayım ve gideyim." tarzıyla birtakım eskimiş cümleleri söylüyorlar, burayı karıştırıyorlar ve gidiyorlar. Eğer böyle olursa zaten bütçe görüşmesi olmaz. Dün gece on ikide bitti burası. O yüzden biz, AK PARTİ, aynı zamanda iktidar partisi de olmanın sorumluluğuyla, alttan alıyoruz, sağduyulu oluyoruz, idare etmeye çalışıyoruz, demokratik terbiyemizi zorluyoruz, yeter ki satışmayalım diye. Fakat değerli arkadaşlar, illa bizi itham ederseniz şunu söylemek isterim: Hiç öteye beriye gitmeye gerek yok, MİT Başkanına yapılan operasyon sırasında, AK PARTİ Grubu toplandı, sabah 7'ye kadar 1 madde geçirebildi, 1 madde bir gecede, sadece FETÖ MİT'e girmesin diye. Ama o zamanki CHP Grubu, sabaha kadar FETÖ'nün avukatı olarak buradaydı. Değerli arkadaşlar, bunu görmek zorundayız. Bakınız, banka kapatıldı, oradaydınız; dershane kapatıldı, oradaydınız; 17 Aralık iddiasını FETÖ savcılarını yaptı, oradaydınız; daha ötesi, o zamanki vekiliniz Birgül Ayman Güler "Cemaatle ittifaktan utaniyorum." dedi. Ben diyorum ki: Bilerek yapmamışsınızdır inşallah ama bununla yüzleşmek zorundasınız. Yüzleşsin, Atatürk'ün partisinden nereden durması lazımsa orada durun. MİT'te yok, dershane yok, bankada yok, 17 Aralık yok, şimdi bize FETÖ ithamında bulunacaksınız! FETÖ kırk yıldan beri burada var. CHP'nin Genel Sekreteri Kasım Gülek'in kim kıldırdı cenazesini? FETÖ kıldırdı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hangi okul mezunusun?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Özal'la görüştü, Demirel'le görüştü, Çiller'le görüştü, her partiye sızdı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hangi okul mezunusun, hangi okul? Mezun olduğun okulu söyle!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ama biz bunu mahvettik, yok ettik, mücadele ettik. O yüzden diyorum ki: Biz bu yüzleşmeyi yaptık, siz de yapın.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Samanyoluna gittin mi, gitmedin mi? Söyle!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Oradan bağırarak hiçbir şey olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hangi okulda okudun? Söyle!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Kendi vekilin "Utandım." diyor, sen de utan!

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Yapın da görevim yüzleşmemizi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hangi okul? Hangi okul mezunusun? Söyle! Fethullah'ın okulunda okudun, okulunda!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, daha fazla uzatmak istemiyorum. Değerli grup başkan vekili... (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, duyamıyorum, lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değerli grup başkan vekili sözlerini söylerken MİT Başkanından bahsetti. Eğer sözünü ettiği bu kişi MİT Başkanı Hakan Fidan'sa o gün de gitmeliydi, bugün de gitmeli. Darbeyi Cumhurbaşkanı'na bildirmeyen -Cumhurbaşkanı eniştesinden öğreniyorsa- bu MİT Başkanı bir dakika burada durmamalı. Türkiye Büyük Millet Meclisine saygınlığını yok edip hesabını buraya değil, Amerikan senatörlerine veriyorsa bu MİT Başkanı gitmelidir. Eğer "MİT Başkanından benim haberim yok. Amerika'ya gitti, hesap veriyor." diyorsa o Cumhurbaşkanı da gitmelidir. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, ben gideyim isterseniz, siz devam edin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Herkesi gönderdi Sayın Engin Bey.

Sayın Başkan, mesele MİT Başkanının kim olduğu meselesi değil. Mesele şu: FETÖ baş göstermeye başladığında "MİT Başkanına -kim olduğu önemli değil- Başkanlığına operasyon yapamaz FETÖ." dediğimizde sabaha kadar kavgaya ettik burada, yalnız bıraktılar bizi, onu demeye çalışıyorum. Hakan Bey olmaz, Engin Bey olur; mesele devletin önemli bir kurumudur. O kuruma giderken AK PARTİ Grubu FETÖ'ye karşı dimdik durdu, neredeydiniz diyorum. Söylediğim bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Engin Bey, karıştırmayın bu işleri, istihbarat işi o!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim...

BAŞKAN - Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gene kayıtlara geçsin diye duruyorum. Dik duruşu yanlış anlıyor herhâlde; dik duruş benim durduğum gibidir, şöyle dik durulmaz efendim, onu ilk önce kendisi bir çözsün.

İkincisi: Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunda 7'nci sıraya koydukları terör örgütüne “Bu terör örgütü darbe yapacak, hazırlıklar yapıyor. Gelsin, MİT Başkanı burada hesap versin.” dediğimizde, oy birliğiyle MİT Başkanının buraya gelmemesini sağlayan AKP Grubudur ama aynı AKP Grubu, Amerikan Senatosuna gittiğinde hiç sesini açmamaktadır; işte, bu onların gerçek yüzüdür. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ömer Çelik buna cevap verdi Sayın Başkan.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU (Devam)

1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Söz sırası Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin’de.

Buyurun Sayın Şahin.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, 69’a göre bir sataşması var “şov yapma” diyerek sayın grup başkan vekilinin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Dün on ikide bitti.” dedim Sayın Başkan, çünkü konuşmalar öyle oldu.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ben buradaydım Sayın Başkanım. Lütfederseniz...

BAŞKAN – Sayın Antmen, grup başkan vekiliniz konuştu. Bütün sataşmalara cevap verdi. Şahsınızla ilgili bir telaffuz olmadı, ben takip ettim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Hayır, “şov yaptı...”

BAŞKAN – “Bazı milletvekilleri” dedi.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Son konuşmacı bendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Vekilim, “Dün on ikide bitti.” dedim.

BAŞKAN – Düünden beri tartışmalar var. Şahsınızdan bahsetmedi.

Sayın Şahin, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Dün yanınızdaydım Beyefendi, şurada otuyordum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, size demiyorum ya, “Dün uzadı.” diyorum.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Beni kastetmediğinizi mi söylüyorsunuz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, kastetmedim Sayın Başkan.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tamam.

BAŞKAN – Sayın Şahin yok galiba. Sonraki konuşmacıyı çağırıyorum. (CHP sıralarından “Burada” sesleri) İyi de anons edince... Yani, kaç kere söylememiz lazım. Lütfen...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Efendim, devam ediyor tartışma.

BAŞKAN – Ama onu hallettik.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim, sağ olun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu çerçevesinde Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle ilgili söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bor, Türkiye'nin sahip olduğu madenler içerisinde dünyada söz sahibi olabileceği, rezerv büyüklüğü ve üretim kapasitesi açısından yegâne maden. Ülkemiz bor zengini, âdeta bor denizinin üzerinde bulunuyoruz. Dünya rezervlerinin yüzde 73'üne sahibiz, dünya ham madde tedarikinin yüzde 60'ını Eti Maden aracılığıyla biz sağlıyoruz. Bor kaynaklı ürünlerin yaklaşık olarak yüzde 95'inde de ülkemizden ithal edilen, ihraç ettiğimiz bor kullanılıyor. Bu kadar büyük rezerv ve pazar payına rağmen maalesef, dünyadaki toplam bor gelirlerinin yüzde 20'sini elde edebiliyoruz. Bu tabii ki büyük bir çelişki. Bu çelişkinin temelinde Türkiye'nin boru işlemeyen ham madde olarak ihraç etmesi yatıyor. Üstelik bor piyasası dünyada oligopol bir piyasa yani satıcısının az, alıcısının fazla olduğu bir piyasa. Mevcut durumda Türkiye, gelişmiş ülkelere ucuz bor temin eden, dolayısıyla bordan elde edilecek katma değeri de yurt dışına ihraç eden bir ülke konumunda. Türkiye, ham bor ihraç ederken katma değeri yüksek bor ürün piyasasını ABD gibi gelişmiş ülkelere bırakmış durumda.

Ülkelerin yer altı kaynaklarına bağlı ekonomik kalkınmalarında sahip olduğu rezervlerin büyüklüğü elbette önemli olmakla birlikte, asıl olan doğal kaynaklarınızı nasıl değerlendirdiğiniz ve ekonominin hizmetine nasıl sunduğunuzdur. İşte, tam da bu noktada Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün görevi başlıyor. Temelde bu enstitü bir araştırma, geliştirme ve üretim geliştirme kurumu. Borla ilgili araştırmalar yapmak, üretim teknolojilerini geliştirmek, dünya piyasalarına boru ham madde olarak değil, katma değeri yüksek, yarı mamul ve mamul hâlde ihraç edilmesini sağlamak, bordan elde ettiğimiz gelirin gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşmasına katkı sunmak yani dünyada bor piyasasında Türkiye'yi lider konuma getirmek bu enstitünün, kurumun görevi. 2003 yılında kurulan bir enstitü yani on beş yıllık bir geçmişe sahip. Bu on beş yıllık sürede bu amacına yönelik olarak neler yaptığına baktığımız zaman çok fazla bir mesafe aldığımızı söyleyemiyoruz. Elimizde reel olarak sadece ETİ Madenin üretmiş olduğu bor katkılı Etimatif deterjanı var, onun da deterjan piyasasındaki payı sadece yüzde 1,5.

Tabii, bor konusunda ülkemizin içinde bulunduğu bu olumsuz tabloyu sadece enstitüye bağlamak doğru değil. Hükûmetin ve Bakanlığın bora nasıl baktığı da önemli. Bu bağlamda, Bakanlığın bora ne kadar önem verdiğini Bakanlığın bütçe sunumundan anlayabiliyoruz. Bakınız, Bakanlığın şu bütçe sunumunda borla ilgili sadece iki satır yer alıyor; bunda da ham madde pazar payımızın 2005'te yüzde 36'dan, 2018'de yüzde 59'a yükseldiğini yani diğer bir bakış açısıyla, bor madenlerimizin sömürü oranının arttığından bahsediyor.

Yine Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün Sayıştay denetim raporuna baktığımız zaman, 2016 ve 2017 yıllarında yatırım harcamalarının gerçekleşme oranlarına baktığımız zaman, çok düşük oranda olduğunu görüyoruz. 2016 yılında yüzde 28, 2017'de yüzde 41. Yani siz Bakanlık olarak enstitüye diyorsunuz ki: “Al şu 100 lirayı bununla araştırma yap.” 2016 yılında sadece araştırmaya 28 lira harcıyor, 2017 yılında 41 lira.

Yani sonuç itibarıyla Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün Sayıştay raporunda bu yatırımların gerçekleşme oranı oldukça düşük oranda. Bu oranlar gösteriyor ki bu kurum yeterince çalışmamış, atıl durumda, kapasitesinin çok altında bir performans sergilemiş ve başarısızlar. Rezerv büyüklüğüyle dünya bor piyasasında rakipsiz olan Türkiye, bu rezerv büyüklüğünü teknolojiyle buluşturduğu takdirde dünyada borda lider olur ve ülkemizin kaderi değişir. Özetle, Türkiye'mizin geleceği bora yapacağımız yatırımlara bağlı.

Ülkemizde çeşitli vizyonlar zaman zaman dile getiriliyor, ben de bu bağlamda borla ilgili bir gelecek vizyonunu sizlerle paylaşmak istiyorum. Eğer biz gelecekte bor konusunda lider ülke olmak istiyorsak araştırma geliştirme faaliyetlerine ciddi olarak eğilip ortaya reel projeler koymak durumundayız. Buna Balıkesir'de yapacağımız bor organize sanayi bölgesiyle yani tıpkı bir silikon vadisi gibi bir bor vadisiyle başlayabiliriz. Balıkesir Bigadiç Türkiye'nin en büyük bor yataklarının bulunduğu bir bölgemiz. Burada boru çıkarıyoruz, öğütüyoruz, torbalara koyup yurt dışına ihraç ediyoruz. Hâlbuki kuracağımız fabrikalar zinciriyle boru ham madde olarak değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Sadece otuz saniye istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Çıkaracağımız boru işleyip mamul veya yarı mamul hâlde katma değeri yüksek ürün hâline getirip yurt dışına ihraç ettiğimiz takdirde ülkemizin geliri katbekat artacak, bu da gelecek nesillere olumlu yönde yansacaktır. Fakat şu anki duruma baktığımız zaman, Bor Enstitüsü kurulu on beş yıl olmuş, AKP on altı yıldır iktidarda ve biz hâlen Türkiye'de boru topraktan çıkarıp ihraç ediyoruz.

Türkiye'nin geleceğinin borda olduğunu tekrar belirterek sözlerime son veriyor, 2019 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz sırası Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'da.

Buyurun Sayın Gündoğdu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Enerji Bakanlığının bütçesi hakkında Cumhuriyet Halk Partisi grubu adına söz almış bulunuyorum.

Görüşmekte olduğumuz bütçe, on altı yıldır iktidar koltuğunda oturan, hiçbir mazereti, hiçbir şikâyeti olmayanların bütçesidir. AKP'nin enerji politikaları sosyal devlet anlayışından uzak, yandaş ve uluslararası sermayenin çıkarlarını gözetken, çevre duyarlılığından yoksun politikalar. AKP Hükümetlerinin ihtiyaçtan fazla santral kurması, kurulu güç-üretim arasındaki makası da maalesef açmıştır. İhtiyacımız 50 bin megavat iken kurulu gücümüzün 90 bin megavata çıkmasına rağmen, kömür santrallerine hâlâ lisans verilmesi de en büyük yanlışlıktır.

Gelişmiş ülkeler sağlıklı beslenme ve gıda bağımsızlığı için tarım toprakları yaratırken siz binlerce yıldır tarım yapılan topraklara beton döküyorsunuz ve yetmezmiş gibi de termik santralleri kuruyorsunuz. Kırklareli'mizin meyve, sebze ve hayvansal üretiminin yüzde 30'unu karşılayan Kırklareli Ovası'na kömürlü termik santral kurmaya çalışmak ise tam bir cinayettir.

Son on beş yılda Trakya'da tam 25 bin hektar orman alanını da maalesef yok ettiniz. Unutmayın, bugün enerji sektörünün yeni bir santrale ihtiyacı yok ama Türkiye'nin 1 gram buğday üreten toprağına şu anda gözü gibi ihtiyacı var.

Rus doğal gazını Avrupa'ya taşımak için Kırıkköy'ün en güzel ormanlarını da katlettiniz. Avrupa'nın en önemli doğa alanlarından Istrancaların Bulgaristan tarafında çiçek bile koparmak yasak iken -Avrupa'ya baktığımızda- bizim bu tarafta ormanları şu an katletmekle meşgulsünüz. Avrupa ve Asya'da tek olan İğneada Longoz Ormanlarının bulunduğu cennet köşeye yapılan saldırılar yetmezmiş gibi, şimdi de bölgeye -termik ve nükleer santralden sonra- enerji sahaları için yardımcı oluyorsunuz.

"Yerli ve ucuz enerji" diyenler cennet köşemiz Akkuyu'da nükleer santrali Ruslara teslim etti, enerji alım garantisini de dolarla yaptı ve milleti bugünkü fiyatın 3 katını ödemek durumunda ve enerjiyi kullanmak zorunda bıraktı.

"Temiz ve ucuz enerji" diye doğal gazı ülkenin dört bir yanına yaydınız, millete yatırım yaptırdınız, sonra evlerde doğal gaz kapatıldı çünkü bedava kömürler dağıtmaya başladınız. Kömürün zararlı maddeleri ise vatandaş zehirledi, daha sonra da zehirlenen vatandaş milyonlarca lira ödeyerek gitti, sağlık harcaması yapmak zorunda kaldı. Garibanı biraz düşünüyorsanız kazancını yükseltin, kullandığı gazın da fiyatını düşürün.

"Kendi kömürümüzü çıkaralım, yerliye dönelim." dediniz, bırakın üretim yapmayı; işçimizin, madencimizin canına dahi sahip çıkmadınız ve on altı yıllık AKP iktidarına baktığımızda 1.693 madencimizi kaybettik.

Sayın milletvekilleri, çalışan, emekli, esnaf, çiftçi, köylü "Bütçede bizim için ne var?" diyor. Şu anda bütçede, Cumhurbaşkanının maaşına yüzde 26 zam var. Şu an bütçede, sarayın saltanatına tam yüzde 233 artış var. Baktığınızda, saray ve çevresinde saltanat, ihtişam, lüks yaşam, tek adam rejimi devam etsin diyenler, bu bütçeye "evet" diyenlerdir. 3,5 milyon Suriyeliye 35 milyar dolar para bulanlar, emeklilikte yaşa takılanlara 7 milyar doları çok gördüler. Bütçede, seçimden önce söz verdiğiniz öğretmene, hemşireye, din görevlisine, polise 3600 ek gösterge var mı? Yok. İşçi var mı? Yok. Memur, esnaf, çiftçi var mı? O da yok. Alın teriyle ekmeğini aş yapan asgari ücretli var mı? O da yok. Peki, asgari ücretlinin maaşı 1.603 lira. Açlık sınırı Türkiye'de 1.919 lira. Asgari ücretli ek kalmamak için her ay 316 lira borç bulmak zorunda. Yoksulluktan, yolsuzluktan, yuzsuzluktan kim sorumlu? Borç batağına sürüklenenlerden, her gün konkordato ilan eden şirketlerden kim sorumlu? Siz sorumlusunuz, on altı yıldır görev yapan AKP hükümetleri sorumlu. Eti bitirdiniz, otu bitirdiniz, tavuğu bitirdiniz, balığı bitirdiniz, yumurtayı bitirdiniz, şeker pancarını, mercimeği, her şeyi bitirdiniz; çiftçiyi, çalışanı bitirdiniz, Türkiye'nin temiz havasını bitirdiniz "Kim yaptı bunları?" diye sorduğumuzda da gaipen bir ses: "Dış güçler... Dış güçler... Dış güçler..." Allah aşkına, bu kadar da değil çünkü on altı yıldır bu ülkede iktidar göremiyoruz, iktidar da yok. Bakın, arkadaşlar, buraya baktığımızda artık çiftçi bitmiş, esnaf tükenmiş durumda, buraya baktığımızda memur bitmiş durumda, buraya baktığımızda toplumun tüm katmanları zarar görmüş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

VECDİ GÜNDOĞDU (Devamla) – Sözlerimi tamamlarken şunu söylemek istiyorum: Ben, burada, halkımın oylarıyla seçilen ve milletvekili olan biriyim. Ben, alın terini ekmeğine katık eden bir işçiyim, ben milletin efendisi köylüyüm, ben devletin temel taşı olan memurum, ben madenin, çarşının can dostu olan esnafım, ben kırk yıl hizmet etmiş emekliyim, ben milletim sevgili milletvekilleri, milletim ve içinde millet olmayan, milleti yok sayan sarayın bütçesine de "hayır" diyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Sarayın, yandaşların, elitlerin, tuzu kuruların bütçesine biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak da "hayır" diyoruz, gayrimillî tek adam rejimine de "hayır" diyoruz, halkı fakirleştirken zenginleşen saray rejimine de "hayır" diyoruz.

Tüm Genel Kurula saygılar sunuyorum arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'da.

Buyurun Sayın Önal. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşülmekte olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Öncelikle yüce Meclisimizi ve siz değerli milletvekili arkadaşlarımızı sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, MTA, cumhuriyetimizin kuruluşundan bu yana Atatürk'ün talimatıyla ülke sanayisinin kurulması ve ihtiyaç duyduğu ham madde, yer altı ve yer üstü kaynaklarının devlet eliyle aranması, bulunması, çıkarılması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi amacıyla 1935 yılında çıkarılan bir kanunla kurulmuştur. Bu çerçevede MTA Genel Müdürlüğü, bir yandan ülkemiz yer bilimlerinin ihtiyaç duyduğu insan varlığının geliştirilmesi için çaba harcarken diğer yandan kendisine verilen görevleri eksiksiz yerine getirmiştir. TPAO Genel Müdürlüğü, TKİ Genel Müdürlüğü, Eti Maden İşletmeleri, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü, BOTAŞ, TUPRAŞ, Petrol Ofisi gibi dev kuruluşların oluşmasının da ana kaynağını sağlamıştır. Bir zamanlar milletimize ait olan bu dev kuruluşların büyük çoğunluğu bugün satılmış ya da içi boşaltılmıştır. Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü, Eti Maden İşletmeleri, TUPRAŞ, Petrol Ofisi, PETKİM bugün maalesef, ülkemizin ve devletimizin değil. MTA'nın kuruluşunda geçen "Ülke sanayisinin kurulması ve ihtiyaç duyduğu ham madde, yer altı ve yer üstü kaynaklarının devlet eliyle çıkartılması ve değerlendirilmesi..." ibaresi son derece kıymetlidir ancak MTA'nın kuruluşunda geçen ve millî üretimi destekleyen bu anlayışın bugünlerde değerini yitirdiği apaçık ortadadır. Devlet eliyle çıkartılması gereken yer altı ve yer üstü kaynakları artık devlet eliyle değil, maalesef yandaş eliyle çıkartılır bir hâle gelmiştir. AKP iktidarları döneminde Türkiye'de yok edilmeye çalışılan en önemli sektörlerin başında madencilik sektörü gelmektedir. Maalesef, yerin üstünü bitiren iktidarınız bu kez de gözünü yerin altına dikmiştir. Son yıllarda kurulan maden şirketlerinin sahiplerinin ya da ortaklarının AKP iktidarına yakın olan kişiler olması da fazlasıyla dikkati çekmektedir. Son on yılda verilen maden ruhsatı sayısı 20 bini aşmıştır. Bu alanda yaşanan değişimlerin en önemlisi, Sayın Erdoğan Başbakanlığındaki AKP Hükûmeti tarafından çıkarılan Maden Kanunu'yla hayata geçmiştir. Türkiye için stratejik öneme sahip yer altı kaynakları AKP iktidarı döneminde hızla özelleştirilmeye başlanmıştır. Meralardan yerleşim birimlerine kadar ülkenin büyük bölümü maden sahasına dönüştürülmüş, başvurusu yapılan ruhsatlarda yer alan alanlar ülkemizin neredeyse yüz ölçümünün önemli bir kısmını kapsar hâle gelmiştir. Maden alanında deneyimi ve birikimi olmayan, kısa sürede büyük kârlar elde etmek isteyen şirketlerin sektöre hâkim olması hem işçi sağlığını hem de çevreyi ciddi anlamda etkilemektedir. Son on yıla bakıldığında, yüzlerce işçi ranta kurban edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, MTA Genel Müdürlüğü, çok acil bir şekilde, dünyadaki benzerleriyle yarışabilmek için ülke ihtiyaçları çerçevesinde yeniden yapılandırılmalı, ilk kurulduğu aşamada olduğu gibi ekonomik özgürlüğümüzün temel kuruluşlarından olmalı

ve hak ettiği saygınlığa yeniden kavuşmalıdır. Ancak görüyoruz ki getirmiş olduğunuz bu b t ce kanununda Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü için herhangi bir değişiklik yapmayı, kurumun eski işlev ve saygınlığına yeniden kavuşmasının önünü a mayı sağlayacak hiçbir iyileştirme yoktur. Her aşamada yerli ve millî olduğunu vurgulayan iktidarınız, yer altı ve yer üstü kaynaklarının çıkartılması ve işletilmesi konusunda millî tek adım atmamıştır. Ata dede yadig rı, millî sermayeyle kurulan devlet kuruluşlarını sattınız ama yerine bir tane fabrika a madınız. On altı yıldır sata sata bitiremediğiniz Cumhuriyet Dönemi'nde kurulan millî fabrikaların yerine bir tanesini koymadınız.

 zelleştirmeyle elde ettiğiniz parayı işçiye, memura, emekliye, asgari ücretliye, kadro bekleyen taşeronlara, atama bekleyen öğretmenlere, 3600 ek gösterge bekleyen memurlarımıza, emeklilikte yaşa takılanlara vermediniz.

En temel sanayi ürünlerini bile üretme kabiliyetini elinden aldığınız Türkiye'mize verdiğiniz zararın farkında mısınız? Millî savunma sanayimizin göz bebeği olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu fabrikalarına bağlı mühimmat, silah, barut, pirinç, ağır silah ve  elik fabrikaları bugün üretim yapamaz bir h ldeydir. MKE tezg hlarında rahatlıkla yapılabilir üretim özel sektöre yaptırılmakta, bunun sonucunda bir dönem 18 bin işçinin çalıştığı Kırıkkale'de bugün çalışan işçi sayısı 3 bini geçmemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET  NAL (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

BAşKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET  NAL (Devamla) - Vatandaşı yok sayan bu anlayışınız yüzünden, Kırıkkale'de iş bulamayan gençlerimiz büyük şehirlerin yolunu tutmuş, çoktan gurbetçi olmuşlardır.

Buradan iktidar partisi milletvekillerine sesleniyorum: Elinizi vicdanınıza koyun, biraz da olsun Allah'tan korkun.

Hepinizi en derin saygı ve sevgilerimle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAşKAN – şimdi söz sırası Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'da.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün nadir toprak elementleriyle ilgili olarak size görüşlerimi bildirmek, yaptığımız araştırmalarla ilgili sonuçları aktarmak için k rs deyim ancak bu konuya girmeden önce, enerji politikamız hakkında, nerede olduğumuz hakkında ve bilim dünyasında, buluş dünyasında nerede olduğumuz hakkında birkaç bilgi vermek istiyorum.

Ülkemizde nükleer enerji santralleri inşa edilmek isteniyor. Bakın, şu an elimde gördüğünüz bu sözleşme, Türkiye Cumhuriyeti H k meti ile Rusya Federasyonu H k meti Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Akkuyu Sahası'nda Bir Nükleer Güç Santralinin Tesisine ve işletimine Dair işbirliğine lişkin Anlaşma. Yani biz Türkiye'de ne yapıyoruz? Anlaşarak bir nükleer santral yapıyoruz. Peki kime ait bir nükleer santral yapıyoruz? Türkiye Cumhuriyeti devletine ait bir santral mi? Hemen sözleşmenin maddelerine bakalım, diyor ki: "Bu sözleşme hükümlerini Proje şirketi adında bir anonim ortaklık yürütür. Proje şirketi, Rus Tarafı'nca yetkilendirilen şirketlerin doğrudan veya dolaylı olarak başlangıçta yüzde 100 hisse payıyla birlikte Türkiye Cumhuriyeti kanunları ve düzenlemeleri kapsamında anonim şirket şeklinde kurulur. Rus Yetkili Kuruluşlarının Proje şirketi'ndeki toplam payları hiçbir zaman yüzde 51'den az olamaz."

Yani biz, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde Rusya Federasyonu'na ait bir nükleer santral kuruyoruz. Iğdır'a 16 kilometre mesafede Metamor Nükleer Santrali'ni, fi tarihinden kalma bir santrali bir tuzak gibi, dinamit gibi sınırlamızdaki bu santrali yine oradan kaldırtamazken, kapatıramazken ve Rusya Federasyonu da buna çanak tutarken onlarla birlikte, onlara ait bir santral kuruyoruz ve bunun için Sayıştay raporu bakın ne diyor? Sayıştay diyor, ben demiyorum: "Türkiye Cumhuriyeti H k meti ve Rusya Federasyonu H k meti arasında 2010 yılında onaylanan anlaşma kapsamında Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nden alınacak elektrik enerjisinin fiyatı, g   ünitelerinin ticari işletmeye alınmasından itibaren on beş yıl boyunca 12,35 Amerikan senti/kilovatsaat olarak belirlenmiştir." 12,35 sent, on beş yıl boyunca. 2016 yılı ortalama satış fiyatıysa 2,93 sent. Arada yüzde 400'l k bir fiyat farkı var, yüzde 400, dikkatinize sunuyorum. Bir an önce, Türkiye'de, alternatif yenilenebilir enerji kaynaklarına yüzümüzü dönmemiz gerekiyor. Güneş enerjisinde belki fırsatı ülke olarak kaçırmış olabiliriz ama özellikle dalga enerjisinde ülkemizde yapılan birçok buluş var. 2005 yılında Zonguldak Ereğli Alaplı bölgesinde bir prototip geliştirildi, uygulandı. şu anda Enerji Bakanlığımızın stratejiden sorumlu departmanının, bölümünün dikkatine sunuyorum bunu. Özellikle bunu bir an önce hayata geçirmemiz gerektiğine inanıyorum.

Tabii, Sayın Bakan Bey, maalesef -şu anda ona hitap ediyorum ama- dinlemese de umarım tutanaklardan bunu takip edecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) –  ok meşg ller, arkadaşlar orada muhabbettele.

DENİZ YAVUZILMAZ (Devamla) – Nadir toprak elementleri çok önemli bir konu. Dünyada demir yollarında "Maglev treni" adı verilen, saatte 600 kilometre hızı aşabilen, temel çalışma prensibi mıknatıslanmaya dayanan, iletişim araçlarını da hızlandırıcı etkisi olan bir tren var. Bunun bir prototipi, maketi bundan yaklaşık üç yıl önce Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Bilim Merkezinde gerçekleştirildi. Yine, bu da geliştirilmeye açık. Olabildiğince hazır almak yerine üretmeliyiz, buluşlar geliştirmeliyiz. Bunu yapmak için de bir buluş deney hafızası yaratmamız gerekiyor ki bir hedefe, icada doğru giderken bir bilim insanımız çıkıp aradan bir başka icadı geliştirebilsin.

Evet, bir diğer konu da Zonguldak'taki madencilerle ilgili konudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Tamamlayalım lütfen.

DENİZ YAVUZILMAZ (Devamla) – Zonguldak'taki madencilerimiz de Zonguldak halkımız da hemen ocak ayından itibaren, gerek şirket gerek konut kiralara gelecek zamlarla karşılaşacak.  FE artışı kasım ayı itibarıyla yüzde 38,54; bir önceki yılın aynı ayına oranla 2 katı fazla. TÜFE'yi baz almaya çalışsak o da yüzde 21,62, bir önceki yılın aynı ayında yüzde 12,98; dolayısıyla 2 kat fark var. Biz Zonguldak'ta iştihadın artırılmasını, TTK'nin yeniden ayağa kaldırılmasını, 1.500 işçi alınmasının yetmeyeceğini, zaten yılda 2 bin emekli verdiğini ve şu anda 7.200 işçi çalıştığını söylüyoruz. işe alınacaklar en az 35 yaşında olmalı.

Saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAşKAN – Teşekkür ederim.

Söz sırası Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'da.

Buyurun Sayın Güzelmansur. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Maden ve Petrol işleri Genel Müdürlüğünün b t cesi üzerine söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurula ve televizyondan bizi izleyen tüm vatandaşlarımıza saygılarımı sunuyorum.

Kısa adı "MAPEG" olan Maden ve Petrol işleri Genel Müdürlüğü 703 sayılı KHK'yle temmuz ayında kurulmuş olup

bundan sonra da bu petrol işlerini kendisi üstlenmiştir. Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün birleştirilmesiyle oluşturuldu MAPEG. MAPEG'in, maden ve petrol ruhsat işlemleri, bunların denetlenmesi gibi çok kritik ve önemli görevleri vardır.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, maden, petrol, enerji konularını konuşurken iki önemli hususa değinmeden geçmemek lazım: Bunlardan birincisi, Türkiye'nin giderek artan enerjide dışa bağımlılığı. Türkiye'nin enerji üretiminin enerji arzını karşılama oranı AKP iktidarında düştü. 2000 yılında yüzde 67 olan dışa bağımlılık 2016'da yüzde 74'e çıktı. Türkiye'nin enerji ithalatının toplamı 40 milyar dolara yaklaştı. Enerjide bu denli yüksek dışa bağımlılık hem cari açığın hem de enflasyonun baş sebeplerindendir. Doğal gazda dışa bağımlılık yüzde 99 iken petrole ise yüzde 92 dolaylarındadır.

Değerli milletvekilleri, her seçim öncesinde yandaş medyada ülkenin dört yanında doğal gaz, petrol bulunduğu dair haberler yer alır. Trakya'da, Karadeniz'de, Hakkâri'de, Adıyaman'da bulduğunuz bu petrolle, doğal gazlara ne oldu?

Sayın Bakan "Petrol tüketicisi değil, petrol üreticisi olacağız." dediniz, "Petrol fiyatlarını düşüreceğiz." diye sözler verdiniz. Ne oldu bu sözlerle? Bugün vatandaşlarımız alım gücüne göre dünyanın en pahalı benzinini kullanıyor.

2008'de ham petrolün fiyatı 140 dolardı, bugün ham petrolün fiyatı 50 dolara düştü. Bu fırsatı neden değerlendirmediniz? Bunu vatandaşa neden yansıtmıyorsunuz? Beş altı ay Eşel Mobil Sistemi'yle gelen zamları ÖTV'den karşıladınız, "8,5 milyar liralık ÖTV feragatimiz var." diye yapmadığınız reklam kalmadı. Bu ülkenin vatandaşlarının yıllardır benzine, motorine ödediği yüzde 66 vergiden, vatandaşın yıllardır cebinden yaptığı feragatten neden bahsetmiyorsunuz? Akaryakıtta ÖTV'yi neden indirmiyorsunuz?

Bakın, değerli milletvekili arkadaşlarım, enerji ithalatı Türkiye'nin ne kadar ne de seçeneğidir. Ülkemiz rüzgâr, güneş, biyokütle gibi yenilenebilir enerji potansiyeli olan yüksek bir ülkedir. Bu potansiyel kullanıldığında sadece enerjide dışa bağımlılık azaltılmış olmuyor, aynı zamanda çevre kirliliğinin de önüne geçilmiş oluyor.

Bakın, değerli milletvekili arkadaşlarım, yıllık bin altı yüz saat güneşlenme süresi olan Almanya, günlük elektrik ihtiyacının yüzde 78'ini güneş enerjisiyle karşılıyor. Yıllık iki bin yedi yüz otuz yedi saat güneşlenme süresi olan Türkiye bunu niye yapamıyor, bu potansiyeli neden kullanmıyorsunuz? Çareyi neden hâlâ, yabancı güdümündeki nükleer santrallerde arıyorsunuz? "Yenilik" "millîlik" söylemlerinizi neden lafta kalıyor?

Değerli milletvekilleri, enerjide bu denli dışa bağımlılık sürdürülebilir değil. Ekonomik kriz derinleşti. Bu nedenle, dışa bağımlı, yanlış enerji politikalarınızı hemen terk edin. Doğal gaz ve ithal kömüre dayalı elektrik üretim tesislerinin üretimdeki payını düşürün. Yerel kaynaklara sözde değil özde öncelik verin.

Değerli milletvekilleri, ikinci konu ise doğal gaz ve elektriğe enflasyon üzerinde yapılan zamlardır. 2018 yılı içerisinde konutlarda kullanılan elektriğe yüzde 31, sanayide kullanılan elektriğe ise yüzde 41 zam yaptınız. 2018'in başından bugüne kadar konutlarda kullanılan doğal gaz yüzde 18, sanayide kullanılan doğal gaz yüzde 37, elektrikte kullanılan doğal gaz yüzde 50 zam yaptınız. Bu zamlarla 4 kişilik bir ailenin asgari tüketimiyle elektrik ve doğal gaz faturasının bedeli 273 liraya çıkmıştır. Buradan Sayın Bakana soruyorum: Döviz yükseldi diye yapılan bu zamları döviz düştükten sonra niye geri almıyorsunuz, bunları geri almanız gerekmiyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) - Krizde zam yapanları, döviz düşüncesi fiyat indirmeyenleri fırsatçılıkla suçluyorsunuz. Elektrik ve doğal gaz zamlarını geri almamak fırsatçılık olmuyor mu? Sayın Bakan, bu zamları lütfen bir an önce geri alın, vatandaşın kışını kara kışa çevirmeyin. Yanan kaloriferler olsun, petekler olsun; yanan, vatandaşın cebi olmasın.

Sözlerimi tamamlamadan önce Kütahya Eti Gümüşte işten çıkartılan 650 işçinin ve üç aydır maaşını almayan 300 işçinin feryadına kulak vermenizi istiyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına şimdi söz sırası İzmir Milletvekili Mahir Polat'ta.

Buyurun Sayın Polat. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA MAHİR POLAT (İzmir) – Sayın Başkan, sayın Divan, yüce Meclisimizin değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ticaret Bakanlığımızın bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Ticaret Bakanlığımızın görev alanını kısaca tanımlamak durumunda kalırsak iç ve dış ticaret politikalarını ve hedeflerini belirlemek, bunlara uygun gümrük ve dış ticaret uygulamalarını hayata geçirmek olarak sıralayabiliriz. İç ticaret açısından bakıldığında, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin verilerini dikkate alacak olursak ilk on ayda 9.467 şirket, 15.796 gerçek kişi ticaret işletmesi kapanmış durumda. Son sekiz ayda 1.401 şirket konkordato talep etmiş. 2008 yılında 8 milyon olan icra ve iflas dosyalarının sayısı Kasım 2018'de 19,9 milyona çıkmış. Bunların tamamı bu hâldeyken -bu işletmeler- Ticaret Bakanlığımızın yeterince önlem alamamakta, görev alanını ve sorumluluk alanını yeterince kullanmamakta olduğunu görüyoruz.

Sayın milletvekilleri, önümüzde birtakım verilerle ihracatın arttığını, dış ticaret açığının ihracat lehine gerilediğini görmekteyiz. Kriz dönemlerinde bunlar gayet doğaldır çünkü dolar artar, ithalat durur, ihracatçının içerideki maliyetleri, özellikle emek piyasasından kaynaklanan maliyetleri düşer ve böylece dış ticaret açığı da düşmüş gibi görünür fakat bu sürdürülebilir bir şey değildir. Burada asıl olan emeğin ucuzlamasıdır, emek üzerinden yurt dışında bir rekabet gücünün artmasıdır.

Tüm dünya insanların zenginlikleri dolar cinsinden ölçülürken Türkiye'de, çok değil mayıs ayında bir asgari ücretli 425 dolar alabilmekteydi maaşıyla, bugün bu rakam 298 dolara kadar gerilemiştir ve insanların ne kadar yoksullaştığı da bu verilerle ortaya çıkmaktadır. Üstüne basa basa söyledik Bakanlık sunumunda: Türkiye'nin dünya pazarında markaları olması gerekiyor, markalarının pazarlanması gerekiyor, çünkü marka, ürettiğiniz ürüne değer kadar, TURQUALITY'nin de bu anlamda kullanılması ülkemizde üretilen ürünlere ilave bir değer katacaktır.

Sayın milletvekilleri, yine ısrarla, üreten Türkiye'nin katma değeri yüksek ürünlerle yurt dışında olması gerektiğini, alternatif ürünler üretmesi gerektiğini söyledik ki oynak dış politikamız yüzünden dışarıda karşılaşacağımız herhangi bir buhranla ekonomimiz etkilanmesin istedik. Örnek isterseniz, Amerika'yla yaşadığımız kriz sonrası uygulanan ambargoydu. Katma değeri yüksek ürünleri üretebilmek için üretmeye inanamak lazım, üreten Türkiye'ye inanamak lazım. Üretirken bilimi ve teknolojiyi kullanmak, bilimi ve teknolojiyi üreten ülke olmak gerekiyor. Bunun için de üretmeyi bilen, yetiştirmiş beyinlere ihtiyaç var fakat Türkiye'de beyin göçünün son günlerde nerelere vardığını hepimiz bilmekteyiz.

Dünya, Sanayi 4.0 ve yapay zekâyla üretim çeşitliliğini ve değerini artırırken maalesef Türkiye'miz bu tarz teknoloji transferleri konusunda gerilemiş ve Bakanlığın ana hedeflerinden biri olan ürün çeşitliliğini geliştirme konusunda ıskalamış durumda.

Dış ticaretimize baktığımız zaman, dış ticaretimizi koruma önlemleriyle baskılamaya çalışıyoruz yani ithalatı birtakım koruma önlemleriyle durdurmaya çalışıyoruz. Bu, doğru bir mantık değildir. Ürün yine Türkiye'ye gelecek, pazar kendi dengesi

içerisinde ürünün fiyatını yine bulacak, yine ithal edilecek. Bunun yerine ne yapmak lazım? Başka bir şeyler yapmamız lazım. Esas mesele...Teknoloji yatırımı yapan, AR-GE faaliyetleri olan, alternatifsiz ve katma değeri yüksek ürün üreten firmaların ve gelişmiş markaların yurt dışına çıkışta teşvik edilmesi gerekiyor. Eğer bunu yaparsak dış ticaret açığımızı da sonuna kadar aşağıya çekmiş oluruz.

Sayın Bakanın bir diğer görev alanı ise gümrüklerdir. Gümrükler konusunda, daha önce gelmiş olan bakanlar bir yönetim anlayışı koyarlardı. Bunu da yaparken bürokraside birtakım revizyona gider, başmüdürlerini falan değiştirirlerdi. Bugüne kadar Sayın Bakan böyle bir anlayışı ortaya koymamış. Sayın Bakanın böyle bir anlayışı olmadığı gibi, maalesef gümrüklere bakarken de şaşı bakılan bir kurum konumuna getirilmiştir gümrükler.

Gümrüklerde iş yapan gümrük müşavirlerinin hâlâ bir oda kanununun olmayışı, Gümrük Kanunu'nun yoruma açık hâlde duruşu gümrüklerde soru ve sorunlara neden olmaktadır. Gümrüklerde keyfi uygulamalar ısrarla devam etmekte. Ben bu kürsüden bunu anlatmak istemiyorum fakat bir gümrük müşaviri ya da bir dış ticaretçiyle oturduğunuz zaman detaylı bir şekilde size anlatacağım.

Sayın milletvekilleri, ülkemiz gittikçe yoksullaşmakta. Üçüncü gününe girdiğimiz bu bütçe maratonunda benden önceki hatipler bunu anlattılar; ülke yoksullaşıyor, israf artıyor. İsrafı durdurmamız, ülkede yoksullaşmayı önlememiz gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHİR POLAT (Devamla) – Sayın Başkanım, lütfen...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen, buyurun.

MAHİR POLAT (Devamla) – Ülke insanlarımız fakirleşiyor, ülkemiz yoksullaşıyor.

Sizleri ünlü şairimiz Nazım Hikmet'in dizeleriyle selamlayıp konuşmama son vermek istiyorum: "Memleketler içinde bir şirin memlekettir/ Türkiye,/ bizim memleket,/ insanı da/ su katılmamış,/ çalışkandır, ağırbaşlı, yiğittir/ ama dehşetli fakir."

İnsanımızın, üreticimizin, çalışanımızın fukaralaşmaması dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nda.

Buyurun Sayın Bakırlioğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ticaret Bakanlığının bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz büyük bir ekonomik krizin içinde. Artan döviz kurları, artan enflasyon, pahalılaştan hayat, yavaşlayan ekonomi, düşen sanayi üretimi, azalan alım gücü en çok dar gelirli yurttaşlarımızı etkiledi. Her kriz döneminde krizin sorumluları yani iktidarlar krizin faturasını krizin gerçek mağdurlarına yani dar gelirli yurttaşlarımıza, çiftçimize, emeklimize, asgari ücretle geçinmek zorunda kalan milyonlara keserler. Kemer sıkamak her zaman bu ülkenin yoksul vatandaşlarına, yurttaşlarına düşmüştür.

Toplumum tüm kesimleri gibi esnafımız da bu krizden olumsuz etkilenmektedir. İktisadi ve toplumsal yaşamımızın temel direği olan esnaf ve sanatkârimiz maalesef zorlukla ayakta kalmakta, nefes alamamaktadır. Siftah yapmadan kepenk indirmenin ne demek olduğunu, zararına mal satmanın, yıllarca biriktirdiğin sermayenin bir kriz döneminde erimesini görmenin ne demek olduğunu esnaf olmayan, o kepengi kaldırmayan, indirmeyen bilemez.

Değerli milletvekilleri, Akhisar'ın merkez çarşısında doğmuş, büyümüş bir esnaf kardeşiniz olarak sizlere sesleniyorum: Esnafımız vergi yükü ve BAĞ-KUR primleri altında ezilmektedir; borçlarını, senetlerini, çeklerini, kiralarnı ödemekte zorlanmakta, hatta ödeyememektedir. Bugün yüz binlerce esnafın BAĞ-KUR'a borcu bulunmakta ve bu borcun tutarı 25 milyar liraya dayanmıştır. Sıklıkla çıkan kurum alacaklarının yeniden yapılandırılması nedeniyle icra süreci duran esnafımızın önemli bir bölümü yeniden takibe düşmüştür. Borcu yüzünden sağlık hizmetlerinden faydalanamamaktadır. Esnafımız 600 lira olan BAĞ-KUR primlerini ödemekte ne yazık ki zorlanmaktadır. İçinde bulunduğumuz ekonomik tablo göz önünde bulundurularak hiç değilse 2019 yılında BAĞ-KUR primlerinde artış yapılmaması gerekliliktir.

Sayın Ticaret Bakanı bütçe görüşmelerinde esnaf ve sanatkârın kooperatiflere olan borcunun 30 milyar lira olduğunu belirtmiştir. 2014 yılında ödeme zorluğu çeken 90 bin esnafımız için borç yapılandırılmasına gidilmiş, o gün 400 milyon liraya varan faiz silinmiş, bu sayede kefillerle birlikte yaklaşık 220 bin kişi icra takibinden kurtarılmıştır. Aynı uygulama 2018 yılında da devreye sokuldu, 200 bin esnafın biriken 786 milyon liralık borcu yeniden yapılandırıldı ve yaklaşık 200 milyon liralık faiz silindi. Bu durum her beş yılda bir tekrarlanır hâlâ geldi. Bu konuda yapısal, köklü değişikliklerin yapılması artık elzemdir. Esnafımız yıllardan beri AVM yasasının çıkmasını beklemektedir. 2016 yılında yapılan düzenleme, beklentileri karşılamamıştır. Bugün için yüzde 80'i büyükşehirlerde olmak üzere 400 AVM bulunmakta, AVM'ler açıldıkça esnaf kepenk indirmektedir. Son düzenlemeye göre AVM'lerin toplam alanının yüzde 5'inin esnafa ayrılması gerekirken bu oran yüzde 1'i bile bulamamıştır. Bu şartlar altında zaten esnafın AVM'lerde barınması olanaksızdır, imkânsızdır.

Değerli milletvekilleri, dövizde yaşanan tırmanışın ardından AVM'lerde yer alan zincir mağazaların dövizle yaptıkları kira sözleşmelerine bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleme getirilmiş ancak kirasını ödemekte zorlanan küçük esnafımız ne yazık ki kimsenin aklına gelmemiştir. "Enflasyon rakamları ortada, biz esnafa ne yapabiliriz?" diyebilirsiniz. İş yerlerinden alınan kira stopajını kaldırabilirsiniz mesela. Mevcut durumda iş yeri kiralık olan esnafımız zarar da etse bir başkasının kazancına ait bu vergiyi ödemek zorunda kalmakta, bu da haksızlığa neden olmaktadır. Esnafın talepleri bellidir ancak muhatap bulamamaktadır, esnaf sahipsizdir. Esnafa sahip çıkacak bir esnaf bakanlığının kurulması önceliğimiz olmalıdır. Esnafın ödediği kiradan stopaj vergisinin kaldırılması, BAĞ-KUR primlerinin 2019'da artırılmaması, sıfır faizli can suyu kredisinin çıkartılması esnafımıza bir nefes aldıracaktır.

Değerli milletvekilleri, Hazine ve Maliye Bakanının bir saat süren bütçe sunuş konuşmasını dikkatle dinledim, bu bir saatlik konuşmada Bakanın ağzından bir kere bile "esnaf" kelimesi çıkmadı, Bakanın herhangi bir cümlesinde "çiftçi" "köylü" "üretici" "esnaf" "sanatkâr" kelimeleri geçmedi; dolayısıyla bu bütçenin bu kesimler için hazırlanmadığı bellidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) - İktidar tarafını seçmiştir, Cumhuriyet Halk Partisinin de tarafı bellidir, Cumhuriyet Halk Partisi; esnafın, üreticinin, köylünün, emeklinin, memurun, işçinin, işsiz, kadınların, gençlerin, kısacası halkın tarafındadır. Bu durumda bizim böyle bir bütçeyi kabul etmemiz mümkün değildir.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son söz, Hatay Milletvekili Suzan Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Rekabet Kurumu ve Helal Akreditasyon Kurumu bütçesi hakkında CHP Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Rekabet Kurumu, mal ve hizmet piyasalarının serbest ve sağlıklı bir rekabet ortamı içinde teşekkülünün sağlanması amacıyla kurulmuş bir bağımsız denetim kuruluşudur. Baktığımızda, kâğıt üzerinde bu kurum bağımsız ve şeffaf gözüküyor ancak ne kadar bağımsız tartışılır. Başkan ve bütün üyeleri bir kişi tarafından atanan bir kurumun bağımsız olması düşünülemez. Şeffaf mı? Şeffaf olması da tartışılır. Tanımında "Hiçbir organ ve makamdan emir ve talimat almaması gereklidir." diye yazıyor. Rekabet Kurumu görevini layıkıyla yapmamakta ve iktidarın sopası olarak kullanılmaktadır.

Anayasa'mızın 167'nci maddesine göre, devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirler alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler ancak Rekabet Kurumu, özellikle yandaş koruma gibi bir misyon üstlenmiş durumda. Firmalar arasında fırsat eşitliği yaratıp dengeleyici unsur olması amacıyla hayata geçirilen bu kurum, ihalelerde yandaş koruyup yandaş olmayanı güçsüzleştirerek teslim almayı görev edinmiştir. Örnek vermek gerekirse aynı inşaat sektöründeki tüm ihaleleri alan saray yandaş üç beş müteahhidi kayırdığı gibi, malum medya grubunun satışına onay vermesi de Anayasa'ya aykırılık teşkil etmiş bir uygulamadır.

Medyanın, tamamen yandaş, malum grup tarafından yönetilecek olması, halkın algısı ve bilinci üzerinde söz sahibi olan yalnızca tekel bir medya yaratmak amaçlıdır. Özgür basının çok sesliliği yok edilmek istenmiştir. Bu mudur rekabeti hakça yaptıran; tarafsız, dengeleyici olan, tekelciliği önleyen kurum?

Rekabet Kurumu görevini yapmıyor sayın üyeler. Gerçi Rekabet Kurumu ne yapsın? 5 tane yandaş şirket 300 milyar dolarlık ihale alıyor. Kurum olarak damadın yakını firmayı mı korusunlar, şehzadenin okul arkadaşını mı korusunlar, yoksa Sayın Cumhurbaşkanının yakını firmayı mı korusunlar? Kurum da arada kalıyor, haksız rekabetle mücadele edemiyor; gücü ya yandaşlardan almayana ya da muhalefet partili belediyelere yetiyor.

CHP'li belediyelerde, müfettişler, sabah dokuz akşam altı kadrolu personel gibi çalışıyor. CHP'li belediyeler baskılanıp hizmet yapmaları engellenmeye çalışılırken halka "AKP'ye oy vererseniz hizmet gelir." baskısı yapılarak belediyelerde de haksız rekabet yaratılıyor. Gitsinler AKP'li belediyelerde de çalışsınlar, neden sadece muhalefet belediyelerinde var bu müfettişler?

Kısa adı "HAK" olan kurum birkaç banal dostluk grubu ağırlamakla meşgul. Hak dağıtmak üzere kurulan bu kurum adaletin çöktüğü yani temeli zayıflatılmış Türkiye'de nereden bakarsak bakalım içi boş bir kuruluştur ve iktidarın sopası olmuş durumdadır. O nedenle, biz CHP Grubu olarak bütçeye "hayır" diyeceğiz.

Sayın üyeler, bugün 12 Aralık; Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası. Nerede Türk malı, nerede yerli üretim? Türkiye'yi İsrail'in tohumuna, Latin Amerika'nın Angus'una, Rusya'nın domatesine...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Rusya'da domates mi var ya?

SUZAN ŞAHİN (Devamla) - ...Bulgaristan'ın samanına muhtaç eden AKP Hükûmeti, bugün önümüze bütçe kalemlerinden biri olarak Helal Akreditasyon Kurumu bütçesini koyuyor, şarbon illetini vatandaşlarımızın başına musallat ediyor, ithal Angus ticaretini ve İsrail tohumunu çiftçimize şart koyuyor. Yerli tohum kullanana, yerli hayvancılık yapana devlet eliyle ceza kesiyor, sonra çıkıp millîlikten bahsediyorsunuz. Her konuda olduğu gibi helal-haram konusunda da millîlik-gayrimillîlik konusundaki gibi samimiyseniz ve halkı kandırarak kul hakkı yiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu kurum eğer GDO'lu ve kimyasallı gıda ürünlerine, ithal hastalıklı et ihracına karşı çıkmıyor, Türk çiftçisinin ve hayvan üreticisinin hakkının gasbedilip mali ve nefsi kul hakkına ses çıkarmıyorsa görevini de yerine getirmiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – "Halkı kandırmak" ne demek Sayın Başkan? Halk kanar mı ya? Böyle bir üslup mu olur?

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – ..."haram" kavramını AKP Hükûmetine göre dizayn ediyor demektir. Bu kurum, önce AKP Hükûmetinin hak ihlallerine karşı helallik istemesi konusunda girişimde bulunsun; sonra kesilen hayvanların İslami koşullara göre kesilip kesilmediğine, pazardaki ürünlerde domuz içeriği olup olmadığına baksın. Asıl olan, halk sağlığını tehdit etmeyen yerli üretimi ve yerli üreticiyi korumak ve teşvik etmek olmalıdır. Helal olan, halkımıza hak dağıtmak, hakkının gasbedilmesine karşı çıkmaktır; bunun adı da adalettir. Adalet ise Türkiye'de artık sadece bir kadın ismidir.

Samimiyseniz gelin, hep beraber devletin tüm kurumlarına hakkı, hukuku, adaleti, liyakati sirayet ettirelim; sonra bütçesini oluştururuz. Hatay'ın kanarya sevenler derneği bile bu kurumlardan daha iyi amacına hizmet etmektedir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Bu nedenlerden dolayı, kâğıt üzerinde olan ancak faaliyetleri samimi ve gerçek olmayan bu kurumun bütçesine de CHP Grubu olarak "hayır" diyeceğiz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın Gökçel'in pek kısa bir söz talebi var, Mersin Milletvekilimiz.

Buyurun Sayın Gökçel.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, şehit olan Rize Emniyet Müdürü Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet dilediğine, Mersin ili Anamur ilçesinde yaşanan hortum afeti sonucu zarar gören çiftçilere devletin yardımının ulaştırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, dün makamında şehit olan Emniyet Müdürümüz Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet, Emniyet mensubu olarak çeşitli kademelerde görev yapmış olan babasına, acılı ailesine ve tüm Emniyet teşkilatına başsağlığı dileklerimi sunarım.

Değerli Başkanım, Anamur'da yaşanan bir hortum afeti sonucu zarar gören çiftçilerimize geçmiş olsun diyorum ve onlara yapılacak bütün yardımların da... Burada, 40 tane çiftçimizin olduğu ön tespitlerle belirlenmiş olup bu afette muz ve çilek seraları zarar görmüştür. Çiftçilerimiz tarım sigortalı değildir, üstelik sera kurulum maliyetleri yüksek olduğu için oldukça borçludurlar da. Hasar tespit komisyonu kesin raporunu sunduktan sonra bütün üreticilerimizin zararlarının hızla karşılanması gerekmektedir. Geniş bir arazi söz konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Zarar gören çiftçilerimizin üretime devam etmeleri için mutlaka devletin yardımının acilen ulaştırılması gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Karadağ'ın da pek kısa bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Karadağ.

17.- Iğdır Milletvekili Yaşar Karadağ'ın, 12 Aralık Haydar Aliyev'i ölümünün 15'inci yıl dönümünde rahmetle andığına ve 12 Aralık Cengiz Aytmatoğlu'nun doğumunun 90'ıncı yıl dönümünde saygıyla andığına ilişkin açıklaması

YAŞAR KARADAĞ (Iğdır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bazı liderler vardır ki toplumda derin izler bırakır. Aradan onlarca yıl geçmesine rağmen toplum o liderini unutmaz. Kardeş Azerbaycan halkının millî, umumi lideri Haydar Aliyev'i ölümünün 15'inci yılında saygı ve rahmetle anıyorum.

Ayrıca 12 Aralık Cengiz Aytmatoğlu'nun doğum günü. 12 Aralık 1928'de gözlerini açan, Kırgızistan'ın ruhu, Tanrı Dağlarının büyük ozanı, Türk dünyasının yorulmaz edebiyat elçisi Cengiz Aytmatoğlu'nu sevgi, özlem ve saygıyla anıyorum. Ne diyordu Beyaz Gemi'de: "Atalarının adlarını, kim olduklarını unutanlar kötülük yapmaktan utanmazlar." İyi ki doğdun ulu ozan ve çağlar ötesine seslendin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.31

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.10

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), İsmail OK (Balıkesir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına konuşmalar yapılacaktır.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, Meclisimizi ziyaret eden bir grup öğrencinin acilen kamuoyuna duyurulmasını istedikleri bir talep var. 60'a göre söz rica ediyorum mümkünse.

BAŞKAN – Tabii.

Buyurun.

18.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, yetişmiş gençlerin mağduriyetinin giderilmesi için Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin değiştirilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Genç arkadaşlarımızın Türkiye Büyük Millet Meclisine gelerek hem grupları ziyaret edip hem de Mecliste dillendirmemizi istediği konu şöyledir: "Belediye İtfaiye Yönetmeliği'ne göre belediyeler itfaiyeci alımında herhangi bir lise ve ön lisans mezununu istihdam edebiliyor. Türkiye'de sadece sekiz yılda 41 üniversiteye savunma ve itfaiyecilik ön lisans programı açıldı. Yetişen öğrenci sayısı 9.520. Lise bazında 12 tane itfaiyecilik ve yangın güvenliği bölümü hizmete sokuldu. Madem bu bölümlerde insan istihdam etmeyeceğiz, çocuklarımızı, gençlerimizi neden eğitimle uğraştırıyoruz?" diye bize soruyorlar. Çünkü belediyeler toplam 13.500 ön lisans ve lise mezunu gencimizi itfaiye eri olarak almaktansa taşerondan gelen ve dışarıdan gelen insanları iş başı yaptırmayı uygun görüyorlar. Talepleri yönetmelikte değişiklik yapılması ve itfaiyecilik için aranacak "en az lise mezunu" ibaresi, "sivil savunma ve itfaiyecilik ön lisansı" veya "itfaiyecilik ve yangın güvenliği lisesi mezunu" ibaresinin getirilmesini istiyorlar.

İkincisi de "Belediyeler bazı istisnalar dışında itfaiyecilik için erkek istihdam ediyor. Kadınlarımızın da bu okullarda, liselerde, meslek yüksek okullarında eğitim aldıklarını düşüncecek olursak neden yetişmiş kadınlarımızı da itfaiyeci olarak istihdam etmiyoruz?" diye soruyorlar.

Biz okullarımızda, annelerimizin babalarımızın biriktirdiği alın terleriyle çocuklarımızı okutuyoruz. Okuttuğumuz çocuklarımızı mezun oldukları dallarda işe almamız gerekir.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezî Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)
 - 1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
 - 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)
 - 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
 - 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)
 - 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)
 - 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) REKABET KURUMU (Devam)
 - 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)
 - 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Antalya Milletvekili Abdurrahman Başkan.

Buyurun Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; muhterem heyetinizi ve bizi televizyonları başında izleyen yüce Türk milletini sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Dün silahlı saldırıda şehit edilen Rize Emniyet Müdürümüz Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet, yaralı polislerimize acil şifalar ve emniyet camiamıza başsağlığı diliyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2019 bütçesi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Türkiye, gelirinin büyük bir bölümünü enerji ithalatına ayırmaktadır. Büyümenin, kalkınmanın, gelişmiş bir ülke olabilmenin temel dinamiklerinden birisi enerjidir. Ülke olarak uzun vadeli enerji arzı planlamasında millî bir enerji politikası ortaya koymamız zorunludur.

Enerji kaynakları yenilenebilir ve yenilenemez olarak ikiye ayrılır. Yenilenebilir kaynaklar; güneş enerjisi, su enerjisi, rüzgâr enerjisi, jeotermal ve biyoenerjidir. Yenilenemez kaynaklar ise kömür, petrol, doğal gaz ve nükleer enerjidir.

Ülkemizin hızla artmakta olan enerji talebini karşılamak için sınırlı olan doğal kaynaklarımızı rasyonel bir şekilde kullanmalıyız. Yeni teknolojilerle enerji üretimini çeşitlendirmeye, verimliliğini artırmaya ve alternatif enerji kaynaklarına yönelik politikalar büyük önem arz etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde sanayi, enerji santralleri ve konutlarda kullanılan doğal gazın tamamı ithal yoluyla karşılanmaktadır. 2017 yılında ithal edilen doğal gazın yüzde 52'si Rusya'dan, yüzde 17'si İran'dan, yüzde 12'si Azerbaycan'dan yapılmış, geri kalan yüzde 19,48 ise LNG ithalatı olarak gerçekleşmiştir.

Doğal gaz konusunda ihmal edilmemesi gereken önemli konulardan birisi de Tuz Gölü gibi doğal gaz yer altı depolama ünitelerinin öncelikli devreye alınması, kapasitelerinin artırılması ve herhangi bir uluslararası krizde kullanıma hazır tutulmasıdır.

Petrol de aynı şekilde ithal edilmekte olup 2018 Ekim ayı itibarıyla 17 milyon tonu geçmiştir. Petrol ürünleri ve türevleri ithalatının büyük kısmı, yüzde 27'si İran'dan, yüzde 19'u Rusya'dan, yüzde 16,5'i de Irak'tan yapılmaktadır. Tüketilen petrolün sadece yüzde 7'si ülke içerisindeki kaynaklardan elde edilmektedir.

Türkiye, hızla kalkınan bir ülke olarak endüstriyel ve teknoloji yüksek yenilenebilir enerji kaynaklarına önem vermelidir. Bu alanda yatırım yapacak olan firmalara bürokrasi azaltılmalı ve teşvik yoluyla kolaylıklar sağlanmalıdır. Enerji yatırımları konusunda maalesef bir bilgi kirliliği had safhadadır. Bunu gidermek adına yatırımcılara gerekli destek ve bilgi sağlayabilecek donanımına sahip uzmanlar yetiştirilmeli ve bu uzmanlar da yatırımcıyı doğru yönlendirmelidir. Özellikle Bakanlık mevzuatı netleştirilerek sürekli yönetmelik değişikliklerinin önüne geçilmesi elzemdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, elektrik, doğal gaz, petrol ve LPG'nin yeterli, kaliteli, sürekli düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine tabi faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir enerji piyasasının oluşturulmasını ve bu piyasanın bağımsız bir düzenleme ve denetiminin sağlanmasını amaçlamaktadır.

Enerji piyasasındaki önemli sorunlardan bir tanesi de kayıp kaçak sorunudur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak dar gelirli vatandaşlarımız için ağır yük oluşturan bu sorunun bir an evvel çözüme kavuşturulmasını talep etmekteyiz. Ayrıca çiftçinin, sanayicinin, esnafın elektrik faturası yükü de acilen hafifletilmelidir. Bu amaçla kayıp kaçak yükü ve maliyeti ile sayaç okuma maliyeti tüketiciye yansıtılmamalı, TRT payı, Enerji Fonu payı, belediye tüketim vergi oranları azaltılmalı veya tümüyle kaldırılmalıdır.

Ülkemiz, tükenmez bir enerji kaynağı olan güneş açısından coğrafi bir avantaja sahiptir. Yerli ve millî güneş enerjisi konusunda özel sektör özendirilmeli ve önemli yatırım bedeli olan güneş panelleri ve ekipmanların dışa bağımlılığı kademeli olarak azaltılmalıdır. En önemli yatırım bedeli olan güneş panelleri ve ekipmanları konusunda yatırımların hızlı bir şekilde hayata geçmeye başlamasını görmek güzel ülkemiz adına sevindirici bir durumdur. Konya Karapınar'da kurulacak olan bin megavat kapasiteli

güneş enerji santrali örnek olacak ve arz açısından millî ekonomimize çok önemli bir katkı sağlayacaktır.

Türkiye rüzgâr enerjisi potansiyeli 48 bin megavat olarak belirlenmiştir. 2017 yılında rüzgâr enerjisinden 18 milyar kilovatsaat elektrik üretilmiştir. 2018 Haziran ayı itibarıyla işletmede olan rüzgâr enerji santrallerinin toplam kurulu gücü ise 6,7 megavatır.

Burada yenilenebilir enerji başlıkları içerisinde biyogaz enerji santrallerine de bir ziraat mühendisi olarak değinmeden geçemeyeceğim. Biyogaz, çürümeye bırakılan bitkisel ve hayvansal atıklar değerlendirilerek hem ısı kaynağı hem elektrik üretimi hem de organik maddece fakir olan ülkemiz toprakları için çare olacak, organik gübre yan ürünü olarak ekonomimize değer katacaktır. Almanya bu konuda çok iyi bir örnek olup hem enerji üretilip hem de çiftçisine katma değer sağlarken Türk çiftçisi neden bu alternatif enerji ve gelir kaynağından mahrum bırakılsın? Kırsal göçün önlenmesi açısından çiftçilerimize bu gibi enerji destek yatırımları sağlanmalı, biyogaz üretimi tekrar gündeme getirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada elektrik üretiminin yaklaşık yüzde 11'i nükleer enerjiden karşılanmaktadır. Milletimize matbaanın yüz elli yıl gecikmesinin ve sanayi devriminde geç kalmanın bedeli çok ağır olmuştur. Nükleer enerjide bir miktar geç kalmamıza rağmen bu hatayı tekrar edersek gelecek nesillere ne söyleyebiliriz ki? Dünyada tarımda en büyük ve gelişmiş ülkelerle nükleer enerjide en gelişmiş ülkelerin genelde aynı olması ne büyük tesadüf değil mi; Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Fransa, Kanada, Almaya örneklerinde olduğu gibi. İşletmede olan 454 nükleer reaktörden yarısı Fransa, Amerika Birleşik Devletleri, Çin ve Japonya'dadır. 54 tane inşaat hâlinde reaktör bulunmaktadır. Fransa 59 nükleer reaktörle Avrupa Birliği üyeleri arasında birinci sırada bulunmanın yanı sıra, enerji tüketiminin yüzde 71,6'sını nükleerden sağlamaktadır ve Avrupa Birliği içerisindeki en ucuz elektrik sunan ülkelerin başında da Fransa'dır. Dünyada ilk sırada olan Fransa, Almanya, Kanada gibi çevre konusunda hassasiyeti olan ülkeler 18 nükleer reaktörle ülke tüketiminin yüzde 14,80'ini karşılamaktadır. Amerika Birleşik Devletleri ise 104 nükleer reaktöre sahip olup enerji tüketiminin yüzde 20'sini nükleerden sağlamaktadır. Çevre ve teknoloji hassasiyeti dikkate alınarak yeni teknolojiyle ülkemizde Akkuyu ve Sinop'ta kurulacak nükleer santraller dikkate alındığında, yılda yaklaşık 80 milyar kilovatsaat elektrik üretilmesi öngörülmektedir. Bu miktarda bir elektriği doğal gaz santrallerinden elde etmek için yaklaşık 16 milyar metreküp doğal gazla karşılık 7,2 milyar ABD doları ödemesi gerekmektedir. Dolayısıyla üç senede sadece doğal gaz ithaline ödenecek parayla Mersin Akkuyu'da 4 ünite nükleer santral kurulabilmektedir. Yap-İşlet-Devret modeliyle yapılacak olan bu santrallerde alım fiyatları, evet, bir miktar pahalı olurken on beş yılın sonunda tamamen ülkemiz kullanımına sahip olacağından bu yıllardan itibaren ülkemiz için ucuz bir enerji kaynağı olacağı göz ardı edilmemelidir. Ünlü bir sanayicimiz olan rahmetli İbrahim Bodur "Millî meselelerin fizibilitesi olmaz." diyerek bize önemli bir mesaj vermiştir, mekânı cennet olsun. Nükleer enerjinin faydası sadece elektrik üretimi kaynaklı olmayıp nükleer teknolojinin tarımda, uzay çalışmalarında, sanayide, tıp alanında ve makineleşmede kullanılmasını sağlaması ülkemizin vizyonu ve geleceği açısından çok önemlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 13/7/1982 tarih ve 2690 sayılı Kanun'la nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla ülke yararına kullanılmasını sağlamak, bu konudaki düzenlemeleri ve denetlemeleri yapmak üzere kurulmuştur. Nükleer enerjinin kullanımı sırasında oluşabilecek iyonlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunmak için gereken ilke ve esasları da belirlemek TAEK'in önemli görevleri arasındadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün görevi, önemli bir yer altı kaynağımız olan bor araştırmalarını ve üretimini yapmaktır. Bor rezervlerimizin 1978 yılında 600 milyon ton olduğu bilinirken, yapılan arama çalışmalarıyla bugün 3,3 milyar ton rezerv sahip olduğumuz tespit edilmiştir. Dünyada toplam bor rezerv sıralamasında, yüzde 73'lük payla ilk sırada yer almaktayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Devamla) - Ülkemizde bor tüketiminin artırılması, bora dayalı sanayinin geliştirilmesi, borla ilgili üretilen verimli ve yenilikçi yatırımların artırılması amacıyla sektörel iş birlikleri oluşturularak sanayi kuruluşları desteklenmelidir. Rezerv çalışmaları hâlen Eti Maden-MTA iş birliğiyle sürmektedir.

Dünyada bor ürünlerinin tüketimi yaklaşık 3,86 milyon tondur. 2017 yılında dünya bor talebinin yaklaşık yüzde 57'si Türkiye tarafından karşılanmış olup 2017 yılında rafine bor ürünlerinin üretimi 2 milyon ton olarak gerçekleştirilmiştir.

2018 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla Eti Maden 1,1 milyon ton bor ürünü satışı karşılığında 471 milyon dolar gelir elde etmiştir.

Bor üretimine sahip çıkarken, bor bazlı, katma değeri yüksek ihraç ürünlerinin araştırılması, Ulusal Bor Araştırmanın en önemli görevlerinden biridir. Bor; tarımdan kimyaya, sanayiden uzay çalışmalarına kadar birçok alanda kullanılan çok önemli bir millî servetimiz olup komplo teorilerine ve spekülasyonlara alet edilmeyecek kadar değerlidir.

Enerji, bir ülkenin geleceği olan nesilleri ilgilendirir ve millî meseledir. Bazı konularda biz siyasiler olarak fikir ayrılıklarımız olabilir ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Devamla) - ...savunma gibi, enerji gibi beka sorunu olan konularda birlik olma zorunluluğumuz vardır.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, söz sırası Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'da.

Buyurun Sayın Kaşlı. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

MHP GRUBU ADINA RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Nükleer Düzenleme Kurumu, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü bütçe-kesin hesap görüşmeleri çerçevesinde, parti grubumuzu temsilen söz almış bulunuyorum. Sözlerimin başında heyetinizi, Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enerji, ekonomik ve sosyal ilerlemeyi sağlayan, hayat kalitesini iyileştiren en önemli faktördür; bir devlet kuran, bir devlete yön veren, bir milletin kaderini belirleyen büyümenin, kalkınmanın, gelişmiş bir ülke olabilmenin temel dinamiklerinden birisidir. Dünya nüfusu arttıkça enerjiye olan ihtiyaç da orantılı olarak artmaktadır. Şu an dünyadaki kavgalar enerjinin üretilmesi, yönetilmesiyle alakalı olarak cereyan etmektedir. Türkiye de bu kavgaya içerisinde yerini tayin ederken hür ve kendi iradesiyle ayakta kalabilmek için millî enerji sorununa çözüm üretmek zorundadır. Enerji kaynaklarını elinde tutabilen ve bu kaynakları kontrol edebilen devletler ancak kendi geleceğine yön verebilir. Nüfusu ve ekonomisinde büyüme beklenen dünyada sanayileşme, kentleşme, doğal kaynaklara ve enerjiye olan talebi önemli ölçüde artıracaktır. Artan nüfusumuza orantılı olarak enerji talebini karşılarken dışa bağımlılıktan kurtulup millî enerjiyi tesis edebilmeliyiz. Özellikle fosil enerji mirasının merkezine konumu itibarıyla yakın yerde bulunan ülkemiz, en kısa zamanda modern yöntemlerle enerjiyi elde etmelidir. Bu

manada, Akdeniz'e indirilen Fatih ve Deepsea Metro 1 gemilerinin faaliyetleri geleceğe yönelik umutlarımızı artırmaktadır. Ayrıca, ithal edilen hidrokarbon enerji kaynakları olan petrol ve doğal gaz tedarikinde Doğu Akdeniz'deki haklarımızı korumalıyız ve sondaj çalışmalarımıza hız vermeliyiz. Bunu başarabilirsek 3 trilyon dolarlık doğal gaz rezerviyle beş asırlık enerji ihtiyacımızı karşılamış oluruz. Akdeniz'deki enerji oyunlarına karşı deniz yetki alanlarımızı korumalı ve tüm uluslararası oyunlara karşı tek vücut olmalıyız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin enerji ithalatı konusuna değinecek olursak, Türkiye'nin 2017 yılında 37,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen enerji ithalatının 2018 sonu itibarıyla 46 milyar dolar seviyesine yükselmesi beklenmektedir. Nüfusu ekonomisinden daha hızlı büyüyen Türkiye, bugün itibarıyla enerji ithalatına bağımlı bir ülkedir. Mevcut durum itibarıyla, ülkemizde petrolün yüzde 92'si, doğal gazın yüzde 99'u ithal edilirken enerjide dışa bağımlılığımız yüzde 75 olarak gerçekleşmiştir. Hâlen doğal gaz ithalatımızın yüzde 51'i Rusya'dan, yüzde 16'sı İran'dan, yüzde 11,8'i de Azerbaycan'dan yapılmaktadır.

Türkiye'nin cari açığa önemli bir paya sahip olan enerji ithalatını belli bir seviyede tutabilmesi için hem arz üzerinde hem de talep yönlü tedbirlerin arka arkaya hayata geçirilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Türkiye'nin enerji tüketimi içinde fosil yatakları yüzde 85 paya sahiptir. Türkiye'de fosil yakıt tüketiminin yaklaşık yüzde 80'i ithalat yoluyla, enerji ithalat payı da yaklaşık yüzde 50-60 bandında seyretmektedir. Görüldüğü gibi, Türkiye'deki dış politika yapıcılarının, enerji uzmanlarının, güvenlik bürokrasisinin ve ekonomi aktörlerinin modern ve yenilenebilir kaynaklarla daha yakından ilgilenmesi önem taşımaktadır. Millî bir enerji politikası oluşması için enerji hammaddelerinde dışa bağımlılığın azaltılması, bunun için kömür ve yenilenebilir enerji kaynaklarının azami seviyede değerlendirilmesi, enerji ithalatında kaynak ülke çeşitliliğinin sağlanması, etkin bir talep yöntemiyle enerji arzının kesintisiz ve yeterli bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu alanda özellikle güneş ve rüzgâr enerjisi Türkiye ekonomisi açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

Elektrik kayıp kaçak sorunu önemli bir sorundur; bu sorun çözüme kavuşturulmalı, bu amaçla kayıp kaçak maliyeti ile sayaç okuma maliyeti tüketiciye yansıtılmamalı; TRT payı, Enerji Fonu payı, belediye tüketim vergisi de kaldırılmalıdır.

Ülkemizi madencilikte hammadde üreten bir ülke olmaktan çıkartıp sanayiyle entegre olmuş, dünya pazarlarında katma değeri yüksek ürünlerde söz sahibi bir ülke konumuna getirmek ana hedefimiz olmalıdır. Bunun için başta bor, soda, krom, mermer, demir gibi madenlerin üretimleri ve bunları ürünlere dönüştüren sanayi sektörü bir bütün olarak düşünülmeli, planlamalar bir bütün olarak yapılmalı ve bu kapsamda millî bir madencilik politikası ve stratejisi oluşturulmalıdır. Doğal gaz depolama alanlarının sayısı, depolama ve günlük enjeksiyon kapasiteleri artırılarak olağanüstü durumlara ve mevsimsel dalgalanmalara karşı yüksek imkân oluşturulmalı, ulusal petrol stok kapasitesinin artırılması için petrol stok ajansı kurulmalıdır. Bu kapsamda Sultanhanı ilçemizde hayata geçirilen 2023'ün son baharında 5,4 milyar metreküp doğal gaz depolama kapasitesine sahip Tuz Gölü yer altı doğalgaz depolama tesisi Türkiye'nin enerji güvenliği açısından önemli bir adımdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın kalan bölümünde de memleketim olan evliyalar şehri Aksaray'ımızın enerjiyle ilgili sorunlarına değinmek istiyorum. Özellikle Eskil ve Sultanhanı ilçelerimizde ve buralara bağlı belde ve köylerimizde çiftçilerimizin tarımsal sulamada kullandığı elektrik fiyatlarıyla ilgili büyük sıkıntılar bulunmaktadır. Daha önce 50 metrede ulaşılabilen yer altı suyuna şu anda 150 metrelerde ulaşılabilir. Bu seviyelerde suda tuzluluk oranının daha yüksek olduğu görülmekle birlikte bu seviyelerden su çıkarmak hem elektrik maliyetini artırmakta hem de toprakları çoraklaştırmaktadır. Çiftçilerimizin, sanayicimizin ve esnafımızın pahalı tarifieden kullandığı elektrik üretim maliyetlerini artırmaktadır. Çözüm olarak çiftçilerimize ve üretim yapan kesime yönelik indirimli tarifeler uygulanarak destek olunmalıdır. Türkiye'nin tahıl ambarı olarak bilinen Konya Ovası'yla iç içe olan bölgemizde büyük sulama sıkıntısı vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

RAMAZAN KAŞLI (Devamla) – Bu bölgemize ivedilikle tarımsal sulama amaçlı su getirilmelidir. Bunun çözümü ise Hirfanlı Barajı ve Kızılırmak'tan Eskil ilçemiz Eşmekaya'da bulunan ve şu anda kurumuş olan baraja su tahliyesi sağlanmasıdır. Böylelikle hem elektrikten tasarruf sağlanmış olacak hem de hemşehrilerimizin tarımsal su sorunu kalıcı olarak çözüme kavuşmuş olacaktır.

Sözlerimin sonunda 2019 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini ve tüm vatandaşlarımıza yeni umutlar sağlamasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıra Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'da.

Buyurun Sayın Yılmaz. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakikadır.

MHP GRUBU ADINA ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, dün Rize'de şehit olan İl Emniyet Müdürümüz Altuğ Verdi kardeşimize Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı ve yaralı arkadaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde ve dünyada son yıllardaki gelişmelere bağlı olarak enerjinin öneminin son derece arttığı, enerji bölgelerinin emperyalist güçler tarafından çeşitli şekillerde sömürülmeye çalışıldığı ve enerjinin küresel güç olma yolunda en önemli faktör olduğu bir döneme girilmiştir. Bu gelişmeler ışığında ülkemiz, enerji kaynakları açısından çok zengin olmasa da bulunduğu konum itibarıyla kilit noktadadır. Üretim seyrinin batıdan doğuya doğru hızla kaydığı bu dönemde, ülkemizin çevresindeki enerji bölgelerinin ve ülkemizin önemi gittikçe artmaktadır. Ayrıca ülkemiz enerji bölgelerinden Avrupa Birliği ülkelerine enerjinin yani doğal gaz ve petrol boru hatlarının geçiş noktasındadır. Bu vesileyle enerji geçişlerindeki kavşak noktası olması Türkiye'nin önemini daha fazla artırmaktadır. Ülkemizin geçmiş yıllarda komşu ülkeler Azerbaycan, Rusya, Irak ve İran'la beraber yaptığı transit hatlar bunun en güzel örnekleridir. Yapılan ve planlanan hatların yanı sıra yeni projeler üretilmesini Milliyetçi Hareket Partisi olarak desteklediğimiz bilinmesini istiyoruz. Özellikle Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye'den geçen ve Hazar petrolünü Akdeniz'e taşıyan Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı ve Rusya doğal gazını Avrupa'ya taşıyan TürkAkım gibi hatlar hem bölge ülkelerinin ilişkilerini artıracak hem de ülkemize gelir sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, son yıllarda ülkemizde artan enerji ihtiyacı dışa bağımlılığı artırmaktadır. 2018 yılında enerji ithalatımız 46 milyar dolar seviyesindedir. Bu da ülke kaynaklarının önemli bir kısmının ithalata gitmesi demektir. Cari açığa önemli bir paya sebep olan enerji konusunda hızla yeni ve yerli yatırımlar yapılmalıdır. Yeni yatırımlar yapılırken millî bir enerji politikası oluşturulmalı, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması için ülke kaynaklarının azami şekilde kullanımı sağlanmalıdır. Enerjide dışarıdan sağlanan kaynakların alımında ülke çeşitliliği artırılmalıdır. Nükleer enerji başta olmak üzere, yeni enerji teknolojilerini yerli olarak üretecek yetkinliğe ulaşılmasının önü açılmalıdır. Ülkemizin üzerinde durması gereken en önemli nokta, yenilenebilir enerji kaynaklarına daha fazla yatırım olmalıdır.

Burada dikkat çeken ülke, son yıllarda yaptığı güneş enerjisi yatırımıyla Almanya'dır. Almanya, resmî verilere göre, güneşten ülkemizin yararlandığının yüzde 60'ı kadar yararlanmasına rağmen, bizim ürettiğimiz güneş enerjisinin 46 katını üretmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında, güneş enerjisi konusunda bakış açımızda değişikliğe gidilmeli, yatırım destekleri artırılmalıdır.

Yenilenebilir enerji konusunda bir diğer dikkat çekilmesi gereken konu ise rüzgâr enerjisidir. Son yıllarda rüzgâr enerjisi alanında birçok yatırım yapılmışsa da ülke potansiyeli maalesef bu konuda da yeterince kullanılmamıştır.

Değerli milletvekilleri, enerji yatırımlarında dikkat çekilmesi gereken en önemli konu, çevreye duyarlı olunmasıdır. Son yıllarda yapılan ve doğa katliamına sebep olan HES projelerinden bir an önce vazgeçilmezdir.

Memleketim Düzce'de yapılan 2 adet HES, derelerin kurumasına sebep olmuştur. Beyköy'de Uğur Suyu Deresi'nin Gölyaka'da Aksu Deresi'nin kuruması tabiat harikası Efteni Gölü'nü tehlikeye atmaktadır. Düzce gibi Karadeniz'in birçok bölgesinde yapılan HES'ler doğayı tahrip ederken ekonomik getirileri tartışmalıdır.

Değerli milletvekilleri, elektrik, doğal gaz ve su faturaları son günlerde yaşanan ekonomik sıkıntılarla beraber vatandaşımızın belini bükmeğe başlamıştır. Faturalardan alınan dağıtım payı, kayıp kaçak, sayaç okuma, TRT payı, enerji fonu gibi kalemler faturaları şişirmektedir. Elektrik, doğal gaz ve su faturaları işçisinden çiftçisine, sanayicisinden esnafına kadar tüm vatandaşların harcama kalemlerinde önemli bir yer tutmaktadır, bu yüzden de bu faturalarda düzenleme yapılmalı, tüketimle alakasız kalemler faturalardan çıkarılmalıdır.

Enerji, kalkınmanın ve üretim yapabilmenin en olmazsa olmaz yegâne kalemidir. Özellikle üreten kesimlerin yani çiftçi ve sanayicinin enerji konusunda desteklenmesi şarttır. Üretim girdilerinin başını çeken elektrik, doğal gaz ve akaryakıttaki fiyat artışı çiftçinin ve sanayicinin zor durumda kalmasına sebep olmaktadır. Üretimi artırmak, dolayısıyla enflasyonu düşürmek istiyorsak başta sanayici ve çiftçi kesimi olmak üzere tüm üreten sektörlerle enerji konusunda gereken desteğin verilmesi şarttır.

Değerli milletvekilleri, madencilik sektörü ise ülke ekonomisi içindeki önemine yıllardır kavuşmamıştır. Sektörün millî gelir içindeki payı bir türlü yüzde 1'i geçmemektedir. Madencilik sektörünün sıkıntılarının başında ham madde satışı gelmektedir. Maalesef, madenlerimizin çoğu son mamul hâline getirilmeden ham madde olarak satılmaktadır. Oysa katma değeri yüksek mamuller hâline getirilerek satılması, millî bir maden politikası oluşturulması ve madencilik sektöründe de yeni planlamalar yapılması elzemdir. Ayrıca, madencilik konusunda ülkemizin karnesi madencilerin geçirdiği kazalar açısından oldukça kötü durumdadır. Soma'da 13 Mayıs 2014 yılında verdiğimiz 301 maden şehidi, maalesef, madenlerdeki kazaların önüne geçmek için örnek olması gerekmektedir. Soma'daki kazanın ardından yine madenlerde sıklıkla kazalar meydana gelmektedir. İki hafta önce, Zonguldak Kilimli'de kaçak bir madende meydana gelen göçükte de 3 madencimiz daha hayatını kaybetmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

ÜMİT YILMAZ (Devamla) – Madenlerde sıklıkla meydana gelen kazalara kadercilikle yaklaşmak doğru değildir. Madenlerdeki denetimler artırılmalı ve yaşanan kazaların ve kayıpların derhâl önüne geçilmelidir.

Değerli milletvekilleri, enerji ve madenlerin ülke ekonomisindeki yeri yadsınamaz derecede önemlidir. Bu yüzden, yeni ve millî bir enerji politikası oluşturulmalı, bu konuda gereken çalışma derhâl yapılmalıdır.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıra, İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nda.

Buyurun Sayın Osmanağaoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MHP GRUBU ADINA TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü ve Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle muhterem heyetinizi ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, dün görevi başında saldırıya uğrayarak şehadete erişen Rize Emniyet Müdürümüz Altuğ Verdi'ye Yüce Allah'tan rahmet, acılı ailesine başsağlığı diliyorum.

Günümüzde yer altı kaynakları ve enerji, dış politikanın en önemli belirleyicisi durumundadır. Bu durum önümüzdeki yıllarda petrol, doğal gaz ve alternatif enerji kaynaklarının öneminin ve enerji savaşlarının daha da artacağına göstergesidir. Nitekim coğrafyamızda yaşanan siyasi, askerî ve sosyal gelişmelerin tamamının arkasında enerji sahalarının paylaşılması yatmaktadır. Coğrafyamızdaki petrol ve doğal gaz alanlarının paylaşıldığı bir süreçte ülkemizin siyasi, askerî, ekonomik ve sosyal dinamiklerini bozmaya yönelik çalışmalar da ivme kazanmıştır. Milliyetçi Hareket Partisinin de destek verdiği özellikle son yıllardaki millî politikalarla dış destekli kaos projeleri amacına ulaşamamıştır. Ancak bu durum, enerji bağımlılığı ve buna bağlı ticaret açığını da ortadan kaldırmaya yetmemektedir.

Değerli milletvekilleri, ekonomik büyüme açısından büyük öneme sahip olan enerji bağımsızlığı ve kalkınma programlarının oluşturulmasında vazgeçilmez bir husus vardır. Enerji konusunda sürdürülebilir politikaları hayata geçirmekte maalesef başarılı olamayan ülkemiz, enerjide yüzde 75 oranında dışa bağımlıdır. 2017 yılında enerji ithalatının ekonomimize maliyeti 37,2 milyar dolar olmuştur. Bu maliyetin 2018 yılında 46 milyar dolar, 2019 yılında 43 milyar dolar, 2020 yılında ise 44,2 milyar dolar civarında olması öngörülmektedir. 2017 yılında ülkemizde elektrik üretiminin 293 milyar kilovatsaat olduğunu, bunun da yüzde 37'sinin doğal gazla üretildiğini düşünürsek, enerjide dışa bağımlılığın sebepleri arasında elektrik üretiminin öne çıktığını görüyoruz.

Bu noktada, dışa bağımlılığı azaltmanın enerji tasarrufuyla birlikte yenilenebilir enerji potansiyellerini harekete geçirmekten ve kaya gazı gibi konvansiyonel olmayan kaynaklara yönelmekten geçtiğini ifade etmek isterim.

Enerji arz ve güvenliği anlamında geçtiğimiz günlerde TürkAkımı Doğalgaz Boru Hattı Projesi'nin denizden geçen 930 kilometrelik kısmının tamamlanmasını önemli buluyoruz. TürkAkımı'yla taşınacak doğal gazın yarısının AB'ye gidecek olması, projenin AB açısından Türkiye'nin jeostratejik önemini artıracak olması, bu projeyi daha da değerli kılmaktadır.

Ayrıca, yirmi iki yıldır Hazar Denizi'nin statüsü üzerinde süren tartışmaların 12 Ağustos 2018 tarihinde imzalanan bir anlaşmayla çözüme kavuştuğuna dikkatinizi çekmek istiyorum. Hem AB için önem arz eden hem de Türkiye'nin enerji alanındaki yüksek bağımlılığını azaltacak olan projeler hayata geçirilebilecektir. Türkmenistan ve Azerbaycan'ı birbirine bağlayacak olan Trans Hazar Boru Hattı için çok büyük bir engel ortadan kalkmıştır. Bu hattın Azerbaycan ve Türkiye üzerinden AB ülkelerine kadar uzanan TANAP'a eklenmesi ile Türkmenistan ve Kazakistan gazının AB'ye ihracı da mümkün olacaktır. Bu projelerle sadece ülkemizin eli rahatlamayacak, Türk dünyası için de çok büyük atılımların kaynağı olabilecek potansiyele sahip olacaktır. Ancak Türkiye'nin zaman kaybetmeden, farklı projelerin de gündeme getirilebileceği, Kazakistan, Azerbaycan ve Türkmenistan'ın katılımıyla gerçekleştirilecek dörtlü zirveler yapması elzemdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dünya Enerji Konseyi Türk Millî Komitesi'nin raporuna göre Türkiye, öz kaynaklarını harekete geçirdiği takdirde 750 milyar kilovatsaat gibi muazzam bir elektrik üretimini sağlayabilecek potansiyele sahiptir. 2017 yılında elektrik tüketimimizin 293 milyar kilovatsaat olduğu göz önünde bulundurulursa ihtiyacımız olan enerjinin yanında ihraç edebileceğimiz 535 milyar kilovatsaat gibi elektriği üretebileceğimiz de ortaya çıkmaktadır. Bu durum, enerji arzına bağlı kalemlerde de rahatlama sağlayacaktır. Çünkü elektrik faturaları çiftçinin, esnafın ve sanayicinin en önemli maliyet kalemlerinden birisi hâline gelmiştir. Uzun vadede millî enerji politikasıyla çözüme kavuşturulabilecek söz konusu sorunların kısa vadede minimize edilmesi

mümkündür. Çiftçinin, sanayicinin, esnafın ve vatandaşımızın elektrik faturaları hafifletilmelidir.

Değerli milletvekilleri, maalesef madencilik konusunda da kaynaklarımızı etkin bir şekilde kullanamadığımız gibi, ham madde ihraç eden ülke konumundan da bir türlü kurtulamadık. Özellikle, mermer, bor, soda, krom ve demir gibi madenleri katma değeri olan ürünlere dönüştürmek, hem ülke ekonomisi hem de sektör için önemlidir. Ayrıca, altın, toryum, bor gibi nadir ve kıymetli madenlerin işlenerek satılması için AR-GE faaliyetlerine ve sektörel teşviklere önem verilmelidir.

Bu vesileyle bir hususu daha dile getirmek istiyorum: Ülkemizde maden kaynaklarımızın işlenmesi amacıyla yapılan çalışmalarda ve sanayi faaliyetlerinde çevre dostu, doğaya zarar vermeyen bir anlayışı da hâkim kılmalıyız. Kaynağı tüketmeyen, insana ve çevreye zarar vermeyen, enerji üretim politikalarının hayata geçirilmesinde geç kalınmamalıdır. Bunlar, seçim bölgesi, güzel İzmir'imizin de acilen hayata geçirilmesini beklediği hususlardır. Taş ocaklarının çevre ve hava kirliliğine sebep olduğu Bornova ilçemiz gibi, çöp dağlarının olduğu, belki de enerji üretimi konusunda büyük bir kaynağın heba edildiği Harmandalı çöplüğünün bulunduğu İzmir bizden bunu beklemektedir.

Unutulmasın ki, aziz vatan topraklarımızın her bir karışı, yer altı ve yer üstü kaynakları, kafamıza göre harcayabileceğimiz bir miras değil, gelecek nesillere taşımamız gereken, naçiz varlığımızdan da önemli birer emanettir. Bu emanete sahip çıkmak ise hepimizin görevidir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Doğu Akdeniz'deki enerji denkleminin dışına itilmeye çalışıldığı hassas bir dönemden geçmekteyiz. Son haftalarda Akdeniz'de petrol üreticisi ülkeler varlıklarını artırmaya çalışmaktadır. Bu kapsamda, ABD ve İsrail başta olmak üzere, Yunanistan, Mısır ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin tahrik edici girişimleri Akdeniz'de sürecin farklı bir boyuta doğru gittiğini göstermektedir.

Bu noktada, bütçe görüşmelerinin açılışında konuşan Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay'ın bu konuyla ilgili ifadelerini değerli buluyor, devletimizin Akdeniz enerji havzası üzerinde dönen kirliliği oyunlar karşısında mevcut duruş ve tavrını yerinde buluyoruz.

Hatırlatmakta fayda görüyorum: Türkiye ne kendisinin ne de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin haklarının gasbedilmesine asla müsaade etmeyecektir. Meşruluğu tartışmalı ABD-İsrail menşeli Mısır Hükûmetinin kurnazlıklarına asla pabuç bırakılmayacaktır. Terörist destekçisi, sözde müttefikimiz ABD'nin Türkiye'nin haklarını yok sayarak hareket etmesi asla kabul edilmeyecektir. Türkiye Cumhuriyeti devleti, ülkemizi her alanda zor durumda bırakacak politikalar izleyen İsrail'e ve piyonlarına asla meydan bırakmayacaktır.

Türkiye'yi saf dışı bırakarak korsan bir anlayışla Doğu Akdeniz'deki enerji kaynakları üzerinde plan kuranların bilmesini isteriz ki Türkiye bu oyunları bozacak kudrete ve iradeye sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAMER OSMANAĞAOĞLU (Devamla) – Başkanım, bir dakika...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (Devamla) – Türkiye'nin egemenlik haklarıyla sorunu olanlar bilmelidir ki Türkiye'nin egemenlik hakları tartışmaya açık değildir. Bu hakları çiğneme heveslisi Yunanistan ve şaşkın müttefiklerine liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin ifadeleriyle mesajımız nettir: "Türk milleti kahraman, Türk devleti kadim ve gazidir. Varlığımıza kelepçe vurmak isteyenleri imanımızla boğar, vakarımızla çiğner, dirayetimizle yok ederiz."

Bu duygu ve düşüncelerle 2019 yılı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyor, yüce heyeti saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nda.

Buyurun Sayın Fendoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MHP GRUBU ADINA MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Sayın Başkan, değerli bakanlarım, Komisyon üyeleri, kıymetli hazırun; 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi, Ticaret Bakanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurul saygıyla selamlıyorum.

2019 yılı bütçesi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ilk bütçesi olup Cumhurbaşkanlığı tarafından Meclise gönderilen ilk tekliftir. Dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisi olarak 2019 merkezî yönetim bütçesini genel olarak olumlu değerlendiriyoruz. Bununla birlikte bütçe kalemleri ve kurum bütçeleriyle ilgili olarak görüşlerimiz, yapıcı eleştirilerimiz ve önerilerimiz vardır.

Türkiye'nin ticaretinin daha kolay ve daha güvenli bir şekilde, aynı zamanda daha hızlı ve kaliteli yapıldığı ülke olmasını temin etmek gümrük ve ticaret politikalarının ana unsurlarıdır. Dünya ticaretinde değişen şartlara ülkemizin de uyumunu teminen ilgili kurumların hukuki, idari, fiziki, teknik ve mali kapasitesinin dünyadaki gelişmelere uyumlu hâle getirilmesi gerekmektedir. Gümrük hizmetlerini hızlı ve etkin şekilde sürdürmek, kapılardaki beklemeleri sonlandırmak, insan gücü ve teknik kapasitenin artırılması zorunludur.

Ekonomide rekabet sağlanarak tekelleşmelerin önlenmesi, istihdam yaratılması, gelir dağılımındaki dengesizliklerin giderilmesi, yeni girişimcilerin ekonomiye kazandırılması, sosyal barışın korunması, bölgeler arası dengesizliklerin giderilmesi ve yerel potansiyelin harekete geçirilmesi amacıyla esnaf ve sanatkâr kesiminin faaliyetleri desteklenmelidir. Esnaf kesiminin teknoloji kullanımı düzeyi ve ürün kalitesi yükseltilerek verimliliği artırılmalı, bilgi erişimleri kolaylaştırılmalı, ana ve yan sanayi bağlantıları güçlendirilmelidir. Meslek standartları geliştirilmeli, esnafa ihtisas kimliği kazandırılmalı ve mensubiyet bilinci oluşturulmalıdır. Esnaf ve sanatkârımız yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakan büyük marketler zincirinin, küçük esnaf aleyhine gelişen haksız rekabetin önüne geçilmesi gerekmektedir. Piyasanın canlanması, KOBİ'lerin ve esnafın rekabet gücünün artırılması amacıyla yapılan münferit düzenlemelere ilave olarak geniş kapsamlı bir program açıklanmalıdır. Bölgesel, sektörel ve millî yenilik strateji ve politikaları ivedilikle uygulanmaya konulmalıdır. KOBİ'ler ve esnafın vergi ve prim oranlarında indirim mutlaka yapılmalı; elektrik, su ve doğal gazda özel tarifeler getirilmelidir. KOBİ'lerin katma değeri yüksek mal ve hizmet üretimleri desteklenmeli, AR-GE yatırımı yapmaları, araştırmacı istihdam etmeleri özendirilmelidir. Markalaşmaları, kurumsallaşmaları ve yenilikçi iş modelleri geliştirmeleri sağlanmalıdır. KOBİ'lerin her kademedeki insan gücü kapasitesi artırılmalı, nitelikli insan gücüne dönük eğitim, sanayi iş birliği politikaları desteklenmeli, çıraklık ve kalfalık destekleri mutlaka hayata geçirilmelidir.

KOBİ'lerin ve esnafın gerek finansman gerekse borç sıkıntısı had safhadadır. BDDK verilerine göre 2010 yılında 125 milyar lira olan KOBİ kredileri her geçen yıl yüksek oranda artarak 2018 Eylül ayı itibarıyla 663 milyar liraya ulaşmıştır. KOBİ'lerin takibe düşen kredi borçları da hızla artmakta olup 36 milyar lirayı aşmıştır. KOBİ'lerin takipteki kredi oranı yüzde 5,4 olup toplam takipteki oranın çok çok üzerindedir. Kredi kullanan 3 milyon 153 bin 111 KOBİ'nin, yüzde 10,4 oranında, 326.484 adedi takiptedir. Esnaf ve KOBİ'ler yüksek borç sarmalından kurtarılmalıdır. Bu amaçla finansal borçların gönüllülük esasına dayanan bir mekanizma dâhilinde uygun şartlarda yeniden yapılandırılması uygulamaya konulmalıdır. Böylece bankaların donuk kredileri azalacak, aktiflerin kalitesi artacak, KOBİ'lerin ve esnafın birikmiş borçlarında önemli ölçüde azalma sağlanacak, girişimcimizin yeniden aktif üretime katılımı sağlanmış olacaktır.

Nakliyeciler esnafımız her gün geriye gitmekte, sigorta primi ve vergilerini ödeyememekte, birçoğu son çırpınılarını yaşamaktadır. Vergi, prim ve yüksek akaryakıt fiyatları karşısında kazançları düşen şoför esnafı, ailelerine ekmek götüremez duruma gelmiştir. Yük ve yolcu taşımacılığı yapan şoför esnafına da vergisiz akaryakıt verilmelidir. Şoför esnafına vergi indirimi ve kolaylıklar getirilmeli, yıpranma payı hakkı verilmeli, yetki belgeleri yük ve eziyet olmaktan çıkarılmalıdır. Uygulamadaki karmaşa giderilmeli, belgelerin amacı dışında kullanımı ve haksız rekabet önlenmelidir.

Esnafın prim oranı mutlaka düşürülmeli, işverene sağlanan asgari ücret desteği esnafa da verilmelidir. Ayrıca, gelir vergisindeki asgari geçim indirimi esnaf için de uygulamaya konulmalıdır. Esnafımızın sosyal güvenlik sistemindeki eşitsizliklerin giderilmesi, norm ve standart birliğinin sağlanması hususunda haklı talepleri bulunmaktadır. Prim gün sayısında ve emekli aylıklarında eşitlik sağlanmalıdır. Geçmişte, daha önce esnaf olarak çalışılmış süreler kayıt ve tescil altına alınmalı, hizmetten sayılmalı, geçmiş hizmetlerin borçlanması da imkân verilmelidir.

Çıraklık ve staj sürelerini de hizmetten saymalı, bu süreler sigortalılık başlangıç tarihi olarak da esas alınmalıdır. Yine, SSK prim borçlarının ödenmediği takdirde 1 gün geriye düşen borçtan dolayı yüzde 100 faiz mutlaka kaldırılmalıdır. Örnek verecek olursak, 4 kişi çalıştıran bir iş veren veya küçük esnafımız, 1.800 liraya yakın prim ödemekte, 31 Aralıkta ödememezse eğer 1 Ocakta yaklaşık 1.000 TL'ye kadar faiz geliyor. Hükümetimiz bu konuda da dikkatli adım atmalıdır.

Yine, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine resmen geçilmesiyle ve Cumhurbaşkanlığıyla birlikte iç ve dış odakların eş güdüm hâlinde Türkiye düşmanlığını ileri ve üst bir faza taşıma çabaları hiçbir alçak emele fayda sağlamayacaktır. Ülkemizin kuyusunu hendeklerle kazmaya çalışanlar kazdıkları yere kendileri düşecektir. Türkiye'yi siyasi, ekonomik ve diplomatik saldırılarla köşeye sıkıştıraraklarını zanneden yerli ve yabancı gafil ve hainler yine çuvalalayacaklar, yine bozguna uğrayacaklardır. ABD ve Avrupa Birliğinin sözde yaptırım kararlarının asıl gayesi, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve onun şahsında Türkiye Cumhuriyeti ve Türk milletidir.

Türk töresi, Türk ülküsünün ayrılmaz parçalarıdır. Ülkü ve ülke uğruna şehit olan tüm şehitlerimizi saygıyla, minnetle anıyorum.

2019 bütçemizin ülkemize ve Türk milletine hayırlı olmasını diliyorum. Allah'a emanet olun, servetiniz ana baba duası olsun.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz sırası, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ta.

Buyurun Sayın Sazak. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

MHP GRUBU ADINA METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, dün talihsiz bir saldırı sonucu şehit düşen Rize Emniyet Müdürü Altuğ Verdi ve şahsında tüm kahraman şehitlerimizi rahmetle ve minnetle anıyorum. Yaralı polislerimize de acil şifalar diliyorum. Başta ailesi olmak üzere, tüm Emniyet teşkilatına ve necip Türk milletine sabırlar diliyorum.

Ticaret Bakanlığının 2019 yılı bütçesi için Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

2019 yılı bütçe teklifi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk bütçesi olma özelliğine sahiptir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bütün kurum ve kuruluşlarıyla sağlıklı bir zeminde işlemesi Milliyetçi Hareket Partisinin üzerinde durduğu önemli bir husustur. Bugün Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası'nın başlangıcı olması hasebiyle Bakanlık tarafından fiyat etiketlerinde başlatılan "Yerli Üretim" logosu ile "Türk malı" arasında farklılık konusunda kamuoyunun aydınlatılması gerektiğini ve bu haftanın toplumsal bilinçle kutlanmasının önemini bir kez daha hatırlatıyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sonrası Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı çatısı altında birleştirilmiştir. Bu birleşme sonrası Ticaret Bakanlığı daha güçlü bir yapıya geçmiş ve ülkemizin ticari politikalarında çok başlılığa son vermiştir.

Küresel ekonomik genişlemenin daralmaya evrildiği bir dönemde, ülkemizin siyasetine ve ekonomisine dış müdahalelerle şekil verilmeye çalışılmıştır ve hâlen de devam etmektedir. Amerika Birleşik Devletleri tarafından ülkemize dayatılan ilave vergilere Ticaret Bakanlığının 22 farklı ürün grubuna aynı ilave vergilerle misilleme yapması ve 2019 yılı bütçesinin yüzde 65'inden fazlasının cari transferle sanayicilerimize destek olarak tahsis edilmesi sevindirici ve umut vericidir. Bakanlık çalışmaları içerisinde olan Helal Akreditasyon Kurumu, TURQUALITY ve EXİMBANK olarak Ticaret Bakanlığının ihracatımıza yönelik olumlu çabaları göz ardı edilmemelidir.

Buradan hareketle, dünya ticaretinin yapay zekâya doğru ilerlediği, endüstrinin 4.0 dönemine girdiği, e-ticaret ürünlerin depo ve kargo marifetiyle dünyanın her noktasına ulaştırıldığı bir döneme girilmiştir. Dünyanın iki büyük sanal firması artık Türkiye'dedir ve üretim ve istihdam yaratmadan ticaret yapmaktadır. Dünya ticaretinde dijital para piyasalarıyla günlük yaklaşık 6 trilyon dolar el değiştirmektedir.

Ticareti evrensel olarak düşünmek gerekiyor. İpek Yolu'nun 21'inci yüzyıldaki modern uygulaması olan ve 60 ülkeyi kapsayan "Bir Kuşak Bir Yol Projesi" hayata geçtiğinde dünya ticaretinin omurgasını oluşturacaktır. Egemen güçlerin engelleme çabalarına rağmen bu projenin hayata geçmesi için gayret gösterilmelidir. Söz konusu proje gerçekleştiğinde ana sevkiyat aracı olarak trenler kullanılacak, demir yolları hayati bir önem kazanacaktır. Bu öngörüye takiben Eskişehir'in ve TÜLOMSAŞ'ın raylı sistemlerdeki bilgi birikimi, donanımı ve tecrübelerinden istifade edilerek Eskişehir'in demir yolu üssü yapılması için harekete geçirilmelidir. Bu, hem ülkemizin hem de Eskişehir'in kalkınmasını destekleyecek bir fırsattır ve ivedilikle değerlendirilmelidir.

Yaşanan ekonomik olumsuzluklarla kur girdisi maliyetleri yükselmiş, esnaf, sanatkâr, KOBİ ve tarımsal üretici borç sarmalına maruz kalmıştır. Bu kesimin ham madde, ara ürün, kira, enerji, sigorta primi, tohum, yakıt ve sulama gibi ana kalemleri desteklenmeli ve üreticimize pazar garantisi temin edilerek yerel ticaret hareketlendirilmelidir.

Esnaf, sanatkâr, KOBİ ve tarımsal üreticilerin teknoloji kullanım düzeyi yükseltilmeli ve bilgiye olan erişimleri kolaylaştırılmalıdır; yazılı ve görsel basın yoluyla tanıtımları desteklenmelidir. Böylece ürün kalitesi yükselecek ve ihracatın önü açılacaktır.

Ülke ekonomisinin tekrar düze çıkması için millî bir sanayi ve ticaret politikası belirlenmelidir. Bu politikayı destekleyecek olan ithalat ve ihracat mühendislerini üniversitelerde, dış ticarette uzmanlaşmış ara elemanları ise ortaöğretimde yetiştirmeli ve istihdam etmeliyiz.

Millî gelirin artırılması için Ticaret Bakanlığına bağlı olan EXİMBANK'ın yüksek teknoloji üretimi ve ihracat yapan firmalara olan desteği artmalıdır. İhracatta yüzde 3,5 payı olan yüksek teknoloji ürünlerinin payı daha da artırılmalıdır. Türkiye'nin yüksek teknoloji ihracat lideri seçim bölgem Eskişehir ve TUSAŞ Motor Sanayi gibi şirketler bu konuda örnek alınmalıdır.

Türkiye'nin faaliyet gösteren yabancı sermayeli yatırımcıların ham maddelerinin ve ara ürünlerinin ülkemizin yerine dışarıdan teminine engel olunarak cari açığın azalması ve yerli sanayinin kalkınması sağlanmalıdır. Ülkemizde yaygın olarak

bulunan ham maddeler ve ara mamullerin kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalarla yüksek kaliteli nihai alışımlar üretilerek gayrisafi yurt içi hasılası yükseltilmeli ve nihai ürün ihracı hedeflenmelidir. Dünya bor rezervinin yüzde 70'i ülkemizde Eskişehir ve çevresindedir. Bu madenin inşaat demirine emdirilerek demirin sertliğinin artırılması gibi işlemler bu duruma birer örnektir. Malum olduğu üzere, 24 haziran seçimleri sonrasında dış müdahalelerle döviz kurlarının suni bir şekilde artması sonucu gecikmeden zam yapılmış, kurlar gevşeyip düşmeye başladığında ise bu düşüş görmezden gelinmiştir. Halkımızın mağdur olmaması için bu fırsatçılara imkân tanınmamalı ve Ticaret Bakanlığı gereken tedbir ve denetimleri artırmalıdır. Bütün bu ekonomik mağduriyetin önlenmesinin kısa yolu olarak, ticaretin dünyadaki 193 devletin millî paralarıyla bire bir anlaşma sağlanarak ya da mal ve hizmet takasıyla yapılması gerektiği kanısındayız. Egemen paralarla yapılan ticaret dünyaya refah yerine sömürü sistemini getirmiştir. Ayrıca, bugün İngiltere'nin çıkma aşamasında olduğu Avrupa Birliğine tam üyelik öncesinde imzalanan gümrük birliğinin de günümüz şartlarına göre millî çıkarlar gözetilerek güncellenmesi gerekmektedir. Temenni ederim ki 2018 yılının sonuna kadar cumhuriyet tarihinin en yüksek yıllık ihracat hedefi olan 170 milyar dolarlık hedef tutturulmuş olur ve bu kendi iç dinamiklerimizle, millî çarelerle Türk milleti olarak ekonomik refaha ereriz.

Değerli vekiller, antrparantez olarak şunu da burada belirtmek isterim ki iyi ve kötü her zaman olacaktır, Habil ile Kabil'le başlayan düşmanlık devam edecektir, dün de bugün de haç ile hilalin, haram ile helalin kavgası vardır ve daimdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

METİN NURULLAH SAZAK (Devamla) - Ekonomik kalkınmayı engellemeye çalışan hadiselerle, yolsuzluklara, teröre seyirci kalan –yapanları demiyorum seyirci kalanları diyorum- destekleyen, menfaat sağlayan herkes insani vasıf ve değerlerden uzaktır. Terör ve yolsuzluktan siyasi ve ekonomik rant elde etmeyi bekleyen kişi ve grupların akıbeti gece zifır karanlıkta ormanda odun toplamaya benzer, ellerine ne geçeceği belli olmaz.

Sözlerime burada son verirken, dünya ticaret savaşlarının yaşandığı günümüzde meydan muharebesinin de ihracatta yaşandığını belirtmek ister, 2019 yılı bütçesinin necip Türk milleti için hayırlara vesile olmasını diler, yüce heyetinizi saygılarımla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'te.

Buyurun Sayın Özyürek. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

MHP GRUBU ADINA AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Rekabet Kurumu Başkanlığı 2019 yılı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi, milletimizin hakkı olarak gördüğü yıllık bütçeleri öteden bu yana yakından takip etmekte, uygulama ve sonuçlarında görmüş olduğu eksikleri kamuoyuyla paylaşmaktadır.

Görüşmekte olduğumuz Rekabet Kurumu 2019 yılı bütçesi, bu bağlamda, 2018 yılına göre yüzde 13,8'lik artışla 96,1 milyon TL olarak öngörülmektedir. 2019 yılı bütçesinin de yüzde 59'unun personel giderlerine, yüzde 15,1'inin mal ve hizmet alım giderlerine ve yüzde 8'inin de sosyal güvenlik ve devlet primi ödemelerine ayrıldığı görülmektedir. Ayrıca, kurum bütçesinin yüzde 10'u cari transferler ve yüzde 8'i de sermaye giderlerinden oluşmaktadır.

Rakamlardan da görüleceği üzere, denetleyici, düzenleyici kurumlar içerisinde, yeni kurulanlar dâhil olmak üzere en düşük bütçeli kurul olarak Rekabet Kurulu bulunmaktadır. Oysaki kurumun iş yükü ve takip ettiği alan düşünüldüğünde, mevcut yıllık bütçelerinin daha tatminkâr olması beklenmektedir.

Değerli milletvekilleri, günümüz dünyasında özel sektörün büyümesi, gelişmesi ve teknolojinin hızı öylesine fazladır ki bu süratli değişimlere devletler ve hukuk sistemleri âdeta yetişmek için çaba harcar durumdadırlar.

Bu bağlamda, piyasa ekonomisini etkin kılan en önemli özelliklerden biri de Rekabet Kuruludur. Piyasa mekanizması içinde kaliteli ürün sunabilmek ve hizmet sağlayabilmek, kullanılan araç gereçlerin teknolojik bakımdan ilerleyişini devam ettirebilmek rekabetle mümkün olabilmektedir. Rekabetin adil olmayan ve aldattıcı etkilerinden zarar gören aktörler, haklarını korumak amacıyla piyasa üstü bir otoriteye ihtiyaç duymuşlardır. İşte bu gerçekler ışığında tüm mal ve hizmet sektörlerinde rekabetin sağlanması, korunması ve geliştirilmesi amacıyla ülkemizde de Rekabet Kurumu kurulmuştur. Kurum, kuruluşundan bu yana çok sayıda tekel oluşumlarını engellemiş ve ticari hayata âdeta yeni bir çekidüzen vermiştir. Rekabet Kurumu 1 Ocak-30 Kasım 2018 döneminde 353 nihai karar almıştır. Alınan bu 353 nihai kararın yüzde 54'ü rekabet ihlali, yüzde 58'i birleşme, devralma ve özelleştirme kararlarından, yüzde 12'si menfi tespit ve muafiyet başvurularından ve yüzde 6'sı ise "diğer" kategorisinden oluşmaktadır. Diğer yandan kurum yine aynı dönemde 352,2 milyon TL'lik idari para cezası verirken söz konusu bu dönemde 23 soruşturmayı tamamlamış, 22 yeni soruşturma başlatmıştır.

Değerli milletvekilleri, rekabet hukukunun yanı sıra haksız rekabet hukukunun piyasada serbest ve dürüst bir rekabetin sağlanması amacına hizmet ettiği bugün genel kabul görmüş bir gerçektir. Rekabet Kurumunun Türkiye'de bir rekabet kültürü oluşturulması ve geliştirilmesi noktasında rekabet savunuculuğu faaliyetleri de bu bakımdan önem taşımaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak kurumun bu faaliyetlerinin desteklenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Diğer yandan, küçük işletmelerimizi ayakta tutabilmek, gelişimlerini sağlamak ve melek yatırımcılarımızı korumak adına kurumun inisiyatif alması önem arz etmektedir. Cumhurbaşkanlığı 2019 Yıllık Programı'nda Rekabet Kurumunun da görevlendirildiği önemli tedbir kalemleri bulunmaktadır. Burada özellikle kurumun tarımsal girdi ve ürün fiyat oynaklıklarının izlenmesi, rekabetin korunması ve piyasa aksaklıklarının giderilmesine yönelik faaliyetlerine öncelik tanınmalıdır. Bu bakımdan kurumun uzun süredir çalışmalarını sürdürdüğü 2019-2023 Yılı Strateji Planı'nda dile getirdiğimiz önceliklerin yer almasını arzu etmekteyiz. Yine, bu planın olmazsa olmazları arasında piyasaların rekabete açık olması, rekabeti engelleyici uygulamaların olmaması ve toplumsal refahın artması yönünde gelişmiş tedbirlerin bulunmasını önemli görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin rekabet hukukuyla tanışması uzun yıllar önce gerçekleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

AHMET ÖZYÜREK (Devamla) – Bu süreçte Rekabet Kurumunun uygulama ciddiyetinin Türkiye standartları üzerinde olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Rekabet Kurumunun ülke ekonomisindeki rolünü artırmak, bu yolla Türkiye'nin sanayi politikasına endeksli referans bir kurum hâlini almasını sağlamak hepimizin başlıca görevi olmalıdır. Bu bakımdan Rekabet Kurumu özellikle inovasyona destek olmak yolunda girişimcilerin önünü açacak şekilde hızlı karar almalıdır. Ticaret savaşlarının tüketici üzerindeki olumsuz etkilerini gidermek üzere rekabet analizine tüketici lehine daha fazla yer verilebilmelidir. Ve son olarak kamunun rekabeti bozucu düzenlemeleri karşısında gerekli girişimleri gösterip kamuya kendini anlatabilmelidir.

Ben bu düşüncelerimle Rekabet Kurumunun 2019 yılı bütçesinin kuruma, ticari hayatımıza ve ülkemize hayırlar

getirmesini niyaz ediyorum. Yüce milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıra İstanbul Milletvekili Hayatı Arkaz'da.

Buyurun Sayın Arkaz. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

MHP GRUBU ADINA HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi görüşmelerinde Helal Akreditasyon Kurumu bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Meclisi ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı karnamesiyle kurulan ve Ticaret Bakanlığına bağlı faaliyet gösteren Helal Akreditasyon Kurumunun bünyesinde ve özel sektörde başlatılan çalışmalar sonucu dünyadaki payımız yüzde 6,5 ve 7 oranlarındadır. Türkiye'nin İslam coğrafyasındaki tesirleri ve ilişkileri göz önünde bulundurulursa bu oran ülkemiz potansiyelinin çok altındadır. Helal gıda sektörünün dünyada katettiği büyüme hızı bu gerçeği daha da tebarüz ettirmekte ve açığa çıkarmaktadır. Helal Akreditasyon Kurumu, helal belgelendirme kuruluşlarının denetimi ve bu kuruluşların düzenledikleri belgelerle güven temin edilmesi helal belgelerinin karşılıklı tanınmasına yardımcı olacaktır. Helal konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirecek, aynı zamanda kurum önemini artırıcı faaliyetler yapacaktır. Bu kapsamda araştırma ve yayın yapacak, kongre, seminer ve benzeri toplantılar düzenleyerek eğitimler verecektir. Helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite edecek ve bu kuruluşların ulusal ve uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını, düzenledikleri belgelerin yeterlilik ve geçerliliklerini inceleyecek olan kurum Türkiye'de tek yetkili kurumdur. Yalnızca İslam ülkelerinde değil Amerika Birleşik Devletleri, AB ülkeleri ve Çin'de dev firmalar helal gıda sertifikasyonu için rekabet içindedirler çünkü helal gıda bugünkü verilere göre dünyada 2 milyar insana ulaşmaktadır. Tekrar ediyorum, 2 milyar insana ulaşmaktadır. Helal sertifikalı ürünlerde Malezya, Endonezya helal gıda konusunda ciddi araştırmalar yapmakta, pazara ilişkin sağlıklı veriler oluşturmaktadır ve anketler yapmaktadır. Avustralya, Yeni Zelanda, Brezilya gibi ülkeler ise helal et konusunda iddialı durumdadırlar.

Helal gıda ticaretinde dünya pazarındaki sertifikalı ürünler yüzde 15 civarındadır. Önümüzdeki yıllarda bu oranın yüzde 5 ila 10 oranında da artırılması ve artması hedeflenmektedir. Yine, helal sertifikalı ürünlerde küresel piyasanın 1 trilyon dolara yaklaştığı gözlenmektedir. Yakın gelecekte bunun 2 trilyon doları aşacağı elimizdeki verilerde bellidir. Türkiye'nin helal gıda pazarında birincilik oyuncusu olması önünde bir engel yoktur. Tam tersine, bir potansiyele yani tarihî, kültürel, ekonomik ve siyasi imkânlarla, avantajlara sahiptir.

İstanbul merkezli helal gıda sertifikalı ürün satan 4 ayrı markette anket yapılmıştır. Bu anketlere göre 221'i kadın, 179'u erkek 400 kişi üzerinde inceleme yapıldı. Bu incelemeler sonunda evli kadınların yani ailelerin helal gıdaya dikkat ettikleri görülmüştür ama maalesef bekârlarda bu oran düşüktür. Özellikle en düşük olan oran da öğrenci kesimi. Öğrenci kesimi helal gıdaya dikkat etmemekte, bu da bizim için üzücüdür, bunu da peşinen söyleyeyim.

Helal gıda sertifikasyonu ile ilgili hem devlet hem özel sektör olarak çalışmaların artırılması gerektiği aşikârdır. Bakanlığımızın, ilgili bürokrasimizin yanında ticaret ve sanayi odalarının da bu konuyla ilgili olarak özel sektörü yoğun bir bilgilendirme ve teşvik faaliyetlerinde yönlendirmesi hem elzemdir hem de ekonomimiz açısından millî bir vazifedir.

Aynı zamanda bu yıl İstanbul'a gelen her 4 turistten biri Arap'tır. Bu böyle olursa yani özellikle turizm bölgelerinde gelen turistlerin yüzde 25'inin Arap olduğunu hesaplarsak o zaman o bölgelerde hem Turizm Bakanlığımızın hem müftülüklerimizin bu konuyla ilgili daha büyük oranda faaliyet göstermeleri gerekmektedir ve de sivil toplum örgütlerine, ayrıca belediyelerimize de görev düşmektedir.

Değerli milletvekilleri, özetlemeye çalıştığım helal gıda dünya ticaret hacmi parametreleri dâhilinde görüyoruz ki bu konuda devlet ve özel sektör olarak topyekûn bir seferberlik gerekmektedir. Bu seferberlik hem yurt sathında hem de ihracata yönelik bir seferberlik olarak düşünülmeli ve Türkiye'nin İslam coğrafyasındaki ticari payı artırılmalıdır. Ayrıca helal sertifikası yalnızca gıda sektöründe değildir, tekstil, medikal, kozmetik, eczane, seyahat ve turizm gibi ürünlerde dünyayla senkronize ve paralel olarak hayata geçirilmesinin önü açılmalı ve bu alanda özel sektör teşvik edilmelidir.

Sözlerime son verirken Cenab-ı Allah her kuluna helal gıdayı, helal yaşamayı, helal düşünmeyi nasip etsin.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına son söz Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'a ait.

Buyurun Sayın Aycan. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

MHP GRUBU ADINA SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Helal Akreditasyon Kurumu bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Helal ürün en basit şekilde şöyle tanımlanabilir: İslami kurallara göre üretilmiş ürün diye tanımlayabiliriz. Helal ürün kapsamına gıda, gıda katkı maddesi, bunun yanında tekstil, giyim, eczacılık ve kozmetik ürünleri girmektedir. Bunlar elbette çok önemli konulardır. Özellikle gıda konusu ve gıda katkı maddesi insan sağlığıyla direkt ilişkili bir konudur. Gıda, insanın zorunlu olarak alması gereken ve beslenmesi açısından gerekli olan tüm maddelerdir, bu yüzden de sağlığı direkt etkilemektedir. Gıda azlığı sorundur, gıda fazlalığı sorundur, gıdanın çeşitleri de sorundur. Gıda, başlı başına sağlığı etkileyen bir konudur. Bir de bunun içerisine eklenen gıda katkı maddeleri ya da gıdada oluşan kontaminasyonlar, hormonlar, enzimler, ilaçlar gibi konular da sağlığı direkt etkileyen konulardır. Özellikle bugün bütün gıdalarda, ambalajlı gıdalarda özellikle gıda katkı maddeleri vardır ve bu da sağlık açısından çok önemli bir konudur; buna tekrar geleceğim. Onun dışında, insanın kullandığı eşyalar da sağlığını çok etkilemektedir. Mesela, el kremi olarak kullanılan kremlerde östrojen vardır ve bu östrojen aynı zamanda gıdalarda da bulunmaktadır ve sağlığı çok etkilemektedir. Mesela, son zamanlarda Türkiye'de de ve dünyada da meme kanserleri artmıştır ve bu artışın belki de en önemli sebebi ya da suçlanan faktör kremlerde veya gıdalarda olan östrojendir ve bugün meme kanseri çok erken yaşlarda görülmektedir, hatta erkeklerde görülmektedir. Bu da sorunun başka bir boyutunu göstermektedir.

"Helal" kavramı Milliyetçi Hareket Partisi açısından da önemli bir konudur, tüm İslam âlemi için de önemli bir konudur. Bu nedenle bu çalışmaları olumlu buluyoruz. Fakat sorun çözülmemiştir. Hatta gıda sağlığı, gıda güvenliği, eşya güvenliği gibi konularda sorun çözülmediği gibi, yeni sorunlara da, yeni karmaşalara da bu durum sebep olmaktadır. Sadece helal ürün olması, açıkça içerisinde domuz ürünlerinin olmaması bu gıdanın sağlıklı olduğu anlamına gelmemektedir, çok daha önemli sorunlar vardır. Mesela, biraz evvel bahsettiğim katkı maddeleri tüm gıdalarda bulunmaktadır ve bu katkı maddeleri kimyasal maddelerdir, zehir sayılabilir veya helal bir ürün olarak da kullanılabilir. Bir kimyasal maddenin zehirle şifa arasındaki ölçüsü dozudur. Bu dozu artırdığınız zaman zehirdir, dozu düşürdüğünüz zaman ilaçtır, faydadır. Onun için bütün gıdalarda gıda katkı maddesi bulunması ve her gün bu gıdaları tüketmemiz çok daha önemli bir sorundur bence. Onun dışında başka bir karışıklık da, gıdaların "helal gıda" kavramından çok daha önemlisi "organik gıda" kavramı vardır. Organik gıda ne kadar organik, bu da ayrı bir tartışma konusudur. Veya gıdaların üzerinde "GMP'ye göre üretilmiş." "HACCP'e göre üretilmiş." gibi kavramlar bulunmaktadır. Başka bir karışıklık konusu da, Türk Gıda Kodeksi, TSE standardı ve ISO belgesi gibi belge karışıklıkları da vardır. Şimdi bu belgelerin herhangi birini

taşımak gıdanın güvenli olduğu anlamına gelmekte midir? Ya da bu belgelere sahip olmayan gıda güvenilir değil midir? Onun için olay, dediğim gibi, sorun çözülmemiş, yeni sorunlara, yeni karmaşalara sebep olmuştur. Bu yüzden yapmamız gereken şeyler vardır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak işte bunları söyleyeceğim, önerilerimi dile getireceğim.

Özellikle tüketici ve satıcı açısından karmaşayı önlememiz gerekir. Tüketici neye güvenecek, neye inanacaktır? Helal ürün demek içerisinde domuz ürünlerinin olmaması anlamında, evet, yeterli midir? Değildir. Ne bekleyeceğiz, neye bakacağız? Bu konuda bizim önerimiz, önemli olan, olmayanı değil içerisinde ne olduğunu belirten bir düzenlemeye ihtiyacımız vardır. Bu da etiketlenmeyle olmalıdır. Gıdaların üzerinde okunabilir, anlaşılabilir, basit ve direkt içerisindeki ürünün miktarını, bunun kalorisini, sağlığa etkisini, kimin kullanıp kimin kullanmaması gerektiğini belirten uyarılar olması lazımdır.

Onun dışında, gıdaların bir de takip sisteminin kurulmasını istiyoruz. Özellikle -yaşadık- mesela ayakkabı veya çanta gibi ürünler bir ülkeden alınmış, ülkemize girmiş, sonra bunların sağlığa uygun olmadığı anlaşıldı ama bu ürünler piyasada kullanılmıştı. Onun için takip sistemi kurmamız lazım. Takip sistemiyle kastettiğimiz, yurdumuza girişinden son kullanımına kadar izlenmesini kastediyorum.

Evet, sürem bitiyor.

Bir diğer... Tabii ki, özellikle piyasa kontrollerinin, analizlerinin yapılmasını istiyoruz, bununla ilgili laboratuvar desteğinin kurulmasını istiyoruz, bununla ilgili personel donanımının da artırılması gerektiğini düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SEFER AYCAN (Devamla) – Fakat sadece tüketici açısından değil, satıcı açısından da haksız rekabete sebep olmaktadır. Özellikle bu ürünleri satanlar daha yüksek fiyatlara satıp haksız kazanç elde edebilmektedir. AVM'ler, market zincirleri, süpermarketlerin haksız bir rekabeti vardır. Buna karşı esnafımızı korumamız gerekir, bakkalımızı, manavımızı, kasabamızı korumamız gerekir. Bunlar bizim orta direğimizdir.

Bir diğer konu da Suriyelilerin iş piyasasından sonra esnafılığı da almasından dolayı yerli esnafımız ile Suriyeli esnaf arasında da haksızlıklar vardır, haksız bir rekabet vardır. Burada da Kahramanmaraş'ta ve tüm güney illerinde sorun yaşanmaktadır. Onun için esnafı da bu yönden destekleyen, haksız rekabeti önleyen düzenlemelere ihtiyacımız vardır. Buradan çağrıda bulunuyorum özellikle Ticaret Bakanlığına ve Tarım Bakanlığına: Milliyetçi Hareket Partisinin bu konudaki düzenlemede tavsiyelerinin bir an önce desteklenerek yürürlüğe girmesini istiyorum.

Hepinize saygılar sunarım.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, böylece Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar da tamamlanmıştır.

60'a göre pek kısa bir söz talebi var Sayın Taytak'ın.

Buyurun Sayın Taytak.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.- Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak'ın, geçici Kur'an kursu öğretmenlerinin mağduriyetinin giderilmesi için çalışma yapılmasını rica ettiğine ilişkin açıklaması

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde görev yapan geçici Kur'an kursu öğretmenlerimizden mesajlar almaktayım. Din Hizmetleri Alan Bilgisi ve Kamu Personeli Seçme Sınavı'na girerek, ayrıca illerdeki mülakatlarda 70 puanın üzerinde başarı göstererek görev alan geçici Kur'an kursu öğretmenlerimiz hafta içinde fiilen çalışmış olduğu günlere ait SGK keseneğinin tam yatırılmaması nedeniyle mağduriyet yaşamaktadır. Mağduriyet sadece bununla da sınırlı değil, tabii ki böyle olması emekli olma sürelerini de uzatıyor. Geçici oldukları için iş güvenceleri de yoktur. Çok zorlu eleme süreçlerinden geçerek geçici Kur'an kursu öğreticisi olan bu vatandaşlarımızın kadroya alınmasıyla ilgili bir çalışma yapılmasını rica ediyorum.

Hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, yine, Sayın Enginyurt'un İç Tüzük 60'a göre bir talebi var.

Buyurun.

20.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Ordu ilinde elektrik kablo ve direklerinin bakım, onarımının yapılarak mağduriyetin giderilmesini rica ettiğine ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Başkan, Ordu ilinde yaklaşık otuz yıla yakındır elektrik direkleri ve kablolarında herhangi bir yenilenme, herhangi bir bakım onarım yapılmadığından dolayı -Sayın Bakana Plan ve Bütçe Komisyonunda da söylemiştim, tekrar ifade ediyorum- özellikle kış aylarında elektrik kesintileri çok sık oluyor. Mümkünse, ilgili firmanın uyarılarak beş yılda bir yapılması gereken bakım onarım için Ordu'da hassasiyet gösterilmesini, elektrik kesintilerinin giderilmesini rica ediyor, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, grubu bulunmayan siyasi partilerin de temsilcileri var Genel Kurulumuzda, onlara da İç Tüzük 60 kapsamında söz vereceğim; uzatabiliriz, ilave edebiliriz.

Şimdi, önce Afyonkarahisar Milletvekili ve Demokrat Parti Genel Başkanı Gültekin Uysal...

Buyurun Sayın Uysal.

21.- Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal'ın, madencilik sektörünün şeffaf uygulamalarla öngörülebilir hâle getirilmesinin ve ruhsat güvencesinin artırılmasının Türkiye'nin öncelikli gündem maddelerinden biri olmasını temenni ettiğine ilişkin açıklaması

GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, çok kıymetli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, beraberinde bağlı kuruluşlar, beraberinde Ticaret Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Gönümüz arzu eder ki hükümet sistemi değişikliği sonrası başkanlık modellerinde olduğu gibi bütçe yapım süreçlerinin yedi buçuk sekiz aylık bir zamana yayılarak kurum kurum, genel müdürlük genel müdürlük bütün bunları Genel Kurul zemininde de daha fazlasıyla müzakere edilebilir.

Ben bugün özellikle Türkiye'nin ihracatı içerisinde seksende 1 oranında ihracata tekabül eden doğal taş sektörü başta olmak üzere topyekün madencilik sektörü, eski adıyla Maden İşleri Genel Müdürlüğü, yeni adıyla -birleştirilmiş- Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü hususunda düşüncelerimi ifade etmek istiyorum. On beş yıllık zaman dilimi içerisinde zaman zaman "reform" "değişim" "dönüşüm" adı altında hem bakanlıkların hem genel müdürlüklerin birleştirildiği, parçalandığı süreçlere şahit

olduk. Son olarak kararnamelerle bu sistem değişikliği sonrası Enerji Bakanlığı bünyesinde de Maden İşleri Genel Müdürlüğünün geçmişte Maden Dairesiyle, sonrasında müstakil Genel Müdürlükle, şimdi de Petrol İşleriyle birleştirildiğini görüyoruz. Ben mahiyeti itibarıyla, iştital sahası itibarıyla Enerji Bakanlığının bünyesinde olmasına rağmen iki farklı genel müdürlüğün birleştirilmesinin çok etkin bir yönetim sağlayacağı kanaatinde olmadığımı öncelikle ifade etmek isterim.

Bugün bu bütçe kapsamında son yıllarda özellikle Maden Kanunu'nda çok sık yapılan değişiklikler madencilik sektörünü de öngörülemez hâle getirmiştir. Bu açıdan, 7/12/2018 tarihinde Maden Kanunu'nda değişiklik yapan yeni bir teklif de Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. Sektör temsilcileri, birlik temsilcileriyle yaptığım değerlendirmelerde de gördüğüm kendileri bu süreç içerisinde "Ben yaptım oldu." mantığı içerisinde bir teklifle karşı karşıya kaldıklarını ifade ederler. Türkiye gibi kronik dış ticaret açığı, kronik cari açık problemi olan ve millî güç ve kaynaklarını azami düzeyde aktif hâle getirme mecburiyeti olan bir ölkede kırsal alanda istihdam sağlayan böyle bir alanla ilgili düzenleme yaparken bütün paydaşlarıyla beraber ortak bir anlayış içerisinde bu sürecin, yeniden kanun yapım sürecinin tercih edilmesi gerektiği kanaati içerisindeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Sayın Uysal, tamamlayalım lütfen.

GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – Özellikle 16 Haziran 2012 tarihinde yürürlüğe giren Başbakanlık genelgesiyle izin süreçlerinde yaşanan gecikmeler, belirsiz süreçler sektörün potansiyel büyüme hızının altında kalmasına hatta küçülmesine de vesile olmuştur.

Türkiye'de hepimizin bugün üzerinde büyük hassasiyet göstermesi gereken hukuk devleti ve demokrasinin artık ekonomilerin en temel girdisi olduğu noktada asli yetkinin icracı bakanlıkta olmasına rağmen Danıştayın verdiği kararın hilafına maalesef geçmişte 24 Haziran seçimlerine kadar Başbakanlık bünyesindeki komisyon üzerinden uzun ay ve yıllara dayanan yatırımların geciktiği, istihdamın yaratılmadığı böyle bir etki analizi dairesinde sonuç ortaya çıkmıştır. Özellikle dünya ölkelerinin ekonomilerinde yaşanan çalkantılar, ticari savaşlar, bölgesel savaşlar da bu hususta ihracatı etkilemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Tamamlayalım.

GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – 2013 yılında 2 milyar 186 milyon dolarlık bir ihracata ulaşmışken bu saymaya çalıştığım etkenler dolayısıyla geriye doğru gitmiş ve bugün 2017 yılı itibarıyla 2 milyar 60 milyon dolar civarında ihracatı vardır. Bu ortamda moral ve desteğe ihtiyaç duyan sektörün sanki Ceza Kanunu'na dönüştürölmüş bir kanun teklifiyle de karşı karşıya kaldığı hususundayım. Özellikle sektörün yüzde 98'ini oluşturan KOBİ'lerin... KOBİ niteliğinde olan şirketlerle büyük şirketleri mukayese ederek son beş, sekiz yıllık zaman zarfı içerisinde yapılan düzenlemelerde harçlarla ilgili ciddi artırımlar meydana gelmiştir. Ruhsat bedelleri maden sınıfına bağlı olarak arama ruhsatlarında yüzde 700'lere, işletme ruhsatlarında yüzde 100'lere varan oranlarda artırılmıştır. Bu açıdan baktığımızda, bu kompozisyonu da önümüze aldığımızda, kalkınma planlarında da ortaya konulduğu gibi, özellikle ruhsat güvencesinin daha da pekiştirilmesi gerekirken bu son teklifle beraber güvencenin azaltıldığını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Son olarak, buyurun.

GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) - Ruhsat bedelleri ve devlet hakkı oranlarının yükseltilmesiyle beraber de özellikle ruhsat alanlarındaki mümkün ve muhtemel rezervlerin kısa sürede görünür rezerv hâline dönüřtürölməsi imkânı ortadan kalkmaktadır. Ben bu açıdan her vesileyle büyük plan ve mega sunumlarda yüzde 1 düzeyindeki gayrisafı millî payının yüzde 5'ler noktasına çıkarma noktasında bir hedef ifade edilirken fiilî uygulamalar ve yapılan düzenlemelerle maalesef bunun tersi istikamette politikalar ortaya konulmaktadır. Bu açıdan sektörün şeffaf uygulamalarla öngörülebilir hâle getirilmesi, ruhsat güvencesinin artırılması, sektörün önünün açılması Türkiye'nin öncelikli gündem maddelerinden biri olmasını temenni ediyor, bütün Genel Kurulu, siz değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAşKAN – şimdi, İç Tüzük 60 kapsamında Saadet Partisi Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Karaduman.

22.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, bütçe görüşmelerinin geçmiş hesapların, politik kavgaların gölgesinde ölkede gerçekliklerinden uzak haması nutuklarla emeğin, alın terinin, geleceğin üzerinin örtöldüğü bir arenaya döndüğüne ve bu bütçenin halkın değil, rantın bütçesi olduğuna ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum, her birinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Bu bütçe meseleleriyle alakalı görmüş olduğumuz endişelerimizi, kaygılarımızı ve temennilerimizi dile getirmek üzere söz almış bulunuyorum. Özellikle bugün yolsuzluk, israf ve rantın zirveye çıktığı, ekonomik krizlerle emeğin resmen iç edildiği bir dönemde, bir ölkede bizim geleceğe güvenle bakabileceğimiz, milletimize umut olabilecek bir çalışmayı muhakkak surette ortaya koymak zorundayız. Ancak görölen o ki bütçe görüşmeleri geçmiş hesapların, politik kavgaların gölgesinde ölkede gerçekliklerinden çok uzak haması nutuklarla emeğin, alın terinin ve geleceğimizin üzerini örten bir arenaya dönmüş durumdadır.

şimdi, bugün yedi yıldır savaşta olan Suriye'nin ardından dünyanın en yüksek 10'uncu enflasyonuna sahibiz. Ocak ayından bu yana Türk lirası yüzde 45 oranında bir değer kaybetti. Vatandaşın bankalara olan borcu ise 403 milyar lira seviyelerine tırmandı. Özellikle, bugün, ölkemizde her gün yeni camilerin, Kur'an kurslarının ve medreselerin açıldığı bu ölkede 65 milyon tane kredi kartı bulunmaktadır.

Yine, ölkemizde 1986 yılından 2003 yılına kadar yapılan toplam özelleştirmelerin tutarı 8 milyar dolar iken son on dört yıllık dönemde yapılan özelleştirmelerin toplamı 60 milyar doları aşmış vaziyettedir. Hâl böyleyken brüt dış borç stoku 2003'ten bu yana 130 milyar dolardan 453 milyar dolar seviyesine çıkmıştır. Fakat tabii, bunlar görölmezken "Kriz mriz yok." denilerek ekonomik krizin milletin gözlerinde yaşandığı hakikatının üzeri örtölerek bir bütçenin sonuna doğru yaklaşmaya çalışıyoruz.

şimdi, buradan biz sormak istiyoruz: 2019'a dair öngörölen 4 milyon işsiz için bu bütçede ne var? Son on yılda borçları yüzde 830 artarak 100 milyar liraya dayanan çiftçiler için bu bütçede ne var? Ataması yapılmadığı için intihar eden öğretmenler için bu bütçede ne var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Sayın Karaduman, tamamlayalım lütfen.

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Konkordato ilan eden firmalar sebebiyle işsiz kalan, tazminatı ödenmeyen işsizler için bu bütçede ne var? Mülakatlarla, sınavlarla geleceği alınan her beşinden birinin işsiz olarak kayda geçtiği gençler için bu bütçede ne var?

şimdi görölen o ki bu bütçede emekli yoktur. Bu bütçede asgari ücretli, memur, işçi, emekli yoktur. Kıt kanaat geçimini sürdürmeye çalışan esnaf ve sanatar yoktur. Çiftçi ve üretici de yoktur ve ne yazık ki genç ve ne yazık ki kadın yoktur. Aslan payı her yıl olduğu gibi, aslan payı her yıl olduğu gibi bu yıl da rantiyeciye yani bir avuç mutlu azınlığa aktarılacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) - Yine en çok iktidarın dilinden düşürmediği faiz lobisi ve bankalar kazanacaktır, rakamlar bunun en bariz göstergesidir.

Şimdi biz burada öyle bir bütçe yapmalıyız ki dış güçler bir daha sabrımızı zorlamasın. Öyle bir bütçe yapmalıyız ki gardiyan devlet anlayışının yerine, garson devlet anlayışını tatbik edelim. Öyle bir bütçe yapmalıyız ki bu devletin sermaye sahiplerinin, servet sahiplerinin devleti değil; yoksulun, işçinin, garibanın devleti olduğunu herkese gösterelim.

Ben sözlerimi tamamlarken yapılan bu görüşmelerde gördüğüm son bir hakikati ifade ederek sözlerime son vermek istiyorum. Görünen odur ki bu bütçe halkın bütçesi değil, bu bütçe rantın bütçesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Görülen o ki bu bütçe sokağın, garibanın değil; sarayın ve zenginlerin bütçesidir.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU (Devam)

- 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, şimdi şahıslar adına lehinde söz olarak Düzce Milletvekili Ayşe Keşir...

Buyurun Sayın Keşir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken şehit edilen Rize Emniyet Müdürümüze Allah'tan rahmet, aziz milletimize de başsağlığı diliyorum.

Enerji, toplumun refahını doğrudan etkilerken ülkelerin de kalkınması için önemli bir unsurdur. Güvenli, temiz, yeterli ve ucuz enerji sağlamak ülke yöneticilerinin temel çalışma alanlarındandır. Nüfus artışı, sanayi ve ekonomideki büyüme ülkemizde

enerji talebinin artışı da devam ettirmektedir. Mevcut kaynakların yanı sıra alternatif ve yenilenebilir enerji ile yerli kömür potansiyelimizin azami ölçüde kullanılması AK PARTİ Hükûmetlerinin önceliği olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğal gaz kullanmaya başladığımız 1987 yılında 500 milyon metreküp olan yıllık doğal gaz arzı bugün 50 milyar metreküpe ulaşmıştır. 2002 yılında sadece 5 şehrimizde kullanılan doğal gaz, 2019 yılı başı itibarıyla 81 ilimizin hepsine ulaşacaktır. Ekim ayı sonu itibarıyla 434 ilçe ve beldemizde doğal gaz imkânına kavuşulmuştur. Son dönemde doğal gaza erişen ilçe ve beldelerden ikisi de şehrim Düzce'nin Yığılca ilçesi ve Boğaziçi beldesidir. Hemşehrilerimiz adına Sayın Cumhurbaşkanımıza ve bakanlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

Doğal gazın yaygınlaşması sadece yerleşim yerleriyle sınırlı kalmamakta, özellikle OSB'lerde doğal gaz arzı devam etmektedir. Bu konuda iktidar-muhalefet tüm milletvekillerinin ülkemiz ve illeri adına iftihar ettiğine eminim.

Değerli milletvekilleri, kendi sınıfında 16 gemi arasında ilk 5 gemi arasına giren ülkemizin ilk derin sondaj gemisi Fatih hepimizin gurur kaynağıdır. Barbaros Hayrettin Paşa ve Oruç Reis gemilerimiz durmaksızın çalışarak denizleri taramaktadır. Çocuklarımıza enerji bağımsızlığına erişmiş bir Türkiye bırakmak adına varsa, bulacağız.

Değerli milletvekilleri, çevre ve enerji siyaset için "soft topic"tir. Tartışmalara baktığımızda itiraz edilmeyen enerji türü neredeyse yok gibidir. Türkiye'de ne yazık ki en çok da yenilenebilir enerji türüne itiraz edilmektedir. "Hidroelektrik santralleri olmasın, aynı zamanda nükleer enerji santrallerine de karıştıyız, onlar da olmasın." diyorlar. Paris'te biri 70 kilometre mesafede 5, Londra'da biri 200 kilometre mesafede 5, Madrid'de biri 50 kilometre mesafede 2 nükleer santral bulunmaktadır. Fransa 58 santralle elektrik enerji arzının yüzde 70'inden fazlasını nükleer enerjiden elde etmektedir.

Ayrıca "Hele hele kömürle çalışan termik santraller hiç olmasın." deniyor.

Değerli milletvekilleri, dünya ülkeleri kendi kömüründen istifade ediyor, hatta Güney Afrika, kömürünün yüzde 90'ını kendisi çıkarıyor ve kendisi kullanıyor. Almanya yüzde 44 olan kullanım oranını 51'e çıkarma kararı aldı.

"Güneş enerjisini, rüzgâr panellerini de istemeyiz." diyorlar. Tüketirken enerjiyi tüm konforuyla tüketenlerin, telefon şarjı için dahi strese girenlerin sürdürülebilir bir çevre anlayışı ve yüksek teknolojiyle üretilen yenilenebilir enerji santrallerine karşı çıkması ne kadar gerçekçidir? Hem güvenli enerji arzı için yatırım yapacağız hem de çevreyi koruyacağız ve bunu diğer dünya ülkeleri gibi başaracağız.

Değerli milletvekilleri, yenilenebilir enerjinin toplam enerji içindeki payı Avrupa Birliği ülkelerinde yüzde 13,5 iken Türkiye'de bu oran yüzde 26 civarındadır. AK PARTİ politikaları bunu daha da artırmayı hedeflemektedir. Akkuyu Nükleer Santrali'nin Cumhurbaşkanımız ve Rusya Devlet Başkanının katılımıyla 3 Nisan 2013 tarihinde temelleri atılmış, Türkiye'nin ilk nükleer santral inşaatı başlamıştır. Sinop Nükleer Santrali'ne ilişkin fizibilite çalışmaları devam etmektedir. Hedefimiz, nükleer teknolojiyi sadece enerji üretmekte değil, tıp, tarım ve uzay çalışmalarında da kullanmaktır. Enerji teknolojilerinde, yenilenebilir enerjide Türkiye'nin yerleşme hamlesi hız kesmeyecektir. AR-GE yoğun ve katma değeri yüksek yatırımları ülkemize kazandırmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, sözlerime son verirken 2019 yılı bütçesinin Türk milletine hayırlı olmasını diliyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yürütme adına sayın bakanlarımıza söz vereceğim. Malumunuz toplam yetmiş dakika süre kullanma imkânları var fakat bakanlarımız yirmişer dakika olarak toplam kırk dakika civarında toparlayabileceklerini düşündüler. Gerekirse ilave yapabileceğiniz bunlara.

Önce, Ticaret Bakanımız Ruhsar Pekcan.

Buyurun Sayın Pekcan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

TİCARET BAKANI RUHSAR PEKCAN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, görevi başında şehit edilen Rize Emniyet Müdürü Sayın Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı ve sabırlar diliyorum. Sizleri saygıyla selamlıyor, 2019 yılı bütçe kanununun milletimiz ve ülkemiz adına hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte Gümrük ve Ticaret ile Ekonomi Bakanlıkları "Ticaret Bakanlığı" adı altında birleştirilmiş, böylece iç ve dış ticaretin bütüncül bir bakışla tek elden yönetildiği etkili bir model oluşturulmuştur.

Bu yeni dönemde Sayın Cumhurbaşkanımızın işaret ettikleri sonuç ve çözüm odaklı bir anlayış içerisinde 81 milyona hizmet veren bir kurum olarak çalışmalarımıza durmaksızın devam ediyoruz.

Son dönemde küresel ticaret savaşları ve korumacı ticari söylemler, Brexit sürecine ilişkin belirsizlik, sıkışan finansal koşullar ve jeopolitik gelişmeler, küresel ticaretin aşağı yönlü baskılayan risk unsurları olarak ön plana çıkmaktadır.

Bu riskler altında 2017 yılında miktar bazında yüzde 4,7 büyüyen küresel mal ticaretinin Dünya Ticaret Örgütü tahminlerine göre 2018 yılında yüzde 3,9 büyümesi beklenmektedir. Küresel ticarete ilişkin tüm bu risklere karşın Türkiye ihracatta cumhuriyet tarihinin rekorunu kırmaya hazırlanıyor. 2018 yılı Kasım ayı itibarıyla 168,1 milyar dolar yıllıklandırılmış ihracata ulaşan Türkiye'nin, yıl sonunda 170 milyar dolar ihracata ulaşmasını hedefliyoruz. 2018 yılının ilk on ayında ihracatımız yüzde 7,7 artarak 154,2 milyar dolar, ithalatımız ise aynı dönemde 206,5 milyar dolarla geçen yılın yüzde 2 altında gerçekleşmiştir. Böylece on bir ayda dış ticaret açığımız yüzde 22,7 gibi önemli bir oranda düşerek 52,2 milyar dolar olurken ihracatımızın ithalatı karşılama oranı yüzde 74,7'ye yükselmiştir. 2018 yılının ilk on ayında hizmet gelirlerimiz bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,6 artışla 41,5 milyar dolar oldu. Diğer taraftan, mal ve hizmet ihracatı birlikte değerlendirilirse 2018 Ocak-Ekim döneminde ihracat 186,1 milyar dolar, ithalat 203 milyar dolar olmuş, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 91,3'e yükselmiştir.

Değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın temel amacı, Türk ihracatının küresel rekabet gücünü ve ürünlerinin katma değerini artırarak dünya piyasalarından daha fazla gelir elde etmek suretiyle ülkemizi yüksek gelirli ülkeler seviyesine yükseltmektir. İç ticarete üreticisinden tüketicisine kadar tüm halkımıza refah getirecek şartları oluşturarak modern bir piyasa ekonomisinin temellerini güçlendirmektir. Gümrük süreçlerinde ise çağımızın bir gereği olan tam dijitalleşme gibi araçları kullanarak dış ticarete sunulan hizmetin verimli, hızlı, yüksek standartta olmasını sağlamaktır. Bu çerçevede, ticaretin daha rekabetçi, hızlı, kolay ve güvenli yapıldığı lider ülkeler arasında yer almak üzere var gücümüzle gayret ediyoruz. Bu doğrultuda, Dünya Bankası'nın Doing Business Raporu'nda dış ticaret alanında bir önceki rapora göre 29 sıra kazanarak 42'nci sıraya yükseldik. KOBİ düzeyinden başlayıp her seviyedeki ihracatçımıza bu yıl 2 milyar 34 milyon TL civarında destek vermeyi öngörüyoruz. Bu destekleri Türkiye'nin ihracat potansiyeline doğrudan katkı sağlayacak olan alanlara veriyoruz. 2018 yılında genel ticaret heyeti ve alım heyeti programlarıyla firmalarımızın yaklaşık 16 bin adet iş görüşmesi yapmasını sağladık. Hedefinde Türkiye'den dünya markaları çıkarmak olan TURQUALITY Programı'nda 162 firmamızın 173 markasını destekliyoruz. Bu önemli programı günümüz koşullarına göre yeni pazarlar ve yeni firmalar ekleyerek desteklemeye devam edeceğiz.

Dubai, Tahran, New York, Şikago, Londra'daki Türk ticaret merkezlerine ilave olarak bölge ve talep odaklı 35 yeni noktada Türkiye ticaret merkezleri kurmayı planlıyoruz.

İhracatçılarımızın küresel pazarlara ulaşımını kolaylaştırmak üzere yeni bir düzenlemeyle 12.975 ihracatçı firmamızın toplam 16.340 yetkilisine hususi pasaport alma yetkisi sağladık.

Çin, Rusya, Hindistan, Meksika'ya yönelik olarak sektör ve eyalet bazında hazırladığımız eylem planlarıyla faaliyetlerimizi yoğunlaştıracamız.

Tüm desteklerimizi ihracatçıya basit bir dille anlatan kolaydestek.gov.tr sitesini devreye aldık.

Yerinde firma ziyaretleri kapsamında il il gezerek ihracatçılarımızın sorunlarını ilk ağızdan dinledik ve dinlemeye devam edeceğiz. Dış ticaret bilgilendirme seminerleri düzenledik ve 28 odada ihracat destek ofisleri kurduk.

Uluslararası ticarette korumacı politikalar nedeniyle ihracatımızın ticaret politikası önlemine tabi olan kısmı 2018 yılının ilk on ayında 8 katına çıkarak yüzde 4,7'ye yükselmiştir. Buna rağmen 2018 yılı on bir ayında ihracatımız yüzde 7,7 artış göstermiştir.

Küresel ticarette ülkemizin maruz kaldığı haksız uygulamalara karşı gerekli önlemleri almak önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, ABD'nin ülkemize karşı aldığı tüm önlemlere aynen ve çok kısa zamanda cevap verdik. Dünya Ticaret Örgütüne gerekli mekanizmaları bir gün içinde devreye sokarak "panel"e başvurduk. Son üç ay içerisinde Bakanlığımız bünyesinde profesyonel bir ekiple çalışarak Dünya Ticaret Örgütü nezdinde iki adet dava kazanmış bulunuyoruz.

Yine, hâlihazırda yetmişin üzerinde ürün grubunda 25 ülkeye karşı dampinge ve sübvansiyona karşı önlem uygulamaktayız. Ülkemiz alınan koruma önlemleri itibarıyla Dünya Ticaret Örgütü üyeleri arasında 3'üncü sırada yer almaktadır.

Dünya ticaretinde korumacı eğilimlerin arttığı dönemlerde EXIMBANK gibi kuruluşların önemi daha da artıyor. EXIMBANK'ın 2018 yıl sonunda bir önceki yıla göre finansman desteği yüzde 12 artarak 44 milyar dolara ulaşacak. 2018 yıl sonu itibarıyla ihracatçı sayısı yıllık bazda yüzde 16 artarak 11 bine yükselmiş olup bu ihracatçı firmalarımızın yüzde 70'i KOBİ'lerdir ve KOBİ'lerin artışına destek veriyoruz. Ülkemizin ihracata açılan en önemli kapılarından birisi de serbest bölgelerdir. Hedefimiz, tüm dünyada son zamanlarda artış eğiliminde olduğu gibi özel ihtisas serbest bölgeleri kurmak ve bu bölgelerde yazılım, bilişim, yüksek teknoloji ve katma değeri yüksek ihracatı özel olarak teşvik etmektir.

Ticaret diplomasisi araçlarını ekonomik iş birliğinin derinleştirilmesi amacıyla etkin bir şekilde kullanıyoruz. Bu kapsamda, 2018 yılında 21 ülke ile 131 ikili görüşme gerçekleştirdik. Afrika'yla ekonomik iş forumu gerçekleştirdik ve bunlardan ekim ayında gerçekleştirdiğimiz foruma Afrika'dan 27 ülke bakan ve bakan yardımcısı seviyesinde katılmış bulunmaktadır.

Gümrük birliğinin güncellenmesine yönelik muhataplarımızla görüşmelerimizi sürdürüyor, aynı zamanda STK'ler ve onların paydaşları ve iş ortaklarını da devreye alıyoruz.

Ihracatımızı artırmak ve küresel rekabetçiliğimizi güçlendirmek için hâlihazırda aralarında dünyanın en önemli ülkelerinin de yer aldığı 17 ülke-ülke grubuyla STA müzakereleri devam etmektedir. İthalatın ekonomik gereklilikler doğrultusunda, akılcı politikalarla idaresine de ayrı bir önem atfediyoruz. Çok yönlü, dinamik, tutarlı ithalat politikalarını uyguluyoruz.

Değerli milletvekilleri, zamanımızın teknolojik gelişmelerden tam manasıyla istifade ederek dijitalleşmeye dayalı, etkin, hızlı, çözüm odaklı bir yaklaşımla gümrüklerimizi dönüştürüyor, modernize ediyoruz. Yasal ticaretin önünü açtık, yasal olmayan ticarete set çektik. Bu konuda hiçbir tavizimiz yok. Sloganımız: "En kolay, en güvenilir ticaretin adresi olmak." Gümrük kapılarının modernizasyonu, genişletilmesi, dijitalleşmesi ve ilgili yapılandırma çalışmalarımız devam ediyor. Gerek gümrük idaresinin gerekse yükümlülerin fiziki ortamda gerçekleştirdiği işlemleri elektronik ortama taşıma noktasında çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürüyoruz. Gümrük kapılarında araç bekleme sürelerinin kısaltılması, işlem süreçlerinde standardizasyon, "tek pencere, tek durak", Konteyner ve Liman Takip Sistemi projelerimizi tek tek gerçekleştiriyoruz ve bunu Türkiye geneline yaymak için gayret sarf ediyoruz.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsüyle firmalarımıza daha hızlı, güvenilir gümrük işlemleri vesilesiyle rekabetçilik avantajı sunduk. Bu firmalar ihracatımızın yüzde 30'unu, ithalatımızın yüzde 38'ini gerçekleştirmektedirler.

Yerinde gümrükleme uygulamalarıyla ihracatçılarımızın tesiste gümrükleme işlemlerini gerçekleştirmelerini sağladık. Gümrük Eşya Takip ve Analitik Performans Programı'yla gümrük işlemlerinin her bir aşamasının etkin bir şekilde izlenebilirliğini sağladık ve şeffaf gümrük anlayışını hayata geçiriyoruz.

Hayata geçirdiğimiz yatırımlar ve elektronik sistem programları sayesinde 2018 yılbaşından bugüne kadar 45 ton uyuşturucu; 14,6 milyon ton kaçak sigara ve 11.500 ton kaçak akaryakıt yakalamış, ele geçirmiş bulunmaktayız.

Gümrüklerde tasfiyelik hâle gelen eşya ve araç ihaleleri şeffaf, katılımcı ve örnek bir modelle 18 yaşını doldurmuş tüm vatandaşlarımızın kullanımına sunulan açık artırma, E-ihale mobil uygulama sistemiyle devreye girmiş bulunmaktadır ve bugün itibarıyla 250 bin ihale katılımcımız bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ithalatta yaptığımız ürün güvenliği denetimlerinde son bir yılda yaklaşık 500 milyon adet ürünü temsilen alınan numunelerden 14 milyon adedinin test sonucu ülkemize girişini engellemiş bulunuyoruz. Tüketicilerin sağlık ve güvenliğini tehdit eden ürünlerin ilan edildiği Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi'ni online olarak Eylül 2018'de devreye soktuk.

Küresel bazda 3,9 trilyon dolar büyüklüğündeki bir pazara hitap eden helal ürün hizmet talebinin arttığını göz önüne alarak Helal Akreditasyon Kurumunu faaliyete geçirdik. Tüketicinin korunmasıyla ilgili haksız fiyat artışları şikâyet sistemi mobil uygulamasını gerçekleştirdik.

Ticaretin kolaylaştırılması yönünde ticaret sicil müdürlüklerinin şirket kuruluşlarında tek temas olmasını sağladık. Şirket ticari işlemlerine ilişkin tüm ticari sicil işlemlerinin elektronik ortamda yapılmasıyla Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'ni kurduk.

Toplam lisanslı depo kapasitemizi 3 milyon 200 bin 967 tona ulaştırdık. Türkiye ürün ihtisas borsasını kurduk. 2019 yılı hasat dönemine kadar faaliyete geçireceğiz. Perakende işletmelere ilişkin gerekli işlemlerin etkin bir şekilde yapılması amacıyla Perakende Bilgi Sistemi'nin kurulmasına yönelik çalışmalara başladık. Elektronik ticaretin payının artırılması, e-ticarette güvenlik kaygılarının giderilmesi, hizmet kalitesinin artırılması amacıyla Güven Damgası Sistemi'ni faaliyete geçirdik. Ticari aktörlerin finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla Taşınır Rehni Kanunu'nu çıkardık. Esnaf ve sanatkârimız için sorunları çözmek, onların ekonomimize ve ihracatımıza daha büyük katma değer üretmesini sağlamak üzere çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu kapsamda esnafımızın finansman sorunlarını çözmek için 1 milyar 472 milyon kaynak ayrılması olup 202.190 esnaf, sanatkâra 17 milyar 470 milyon TL kredi kullanılmıştır. 2019 yılı bütçesinde yaklaşık 1 milyar 880 milyon TL'lik faiz destek kredisi ayrılacaktır. Esnaf, sanatkârimızın sorunlarını çözmek için onlara temerrüde düşen borçlarında faiz indirim desteği sağladık. Bunun dışında, esnaf ve sanatkârı bilgilendirme toplantıları, esnaf ve sanatkârimıza teknoloji kullanımının artırılması ve e-ihracatı yönlendirmesi amacıyla e-ticaret eğitimleri düzenledik ve düzenlemeye devam edeceğiz. Bakanlık olarak 1994'ten beri güncellenmeyen Rekabet Kanunu'nun güncelleme çalışmalarını, günümüz koşullarını, ülkemizde doğrudan yabancı yatırımların yüzde 70'ini oluşturan AB rekabet hukukunun 2003, 2008, 2010 yılı güncellemelerini dikkate alarak tamamladık.

Konuşmamın bu bölümünde 2019 yılına ilişkin hedeflerimiz ve projelerimizden bahsetmek istiyorum. İhracatımız yüzde 7,1 artışla yeni ekonomi programındaki beklenti olan 182 milyar dolara ulaşması, ithalatımızın bu hedef doğrultusunda 244 milyar doların altında gerçekleşmesi; bu hedefler doğrultusunda dış ticaretimizle ilgili geliştirici önlemler alırken bir yandan da üretim kapasitemiz ve rekabetçilik gücümüzü artıracamız. Ticaret diplomasimizi hızlandıracak, daha fazla ticaret ve alım heyetleri düzenleyecek, pazar çeşitlendirmesini sağlayacak, mevcut pazarlarda derinleşme faaliyetimizi sürdürececek, hedef ve öncelikli ülkelerde yeni pazarlara giriş olanaklarını, yeni stratejilerle ortaya çıkaracağız. Ticaret ataşelerini yerel ekiplerle beraber güçlendirerek daha etkin, daha aktif, daha dinamik, daha görünür olmalarını sağlayacağız.

2019 yılında yirmi ülke KEK ve JETCO toplantıları yapmayı hedefliyoruz. Çin, Hindistan, Meksika, Rusya pazara giriş eylem planlarının uygulamasına geçeceğiz. Japonya, Ukrayna'yla yürütülen STA müzakerelerini tamamlamayı, diğer STA'larla ilgili görüşmeleri tamamlamayı, yürürlüğe koymayı hedefliyoruz.

Üretim ve ihracatımızın niteliğini değiştirerek ve ihtisas serbest bölgelerimizde teknoloji, yazılım, bilişim ihracatına destek vererek daha fazla AR-GE, teknoloji, inovasyon ve tasarım içeren ürünlerin ihracatının ağırlığını artırmak için desteklerimizi bu yönde artıracacağız. Devlet yardımları kapsamında firmalarımızı günün rekabet koşullarına uygun olarak desteklemeyi sürdüreceğiz. Türk ihraç ürünlerine yönelik muhtelif ülkelerde başlatılan ticaret politikası önlemlerine karşı ulusal ve uluslararası platformlarda ihracatçılarımızın haklarını savunmaya devam edeceğiz.

Nisan-Ekim 2019 tarihlerinde 100'ün üzerinde ülke ve uluslararası kuruluşun katılımıyla gerçekleştirilen 2019 EXPO Pekin'e katılım sağlayarak ülkemizin kültürünü ve tarihî zenginliklerini tanıttacağız. İthalatın her aşamasını hassasiyetle takip ederek gerekli önlemleri alacağız. Dış ticarete konu ürünlerin güvenilirliği ve kalitesini artırmak amacıyla ürün güvenliği ve denetimi faaliyetlerini en etkin şekilde gerçekleştireceğiz. Ürün güvenliği ve teknik düzenlemelere ilişkin çalışmalarımızı tamamlayarak AB mevzuatına uyumlu hâle getirecek, ürün güvenliği sistemimizi de modernize edeceğiz.

Tüketicilerimizin ve firmalarımızın tüketici hakları konusunda bilinç düzeyini artırmaya devam ederek "bilinçli tüketici, basiretli tacir" anlayışımızı sürdüreceğiz. Hizmet sektörlerine uluslararası rekabet gücünün ve hizmet ihracatımızın sürdürülebilir bir şekilde artırılması amacıyla Bakanlığımız tarafından hizmet sektörlerine yönelik olarak uygulanan destek programlarını etkili bir şekilde uygulamaya devam edeceğiz. Perakende işletmelerin açılış ve faaliyetleriyle kapanışında gerekli başvuru işlemlerinin yapılması, kurum, kuruluşlara iletilmesi, değerlendirilmesi, bu işletmelere yönelik veri tabanı oluşturulması ve bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla Perakende Bilgi Sistemi'nin kurulmasına yönelik çalışmaları sürdüreceğiz. Türkiye Ürün İhtisas Borsasıyla lisanslı depolardaki tarım ürünlerinin, ürün senetlerinin elektronik ortamda alım satımını tamamen gerçekleştirecek, hızlı, güvenilir biçimde tek bir platformdan yapılmasını sağlayacağız.

Reel sektörün önemli fonlama araçlarından olan bonolarda karekod sisteminin altyapısını oluşturup bonolarda karekod sisteminin ticari hayatta aktif ve güvenilir olarak kullanılmasını sağlayacağız. Taşınmaz ve ikinci el taşınır ticaretine yönelik çıkardığımız yönetmeliklerin etkin şekilde uygulanmasını sağlayarak bu alanda köklü dönüşüm sağlayacağız.

Toptancı hallerinin, sebze meyvelerin yanı sıra, et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri, su ürünleri, arı ürünleri, kesme çiçeğin de ticaretinin yapılabilirdiği modern hizmet tesislerine sahip toptan gıda merkezlerine dönüştürülmesini, ayrıca üretici örgütlerinin pazar paylarının artırılması, üretici örgütlerine vergi avantajı getirilmesi, üretici örgütlerine toptancı halindeki iş yerlerinin yüzde 30'unun ayrılması ve iş yerlerinin de yüzde 75 indirimli kiralanmasını sağlayacağız.

İnsan kaynağına ve teknolojiye yaptığımız yatırımların ülke güvenliği ve ekonomisi ile toplum sağlığı üzerindeki olumlu sonuçlarını alıyoruz. Kara kapıları, havaalanı, deniz limanlarında en modern ve en ileri teknolojiyi kullanmaktayız. 2019 yılında ticareti kolaylaştıracak, yasa dışı eşya trafiğini önleyecek her türlü yeni sistem ve ekipmanı gümrük kapılarımızda kurmaya ve teknolojik kapasitemizi artırmaya kararlılıkla devam edeceğiz. Bir taraftan yasal ticareti kolaylaştırıp hızlandırmaya devam ederken diğer taraftan potansiyel tehditlere odaklanıp yasa dışı ticaretle etkin şekilde mücadele edeceğiz.

Ülke genelinde kooperatifçilik bilincini ve farkındalığını artırarak mevcut kooperatiflerin kurumsal yapılarını güçlendirip yeni alanlarda kooperatiflerin kurulmasını, kadın kooperatiflerini teşvik ederek kooperatifçiliğin ülke ekonomisine katkısını artıracacağız.

EXİMBANK'ın toplam finansman desteğini yüzde 10 artırarak 48,4 milyar dolara yükseltecek, ülkemiz ihracatının yüzde 27'sine finansman sağlamış olacağız. Firma sayısını yüzde 12 artırarak 12.320'ye çıkmasını hedefliyoruz, KOBİ payının yüzde 70'i aşmasını amaçlıyoruz.

Ticaret Bakanlığımızın sizlere takdim olunan amaç ve faaliyetleri doğrultusunda kullanılmak üzere 2019 yılı bütçesi toplam 5 milyar 693 milyon 573 TL'dir. Bu meblağın 1 milyar 328 milyon 424 bin TL'si personel giderlerine, 207 milyon 138 bin TL'si SGK prim giderlerine, 238 milyon 301 bin TL'si mal ve hizmet alım giderlerine, 140 milyon 549 bin TL'si sermaye giderlerine, 1 milyon TL'si sermaye transferine ayrılmışken 3 milyar 778 milyon 161 bin TL'si cari transfere yani büyük ölçüde ihracatçı ve ticaret erbabının desteklenmesiyle ilgili giderlere tahsis edilmiştir. Tüm bu ödenekler hedeflerimize ulaşmamızda lokomotif görevi üstlenen tüm paydaşlarımıza, özellikle ihracatımıza daha fazla destek vermek amacıyla kullanılacaktır.

Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım. Zamanlamanız mükemmeldi, sağ olun.

Şimdi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez...

Buyurun Sayın Bakanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, konuşmaya başlamadan önce, çok özür dilerim, aldığımız bir haberi hem milletvekillerimize duyurmak açısından...

BAŞKAN – Konuşmadan sonra alalım Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayhay. Acil bir durum olduğu için yani.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Manisa ili Soma ilçesindeki maden ocağında meydana gelen göçükte yaralanan işçilere şifa dilediğine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Soma'da maden işçilerinin üzerine kaya düştü. 11 işçimizin yaralandığı belirtiliyor. Çalışmalar devam ediyor. Bu konuyla ilgili arkadaşlarımızdan bilgi alabilirsek Meclisin bilgilendirilmesini rica ediyorum. Yaralılara acil şifalar diliyorum. Geçmiş olsun diyorum.

BAŞKAN – Geçmiş olsun.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018

Sayıli Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU (Devam)

- 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Sayın Başkan, değerli üyeler; sözlerime başlamadan önce, uğradığı saldırı sonucu şehit olan Rize İl Emniyet Müdürümüzü rahmetle anıyor, yakınlarına başsağlığı diliyor, yaralıları da acil şifalar diliyorum.

Biraz önce Sayın Grup Başkan Vekilimizin bu haberi bir iki dakika önce bana ulaştı. Yani şu anda bir can kaybı söz konusu değil ama arkadaşlar da, ekip de orada, yaralıları kurtarmaya çalışıyorlar. Geliştikçe de ben kamuoyunu bilgilendireceğim.

Öncelikle, bugün burada Bakanlığımızın bütçe görüşmeleri kapsamında yapılan eleştirileri dikkate aldığımızı ve alacağımızı ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum. Plan ve Bütçe Komisyonunda da oldukça verimli, değerli bir çalışma söz konusu olmuştu. Aslında Enerji Bakanlığı olarak millî enerjinin maden politikamızı üç temel ayak üzerine yerleştirdiğimizi ifade etmiştik: Arz güvenliği, yerleştirme ve öngörülebilir piyasalar.

Baktığımızda siyasi partilerin kendi ideolojik yapılarına yakın olarak bazı yaklaşımları olduğunu ama yüzde 50 oranında bir ortak paydayı yakaladığımızı söyleyebilirim. Arz güvenliği konusunda bugün her grup... Evet ülkenin arz güvenliği önemlidir “Kimseyi karanlıkta bırakamayız, soğukta bırakamayız, yolda bırakamayız.” mantığı var ama çözüm önerileri ve yaklaşımlar arasında bir farklılık söz konusu aslında. Yerleştirme konusunda da büyük oranda bir ortak fikir geliştiğini söyleyebilirim. Yerli kaynakların özellikle yenilenebilir kaynakların sonuna kadar kullanılması konusunda bir fikir birliği var. Belki orada kaynak çeşitliliği açısından farklılaştığımız noktalar söz konusu. Özellikle bazı siyasi partilerimizin nükleer enerjiye öteden beri olan mesafesini bugün burada bir kez daha müşahade etmiş olduk. Biz de defaatle nükleer enerjinin onların korktuğu kadar önemli etkileri olmadığını söyledik ama herhâlde bu süreç ve tartışma devam edecek. Dünyada da nükleer teknolojiler başladığından bugüne aslında tartışılıyor ama bugün baktığımızda, biraz önce konuşmacılarımız da ifade etti, Fransa da yüzde 72 civarında enerjisini nükleer enerjiden elde ediyor. Ada memleketlerinde, Japonya da hakeza öyle, Amerika Birleşik Devletleri’nde var, Avrupa Birliğinin ortalaması yüzde 25 civarında. Demek ki nükleer enerjiden kolay kolay vazgeçmeyeceğiz. Özellikle sıfır emisyon üretmesi açısından baktığınızda temiz teknolojiler arasında sayılan bir enerji kaynağı. Biz bu süreçte elli yıl arkadan geliyoruz baktığımızda ama inşallah elli yıl sonra da olsa bu teknolojiye ülke olarak kavuşmuş olacağız. Nükleer teknolojiye sadece enerji olarak bakmak doğru değil; tıptan tarıma kadar birçok alanda aslında bugün istifade ediyoruz. O açıdan, teknolojiye bütüncül olarak bakmanın bu anlamda faydası olacağını düşünüyorum.

Diğer bir önemli konumuz öngörülebilir piyasalar. Burada da aslında AK PARTİ öteden beri serbest piyasaya inanan, müteşebbisin önünü açan, girişimciyi koruyan yapıyla... Baktığınızda, özellikle son on altı yılda enerji sektöründe bir başarı hikâyesi yazılmışsa burada özel teşebbüsün girişiminin son derece önemli katkısı var. Sadece elektrik sektöründe 100 milyar

dolarlık bir yatırım söz konusu ve burada gerçekleştirilen yatırımın büyük bir kısmı, neredeyse yüzde 90 ve üzerinde büyük kısmı da özel sektör eliyle yapıldı. Bu, birlikte kamu-özel sektörün bir başarı hikâyesi. Eğer bugün elektrikler kesintisiz yanıyorsa ve doğal gaz ocağınıza kesintisiz geliyorsa burada serbest piyasa ekonomisinin ve buna inanan insanların, Düzenleme Kurumu dâhil etkin denetlemenin son derece büyük etkisi vardır; Avrupa Birliği müktesebatıyla da uyumlu bir gelişmedir. Bu süreç bu şekilde devam edecek. Partilerimizden bir kısmı tabii, daha çok kamu eliyle bunların yapılmasını arzu ediyor ama geçmiş yılları hatırlayacaksınız, Devlet Su İşlerinin yirmi yıl bitmeyen projeleri vardı, o proje bitecek ve oradan elektriği alıp biz şehirlerimize ileteceğiz mantığıyla hareket ediyorduk; bugün, hamdolsun, başlayan işler projenin büyüklüğüne bağlı olarak değişmekle birlikte beş-altı yıl içerisinde artık finalize edilebiliyor.

Biz sadece bu politikalar üzerinde durmadık, son dönemde bir de önceliklerimizi kamuoyuyla paylaştık. Bunlar arasında politik sürdürülebilirlik... Hamdolsun, son on altı yılda AK PARTİ hükümetleri, aslında bakanlar değişse bile aynı bakanlıkta birbirini destekleyen politikalarla devam ettiler. Politik sürdürülebilirlik bizim için son derece önemli.

İkincisi finansal sürdürülebilirlik çünkü özel sektörün -hatta kamu da bunun içerisinde- mali hayatlarını, finansal hayatlarını devam ettirebilmesi için bu açıdan desteklenmesi ve serbest piyasa koşullarına göre makul bir kâr anlayışıyla bu hayatlarını devam ettirmesi gerekiyor.

Diğer bir önemli ilkimiz de katılımcılık. Tüm paydaşlarla, piyasayı etkileme potansiyeli olan konuları hem sektörlere hem de tüketicilerle paylaşarak düzenlemeleri ondan sonra hayata geçirmek gibi bir ilkimiz söz konusu.

2017 yılı ve 2018 yılı ilk on ayında devreye alınan elektrik santrallerine baktığınızda, aslında tarihî bir rekor kırdık; 13 bin megavat. Birçok Avrupa ülkesinin mevcut kurulu gücünden daha fazla kurulu gücü inşa ettik ve bunların büyük bir kısmı, 8 bin megavatı da güneş ve rüzgâr olmak üzere yenilenebilir kaynaklardan oluşmaktadır. Attığımız bu adımlarla, elektrik üretimimizde yerlilik oranını yüzde 50'lere çıkarmış durumdayız. Yaptığımız planlamalar doğrultusunda, inşallah, bu yerli kaynaklardan elektrik üretim miktarımızı yüzde 60'ların üzerine çıkarmayı hedefliyoruz. An itibarıyla, kurulu gücümüz itibarıyla baktığımızda, elektrik kurulu gücünde, aslında yerli ve yenilenebilir kaynakların oranı yüzde 65 ancak kesintili kaynaklardan elektrik ürettiğimiz için, onun toplam üretimdeki payı nispi olarak daha düşük olmaktadır, buna da dikkat etmekte fayda var.

En önemli konularımızdan birisi ithalat bağımlılığını azaltmak. Biraz önce sayın hatipler de ifade ettiler. Enerjide dışa bağımlılığa baktığımızda, birincil enerji kaynakları açısından baktığımızda, doğrudur, yüzde 75'ler civarında bir ithalat bağımlılığı var. Elektrik enerjisi açısından baktığımızda yüzde 50'ler civarında. Maalesef, petrol ve doğal gaz kaynakları açısından yeterli bir ülkeye sahip değiliz, bu noktada aramalarımızı artırdık. O açıdan, yerli kömürü ithal ürünlerin ikamesi anlamında bir alternatif olarak görüyor ve o konudaki yatırımlarımızı, hamlelerimizi süratle artırıyoruz.

Doğal gaz konusunda talebin sorunsuz karşılanabilmesi için de uluslararası birçok projeyi başlattık. Geçtiğimiz haziran ayında, bildiğiniz, yakından takip ettiğiniz gibi TANAP'ı işletmeye aldık. Oradan yaklaşık 6 milyar metreküplük bir gaz akışı ülkemize sağlanacak, 10 milyar metreküp de ülkemizi katederek Yunanistan üzerinden Avrupa pazarlarına gidecek bir projeyi hayata geçirmiş olduk.

Yine, TürkAkımı, son dönemde uluslararası ölçekte geçerliliği olan en büyük projelerden birisi. Geçtiğimiz ay, biliyorsunuz, bunun deniz kısmındaki işlerinin bitim törenini yapmış olduk, inşallah, 2019 yılı sonunda da TürkAkımı'nı işletmeye açmış olacağız.

Keza depolama konusu son derece önemli. Özellikle doğal gaz kışın talebi yüksek bir ürün çünkü havalar soğuyunca ısıtma talebi artıyor, onun için depolara ihtiyacınız var. Biz depolara yapmış olduğumuz yatırımla hem yüzer LNG depolarıyla hem de yer altı depolarıyla kapasiteyi 2-3 misli artırdık ve bugün itibarıyla sisteme 303 milyon metreküp doğal gaz verebilir hâle getirdik. Bunun anlamı şu: Geçtiğimiz yıllarda zaman zaman -vatandaş belki çok fark etmiyordu- kısıntı, kesinti uyguluyorduk; hamdolsun, artık o kısıntı, kesintiler kalktı, 250 milyon metreküpü bir gram eksiltmeden geçtiğimiz yıl sisteme verdik. Bu, son dönemde yapılan depolardaki kapasite artışıyla sağlanmış oldu. Hedefimiz toplam doğal gaz talebinin yüzde 20'si oranında bir depolama kapasitesini ülkeye kazandırmak. 303 milyon metreküpün yaklaşık yarısı boru hattından, yarısı da depolardan geliyor. Dünyanın her yerinde böyleydi. Hamdolsun geçen yıl itibarıyla bu hedefi de gerçekleştirmiş olduk.

Bir diğer iyi haberimiz, tabii, seksen ilimize ulaştık, inşallah yıl sonunda Hakkâri'ye de doğal gazı götüreceğiz ve bununla birlikte seksen bir il de doğal gaza kavuşmuş olacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

An itibarıyla ülke nüfusunun yüzde 70'i doğal gaza erişebilir durumda, yüzde 62 de fiilen doğal gaz kullanıyor. Bu sayıyı artırıyoruz. Geçtiğimiz yıl yüz yeni ilçeye doğal gaz götürdük. Bu sene ilk yüz günlük plan kapsamında kırk iki ilçeye götürdük. Yıl sonuna kadar inşallah 70'in üzerine çıkacağız ve böylece Türkiye'deki toplam ilçe sayısının yarısından fazlasına doğal gazı götürmüş olacağız.

Türkiye'nin enerjide bağımsızlığa ulaşabilmesi için denizde ve karada doğal gaz ve petrol aramalarını artırması gerekiyor. Bu kapsamda Barbaros Hayrettin Paşa'yla yaptığımız sismik çalışmaları kesintisiz devam ettiriyoruz. Özellikle şu anda Akdeniz'de, Kıbrıs açıklarında bu aramalara devam ediyor. Ama arama yetmiyor, bunu çıkartmak lazım, dolayısıyla sondaj yapmak gerekiyor ve sondaj gemimiz Fatih'i de aldık. Yaklaşık bir buçuk ay önce de ilk sondajı Antalya açıklarında başlattık. İnşallah orada üç dört ay içerisinde netice almayı planlıyoruz.

Şimdi ikinci bir gemimiz daha geliyor Fatih gemisine, o da yola çıktı. Ocak sonu itibarıyla Akdeniz sularına girmiş olacak. Hem ikinci gemimiz -adını ben şimdi açıklamayayım- hem de birinci gemimizde, Fatih ve diğer gemimizde Akdeniz'de ve Karadeniz'de bu hidrokarbon aramalarına devam edeceğiz. Âdeta Akdeniz kazan, biz kepçe arıyoruz karış karış. Dua edin, bulalım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2000'li yılların başlarında elektrik üretim tesisi kurulu gücümüz 30 bin megavattan bugün neredeyse 90 bin megavatlara geldi, aslında 3 kat katlanmış olduk. Üretim miktarımız 125 milyar kilovatsaati, an itibarıyla 300 milyar kilovatsaati aşmış durumdayız; 2,5 katından fazla yükselme var. Artan talebi de karşılamış olduk.

Şimdi, biraz önce eleştirilerde "Aslında arz fazlamız var, niye yatırımlar devam ediyor." denildi ama ülke geliştikçe, kalkındıkça talep artıyor, bizim araştırmalarımız ve incelemelerimiz onu gösteriyor. Ülkenin her yıl büyüdüğü GDP oranında, en az asgari düzeyde elektrik talebi artıyor. Bu da ortalama yüzde 5-6 oranında bizim arz tarafını artırmamız gerekiyor. Arz fazlalığının şöyle bir faydası da var: Serbest piyasa mantığına rekabet oluşturabilmek açısından da aslında yani fiyatların daha makul seviyelere inmesi açısından da önemli bir katkısı söz konusu.

Bir diğer önemli alanlarımızdan birisi YEKA, yenilenebilir enerji kaynak alanlarıyla alakalı çalışmalarımız. Burada da ilk ihaleleri geçtiğimiz yıl hem rüzgârda hem güneş santralinde yapmıştık. Önümüzdeki yıl bunu hem rüzgârda hem güneşte bin megavat artırıyoruz. Bildiğiniz gibi, burada aynı zamanda yerli teknoloji kullanma ve üretim şartı da getirmiş olduk. O da ülkede bir teknoloji transferi ve istihdam artışı açısından da önemli bir konu olarak gündemimizde yer almaktadır.

Kaliteli elektrik için sadece enerji üretim santrallerini artırmanız gerekmiyor. Bu iletim şebekesi ve dağıtım şebekesini yani Keban'da, Türkiye'nin dört bir tarafında ürettiğimiz bu elektriği 81 milyon vatandaşa -yaklaşık 40 milyon sayaç demektir- ulaştırabilmek için ciddi bir şebeke yatırımı yapmanız gerekiyor ve o yaptığınız yatırımın eskiyen taraflarının yenilenmesi ve

kapasite artışının da sağlanması gerekiyor. Bu kapsamda 2016-2020 yılları arasında bunun 30 milyar liralık bir yatırım harcaması yapıldı, yapılacak. Bunun 12 milyar lirası iletim hatlarına, 18 milyar lirası elektrik dağıtım hatlarına. Şöyle bir eleştiri gelmişti, geçmişte kamudayken yatırım daha fazla diye. Arkadaşlara özellikle sordurdum, 2006-2010 yılları ki ağırlıklı olarak kamunun işlettiği dönemlerdir, o dönem beş yılda yapılan yatırım tutarı 4,3 milyar TL nominal, rasyonel olarak kıyasladığınızda 2 kat net bir artışla aslında yatırım miktarı artmış oldu.

Diğer bir konumuz yerli kömür. Şimdiye kadar yaptığımız keşiflerle 17,5 milyar tonun üzerinde bir keşif yakalamış olduk, bunun ekonomiye kazandırılması gerekiyor. Hem ısınma amaçlı hem de elektrik üretimi amaçlı bu yerli kaynağımızı sonuna kadar kullanmak durumundayız. Burada yaptığımız çalışmalarda önümüzdeki inşallah beş altı yıl içerisinde 5 bin megavat yerli kömüre dayalı termik santral kurduğumuzda önemli bir ithal açığının ithal ikamesini de sağlamış olacağız.

Geçtiğimiz günlerde Bakanlığımızın önceliğiyle ithal kömüre dayalı santral sahipleriyle yerli kömür üreticilerini bir araya getirdik. Dedik ki: Kömürünüzü üretin ve santrallerde yakın. Bazı teknik sorunlar vardı aslında kazanların ve tesislerin tasarımı açısından, onlar da büyük oranda aşıldı, belli oranda karıştırıldığında yerli kömür sorun yaratmayacak gibi gözüküyor. Bu durumda ilk etapta şu anda biz çünkü ithal kömür için santrallere 23 milyon ton civarında bir kömür ithal ediyoruz, yüzde 10'luk bir bölümünü yerli kömürden sağlamış olacağız. Bunun parasal değeri de yaklaşık 414 milyon dolar, bunu 2 katına çıkartma oranı teknik olarak da mümkün.

Bir diğer müjdeli haberimiz, Zonguldak Milletvekillerimiz biz oraya gittiğimizde de sık sık ifade ettiler, burada da söylediler, ne zaman işçi alınacak diye. Biliyorsunuz seçimlerden önce Sayın Cumhurbaşkanımız oraya gidip 1.500 işçi sözü vermişti, biz de gittiğimizde dedik ki: Sayın Cumhurbaşkanımızın sözü bizim için talimattır, gereğini yapacağız, kararname de çıktı, 1.500 işçiyi Türkiye Taş Kömürlerine alacağız inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Açık 6.500 Sayın Bakanım, 6.500 işçi açığı var, bin tanesi de emekli olacak yıl başında.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uyguladığımız projelerle özellikle yüksek nitelikli, katma değerli ürünlerin madencilik alanında hayata geçirilmesi için önemli bir çalışma daha başlattık. Uç ürün üretmek şartıyla maden sahalarımızı ihaleye çıkarıyoruz. Bunlardan 3 tanesinde ilana çıktık. Ocak ayı itibarıyla inşallah onları da yapmış olacağız. Katma değeri yüksek ürünleri üretmek gibi bir hedefimiz var. Ham madde olarak sattığınız bir ürün için 1 lira kazanıyorsanız bunu yarı mamul hâline getirdiğinizde 7-8 kat, uç ürün hâline getirdiğinizde 25-30 kat daha fazla katma değer üretme imkânınız var. Aklimızı katarak biraz daha fazla değer katmanın çarelerini arıyoruz. Bu anlamda da mevzuat altyapısının da değişikliğini yapmış olduk.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bor konusuna sıkça değinildi. Türkiye, biliyorsunuz, dünyadaki bilinen bor rezervlerinin yaklaşık 66'sına sahip. Pazar payımız yüzde 57. Rezerv kadar pazar hedefiyle hareket ediyoruz. Geçtiğimiz yıl Eti Maden rekor kırmıştı, üretim ve satış rekoru. Bu rekoru bu sene egale ediyoruz, 2 milyon 350 bin tona çıkartacağız. Yaklaşık 1 milyar dolarlık bir satış hedefi var. Neredeyse ürettiğimiz yüzde 95'i civarında da bir ihracat kapasitesi yakalamış durumdayız. Dünyanın 1 numaralı bor üreticisi durumundayız. Ama tabii "Boru rafine mi üretiyorsunuz?" diye bir soru gelmişti. Evet, rafine yapıyoruz şu anda, büyük oranda rafine yapıyoruz. Fakat bordan başka ürünler yapma imkânı da var. Bunlarla ilgili çalışmalarımız da devam ediyor.

Bor, kimyacılar bilir, aslında "kimyasal tuz" demek. Bordan mamul tek başına bir şey yok ama borun içerisinde olduğu birçok madde olabiliyor; cam, çelik, gubre, seramik gibi. Bu alanlarda da, bunların kullanım alanlarının çeşitlendirileceği alanları da çalışıyoruz. BOREN özellikle üniversitelerimizle bu anlamda çok yakın temas içerisinde. Eti Maden, yabancı iş ortaklarıyla görüşüyor. Özellikle savunma sanayisinin ihtiyaç duyduğu nitelikli çelik yapımında da yine bordan yararlanma gibi bir hedefimiz söz konusu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bormatikin yatırım talebini niye kabul etmiyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bu teknik altyapıyı yapmak yeterli değil, piyasa mantığının da kendi içerisinde çalışması lazım. Bundan yaklaşık üç sene önce EPIAŞ devreye girdi. EPIAŞ, enerji borsası, aslında elektrik ürünlerinin ve doğal gaz ürünlerinin alınıp satıldığı bir borsa hâline getirildi. Elektrik ürünlerindeki satış üç yıldır gayet başarılı gidiyor. Bu sene ilk defa doğal gazda da günlük doğal gaz ticaretinin yapılabileceği bir platformu hizmete açmış olduk. Bu bölgede yani güneydoğu Avrupa bölgesinde ilk defa doğal gaz ticaret platformu olan ülkeyiz. Bunun gelecekte bize şöyle faydası olacak: Özellikle 6-7 kaynaktan biz doğal gaz ithal ediyoruz, Rusya, Azerbaycan, İran ve LNG olarak Cezayir, Katar, Nijerya gibi ülkelerden. 8-10 çeşit kaynak ülkenin ürünlerini burada buluşturduğumuzda burada bir borsa oluşturabilirsek o zaman burada oluşacak fiyat ve endekse hem kendi ülkemiz açısından hem de yakın coğrafya, güneydoğu Avrupa ülkeleri açısından da önemli bir borsa özelliği olma imkânına da kavuşmuş olacağız. Çevreyle ilgili olarak bazı hususların altını çizmek istiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Vatandaş doğal gaz alamıyor, onu söyleyin Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya Başkan, ağzımızı açtırmıyorsun.

BAŞKAN – Tamam, kürsüye gelip konuşmadın sen.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Soracağız, Bakan cevap verecek.

BAŞKAN – Yeter, kürsüde söz verdik, sana söz vermedik, yok böyle yerinden konuşup bağırarak.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Böyle bir şey olur mu ya.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bir Enerji Bir Nefes diyerek ağaç kampanyası başlattık. Bu sene yeni alınan her elektrik abonesi için, her doğal gaz abonesi için bir ağaç dikiyoruz. Yetmez, bu sene trafiğe çıkan her lastikli araç adına bir ağaç diktireceğiz sektöre. Yetmez, her üretilen 100 ton kömür için de bir ağaç dikeceğiz. Yaklaşık 5 milyon ağacımız olacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böylece hem enerji alanında hem de tabii kaynaklar alanında çevreye gösterdiğimiz değeri bir kez daha göstermiş olacağız.

Paris iklim konusu var, bildiğiniz gibi yakından takip ediyoruz ama bu konuda adalet istiyoruz. Özellikle gelişmiş ülkelerle aynı kefeye konmanın bizim gibi gelişmekte olan ülkeler açısından son derece negatif ayrımcılık olduğunu ve bunun düzeltilmesi gerektiğini ifade ettik. Bu konudaki girişimlerimiz de devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Verimlilikle alakalı çalışmalarımız: Geçtiğimiz yıl sonunda Ulusal Eylem Planı'nı hazırladık. 55 adet eylem planı çıkarttık. Bunları uygulamaya başlıyoruz. İnşallah 2023 yılına kadar 23,9 milyon TEP enerji tasarrufu –TEP, ton eş değer petrol- sağlayacağız. Bunun yaklaşık değeri 8,5 milyar dolar civarındadır. Bu da enerji tüketiminin baz senaryoya göre yüzde 14 daha az tüketilmesi anlamına geliyor.

Burada 81 milyon vatandaşımızın yapması gereken hususlar var; sadece kamunun veya özel sektörün yapacağı şeyler

değil. O açıdan burada toplumu bilinçlendirmenin son derece önemli olduğunu ifade etmek istiyorum. Konutlarımızda hâlâ ısı yalıtımı sorunu yaşıyoruz. O açıdan bu konunun üzerinde ağırlıklı durmamız gerekiyor.

MTA'nın sondajlarıyla ilgili bir iki bilgi vermek istiyorum. 2000'li yılların başında yılda sadece 30 bin metre sondaj yapabilen MTA, bugün itibarıyla 1,5 milyon metreyi aştı, tarihî bir rekordur, geçtiğimiz yıl 1 milyondur. Demin ifade ettim, denizde nereyi arıyorsak karada da arayacağız, havadan da aramalarımızı başlattık. 2 tane uçağımız, şu anda Türkiye'de aşağı yukarı yüzde 80 uçuşunu yaptı. Havadan jeofizik görüntüleme yapıyoruz yerin altındaki varlıkların keşfi açısından. Burada da yaptığımız değerlendirmeler var. Bunu ben daha sonra paylaşacağım. Bulduğumuz önemli keşifler var. Bulduğumuz keşiflerin yaklaşık toplam tutarı 100 milyar dolar, sırf son iki yılda bu arama çalışmalarından elde ettiğimiz keşifler sonrası.

Süremi azaldığının farkındayım, son cümle: Atalarımızdan bize miras kalmayan, aslında tam tersine neslimizden ödünç aldığımız dünyamız ile ülkemizin geleceği ve çocuklarımızın yarınları için yüklenmiş olduğumuz emanetin farkında olarak enerjimizi daha müreffeh bir Türkiye için harcamaya devam edip "Önce insan" düsturuyla Enerji ve Tabii Kaynaklarda ulaşmış olduğumuz başarıyı yeterli görmek yerine daha iyisini milletimize sunmak gayreti için çalışmalarımıza devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bu vesileyle Bakanlığımız merkez teşkilatı ile bağlı ve ilişkili kuruluşlar için toplam 2,863 milyar 608 milyon TL olan 2019 yılı bütçe teklifimizin Bakanlığımız, milletimiz ve devletimiz için hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Enerjiniz bol, geleceğiniz aydınlık olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Özkoç'un değindiği Soma'daki olayla ilgili bir bilgi var.

Sayın Bakana yerinden söz veriyorum.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in, Manisa ili Soma ilçesindeki maden ocağında göçük altında kalan işçileri kurtarma çalışmalarına devam edildiğine ilişkin açıklaması

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Soma'daki kazada tavan çökmesi nedeniyle 3 işçi mahsur kalmış durumda. İşçilerle irtibat kuruldu, ölüm yok hamdolsun. Muhtemelen bir yaralanma söz konusu. İşçilerin bulundukları yerde kurtarılmaya çalışmaları da devam ediyor. Mesafe de 1,5 metre kadar yaklaşmış, inşallah müjdeli bir haberi de yakın bir saat içerisinde alır, sizlerle paylaşırız efendim.

BAŞKAN – İnşallah.

Teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildirimiminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

Ç) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

G) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

Ğ) TİCARET BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) EKONOMİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) REKABET KURUMU (Devam)

- 1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) HELAL AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, şimdi şahsı adına aleyhte Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan.

Buyurun Sayın Özgökçe Ertan. (HDP sıralarından alkışlar)

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Günün son konuşmasını yapıyoruz, evet, son sözü HDP söyleyecek.

Bakanlıkların bütçesiyle ilgili olarak şunu belirtmek isterim ki: Mantalite olarak bu bütçeyle AKP, her zamanki gibi, politik tercihini daima ve mutlak surette çevrenin, ekolojinin karşısında yer alarak kullanmıştır. Türkiye'nin doğası, birer yıkım, talan ve rant alanı olarak yeniden şekillendirilmiş yoksulluğun, açlığın, çoraklığın mekân ve alanlarına dönüştürülmüştür. Öznesi insan ve her türlü canlı yaşamı olan bu alanlarda, şimdi, geriye kurumuş dereler, yok edilmiş ormanlar, zehir akan nehirler, tekelleşmiş tarım ve alabildiğine rantyecilik hüküm sürmektedir. Adının HES, JES, RES, GES ya da nükleer enerji olmasının bir anlamı olmaksızın, AKP hükümetleri, kontrolsüz enerji kullanımını karşılayabilmek adına bu ülkenin doğal yaşamını âdeta katletmiş, sermayenin yanında durmuştur. Bütçe, sermaye sahiplerinin istediği şekilde dizayn edilmiştir; karşı çıkanların, toprağını ve doğasını korumak isteyenlerin sesi duyulmamıştır, tıpkı Kızılcaköy köylülerine yapıldığı gibi, üzerlerine TOMA'yla, biber gazıyla gidilerek sesleri kısılmaya çalışılmıştır.

Sayın milletvekilleri, konuşmama, cezaevlerinde hâlen rehin tutulan tüm tutsak arkadaşlarımı ve Diyarbakır Cezaevinde hâlâ rehin tutulan ve bugün açlık grevinin 35'inci gününde olan Sevgili Leyla Güven'i saygıyla, sevgiyle selamlayarak devam etmek istiyorum. Leyla Güven'in açlık grevi, 35'inci gününü bu saat itibarıyla artık geride bırakmıştır ve artık bu süre, kritik bir süredir. Tüm dünyanın duyduğu bu sesi, diliyorum ki, bu Meclis de duyacaktır.

Bildiğiniz gibi, açlık grevi eylemleri, çok köklü bir geçmişe sahip olan ve genellikle siyasi tutsakların, talep ettikleri konulara devleti yönetenlerin ve kamuoyunun dikkatini çekmek üzere yaptıkları "pasif direniş" olarak tanımlanan meşru ve barışçıl eylemlerdir; dünyanın hiçbir yerinde de suç değildir ve dört duvar arasında bir tutsağın en son çare olarak gördüğüdür çünkü yaşamını öne sürer, elindeki tek tasarruf aracı, kendi canıdır ve takdir edersiniz ki, bu, çok kolay bir karar değildir. Siyaset kurumunun yapması gereken ise, dinlemek, saygı göstermek, duymak ve çözmek üzere adım atmaktır. Ancak Türkiye'de siyaset kurumunun belirleyici öğelerinden olan ve kuran totaliter rejimin temsilcileri, bu son derece meşru eylemi görmezden geliyor, baskı kurarak sindirmeyi, susturmayı tercih ediyor. Leyla Güven'in eylemine sahip çıkanları, destek için açlık grevine giren barış annelerini, kadınları, bizim üyelerimizi, yöneticilerimizi gözaltına alıyor, darbediyor, akıllara ziyan suçlamalar yöneltiyor hem de İnsan Hakları Haftası'nda yapıyor bunu.

Açlık grevi eylemlerinde siyasetlerin ne yapması gerektiği aslında bellidir. İzlenen yol ve yöntemler, eylemcinin taleplerinin dikkate alınması, İrlanda'da, Filistin'de geçerli olduğu gibi Türkiye'de de geçerlidir. Arakan'da, Yemen'de, Filistin'de, Doğu Türkistan'da yapılan zulümlere elbette haklı olarak ses çıkarıp kendi ülkelerinde olan bitene sessiz kalınıyorsa bu çok açık bir şekilde takiyedir, riyadîdir sayın milletvekilleri. Bakın size bir ifade okuyacağım: "İnsanlara haklarını kullandırmayan toplumlar medeni olamaz." Kim diyor bu sözü? AKP Genel Başkanı. Devamında da diyor ki: "Bugün dünyada 'insan hakları' diye en çok bağırانların insan hakları konusunda en kötü sicile sahip olması tesadüf değildir." diyerek aslında çok yerinde bir tespit yapıyor ve Türkiye'yi özetliyor.

Sayın milletvekilleri, madem insanlara haklarını kullandırmak medeniyet ölçüsü, o hâlde birkaç gündür Van'da, Diyarbakır'da, Batman'da, il binalarımızda sessizce Leyla Güven'e, onun açlık grevi eylemine destek veren kadınlar neden gözaltına alındı? Sizler, sizlerin emir ve görüşlerinden bağımsız karar bile veremeyen savcı ve yargıçlar, sizlerin özel güvenlik birimlerinin hâline gelmiş olan kolluk güçleri, insan haklarına saygıdan muaf mı tutulduunuz? Bunu sormak istiyoruz. Totalitarizm işte böyle bir şeydir. Kendi yurttaşının başını her defasında ezmeye çalışarak dünyaya ahkâm kesmekten geri kalmıyor.

Günlerdir özel harekâtçısı, terörcüsü, güvenlikçisi, çevik kuvveti, yüzlerce polis Van'da, Diyarbakır'da, Batman'da ve hatta yine İzmir'de üstelik açlık grevi eylemi olacağı şüphesiyle binalarımızı hem basıyor hem de il ve ilçe binalarımızın önüne yığınak yapıyor. Yerel seçimler sebebiyle adaylık başvuruları sürecinin olduğu bugünlerde parti binamıza giren herkes fişleniyor ve GBT kontrolleri yapılıyor ve birçok tehdide de maruz kalıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Acaba bugüne kadar AKP binalarına ya da diğer siyasi parti binalarına -herhangi birine- giren tek bir polis dönüp de bırakın kimlik sormayı, nereye gittiğini dahi sormaya cesaret edebilmiş midir? Hayır. Bu davranışlar sadece bize karşı, HDP'lilere karşı yapılıyor ve kriminalize etme çabaları sürüyor. Ama bunun neden yapıldığını da elbette ki çok iyi biliyoruz; önümüzde seçim var, partimizi kriminalize etme çabaları işte bundandır. Ama günlerdir bizlere yönelik işlenen bu suçların, işlenen bu zulmün hesabını illaki hem vereceksiniz hem de halkımız sandıkta bunun hesabını soracaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bu şekilde, ikinci turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Malumunuz, soru-cevap işleminde on dakika soru için, on dakika da cevap için ayrılmıştır. Soru için sırayla başlatıyorum, taleplere göre.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, 2018 yılında elektriğe yapılan zamlar yüzde 40'ı buldu. Dolara bağlı artış gerekçesi de ortadan kalktığına göre evlere ve iş yerlerine verilen doğal gaz ve elektrik fiyatlarına ne zaman indirim

yapacaksınız?

Kayıp kaçak bedelleri ve TRT katkı payı elektrik faturasında vatandaşın zorla alınmaktadır. Bu uygulamadan vazgeçmeyi düşünüyor musunuz?

Doğal gazdan enerji üretilip devlete satan şirketlerin gün içi fiyat aralığı 0-2 bin kuruş arasındır. Normal fiyat 180 kuruş ile 300 kuruş aralığındayken dışarıda kar var, fiyat şu anda kaçta çıktı? Kışın şirketler bu anlamda arza göre fiyatı patlatıyor. Bu vurgun yaşanmadan önlem düşünüyor musunuz?

Çiftçiler, sulama suyunu yer altından enerjiyle çıkarıyor. Elektrik fiyatını ödeyemeyen ırcalık çiftçinin elektrik borç faizlerini silmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Hürriyet...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütçe görüşmelerinin ilk gününde “Bu bütçe, tasarruf bütçesi.” dendi. Bütçeye baktığımızda tasarruf, hep millete düşüyor. Bu bütçeden açıkçası biz hiç elektrik alamadık Sayın Bakan. Kadro alamayan taşeron işçileri, işsiz kalanlar ağlıyor, bütçede yok. Millet, borç batağında; doğal gaz, elektrik, su faturalarını ödeyemez olmuş, bütçede yok. Burs verilen öğrenciler bile “beleşçi” ilan edilmiş, hükümet onlara faizle kredi verme peşinde. “Emeklilik, hakkımızdır.” diyen EYT’li vatandaşlar “fırsatçı” ilan edilmiş. İnsanlar ekmek derdinde, sesini duyurmak için çatılara çıkar olmuş. İlk yüz günde söz verilen 3600 ek gösterge yalan olmuş. Binlerce esnaf kepenk kapatmış. Vatandaşın tenceresi boş kalmış. Bu boş tencereleri nasıl kaynatmayı düşünüyorsunuz? Doğal gaz, elektrik, su faturalarını nasıl düşürmeyi planlıyorsunuz? Kemer sıkmak hep mi millete düşecek?

Son olarak, bize göre, bu bütçeden garibanın sofrasına ekmek çıkmaz, çıksa çıksa zenginin purosuna tütün çıkar diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yeterli enerji ve yetişmiş insan kaynaklarına sahip olup bunlardan yerli yerince faydalanan ülke ve milletler, gelişip kalkınır ve süper güç olurlar.

Enerji kaynakları çeşitlilik gösterir; en büyük enerji kaynağı olan güneşin kendi enerjisini kendisinin ürettiği olması, akıllara durgunluk veren bir mucizedir.

Kahramanmaraş’ımız, ülkemiz enerji üretiminin yüzde 8’ini karşılamakta olup en çok sanayi elektriği tüketen 11’inci ildir. İlimizde linyit, termik, hidroelektrik, rüzgâr, güneş, ithal kömür, doğal gaz, fuel-oil ve biyogazdan enerji üretilmektedir. İlimizde enerji ve tabii kaynaklar ile madencilik şu ana kadar yaklaşık 5 milyar TL’lik kaynak sarf edilmiştir.

Ayrıca, ilimizde linyit, kireçtaşı, barit, demir, manganez, krom, kurşun, çinko ve jeotermal kaynaklarımız ve yatakları bulunmaktadır.

Şu anda ilimiz merkez ilçeleri ile Türkoğlu, Pazarcık’tan sonra Elbistan ve Afşin’e de doğal gaz gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Hedefimiz, diğer ilçelerimizi de tertemiz enerjiyle buluşturmaktır.

BAŞKAN – Sayın Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Sayın Ticaret Bakanlığına: Gümrük Muhafaza Teşkilatı, devletimizin dört adli kolluk gücünden biridir. 5 bin personeliyle tüm Türkiye’de kaçakçılıkla mücadele etmekte olup aynı zamanda gümrüklü yer ve sahaların asayişini de sağlamaktadır.

1856 yılından bu yana görev alan bu kadim teşkilat, 2017 yılında 2,5 milyar lira değerinde kaçak eşya ve 27 tonluk uyuşturucu yakalaması yapmıştır. Kaçakçılığa karşı verdiği mücadeleyle ticaretin güvenliğini sağlayarak ihracat ve ithalat yapan firmaların rekabet gücünü de korumaktadır.

Yine Gümrük Muhafaza Teşkilatının, kamu sağlığının korunması, devlet gelirlerinin artırılması ve devlet güvenliğinin sağlanmasındaki hayati önemi tartışılmazdır. Bu denli öneme sahip Gümrük Muhafaza Teşkilatının özlük hakları incelendiğinde hak ettikleri seviyede değildir.

Bu sebeple Gümrük Muhafaza Teşkilatının, diğer adli kolluk birimlerinin özlük haklarına eşitlenmesi hususunda bir çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Öztunç...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

Enerji Bakanlığına soruyorum: Afşin-Elbistan Termik Santralini devrettiniz, sattınız; Elbistan’ı, Afşin’i sattınız. Kadrolu, sözleşmeli, taşeron işçiler, burada çalışan işçiler perişan durumdadır. Kadrolu işçilere gurbet yolu mu gözüktüyor, gurbete mi yollayacaksınız? Taşeron işçilerin işleri ne olacak? Santrali kaçta sattınız? Santrali satarken ne kadar demirbaş vardı içerisinde? Kasasında ne kadar para vardı?

EÜAŞ’taki TEMSAN işçileri yargı kararlarına rağmen haklarını alamıyorlar, verilmeyi düşünüyor musunuz?

AKEDAŞ zulmü var Maraş’ta, AKEDAŞ’ın faturaları çok yüksek geliyor. AKEDAŞ’a hesap sormayı düşünüyor musunuz?

Andırın’ın Yeşilyurt Mahallesi’nde, köyünde yapılan HES projesi nedeniyle köylü perişan. Kamulaştırma dışına çıkılarak vatandaşın arazileri gasbediliyor. Burada bu vatandaşlarımızın haklarını soracak mısınız?

EÜAŞ Genel Müdürlüğüne İzzet Alagöz’ü atadınız. İzzet Alagöz, aynı zamanda EÜAŞ’a en büyük işi yapan TEMSAN’ın sahibi, ortaklarından birisi. TEMSAN’ın sahibini, ortağını, iş yaptığı EÜAŞ’ın Genel Müdürlüğü kolтуğuna getirmeniz yanlış değil mi? Burada bir haksızlık var mı? Nasıl şeffaf ihale yapılacak?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1) Türkiye’de enerji kullanımının ne kadarı temiz enerji dediğimiz yenilenebilir enerji kaynaklarından olan güneş, rüzgâr, hidroelektrik, jeotermal enerjiden karşılanmaktadır?

2) Türkiye’de petrol aramaları ne durumdadır? İhtiyacımız olan petrolün ne kadarını yerli üretimle karşılıyoruz?

3) Türkiye’de tarım dışı kullanılabilecek birçok arazi varken doğaya ve canlılara çok zarar verdiği bilinen termik santralleri neden birinci sınıf arazilere yapıyorsunuz?

4) Esnafımız çok zor durumda, birçoğu işlerinin durgunluğundan yakınıyor, birçoğu dükkânın kirasını ödeyemiyor, birçoğu da vergi ve sigorta primlerini yatıramıyor. Esnafımızın borcu 362 milyar lira oldu. Esnafımızın borçlarının faizini silerek ana parayı uzun vadelerle, eşit taksitlerle tahsil etmeye yönelik bir düzenlemeniz var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Enerji Bakanı, Bursa’da Karaağız köylülerinin direnişini görüp biyokütle elektrik santralini iptal edecek misiniz?

Yine Aydın Kızılca köylülerinin jeotermal santrale karşı mücadelesine ses verip bunu iptal edecek misiniz?

Kaçak maden ocaklarını kapatıp, maden ocaklarını denetleyip, cinayetleri engelleyecek misiniz?

Yoksullara kalitesiz kömür dağıtmak yerine hava kirliliğini önlemek için ücretsiz elektrik, doğal gaz vermeyi düşünüyor musunuz?

Bursa Orhaneli Termik Santrali ve diğer kömürlü santrallerde filtreleri devreye sokup, denetleyip hava kirliliğini önleyecek misiniz?

Dövizle birlikte yükselen elektrik ve doğal gaz faturalarını vatandaş ödeyemez durumda, burada indirim yapacak mısınız?

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Kamu kurumlarında sözleşmeli olarak çalışan ve 4/B’li olarak nitelendirilen binlerce insana verilen kadro sözü yerine getirilmemiştir. Binlerce sözleşmeli personel, kadroya geçmek için beklemektedir. Çeşitli zamanlarda kadroya geçişle ilgili taleplerini yüksek sesle dillendirmeye, seslerini duyurmaya çalışan ve sendikaların desteğini alan 4/B’li sözleşmeli personel, bir an önce iş güvencesine kavuşmalıdır. 2011 seçimlerinde 230 bin 4/B’liye kadro verilmişken o tarihten bu yana işe alınan sözleşmeli personele neden kadro verilmemektedir? Ayrıca 4/B’li personelin, eş durumundan tayin konusunda mağduriyetlerinin giderilmesi için de yeni bir çalışma yapılması düşünülmekte midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tarhan? Yok.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Tarhan’ın yerine ben konuşabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Arık...

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sorum Ticaret Bakanına: Sayın Bakan, Türkiye genelinde son bir yılda kaç firma konkordato ilan etti? Sanayi ve ticaret kenti olan Kayseri’imizde bu sayı kaçtır?

Konkordato ilan eden firmalardan biri de 250 mağazası, 6.500 çalışanı bulunan Makro Marketler zinciridir. Bu marketler zinciri, önce “Taze” ismini aldı, sonra da konkordato ilan etti. İddia edilen, bu firmanın, çalışanlarının hakkını ödememek için hileli olarak konkordato ilan ettiğidir. Bu konuda herhangi bir çalışma yaptınız mı? Hileli konkordato tespit ettiniz mi? Sayın Bakan, konkordato ilan eden firmalarda çalışan emekçi kardeşlerimizin hakkı, niçin ödeme listesinin en sonunda yer alıyor? Mağdur olan emekçi kardeşlerimizin hakkının ödenmesi için bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz? İşsizlik Fonu’nu bir kez olsun amacına uygun olarak kullanmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Barut...

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Enerji Bakanı, yaz ve kış saati uygulamalarının yapıldığı 2012 ile 2015 yılları arasında yıllık tüketim artışı, ortalama 6 ila 9 milyar kilovatsaattir. Kış saati uygulamasından vazgeçilen 2016 yılında ise tüketim artışı 15 milyar kilovatsaat olmuştur yani yaz saati uygulaması, vatandaşımıza tasarruf sağlamamıştır. Aksine, normalden 2-2,5 kat daha fazla elektrik tüketmesine sebep olmuştur. Uygulamadan vatandaşlarımız kazançlı çıkmadığına göre neden ısrar edilmektedir. Köprü, otoyol ve şehir hastanelerinde olduğu gibi, elektrik üretim ve dağıtım firmalarına bir tüketim garantisi verilmiş midir? Bu anormal artıştan kimler kazançlı çıkmaktadır? Uygulamayla, üretici, dağıtıcı şirketlerin kazançları ne olmuştur? Bu konuda Elektrik Mühendisleri Odasının raporu hakkında ne düşünüyorsunuz? Uygulamaya dayanaklık eden akademik raporun gizlenmesinin sebebi nedir? Bahse konu raporun bir nüshasının tarafıma gönderilmesini sağlayacak mısınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Son olarak, Sayın Çelebi.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye, hem rüzgâr hem güneş potansiyeli açısından olanakları çok olan bir ülkedir. Ülkemiz, yüzde 27 oranında enerji verimliliği ve tasarrufu potansiyeline sahiptir. Bu potansiyelin yüzde kaçına erişmiş durumdayız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, cevap için Sayın Komisyon Başkanı...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Efendim.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Tarhan’ın yerine ben söylemişim.

BAŞKAN – Sayın Yalım, burada liste var elimizde, o listeye göre sıra veriyoruz.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ama verildi işte, Sayın Tarhan bana verdi, ben de bilgi verdim.

BAŞKAN – Sayın Tarhan’ın size verdiğinden benim haberim yok.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ama ben bilgi verdim.

BAŞKAN – Bu listeye göre gidiyorum ben, elimizde liste var, değişen arkadaşlar burada bildiriliyor, ona göre yapıyoruz bunu, lütfen.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ben bilgi verdim ama Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyon Başkanı cevap için söz talebiniz var mı?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Benim söz talebim yok, önce Ruhsar Hanım başlasın efendim, sonra Enerji Bakanımız devam edecek.

BAŞKAN – Tamam.

Bakanlarımızdan kim? Ticaret Bakanımız.

Buyurun.

TİCARET BAKANI RUHSAR PEKCAN – Öncelikle sorunuz için teşekkür ediyorum.

Gümrük muhafaza kolluk birimlerimizin özverili çalışmaları bizim de takdimimize şayan, gerçekten özellikle bu sene çok özel çalışmaları var. Gümrük muhafaza kolluk birimlerinin özlük haklarının diğer kolluk birimleriyle aynı seviyeye gelmesi için ben de -not aldım da nereden geldi soru diye oraya bakıyorum- özel olarak çalışacağım ama bu da bir süreç, siz de biliyorsunuz, bu seneki bütçemizde yok, zaman alacak ama inşallah bana kısmet olur.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim.

TİCARET BAKANI RUHSAR PEKCAN – İkinci soruya gelince, konkordatoyla ilgili. Anonim şirketlerde 294’e, limitet şirketlerde 552’ye, toplam 846’ya ulaştı. Bunun 282’si İstanbul, 115’i Ankara, 65’i İzmir, 46’sı Kocaeli, 28’i Mersin, 25’i Bursa, 13’ü Hatay, 14’ü Kayseri, diğerleri de 260 civarında.

Bu rakamı verirken sizinle 2017’de açılan ve kapanan şirket sayısını paylaşmak isterim. Açılan: 110.575. Kapanan: 30.648. Net: 79.927 firma iş hayatına katılmış. 2018’de açılan ticari firma sayımız: 112.300. Kapanan: 30.700. Net, açılan ticari

firma sayımız 81.599. 2017'de esnaflarımızın açtığı iş yerleri sayısı: 215.160. Kapanan: 89.173. Net: 125.987. 2018'de açılan esnaf iş yerimizin sayısı: 214.133. Kapanan: 96.851. Net: 117.282 firmamız açılmış, esnafımız iş yeri açmış.

Konkordatoya ilgili, Makro Marketle ilgili konu, Adalet Bakanlığında, Adalet Bakanlığının soruşturması sonucu netleşmesi gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, kazayla ilgili bir sevindirici haber geldi, 3 işçimizi de kurtardık hamdolsun, ufak tefek yaralanmalar var, sağ salim kurtarılmış oldular, onu bilgilerinize arz ediyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Şükürler olsun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Evet, şükürler olsun.

Gelen sorularda da belki sırasına göre olmayabilir ama cevaplamaya çalışacağım.

Öncelikle, yenilenebilir kaynakların enerji kurulu gücü içerisindeki payı ve miktarıyla ilgili bir soru vardı, üretimiyle ilgili. Toplam kurulu güç aslında baktığımızda 88.177 megavat, 2018 itibarıyla. Hidrolik kaynaklar 28 bin küsur megavatı oluşturuyor, yüzde 32; rüzgâr, 6.825, yüzde 7,7; jeotermal 1.282 megavat, yüzde 1,45; güneş 5.253 megavat -burada, geçtiğimiz yıl hakikaten ciddi bir atak yaptık- o da yüzde 6; biyokütle var, orada biraz daha arkadan geliyoruz, orada 640 megavatlık kurulu bir gücümüz var; toplam yenilenebilir kaynaklar kurulu gücü 42.241. Bu hesaplama yüzde 48'i sadece yenilenebilir kaynaklardan oluşuyor. Üretime baktığımızda ise yaklaşık yüzde 33'ü bu kaynaklardan üretiliyor. Yerli kömürün yüzde 17 civarında bir üretim payı var. Böylece yüzde 50'ye ulaşmış oluyoruz.

Bu, yaz saati uygulamasına ilişkin hem kürsüde hem de biraz önce sayın vekilimiz sordu. Aslında bu konuda ne kadar doğru yaptığımızı şimdi daha iyi anlıyoruz. Avrupa Birliği de bunu tartışmaya başladı. Avrupa'daki vatandaşlar da diyor ki: "Artık, gerçekten bir şehir efsanesi, verimliliği yok ve herkesin psikolojisi bozuluyor." Şimdi onlar da tek saat uygulamasına geçmek üzere harekete geçti biliyorsunuz, biz iki yıl oldu geçtik. Ama ben yine de rakamları veriyim. Hakikaten, İstanbul Teknik Üniversitesine son derece bilimsel bir çalışma yaptırmıştık. Bu sürekli yaz saati uygulamasına geçince tek zamanlı tarifeler için yaklaşık 540 milyon liralık, 3 zamanlı tarifeler için de 800 milyon liralık bir tasarruf söz konusu. Hesap yanlışlığı şuradan kaynaklanıyor: Gün içerisindeki toplam talep artışı sanki saat farkından kaynaklanıyormuş gibi algılanıyor. Burada kıyaslanması gereken saatler, gün doğumu ve gün batımındaki saatler olması lazım. Diğerlerini mevsimsellikten arındırdığınızda aslında bu hesabın doğruluğunu siz de görmüş olacaksınız.

Elektrik, doğal gaz maliyetleriyle alakalı birkaç soru gelmişti. Daha önce de bunu ben birkaç defa komisyonunda ve çeşitli platformlarda açtık. Enerji maliyetleri aslında nihai tarifeleri belirliyor. Enerji maliyetlerindeki değişimler azalma yönünde olursa fiyatlar düşüyor, artış yönünde olursa da fiyatlar artıyor. Sadece döviz veya enflasyon etkilemiyor, etkileyen başka unsurlar da var. Maliyetlerin içerisinde yatırım maliyetleri, işçilik giderleri, uluslararası petrol ve doğal gaz fiyatları, emtia fiyatları, bunlar gibi unsurlar bir araya geliyor, hakikaten çok kompleks, sofistike bir hesaba var. EPDK bu hesapları yapıyor ve sonunda bir tarife çıkıyor. Bu tarife de ulusal tarife olarak tüm ülkede uygulanıyor. Maliyetler düşerse indirim olması gayet normal. Biz de zaten bunun için çalışıyoruz. Şu anda yıl başına daha var. Ekipler maliyetleri tekrar çalışıyorlar ve gözden geçiriyorlar.

Afşin'le alakalı bir soru yöneltilmişti. Doğrudur, Afşin A Santrali 2000 yılından önce yapılan işletme hakkı devir sözleşmesi kapsamında yeni sahibine devredildi. Danıştay onayından da geçmiş oldu. Ama orada hiçbir işçimiz endişe etmesin, gerek bizde gerekse taşeronda da çalışma yine orada yeni işveren iş vermeye devam edecek. Benim de kulağıma birtakım dedikodular geldi. İşçilerin böyle bir endişeye kapılmasına gerek yok.

Petrol üretimiyle ilgili bir soru geldi. Şu anda bizim petrol üretimimiz günlük yaklaşık 60 bin varil civarında. Bu, bizim toplam tüketiminin yüzde 8'ine tekabül ediyor. Bunu artırmak için biz de çalışıyoruz.

"Termik santraller niçin tarım arazilerinde tercih ediliyor?" diyor. Şunu söyleyeyim: Termik santraller kaynağa bağımlı santraller. Kömürü nerede bulursanız ona yakın yerde termik santrali kurmak zorundasın. Bu kömür bazen ovada, bazen de dağın altında denk geliyor. Ama şundan endişe etmeyin: Bu yeni nesil termik santraller baca gazı açısından, emisyonlar açısından Avrupa Birliği standartlarını yakalamış durumda. Burada herhangi bir çevresel risk söz konusu değil.

Kadroyla ilgili birkaç soru vardı. Sanırım Çalışma Bakanlığına sormakta, yönlendirmekte fayda var. Yarın da sanırım bütçeleri varmış.

Kaçak maden ocakları... Biz de aslında etkin mücadele yapmaya çalışıyoruz. Hatta geçtiğimiz yıl bununla alakalı olarak ceza şartı, hapis cezası şartı da getirildi. Eskiden sadece idari para cezaları söz konusuyken şimdi hapis cezası da getirildi. Bu denetimleri yerinde valilikler, kolluk güçleri yapıyor. Bize ihbar gelirse, bizim denetimlerimiz esnasında yakalarsak da kimsenin gözünün yaşına bakmıyoruz. Geçtiğimiz haftalarda da benzer bir kaçak madencilik faaliyetinde maalesef 3 işçimizi kaybetmiştik. Bu tip hadiselerle de karşılaşyoruz. Taviz vermeme söz konusu değil; denetimleri de artırdık, artırmaya devam edeceğiz.

Bir diğer husus, enerji tüketim maliyetlerinin dar gelirli vatandaşlara olan etkisi. 2002 yılında asgari ücrette 150 kilovatsaatlik bir elektrik tüketen hanenin, asgari ücret oranı, aylık asgari ücret içindeki payı yüzde 15,1 iken bugün itibarıyla asgari ücret 1.603 lira; yine, 150 kilovatsaatlik elektrik tüketimini baz aldığımızda asgari ücretteki elektrik faturasının payı yüzde 5,6; üçte 1 oranında aslında azalma söz konusu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Doğal gazı söylüyorum: Doğal gazda 1/1/2002 yine net asgari ücret üzerinden, 100 metreküplük ortalama bir aylık tüketim, asgari ücret içindeki payı yüzde 25...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Bakan...

BAŞKAN – Sayın Gürer...

Tamamlayalım Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Tamamlıyorum.

Bugün itibarıyla yine aynı miktardaki doğal gazın asgari ücret içerisindeki payı yüzde 9,2. 25'ten yüzde 9,2'ye düşmüş durumda. Arzu ederiz ki yüzde 5 olsun yani biz de onun için gayret ediyoruz ama bu zaman zaman şehir efsanesi olarak dillendiriliyor ama rakamlar yalan söylemez.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, tutanaklara geçmesi için bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN - Arkadaşlar, soru-cevap bu, soru sordunuz cevap verildi. Cevabı beğenmemek gibi bir usulümüz yok.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gürer, sorunu sordun, cevabını aldın. Cevaplanamayan sorular varsa arkadaşlar, onunla ilgili de Sayın Bakanlarımızın yazılı cevap vermesi söz konusu olacak.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Efendim?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Tutanaklara geçmesi için tek bir cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Hayır. Neye dayanarak, 69 mu, 60 mı? Ne istiyorsunuz?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakana teşekkür edeceğim. Bir dakika, tutanaklara geçmesi için Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sorunuzu sordunuz bitti. Hayır Öztunç, yok böyle bir şey.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Bakan, size teşekkür ediyorum. Eğer işçiler mağdur edilirse biliniz ki hesabını sizden sorarız Afşin Elbistan Termik Santrali'nin.

BAŞKAN - Arkadaşlar, soru-cevap işlemi de böylece tamamlanmıştır.

Şimdi, sırasıyla, ikinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

20) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	2.863.608.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	2.310.590.000,00
Bütçe Gideri	2.007.711.952,08
İptal Edilen Ödenek	302.878.047,92

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

42.05) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	307.522.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	307.522.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2019 yılı bütçesi kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	306.983.443,90
Bütçe Gideri	276.867.670,97
İptal Edilen Ödenek	30.115.772,93

BAŞKAN –Kabul edenler... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	241.536.000,00
Tahsilat	283.708.270,98
Ret ve İadeler	6.840.600,01
Net Tahsilat	276.867.670,97

BAŞKAN –Kabul edenler... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

42.12) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. GENEL TOPLAM 95.132.000

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. TOPLAM 95.132.000

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2019 yılı bütçesi kabul edilmiştir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.26) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. GENEL TOPLAM 12.489.000

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. TOPLAM 12.489.000

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	15.582.000,00
Bütçe Gideri	8.833.731,87
İptal Edilen Ödenek	6.748.268,13

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	15.532.000,00
Tahsilat	8.974.230,42

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.27) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. GENEL TOPLAM 179.077.000

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. TOPLAM 179.077.000

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	189.321.181,43
Bütçe Gideri	136.262.435,63
İptal Edilen Ödenek	53.058.745,80
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	5.085.600,77

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	174.778.000,00
Tahsilat	160.963.893,04
Ret ve İadeler	615.964,67

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.40) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

	GENEL TOPLAM	625.469.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:		

GELİR CETVELİ

	TOPLAM	620.469.000
--	--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	727.162.106,17
Bütçe Gideri	665.147.197,30
İptal Edilen Ödenek	62.014.908,87
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	21.330.768,73

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	674.081.000,00
Tahsilat	885.631.020,77
Ret ve İadeler	31.069.257,35
Net Tahsilat	854.561.763,42

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.64) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

	GENEL TOPLAM	4.529.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:		

GELİR CETVELİ

	TOPLAM	4.529.000
--	--------	-----------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi bölümleri kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.65) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

	GENEL TOPLAM	257.403.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:		

GELİR CETVELİ

	TOPLAM	257.403.000
--	--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

31) TİCARET BAKANLIĞI

1) Ticaret Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	5.693.573.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

31) GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI**1) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı****(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	1.262.213.211,90
Bütçe Gideri	1.144.343.240,83
İptal Edilen Ödenek	117.414.670,37
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	20.352.438,00

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Ekonomi Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

28) EKONOMİ BAKANLIĞI**1) Ekonomi Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı****(A)CETVELİ**

Toplam Ödenek	3.319.432.000,00
Bütçe Gideri	3.287.736.293,81
İptal Edilen Ödenek	31.695.706,19

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ekonomi Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Rekabet Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

42.07) REKABET KURUMU**1) Rekabet Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi****ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	96.190.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	96.190.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Rekabet Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Rekabet Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Rekabet Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	93.350.000,00
Bütçe Gideri	72.698.576,45
İptal Edilen Ödenek	20.651.423,55

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelininin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	78.000.000,00
Tahsilat	81.426.818,51
Ret ve İadeler	906.784,96
Net Tahsilat	80.520.033,55

BAŞKAN – Kabul edenler ... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Rekabet Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Helal Akreditasyon Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.63) HELAL AKREDİTASYON KURUMU**1) Helal Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi****ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	3.876.000
--------------	-----------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM

3.876.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Helal Akreditasyon Kurumu 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece ikinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın milletvekilleri, böylece ikinci tur görüşmeleri de tamamlanmıştır.

Programa göre kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 13 Aralık 2018 Perşembe günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.24